

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2021-2025

Εθνικό
Πρόγραμμα
Ανάπτυξης
2021-2025

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
Θεσμικό πλαίσιο κατάρτισης του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης Θεσσαλίας	3
Στρατηγικά κείμενα	6
1. Α. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	8
1.1. Γεωγραφικά / Γεωφυσικά Χαρακτηριστικά Περιφέρειας Θεσσαλίας	9
1.1.1. Δημογραφικά χαρακτηριστικά.....	10
1.1.2. Μόνιμος Πληθυσμός και Πυκνότητα Πληθυσμού	10
1.1.3. Αναπτυξιακή Φυσιονομία της Περιφέρειας.....	12
1.1.4. Αξιολόγηση της θέσης και των προοπτικών της Θεσσαλίας	16
1.1.5. Βασικοί άξονες	18
1.1.6. Χρήσεις γης	20
1.2. Ανάλυση Υφιστάμενης κατάστασης ανά Τομέα Παρέμβασης	23
1.2.1. Τομέας 1 «Έξυπνη Ανάπτυξη» - Υφιστάμενη Κατάσταση.....	23
1.2.2. Τομέας 2 «Πράσινη Ανάπτυξη» - Υφιστάμενη Κατάσταση.....	29
1.2.3. Τομέας 3 «Κοινωνική Ανάπτυξη»- Υφιστάμενη Κατάσταση.....	42
1.2.4. Τομέας 4 «Ανάπτυξη Υποδομών» - Υφιστάμενη Κατάσταση	51
1.2.5. Τομέας 5 «Εξωστρέφεια»» - Υφιστάμενη Κατάσταση.....	63
2. Β) ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ	74
2.1. Άξονας Προτεραιότητας 1 «Έξυπνη Ανάπτυξη»	77
2.2. Άξονας Προτεραιότητας 2 «Πράσινη Ανάπτυξη»	80
2.3. Άξονας Προτεραιότητας 3 «Κοινωνική Ανάπτυξη».....	87
2.4. Άξονας Προτεραιότητας 4 «Ανάπτυξη Υποδομών»	91
2.5. Άξονας Προτεραιότητας 5 «Ανάπτυξη Εξωστρέφειας»	101
2.6. Άξονας Προτεραιότητας 6 «Υποστήριξη».....	104
3. Γ) ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	106
3.1. Τεχνική Βοήθεια του ΠΠΑ 2021-2025	107
4. Δ) ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	108
5. Ε) ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ Π.Π.Α. στην Εφαρμογή Δημοσίων Πολιτικών	113
5.1. Συμβολή του Π.Π.Α. στην Εφαρμογή Δημόσιων Πολιτικών	114
6. ΣΤ) ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΑΡΧΕΣ	116
6.1. Οριζόντιες Αρχές	117
7. Ζ) ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.....	118
7.1. Υπηρεσία Διαχείρισης	119
8. Η) ΒΑΣΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ	122
8.1. Βασικά κριτήρια Επιλογής των έργων.....	123
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.....	125
9. Ι) ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	125
9.1. Διαδικασία Σχεδιασμού.....	126

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με τον ν. 4635/2019 (Α' 167) θεσπίστηκε το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) με στόχο τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος για τον σχεδιασμό, τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των έργων που χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ).

Με το ΕΠΑ εισάγονται η μεσοπρόθεσμη στοχοθεσία και η υπαγωγή των παρεμβάσεων του ΠΔΕ σε στρατηγικούς στόχους και ιεραρχούμενες αναπτυξιακές προτεραιότητες.

Οι προγραμματικές περιόδους του ΕΠΑ έχουν πενταετή διάρκεια. Η έναρξη της πρώτης προγραμματικής περιόδου **έχει οριστεί για την 1η Ιουλίου 2021.**

Το ΕΠΑ καθορίζει τις προτεραιότητες ανά τομέα πολιτικής στο πλαίσιο των εθνικών αναπτυξιακών στόχων, τους ειδικούς στόχους και δράσεις, το συνολικό και ανά Πρόγραμμα προϋπολογισμό, καθώς και τα αποτελέσματα που επιδιώκονται με την εφαρμογή του.

Μέρος του ΕΠΑ είναι και τα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα Ανάπτυξης (ΤΠΑ/ΠΠΑ), τα οποία καταρτίζονται από τα αρμόδια υπουργεία και τις περιφέρειες και περιλαμβάνουν τους στόχους του μεσοπρόθεσμου αναπτυξιακού προγραμματισμού στον τομέα ευθύνης του αντίστοιχου φορέα, με βάση τον προγραμματισμό του ΕΠΑ και την κατανομή των πόρων του ΕΠΑ που του αναλογούν.

Στο ανωτέρω πλαίσιο, η Περιφέρεια Θεσσαλίας έχει καταρτίσει το παρόν έγγραφο, **ως πρόταση για το Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ**, με την πεποίθηση ότι οι τομές που επιφέρει η θέσπιση του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης όσον αφορά την καθιέρωση διαδικασιών ένταξης και παρακολούθησης των έργων που χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) θα ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων.

Στο κείμενο που ακολουθεί εξειδικεύονται οι στόχοι του μεσοπρόθεσμου αναπτυξιακού προγραμματισμού της Περιφέρειας Θεσσαλίας και κατανέμονται οι πόροι σύμφωνα με την εκτίμηση αναγκών σε κάθε πεδίο παρέμβασης. Για την κατάρτισή του λαμβάνονται υπόψη η συνέργεια και η συμπληρωματικότητα με το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας ΕΣΠΑ (προγραμματικές περιόδους 2014-20 και 2021-27) και τα Τομεακά Προγράμματα των Υπουργείων του συγχρηματοδοτούμενου και του εθνικού σκέλους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Παρουσίαση Περιεχομένων του κειμένου:

- Στο κεφάλαιο Α παρουσιάζεται η Περιφέρεια Θεσσαλίας, με αναφορά στα γεωγραφικά, δημογραφικά και αναπτυξιακά της χαρακτηριστικά και αναπτύσσεται η υφιστάμενη κατάσταση ανά τομέα παρέμβασης του Ε.Π.Α.
- Στο κεφάλαιο Β' καταγράφεται η στρατηγική της Περιφέρειας Θεσσαλίας και ο αναπτυξιακός προγραμματισμός ανά τομέα παρέμβασης του ΕΠΑ. Γίνεται αναφορά στη συσχέτιση με το ΕΠΑ, στις ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων που θα χρηματοδοτηθούν μέσω του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης, στους ενδεικτικούς Δικαιούχους και Ωφελούμενους, καθώς και στους δείκτες παρακολούθησης.
- Στο κεφάλαιο Γ' γίνεται αναφορά στην Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος.
- Στο κεφάλαιο Δ' παρουσιάζεται ο Προϋπολογισμός του Προγράμματος.
- Στα κεφάλαια Ε' και Στ' γίνεται αναφορά στις Δημόσιες Πολιτικές και τις Οριζόντιες Αρχές που εξυπηρετούνται.
- Στο Κεφάλαιο Ζ' παρουσιάζεται η Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος.
- Στο Κεφάλαιο Η' καταγράφονται τα κριτήρια επιλογής των έργων.

Θεσμικό πλαίσιο κατάρτισης του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης Θεσσαλίας

Αρμόδια για την κατάρτιση του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης Θεσσαλίας είναι η Δ/ση Αναπτυξιακού προγραμματισμού, ως άμεση απόρροια του θεσμικού της ρόλου.

Παρακάτω αναφέρεται εν συντομία το θεσμικό πλαίσιο κατάρτισης:

-Νόμος 3852 ΦΕΚ Α' 87/7.6.2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης», άρθρο 186, «Αρμοδιότητες Περιφέρειας», όπου αναφέρεται η αρμοδιότητα Προγραμματισμού Ανάπτυξης, και συγκεκριμένα: Ο περιφερειακός αναπτυξιακός σχεδιασμός, προγραμματισμός, υλοποίηση, η εξειδίκευση των στόχων και των κατευθύνσεων της αναπτυξιακής πολιτικής, στο επίπεδο της περιφέρειας, η σύνταξη προτάσεων για τη διαμόρφωση της περιφερειακής αναπτυξιακής πολιτικής, η διαχείριση, ο έλεγχος και η εφαρμογή των αναπτυξιακών παρεμβάσεων, η κατάρτιση του αναπτυξιακού προγράμματος της περιφέρειας.

-Νόμος 4555/2018 : Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Εμβάθυνση της Δημοκρατίας Ενίσχυση της Συμμετοχής, Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»] Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό

- ΦΕΚ 4788/26-10-2018, Αριθμ. 15840/156612 Έγκριση της 146/2018 (ορθή επανάληψη) περί ολικής τροποποίησης - επικαιροποίησης του Π.Δ. 129/2010 (ΦΕΚ 222/τ.Α'/27.12.2010): «Οργανισμός της Περιφέρειας Θεσσαλίας» όπως ισχύει.

- Η με αρ.πρω. 304312/4-11-2020 Απόφαση του Περιφερειάρχη Θεσσαλίας με θέμα «Ορισμός της Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Περιφέρειας Θεσσαλίας, ως Υπηρεσία Διαχείρισης, για την κατάρτιση και υποβολή του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης Θεσσαλίας 2021-2025 (μεταβατικό στάδιο) και ως Υπηρεσία Διαχείρισης για την διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο αυτού, μετά την έγκρισή του.

Η διαδικασία του προγραμματισμού, της παρακολούθησης και της μέτρησης των αποτελεσμάτων των δράσεων της Περιφέρειας σε όλα τα προγράμματα που καταρτίζει και παρακολουθεί, αποτελούν μια σταθερή εσωτερική λειτουργία.

Αρμόδια όργανα και υπηρεσίες:

-Θεσμικά όργανα

- Περιφερειακό Συμβούλιο
- Εκτελεστική επιτροπή
- Περιφερειακή επιτροπή Διαβούλευσης
- Οικονομική Επιτροπή

-Υπηρεσιακές Μονάδες

- Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού
- Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης

Σε συνεργασία με το σύνολο των Δ/σεων της Περιφέρειας Θεσσαλίας

- Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού
- Διευθύνσεις Τεχνικών Έργων
- Διεύθυνση Ελέγχου Δόμησης - Περιφερειακά Παρατηρητήρια
- Διεύθυνση Υδροοικονομίας & Εποπτείας Τ.Ο.Ε.Β.
- Διεύθυνση Πληροφορικής και Νέων Τεχνολογιών
- Διεύθυνση Εξυπηρέτησης του πολίτη
- Διεύθυνση Διοίκησης
- Διευθύνσεις Οικονομικού Περιφέρειας και Διοικητικού Οικονομικού των Π.Ε.
- Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας
- Διεύθυνση Κτηνιατρικής
- Διεύθυνση Πολιτικής Γης
- Διεύθυνση Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων

- Διεύθυνση Τουρισμού, Πολιτισμού και Αθλητισμού
- Διευθύνσεις Ανάπτυξης
- Διευθύνσεις Μεταφορών κ Επικοινωνιών
- Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας
- Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας
- Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας των ΠΕ
- Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας
- Τα αυτοτελή τμήματα

Στρατηγικά κείμενα

Κατά την κατάρτιση του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης Θεσσαλίας 2021-2025 έχουν ληφθεί υπόψη τα παρακάτω στρατηγικά κείμενα και θεσμικές υποχρεώσεις:

- Νόμος 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» ΦΕΚ Α 167/30.10.2019
 - ο Στα άρθρα 118 έως 141 θεσπίζεται το ΕΠΑ και τα ΠΠΑ και ορίζεται το σύνολο των διαδικασιών κατάρτισης, υλοποίησης, παρακολούθησης
- Το Εγκεκριμένο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης. «Έγκριση και προσδιορισμός των πόρων υλοποίησης του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (Ε.Π.Α.) για την προγραμματική περίοδο 2021-2025 ΦΕΚ 174/10-9-2020
 - ο Στο εγκεκριμένο ΕΠΑ καταγράφονται οι άξονες και στόχοι του Προγράμματος και ορίζεται η εθνική στόχευση που αφορά και τις Περιφέρειες.
- Το Περιφερειακό Ε.Π. Θεσσαλίας 2014-2020 με περίοδο επιλεξιμότητας δαπανών έως 31-12-2023.
 - ο Με συνολικό προϋπολογισμό Δημόσιας Δαπάνης: 401.130.674 ευρώ, εκ των οποίων 320.904.539 ευρώ είναι η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 80.226.135 ευρώ είναι η Εθνική συμμετοχή, το ΠΕΠ Θεσσαλίας χρηματοδοτεί ενδεικτικές δράσεις: έρευνας, ανάπτυξη καινοτόμων επιχειρήσεων, έργα υγείας, αναβάθμιση των κοινωνικών υποδομών, ενίσχυση των κοινωνικών υπηρεσιών, έργα μεταφορών, δράσεις σχεδιασμού, πρόληψης & αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών & ευαισθητοποίησης του πληθυσμού, έργα τουρισμού, πολιτισμού κλπ.
- Το Περιφερειακό Ε.Π. Θεσσαλίας 2020-2027, βρίσκεται σε στάδιο κατάρτισης και δεν έχουν αναληφθεί ακόμα υποχρεώσεις. Έχουν ληφθεί υπόψη τα πρώτα προγραμματικά κείμενα όπως αυτά έχουν υποβληθεί από την Ομάδα Σχεδιασμού Προγράμματος
- Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Θεσσαλίας 2021-2025 βρίσκεται σε στάδιο κατάρτισης. Έχουν ληφθεί υπόψη τα πρώτα προγραμματικά κείμενα.
- Το Χωροταξικό Σχέδιο Περιφέρειας Θεσσαλίας που παρέχει κατευθύνσεις ανάπτυξης για:
 - ο την αποτίμηση, ανάδειξη και αξιοποίηση των ιδιαίτερων αναπτυξιακών και γενικότερα χωρικών χαρακτηριστικών κάθε Περιφέρειας για την ισότιμη ένταξη της στο διεθνή, κοινοτικό και εθνικό χώρο,
 - ο τη χωρική διάρθρωση των βασικών παραγωγικών τομέων και κλάδων,
 - ο τη χωρική διάρθρωση των περιφερειακών δικτύων μεταφορών και της λοιπής τεχνικής υποδομής περιφερειακού ενδιαφέροντος,
 - ο τη διάρθρωση του περιφερειακού χώρου (πρότυπο χωρικής οργάνωσης) καθώς και τη χωρική οργάνωση και δομή του οικιστικού δικτύου,
 - ο την οικιστική ανάπτυξη και ανασυγκρότηση του αστικού χώρου,
 - ο την ανάδειξη, προβολή και προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και του οικιστικού και αρχιτεκτονικού περιβάλλοντος, εκάστης Περιφέρειας,
 - ο τον προσδιορισμό ενεργών παρεμβάσεων και προγραμμάτων χωροταξικού και αστικού χαρακτήρα, όπως ιδίως οι Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων και τα Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων.
 - ο την προστασία του πολιτιστικού και φυσικού τοπίου.
- Η Περιφερειακή Στρατηγική για την Έξυπνη Εξειδίκευση RIS3 (2015), που αναμένεται να επικαιροποιηθεί. Ως τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Οικονομίας έχουν αναδειχθεί ο Αγροδιατροφικός τομέας, ο τομέας Μετάλλου – Δομικών Υλικών, το Περιβάλλον, η Ενέργεια και ο Δημιουργικός Τουρισμός ενώ ως αναδυόμενος τομέας χαρακτηρίζονται οι προηγμένες υπηρεσίες υγείας και αποκατάστασης.
- Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών (Σ.Π.Ε.Μ.) 2014 – 2025, 1η Αναθεώρηση, 2019. Το ΣΠΕΜ, καθορίζει τη στρατηγική ανάπτυξης των Μεταφορών της Χώρας για την περίοδο 2014 – 2025 και εκπονείται – αναθεωρείται υπό την ευθύνη της Ενδιάμεσης Διαχειριστικής Αρχής Μεταφορών (ΕΔΑ Μεταφορών) ως Αρχής Σχεδιασμού). Το ισχύων ΣΠΕΜ καλύπτει όλα τα μέσα μεταφοράς (σιδηροδρομικές, οδικές, θαλάσσιες,

εναέριες, αστικές και εμπορευματικές μεταφορές), όλους τους τύπους μεταφοράς (επιβάτες, εμπορεύματα) και γεωγραφικά όλες τις περιφέρειες της χώρας. 8

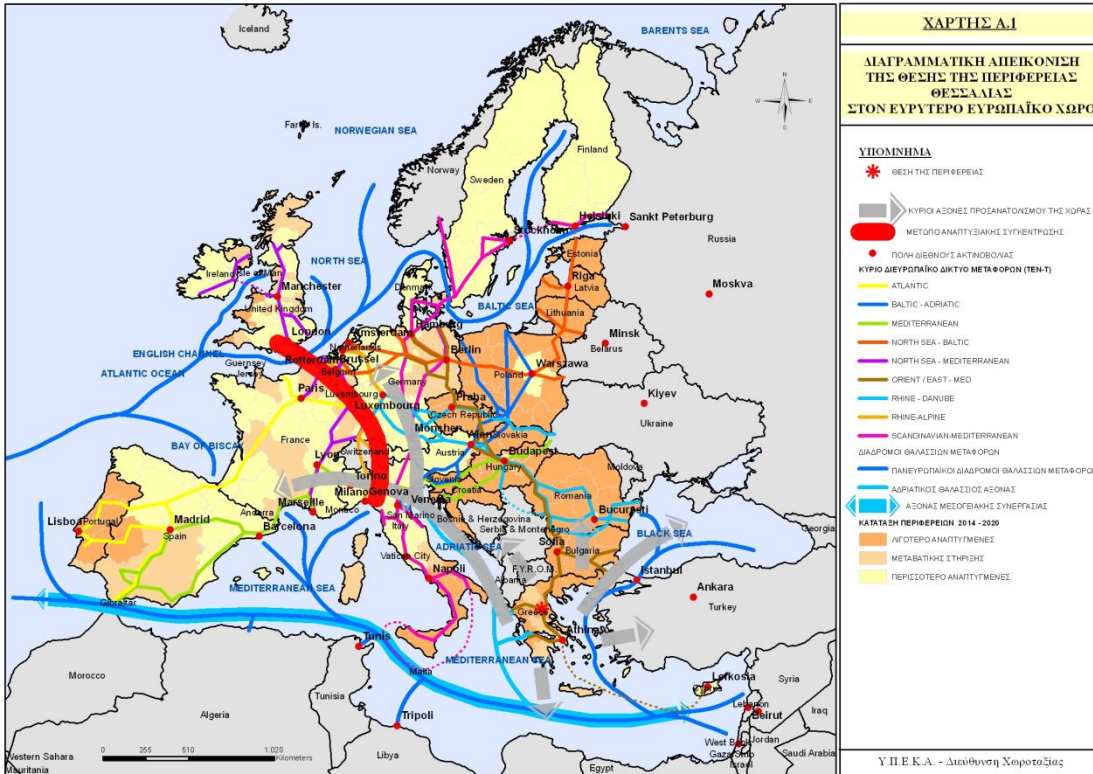
- Το Περιφερειακό Σχέδιο ΠΕΣΔΑ Θεσσαλίας, που αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης του συνόλου των αποβλήτων, τα οποία παράγονται σε μία Περιφέρεια, προσδιορίζει τις γενικές κατευθύνσεις για τη διαχείρισή τους, σε συμφωνία με τις κατευθύνσεις του Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης Αποβλήτων και των άρθρων 22 (Σχέδια Διαχείρισης) και 23 (Προγράμματα για την Πρόληψη δημιουργίας Αποβλήτων) και υποδεικνύει τα κατάλληλα μέτρα που προωθούν ιεραρχικά και συνδυασμένα: α) την πρόληψη, β) την επαναχρησιμοποίηση, γ) την ανακύκλωση, δ) άλλου είδους ανάκτηση, όπως ανάκτηση ενέργειας, και ε) την ασφαλή τελική διάθεση σε επίπεδο Περιφέρειας. Στη Θεσσαλία, με την επικαιροποίηση 2016 καλύπτονται οι θεμελιώδεις απαιτήσεις και προκύπτουν στόχοι που αφορούν ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση.
- Ο Περιφερειακός Σχεδιασμός για τις Φυσικές Καταστροφές που προβλέπει δράσεις, έργα και εξοπλισμό πρόληψης και προστασίας
- Το Σχέδιο Διαχείρισης Υδάτων ΛΑΠ Θεσσαλίας, όπως ισχύει με την Αναθεώρηση του 2017, που καθορίζει τα επιφανειακά και υπόγεια υδατικά συστήματα, εντοπίζει τις πιέσεις και τις επιπτώσεις και καταγράφει μέτρα, δράσεις και αρμοδιότητες.
- Ο Περιφερειακός Σχεδιασμός για τη κλιματική Αλλαγή που βρίσκεται σε διαδικασία εκπόνησης και προβλέπει δράσεις, έργα και εξοπλισμό πρόληψης για την ανάσχεση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην Περιφέρεια
- Η Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης, που θέτει τις βάσεις για πολιτικές πρόληψης και καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού
- Η Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης και Αντιμετώπισης της Φτώχειας

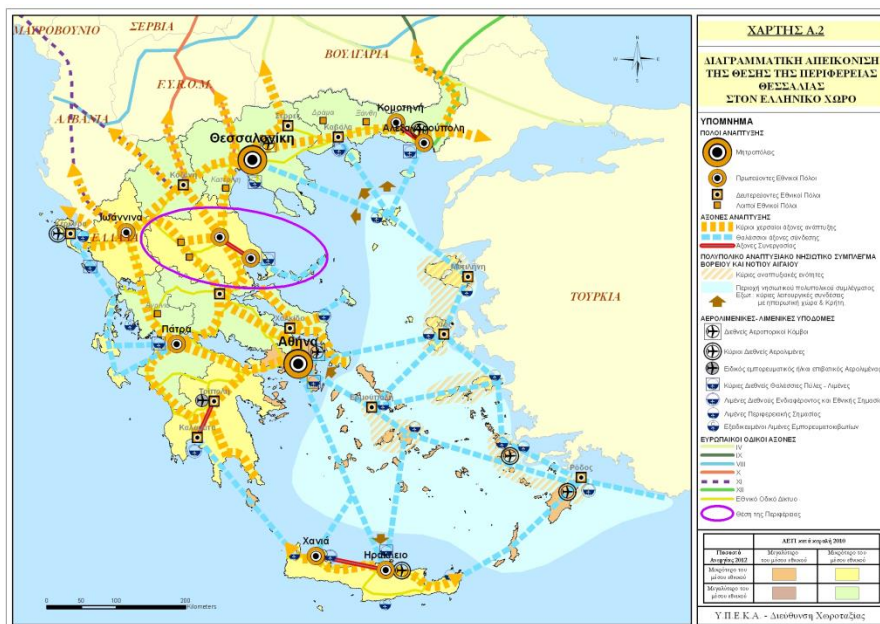
1. Α. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

1.1. Γεωγραφικά / Γεωφυσικά Χαρακτηριστικά Περιφέρειας Θεσσαλίας

Η Θεσσαλία είναι γεωγραφικό διαμέρισμα της Ελλάδας και βρίσκεται σε κεντρική-ανατολική θέση του ηπειρωτικού κορμού.

Συνορεύει βόρεια με περιοχές της Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας, νότια με περιοχές της Στερεάς Ελλάδος, δυτικά με περιοχές της Ηπείρου, ενώ ανατολικά βρέχεται από το Αιγαίο Πέλαγος.

Η συνολική της έκταση είναι 14.036 χλμ² (εκ των οποίων τα 303 νησιωτικά) και αντιπροσωπεύει περίπου το 11% της συνολικής έκτασης της ελληνικής επικράτειας.

Αποτελείται από τις περιφερειακές ενότητες (νομούς) Λαρίσης, Μαγνησίας και Σποράδων, Τρικάλων, Καρδίτσας. Με Διοικητική πρωτεύουσα την πόλη της Λάρισας.

Έχει στρατηγική κεντροβαρή και σχετικά εύκολα προσπελάσιμη γεωγραφική θέση, καθώς συνδέεται με το βασικό οδικό και σιδηροδρομικό άξονα της Χώρας (ΠΑΘΕ / Ν – Β) ενώ σε σχετικά μικρή απόσταση από το βόρειο όριο της διέρχεται η Εγνατία Οδός. Η μορφολογία της, με εκτεταμένο πεδινό τμήμα που περιβάλλεται από ορεινούς όγκους και η επαφή με το Αιγαίο Πέλαγος ανατολικά, διευκολύνει την εσωτερική, χωροταξική της συνοχή.

Το έδαφος, ως προς τη διαμόρφωσή του, είναι 50% ορεινό-ημιορεινό και 50% πεδινό, ενώ στα όριά του περιλαμβάνεται η πεδιάδα της Θεσσαλίας, η δεύτερη μεγαλύτερη πεδιάδα και σιτοβολώνας της ελληνικής επικράτειας, που διαρρέεται στον άξονα ανατολή-δύση από τον ποταμό Πηνειό, το τρίτο μεγαλύτερο ποτάμι της χώρας. Στις ορεινές περιοχές περιλαμβάνονται ο Όλυμπος, το νότιο τμήμα της κυρίως οροσειράς της Πίνδου, το βόρειο τμήμα των Αγράφων, η Όσσα, το Πήλιο και η Όθρυς.

Τόσο τα γεωγραφικά, όσο και τα γεωφυσικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας Θεσσαλίας, με ορεινούς όγκους και μεγάλες πεδινές εκτάσεις, καθώς και με ακτές και μικρό νησιωτικό σύμπλεγμα, αποτελούν σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα για την εσωτερική χωρική και κοινωνικό – οικονομική συνοχή και χωροταξική ολοκλήρωσή της. Το οικιστικό της δίκτυο είναι συνεκτικό, με συνολικά 20 περίπου αστικά και τουριστικά οικιστικά κέντρα και ισχυρές μεσαίες προς μεγάλες πόλεις.

Το κλίμα του ανατολικού παράκτιου και ορεινού τμήματος της Θεσσαλίας χαρακτηρίζεται ως μεσογειακό, με θερμό και ξηρό καλοκαίρι και ήπιο χειμώνα. Ο κάμπος της Θεσσαλίας, εξαιτίας των βουνών που τον περικλείουν και εμποδίζουν την άμεση επίδραση της θάλασσας, έχει ηπειρωτικό κλίμα, με θερμό καλοκαίρι και ψυχρό χειμώνα. Τέλος, το κλίμα των δυτικών ορεινών περιοχών χαρακτηρίζεται ως ορεινό, το οποίο και διακρίνεται για την αφθονία των χιονοπτώσεων και βροχών.

1.1.1. Δημογραφικά χαρακτηριστικά

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της τελευταίας απογραφής (2011) ο συνολικός πληθυσμός της Περιφέρειας Θεσσαλίας ήταν 732.762 άτομα, αποτελώντας το 6,78%, του συνολικού πληθυσμού της Χώρας.

Ο πληθυσμός ανά φύλο στη Περιφέρεια Θεσσαλίας σχεδόν ισοκατανέμεται μεταξύ ανδρών και γυναικών, με μια πολύ μικρή αριθμητική υπεροχή του γυναικείου φύλου.

Ο δείκτης γήρανσης του πληθυσμού της Περιφέρειας είναι 149,32% και ο δείκτης (ηλικιακής) αντικατάστασης είναι 167,37%.

Το εκπαιδευτικό επίπεδο του πληθυσμού της Περιφέρειας βελτιώνεται διαχρονικά ταχύτερα από αυτό άλλων Περιφερειών και εξελίσσεται ταχύτερα σε ποσοστό απόφοιτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

1.1.2. Μόνιμος Πληθυσμός και Πυκνότητα Πληθυσμού

(Πηγή ΕΛΣΤΑΤ, Απογρ.2011) :

Ο μόνιμος πληθυσμός και η πυκνότητα του ανά τ.χλμ διαμορφώθηκαν διαχρονικά ως εξής:

1991: 729.268 κάτοικοι και Πυκνότητα 51,95 κάτοικοι ανά τ.χλμ

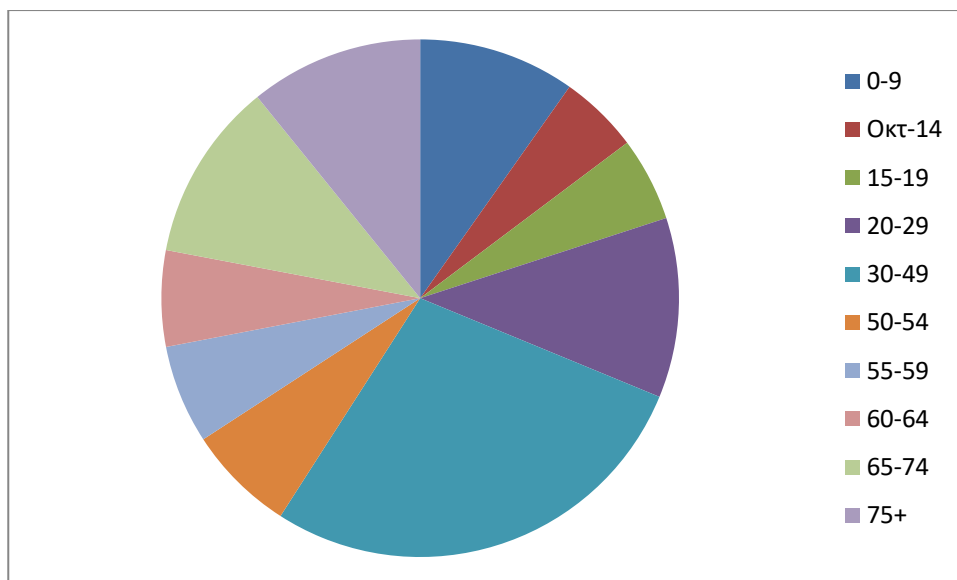
2001: 740.115 κάτοικοι και Πυκνότητα 52,73 κάτοικοι ανά τ.χλμ

2011: 732.762 κάτοικοι και Πυκνότητα 52,20 κάτοικοι ανά τ.χλμ

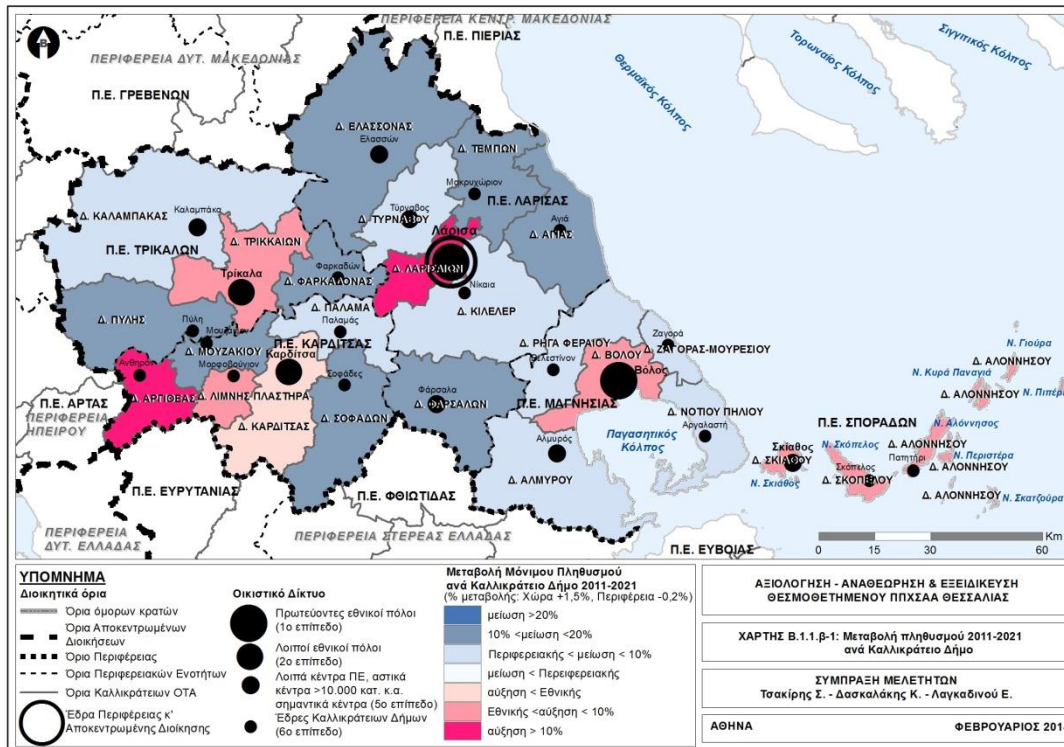
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2011):										
Σύνολο	0-9	10-14	15-19	20-29	30-49	50-54	55-59	60-64	65-74	75+
732.762	71.731	36.323	38.407	82.355	204.051	49.418	45.164	43.971	81.976	79.366

Ηλικιακή κατανομή, αποτύπωση σε γράφημα

Δημογραφικοί δείκτες (2011) :	
Δείκτης Γήρανσης (Ηλικίες 65+σε συνάρτηση με Ηλικίες 0-14)	149,32%
Δείκτης Εξάρτησης (Ηλικίες 65+και 0-14 σε σχέση με τον υπόλοιπο πληθυσμό)	34,82%
Δείκτης Αντικατάστασης (Αντικατάσταση Ηλικιών 65+ από ηλικίες 0-14)	167,37%

Από το Περιφερειακό Χωροταξικό Σχέδιο (Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση ΠΠΧΣΑΑ Θεσσαλίας) προκύπτει αναμενόμενη μεταβολή του πληθυσμού ως εξής αν Καλλικρατικό Δήμο:

1.1.3. Αναπτυξιακή Φυσιογνωμία της Περιφέρειας

Δείκτες

Σύμφωνα με την ΕΛ.ΣΤΑΤ. (στοιχεία 2017) το ΑΕΠ και η συνολική Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία για τη Θεσσαλία σε σχέση με τις άλλες Περιφέρειες έχει ως εξής:

(Σε τρέχουσες τιμές. Σε ευρώ)

Περιφέρειες	2016*	2017*	Μεταβολή %
Αττική	22.204	22.784	2,6%
Βόρειο Αιγαίο	12.266	11.955	-2,5%
Νότιο Αιγαίο	17.769	18.091	1,8%
Κρήτη	13.811	14.366	4,0%
Ανατολική Μακεδονία, Θράκη	11.432	11.539	0,9%
Κεντρική Μακεδονία	12.880	13.172	2,3%
Δυτική Μακεδονία	14.361	14.663	2,1%
Ήπειρος	11.785	11.879	0,8%
Θεσσαλία	12.662	12.911	2,0%
Ιόνια Νησιά	15.182	15.464	1,9%
Δυτική Ελλάδα	12.058	12.216	1,3%
Στερεά Ελλάδα	14.727	15.214	3,3%
Πελοπόννησος	13.579	13.903	2,4%
ΕΛΛΑΔΑ	16.378	16.757	2,3%

(Σε τρέχουσες τιμές. Σε εκατ. €)

Περιφέρειες	2016*	2017*	Μεταβολή %
Αττική	73.206	74.981	2,4%
Βόρειο Αιγαίο	2.143	2.167	1,1%
Νότιο Αιγαίο	5.220	5.371	2,9%
Κρήτη	7.622	7.950	4,3%
Ανατολική Μακεδονία, Θράκη	6.024	6.071	0,8%
Κεντρική Μακεδονία	21.155	21.624	2,2%
Δυτική Μακεδονία	3.418	3.465	1,4%
Ήπειρος	3.456	3.476	0,6%
Θεσσαλία	8.042	8.170	1,6%
Ιόνια Νησιά	2.727	2.771	1,6%
Δυτική Ελλάδα	7.010	7.065	0,8%
Στερεά Ελλάδα	7.144	7.390	3,4%
Πελοπόννησος	6.876	7.024	2,2%
ΕΛΛΑΔΑ	154.044	157.526	2,3%

Η απασχόληση ανά τομέα

Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία ανά κλάδο, (ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2017)

Κωδικός κλάδου	Κλάδος	Τιμές Θεσσαλίας (σε εκ.ευρώ)	Τιμές Χώρας σε εκ.ευρώ)
A	Γεωργία, Δασοκομία και Αλιεία	994	6.673
B, Γ,	Ορυχεία και Λατομεία	1.384	23.402
Δ, Ε	Μεταποίηση		
Γ	Παροχή Ηλεκτρικού Ρεύματος, Φυσικού Αερίου, Ατμού και		
Δ	Κλιματισμού		
Ε	Παροχή Νερού, Επεξεργασία Λυμάτων, Διαχείριση Αποβλήτων και		
	Δραστηριότητες Εξυγίανσης		
ΣΤ	Κατασκευές	212	3.699
Z, Η,	Χονδρικό και Λιανικό Εμπόριο, Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων	1.528	38.246
Θ	και Μοτοσυκλετών		
Η	Μεταφορά και Αποθήκευση		
Θ	Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος και Υπηρεσιών		
	Εστίασης		
I	Ενημέρωση και Επικοινωνία	89	5.447
Κ	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές Δραστηριότητες	175	6.466
Λ	Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας	1.057	26.987
M, N	Επαγγελματικές, Επιστημονικές και Τεχνικές Δραστηριότητες	185	8.203
N	Διοικητικές και Υποστηρικτικές Δραστηριότητες		
Ξ, Ο,	Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα	2.145	31.941
Π			
Ο	Εκπαίδευση		
Π	Δραστηριότητες σχετικές με την Ανθρώπινη Υγεία και την Κοινωνική		

Μέρη			
Ρ, Σ,	Τέχνες, Διασκέδαση και Ψυχαγωγία	400	6.462
Τ, Υ			
Σ	Άλλες Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών		
Τ	Δραστηριότητες Νοικοκυριών ως Εργοδοτών, μη Διαφοροποιημένες		
Υ	Δραστηριότητες Νοικοκυριών που αφορούν την Παραγωγή Αγαθών και		
	Υπηρεσιών για Ίδια Χρήση		
	Δραστηριότητες Ετερόδικων Οργανισμών και Φορέων		

Στον πρωτογενή τομέα, η Θεσσαλία έχει τη μεγαλύτερη συμμετοχή στην εγχώρια ΑΠΑ και ο αγροτικός κλάδος διατηρεί την ισχύ του στην περιφερειακή οικονομία. Λόγω της ύπαρξης ποιοτικών αγροτικών προϊόντων, διατηρείται ισχυρή σύνδεση του τομέα με την πρώτη μεταποίηση. Η Θεσσαλία κατέχει επίσης πολύ σημαντικό δασικό πλούτο και πλούσια δασοκάλυψη (610000ΗΑ). Όσον αφορά τη φυτική παραγωγή, η Θεσσαλία κατέχει την πρώτη θέση μεταξύ των λοιπών περιφερειών της Ελλάδας στο σκληρό σιτάρι, στα βιομηχανικά φυτά (αχλάδια και βιομηχανική ντομάτα) και στα νωπά λαχανικά. Όσον αφορά τη ζωική παραγωγή, ο σημαντικότερος κλάδος της κτηνοτροφίας είναι η αιγοπροβατοτροφία και ακολουθούν η βοοτροφία και η χοιροτροφία. Πρέπει να σημειωθεί Το σύνολο σχεδόν της παραπάνω παραγωγής διοχετεύεται εντός της χώρας. Τέλος, ενώ η αιγοπροβατοτροφία είναι ακόμα 'παραδοσιακή' ακολουθώντας τον ποιμενικό – εκτατικό τύπο εκτροφής, τόσο η βοοτροφία όσο και η χοιροτροφία λειτουργούν με επιχειρηματικά κριτήρια και έχουν κινητοποιήσει σημαντικό ύψος ιδιωτικών επενδύσεων.

Αναφορικά με τον δευτερογενή τομέα (συνυπολογίζοντας την ενέργεια, τα ορυχεία και τη διαχείριση αποβλήτων) στη Θεσσαλία παράγονται και πωλούνται βιομηχανικά προϊόντα αξίας 2 δισεκατομμυρίων ευρώ, συμμετέχοντας σε ποσοστό 5,6% επί της συνολικής αξίας των πωληθέντων βιομηχανικών προϊόντων της χώρας (Πηγή: ΣΒΘΚΕ, 2015).

Ποσοστό αξίας πωληθέντων βιομηχανικών προϊόντων, κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, 2015

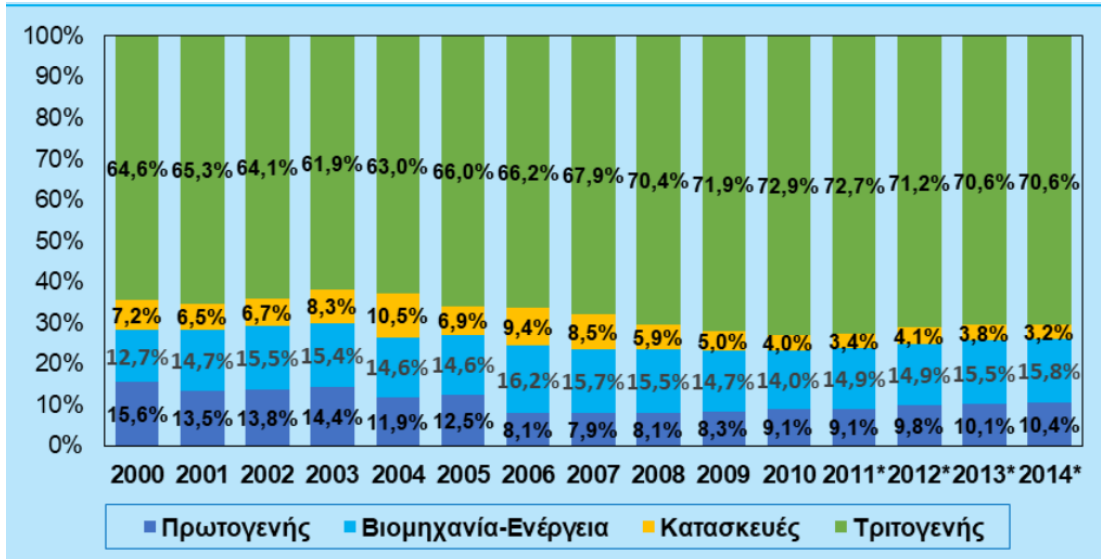
(Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία ΣΒΘΚΕ)

Στον τριτογενή τομέα κυρίαρχη δραστηριότητα είναι το εμπόριο συμπεριλαμβανομένης και της τουριστικής δραστηριότητας, με δεύτερη κατά σειρά και με μεγάλο ποσοστό η Δημόσια Διοίκηση και τρίτη σε μέγεθος οικονομική δραστηριότητα του τριτογενή τομέα οι κτηματικές συναλλαγές. Όπως φαίνεται από τα παραπάνω στοιχεία διάρθρωσης του παραγωγικού / οικονομικού ιστού της Περιφέρειας, αλλά και από την λεπτομερέστερη ανάλυση των παραγωγικών / οικονομικών δραστηριοτήτων ανά κλάδο, διαπιστώνεται ότι υπάρχουν σημαντικές

διασυνδέσεις του πρωτογενή τομέα με τη μεταποίηση, έλλειψη διασυνδέσεων του τριτογενή τομέα με τον πρωτογενή και δευτερογενή ως προς τις παραγωγικές διαδικασίες, αλλά εξαρτώμενος σημαντικά ο τριτογενής τομέας από τα δημιουργούμενα εισοδήματα στους δύο άλλους τομείς.

Διάρθρωση της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, 2000 – 2014

(Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ)

Στο πλαίσιο του Περιφερειακού Χωροταξικού Σχεδίου επιδιώχθηκε η εκτίμηση της κατανομής της απασχόλησης, αλλά λόγω έλλειψης απογραφικών στοιχείων ανά Καλλικρακτικό Δήμο.

	2001 (% σε απασχολούμενους)			2011 (% σε απασχολούμενους)			2021 (% σε απασχολούμενους)		
	Α'γενής	Β'γενής	Γ'γενής	Α'γενής	Β'γενής	Γ'γενής	Α'γενής	Β'γενής	Γ'γενής
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	28,8%	20,0%	51,1%	25%	15%	59%	21%	16%	63%
ΠΕ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ	43,2%	13,6%	43,2%	39%	11%	51%	32%	12%	56%
ΠΕ ΛΑΡΙΣΗΣ	29,6%	20,1%	50,3%	26%	15%	58%	22%	16%	62%
ΠΕ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	17,9%	23,9%	58,2%	16%	18%	66%	10%	20%	70%
ΠΕ ΣΠΟΡΑΔΩΝ	12,4%	29,4%	58,3%	11%	22%	67%	8%	20%	72%
ΠΕ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	30,9%	19,4%	49,8%	27%	15%	58%	24%	15%	61%

	2001 (% σε απασχολούμενους)			2011 (% σε απασχολούμενους)			2021 (% σε απασχολούμενους)		
	Α'γενής	Β'γενής	Γ'γενής	Α'γενής	Β'γενής	Γ'γενής	Α'γενής	Β'γενής	Γ'γενής
ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	21,6%	18,1%	60,2%	19%	13%	67%	16%	15%	69%
ΔΗΜΟΣ ΑΡΓΙΘΕΑΣ	63,3%	12,8%	24,0%	61%	10%	29%	55%	11%	34%
ΔΗΜΟΣ ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ	36,4%	20,5%	43,1%	34%	16%	50%	28%	16%	55%
ΔΗΜΟΣ ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ	51,3%	14,2%	34,6%	48%	11%	41%	42%	12%	46%
ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΑΜΑ	69,1%	7,2%	23,7%	66%	6%	28%	60%	8%	32%
ΔΗΜΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ	67,2%	7,3%	25,6%	64%	6%	30%	57%	7%	36%
ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ	7,4%	24,1%	68,4%	7%	18%	75%	4%	19%	77%
ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ	58,2%	11,7%	30,0%	57%	9%	34%	52%	10%	38%
ΔΗΜΟΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ	53,7%	15,8%	30,6%	53%	12%	35%	49%	13%	38%
ΔΗΜΟΣ ΚΙΛΕΛΕΡ	56,6%	15,1%	28,2%	56%	12%	32%	49%	13%	38%
ΔΗΜΟΣ ΤΕΜΠΩΝ	45,2%	23,4%	31,4%	46%	18%	36%	40%	20%	40%
ΔΗΜΟΣ ΤΥΡΝΑΒΟΥ	43,9%	18,2%	38,0%	43%	14%	43%	38%	16%	46%
ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ	57,2%	13,1%	29,7%	57%	10%	33%	51%	11%	38%
ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΟΥ	7,1%	26,3%	66,5%	6%	19%	74%	3%	20%	77%
ΔΗΜΟΣ ΑΛΜΥΡΟΥ	40,9%	18,4%	40,6%	39%	14%	47%	33%	16%	51%
ΔΗΜΟΣ ΖΑΓΟΡΑΣ-ΜΟΥΡΕΣΙΟΥ	66,5%	10,4%	23,1%	64%	8%	28%	57%	9%	34%
ΔΗΜΟΣ ΝΟΤ. ΠΗΛΙΟΥ	52,2%	16,2%	31,6%	50%	13%	37%	44%	14%	42%
ΔΗΜΟΣ ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ	44,6%	19,2%	36,1%	27%	18%	54%	23%	21%	56%
ΔΗΜΟΣ ΣΚΙΑΘΟΥ	6,9%	27,5%	65,6%	6%	20%	74%	4%	18%	77%
ΔΗΜΟΣ ΑΛΟΝΝΗΣΟΥ	23,7%	30,8%	45,5%	21%	24%	54%	16%	22%	63%
ΔΗΜΟΣ ΣΚΟΠΕΛΟΥ	13,4%	31,0%	55,5%	12%	24%	65%	8%	21%	71%
ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ	19,9%	20,5%	59,7%	18%	15%	67%	13%	16%	71%
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	39,8%	18,1%	42,1%	37%	14%	49%	33%	15%	52%
ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΣ	42,6%	21,6%	35,8%	40%	17%	43%	36%	17%	47%
ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΚΑΔΟΝΑΣ	61,8%	13,8%	24,4%	59%	11%	29%	55%	12%	33%

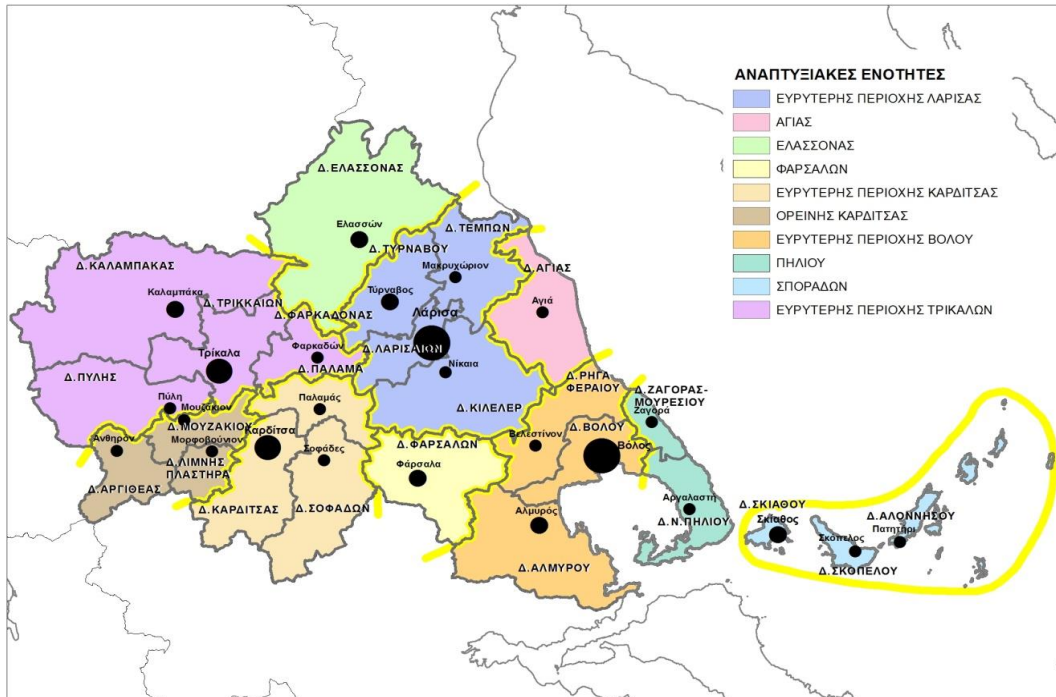
Πηγή: στοιχεία Eurostat, επεξεργασίες ομάδας μελέτης του ΠΠΧΣΑΑ Θεσσαλίας

Από τα παραπάνω στοιχεία της οικονομίας της Θεσσαλίας και σε σχέση με τα αντίστοιχα της Χώρας, σε συνδυασμό με την επιμήκυνση και ένταση της οικονομικής και δημοσιονομικής κρίσης που επιδεινώνεται με την πανδημία Covid19 διαφαίνεται η ανάγκη για άμεσα μέτρα για την ενίσχυση / ενδυνάμωση και διαφοροποίηση της εσωτερικής διάρθρωσης κάθε τομέα της Περιφέρειας.

1.1.4. Αξιολόγηση της θέσης και των προοπτικών της Θεσσαλίας

Ως προς την θέση της Περιφέρειας στον ελληνικό χώρο, το βασικό γεωγραφικό χαρακτηριστικό της είναι η κεντροβαρική της θέση ενώ σε επίπεδο εθνικής χωροταξικής οργάνωσης κύριο στοιχείο είναι ότι διασχίζεται από τον βασικό μεταπολεμικό άξονα ανάπτυξης, τον άξονα Αθήνας-Θεσσαλονίκης. Το γεγονός αυτό συμβάλλει καθοριστικά μεν στην αναπτυξιακή πορεία της.

Άλλοι, αναδυόμενοι, εθνικοί άξονες ανάπτυξης διέρχονται από τη Θεσσαλία (Ε65) ή πλησίον της (Ιονία, Εγνατία). Υπάρχοντες ή προγραμματισμένοι εγκάρσιοι οδικοί άξονες θα δημιουργήσουν σημεία διεπαφής, κάτι που είναι θετικό, αλλά υπογραμμίζεται ότι οι μεταφορικές συνδέσεις δεν λειτουργούν αυτομάτως ως οχήματα ανάπτυξης, χωρίς τη συνδρομή και άλλων παραγόντων.

Πηγή: ΠΠΧΣΑΑ Θεσσαλία

Προτεραιότητες όσον αφορά τη θέση της Θεσσαλίας στον εθνικό χώρο:

- Μετουσίωση της γεωγραφικής κεντρικότητας σε πραγματικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.
- Προώθηση διαπεριφερειακών μεταφορικών αξόνων, που είναι αναγκαίοι τόσο για το γεωγραφικό απεγκλωβισμό, όσο και για την άρση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων, αλλά σε συνδυασμό με συμπληρωματικά μέτρα αναγκαία για μια αναπτυξιακή επιτάχυνση.
- Επιδίωξη διαπεριφερειακών συνεργασιών και σε πεδία που δεν εξαρτώνται καθοριστικά από άμεση φυσική διασύνδεση, δικτυώσεων, και εξειδίκευσης σε τομείς με συγκριτικά πλεονεκτήματα που επιτρέπουν την ανάπτυξη συμπληρωματικών σχέσεων, όπως για παράδειγμα η διαπεριφερειακή συνεργασία για την τουριστική αξιοποίηση της Πίνδου και του Ολύμπου.
- Η ύπαρξη δύο μεγάλων για τα ελληνικά δεδομένα πόλεων, Λάρισας και Βόλου, μπορεί να αποτελέσει ισχυρό στοιχείο μιας τέτοιας στρατηγικής.

Το οδικό δίκτυο της περιφέρειας κατηγοριοποιείται σε τέσσερα επίπεδα: Διεθνές, Εθνικό, Πρωτεύον ενδοπεριφερειακό και Δευτερεύον ενδοπεριφερειακό.

Στο **Διεθνές επίπεδο** κατατάσσονται οι κλάδοι που συνδέουν την Περιφέρεια με τα μεγάλα κέντρα ανάπτυξης (Αθήνα, Θεσσαλονίκη) καθώς και με άλλους μεγάλους οδικούς άξονες (Εγνατία) ενώ παράλληλα περιλαμβάνονται στα Διευρωπαϊκά δίκτυα.

Στο **Εθνικό επίπεδο** κατατάσσονται οι κλάδοι που συνδέουν την Περιφέρεια με τις όμορες, αλλά και τα οικιστικά κέντρα ανωτέρου (3ου και άνω) περιφερειακού επιπέδου.

Στο **Πρωτεύον ενδοπεριφερειακό επίπεδο** κατατάσσονται οι κλάδοι που εξυπηρετούν τις επικοινωνίες των οικιστικών κέντρων 4ου Περιφερειακού επιπέδου (έδρες Καλλικράτικων Δήμων), αλλά και ειδικές κατηγορίες του χώρου (ορεινές ενότητες, τουριστικά κυκλώματα, βιομηχανικές περιοχές κ.λπ.).

Ο σχεδιασμός του οδικού δικτύου λαμβάνει υπόψη του τη δυνατότητα αλληλοεπικάλυψης μεταξύ των διαφόρων βαθμίδων, έτσι ώστε κάθε έργο να εξυπηρετεί περισσότερους από έναν στόχους, χωρίς να ανατρέπεται η ιεράρχηση του οδικού δικτύου (και κατά συνέπεια τα χαρακτηριστικά) που αποσκοπεί στην υποστήριξη των αναπτυξιακών επιλογών και της χωρικής δομής.

Τα κύρια οδικά έργα για την περιφέρεια σε **Διεθνές επίπεδο** είναι δύο:

- Ο αυτοκινητόδρομος Β/Ν (ΠΑΘΕ). Το έργο συνδέει την Περιφέρεια με τους κύριους πόλους υπερτοπικής σημασίας της Χώρας (Αθήνα-Θεσσαλονίκη) και συνεπώς με τα Διεθνή κέντρα ανάπτυξης. Το τμήμα του που διέρχεται από την περιφέρεια, ταυτίζεται με τον άξονα ανάπτυξης του Ανατολικού τμήματος και αποτελεί σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα της αντίστοιχης ζώνης.

Το έργο έχει ολοκληρωθεί σε όλο του το μήκος μέσα στα όρια της Περιφέρειας

- Ο αυτοκινητόδρομος Εγνατία - Λαμία (Ε65). Στην παρούσα φάση, έχει παραδοθεί και λειτουργεί πλήρως το τμήμα από Α/Κ Ξυνιάδας έως και τον Α/Κ Τρικάλων συνολικού μήκους 77,5 χιλιομέτρων. Επιπλέον σε πλήρη εξέλιξη βρίσκεται η κατασκευή του Νότιου Τμήματος του Ε65 (από Α.Θ.Ε έως και Ξυνιάδα). Το βόρειο τμήμα (Τρίκαλα – Εγνατία Οδός) θα ολοκληρωθεί σε 3 χρόνια από την έναρξη των εργασιών, και προβλέπει 31 γέφυρες / άνω διαβάσεις και έξι κόμβους (Βασιλική, Καλαμπάκα, Γρεβενών, Οξύνεια, Αγιοφύλλο – Καρπερό, Εγνατία), ενώ θα ολοκληρωθεί ο κόμβος Τρικάλων (στοιχεία «Αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδος – Ε65»).

Σε **Εθνικό επίπεδο**, για την κάλυψη των αναγκών της Περιφέρειας, θα πρέπει να ολοκληρωθούν τα έργα που εκτελούνται ή να ενταχθούν νέα (όπως προκύπτουν και απ' τον σχεδιασμό των όμορων περιφερειών) έτσι ώστε να αναβαθμιστούν οι δρόμοι που εξυπηρετούν την επικοινωνία της με τις όμορες Περιφέρειες.

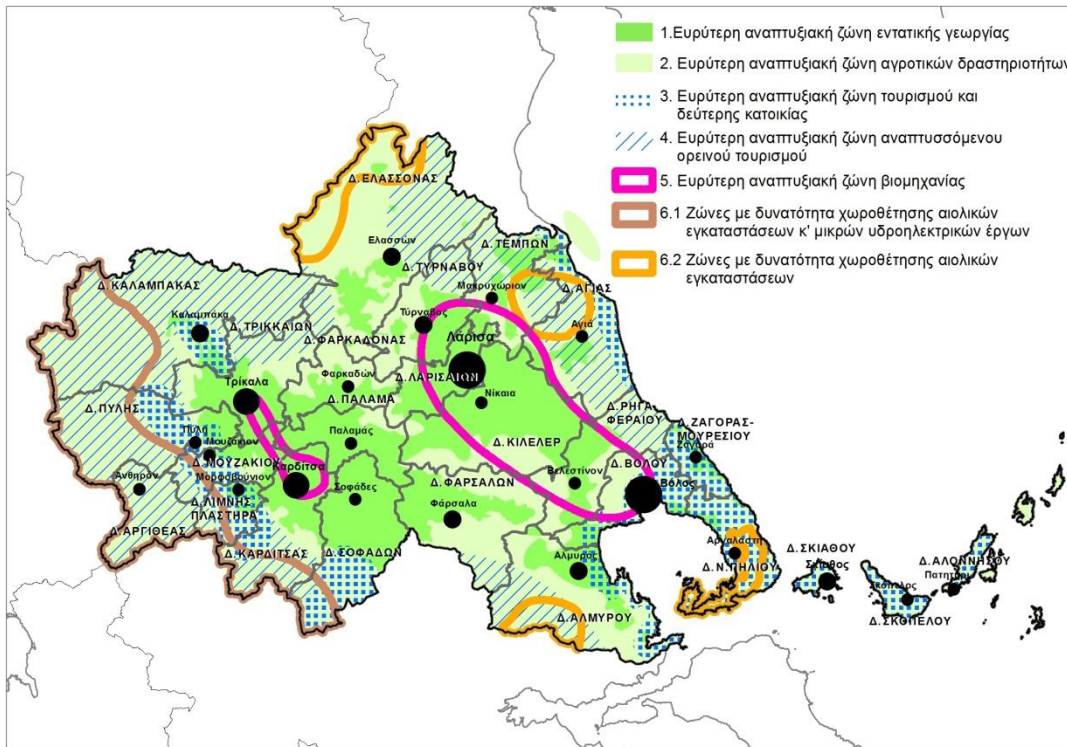
1.1.5. Βασικοί άξονες

Οι βασικοί αναπτυξιακοί άξονες της Περιφέρειας που περιλαμβάνονται στους κύριους άξονες ανάπτυξης του Γενικού ΠΧΣΑΑ είναι οι εξής:

- Ο Ανατολικός χερσαίος άξονας που αναπτύσσεται κατά μήκος του ΠΑΘΕ και περιλαμβάνει Λάρισα – Βόλο
- Ο άξονας Κεντρικής ενδοχώρας που αναπτύσσεται κατά μήκος της Ε65 και του οδικού άξονα Λάρισα – Κοζάνη, και περιλαμβάνει την Καρδίτσα και τα Τρίκαλα και συνδέεται λειτουργικά με Λάρισα και Βόλο.

Επιπλέον εξέχουσας σημασίας άξονες είναι:

- ο άξονας Λάρισα – Καρδίτσα
- ο άξονας Λάρισα – Φάρσαλα (η αναβάθμιση της οδικής σύνδεσης έχει χαρακτηριστεί ως εθνικής εμβέλειας στο ΣΠΑΜ)
- στο θαλάσσιο χώρο σημαντικός θεωρείται ο άξονας σύνδεσης των Σποράδων με το Βόλο.

Πηγή: ΠΠΧΣΑΑ Θεσσαλίας

Δεχόμενοι ότι οι κύριοι πόλοι ανάπτυξης είναι οι πρωτεύουσες των Περιφερειακών Ενοτήτων, δίδεται ιδιαίτερη σημασία στην ενίσχυσή τους και στη δικτύωσή τους, πολιτική που έχει πλέον υιοθετηθεί απόλυτα, τόσο στο σχεδιασμό, όσο και από τους τοπικούς φορείς και την κοινωνία.

Με δεδομένη τη θέση της Περιφέρειας Θεσσαλίας ως κέντρο διέλευσης και σύνδεσης της Βόρειας με τη Νότια Ελλάδα και γειτνίασης με τη Δυτική Ελλάδα, καθώς και με λιμενική πύλη προς την ανατολική Μεσόγειο, οι μεταφορικές υποδομές και τα δίκτυα αποτέλεσαν σημαντική παράμετρο στον αναπτυξιακό σχεδιασμό της σε κάθε προγραμματική περίοδο.

Στην κατεύθυνση αυτή ολοκληρώθηκαν ή υλοποιούνται κατά την τελευταία δεκαετία ενδεικτικά τα παρακάτω έργα από συγχρηματοδοτούμενους και εθνικούς πόρους:

ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΛΑΡΙΣΑΣ ΑΠΟ Ε.Ο. ΛΑΡΙΣΑΣ - ΚΟΖΑΝΗΣ ΕΩΣ Γ' ΓΕΦΥΡΑ ΠΗΝΕΙΟΥ (π.κ. 2005ΕΠ00630005, 2005ΕΠ00630006).	4.965.311,70
ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΛΑΡΙΣΑΣ (ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΟΥ ΚΑΡΔΙΓΩΡΓΑ, ΤΕΧΝΙΚΟΥ Τ1 & ΟΔΟΥ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ)	12.139.274,93
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΠ. Ο. ΛΑΡΙΣΑΣ - ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ (π.κ. 2005ΕΠ00630148, 2005ΕΠ00630149).	6.979.113,57
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ Ε.Ο. ΛΑΡΙΣΗΣ - ΤΡΙΚΑΛΩΝ.(Π.Κ 2006ΕΠ00630187 & 2006ΕΠ00630188)	28.622.443,71
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΔΑΚΤΥΛΙΟΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ ΑΓΙΑΣ ΜΟΝΗΣ - ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ - ΔΕΛΤΑ ΛΑΡΙΣΗΣ 2Ο ΤΜΗΜΑ ΑΠΟ Χ.Θ. 1+627,18 ΜΕΧΡΙ Χ.Θ. 3+286,16	547.644,15
ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ - ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	27.841.328,67
ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ - ΤΜΗΜΑ ΑΠΟ ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΗ ΦΑΝΑΡΙΟΥ ΕΩΣ ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΗ ΤΑΥΡΩΠΟΥ	3.609.655,46
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ Ε.Ο. Ν. ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ - ΣΟΦΑΔΕΣ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΑΠΟ Χ.Θ. 9+274,59 (ΓΕΦΥΡΙΑ) ΩΣ Χ.Θ. 17+811,35	10.894.000,00
ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΗΣ Ε.Ο. ΛΑΡΙΣΑΣ - ΤΡΙΚΑΛΩΝ : ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ Ε.Ο. ΛΑΡΙΣΗΣ - ΤΡΙΚΑΛΩΝ ΑΠΟ Χ.Θ. 37+000 ΕΩΣ ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΟΥ (Χ.Θ. 53+197, 50) (π.κ. 2005ΕΠ00630219, 2005ΕΠ00630220).	44.492.739,21

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΕΩΦΟΡΟΥ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ ΛΑΡΙΣΑΣ (ΠΑΛΑΙΑ Ε.Ο. ΑΘΗΝΩΝ ? ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΔΟ ΔΙΓΕΝΗ Χ.Θ. 5+700 ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΟΔΟ ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ Χ.Θ. 6+630)	4.050.000,00
ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΔΑΚΤΥΛΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ (Β' ΓΕΦΥΡΑ ΠΗΝΕΙΟΥ - ΚΟΜΒΟΣ ΟΔΟΥ ΚΟΖΑΝΗΣ)	9.002.965,48
Ε.Ο. ΤΡΙΚΑΛΩΝ ΑΡΤΑΣ - ΤΜΗΜΑ ΑΠΟ ΓΕΦΥΡΑ ΚΑΡΑΒΟΠΟΡΟΥ ΕΩΣ ΛΥΓΑΡΙΑ	17.430.000,00
ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΕΙΣΟΔΩΝ ΠΟΛΗΣ (ΟΔΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ & ΟΔΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ) ΥΠΟΕΡΓΟ 1: ΟΔΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	2.592.148,76
ΔΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΠΟΛΕΩΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	8.404.895,09
ΠΑΡΑΚΑΜΨΕΙΣ ΑΡΤΕΣΙΑΝΟΥ ΚΑΙ ΡΙΖΟΒΟΥΝΙΟΥ ΣΤΗΝ Ε.Ο. ΚΑΡΔΙΤΣΑ - ΤΡΙΚΑΛΑ	9.320.000,00

-

ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΣΗ, ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΛΕΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ETCS L1 ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΜΟΝΗΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΗΣ ΠΑΛΑΙΟΦΑΡΣΑΛΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ	57.717.162,00
Ε.Ο. ΤΡΙΚΑΛΩΝ - ΑΡΤΑΣ: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΤΡΙΚΑΛΩΝ ΕΩΣ ΓΕΦΥΡΑ ΚΑΡΑΒΟΠΟΡΟΥ	23.061.863,84
ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ Ι.Κ. ΒΟΛΟΥ (Χ.Θ. 7+115) ΕΩΣ Ι.Κ. ΑΓΙΑΣ (Χ.Θ. 8+110)	7.424.751,92
Ε.Ο. ΤΡΙΚΑΛΩΝ - ΑΡΤΑΣ: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΠΥΛΗΣ ΕΩΣ ΠΑΛΑΙΟΜΟΝΑΣΤΗΡΟ	7.837.160,66
ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΛΑΡΙΣΑΣ : ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ Β' ΓΕΦΥΡΑ ΠΗΝΕΙΟΥ (Δ.Ε.Υ.Α.Λ.) ΕΩΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	4.485.699,80
Ε.Ο. ΛΑΡΙΣΑΣ - ΤΡΙΚΑΛΩΝ: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ Ι/Κ ΤΕΡΨΙΘΕΑΣ ΕΩΣ Α/Κ ΡΑΧΟΥΛΑΣ	27.504872,85
ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ Χ.Θ. 3+330 ΕΩΣ Χ.Θ. 5+690	12.658.455,72
Κατασκευή ισόπεδου κυκλικού κόμβου στην Χ.Θ. 17+800, επί της Ε.Ο. Λάρισας - Κοζάνης	2.663.687,67
ΒΕΛΤΙΩΣΗ Ε.Ο. 30: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΔΕΛΤΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ ΕΩΣ ΕΙΣΟΔΟ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	41.545.000,00
ΟΔΟΣ ΔΕΛΤΑ - ΠΑΛΑΜΑ	6.852.500,00
ΕΠ. Ο. ΛΑΡΙΣΑΣ - ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ: -ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΣΥΚΕΩΝΑΣ- ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Α/Κ ΒΕΛΕΣΤΙΝΟΥ - ΒΟΛΟΣ ΑΠΟ Χ.Θ. 0+489 ΕΩΣ Χ.Θ. 3+489.	18.087.844,98
	3.834.144,63

-

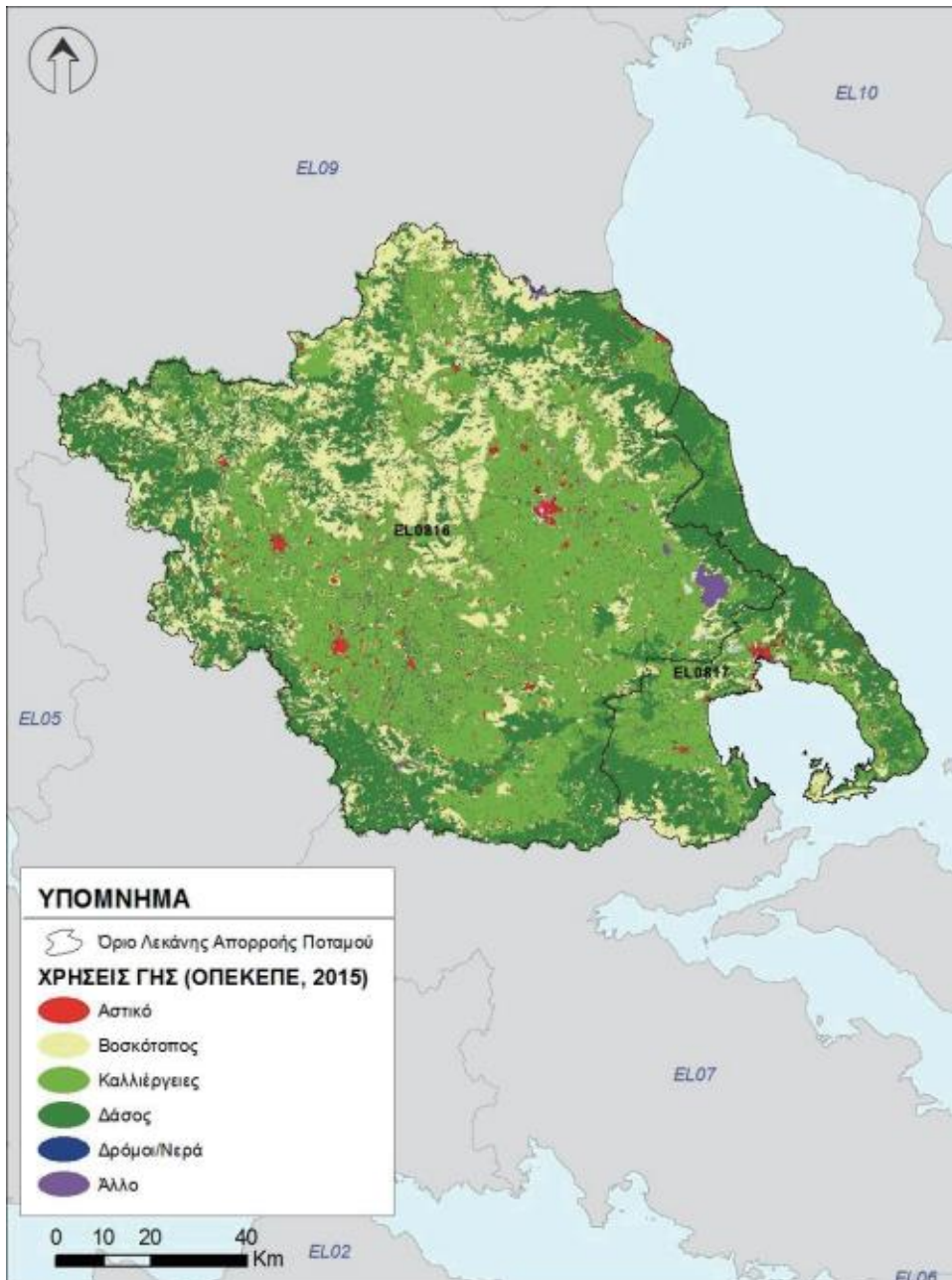
ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ - ΜΠΕΛΟΚΟΜΙΤΗ ΟΔΙΚΟΥ ΚΥΚΛΩΜΑΤΟΣ ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ (ΜΙΣ 277071,π.κ 2010ΝΑ02180007)	5.176.386,50
ΠΑΡΑΛΙΑΚΟΣ ΑΞΩΝΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΚΕΡΑΜΙΔΙ - ΡΑΚΟΠΟΤΑΜΟΣ (Χ.Θ. 0+000 ΕΩΣ Χ.Θ. 14+405,76) : ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ Χ.Θ. 0+000 ΕΩΣ Χ.Θ. 12+100	16.850.000,00
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΕΞΙΑΣ ΠΑΡΑΠΛΕΥΡΗΣ ΟΔΟΥ ΤΗΣ Ε.Ο. ΛΑΡΙΣΑΣ - ΤΡΙΚΑΛΩΝ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΑΠΟ Α/Κ ΡΑΧΟΥΛΑΣ ΕΩΣ Κ/Δ ΜΑΝΔΡΑΣ	2.568.000,00
ΟΔΙΚΟ ΚΥΚΛΩΜΑ ΜΕΤΕΩΡΩΝ	1.000.000

1.1.6. Χρήσεις γης

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας, αντιπροσωπεύει το 10,6% (ΕΛ.ΣΤΑΤ) της συνολικής έκτασης της χώρας. Αναφορικά με την κατανομή της έκτασης κατά υψομετρικές ζώνες, η πιο «ορεινή» Π.Ε. είναι η Π.Ε. Τρικάλων (71% ορεινή και 17% πεδινή), ενώ περισσότερο «πεδινή» είναι η Π.Ε. Λάρισας (49% πεδινή και 28% ορεινή). Ειδικότερα για τις χρήσεις γης της Περιφέρειας Θεσσαλίας και σύμφωνα με το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Θεσσαλίας επισημαίνονται τα παρακάτω:

- Βασικές Κατηγορίες: καλλιεργούμενες εκτάσεις: 36%, βοσκότοποι: 37%, δάση: 20%, επιφανειακά ύδατα: 2%, οικιστική χρήση: 4% και λοιπές εκτάσεις: 1%.

Οι μεγαλύτερες εκμεταλλεύσιμες δασικές εκτάσεις βρίσκονται στις Π.Ε. Τρικάλων και Καρδίτσας (ποσοστά 31% και 24% αντίστοιχα). Παράκτια ζώνη συναντάται στις Π.Ε. Λάρισας και Μαγνησίας. Χαρακτηριστικό των πεδινών παράκτιων περιοχών που εντοπίζονται είναι το σχετικά μικρό πλάτος τους με εξαίρεση τις πεδινές εκτάσεις που υπάρχουν επίσης στις παράκτιες περιοχές των εκβολών του Πηνειού (περιοχή Τσάγεζι) και της επαρχίας Αλμυρού. Τα νησιά των Βόρειων Σποράδων είναι τα μόνα νησιά της Περιφέρειας Θεσσαλίας και ανήκουν στον Ν. Μαγνησίας. Μικρότερα νησιά των Β. Σποράδων είναι το Πιπέρι, η Κυρά Παναγιά, τα Γιούρα, η Ψαθούρα, η Σκάντζουρα κ.ά. Μία ζώνη εντατικής γεωργίας εντοπίζεται στην περιοχή του Θεσσαλικού κάμπου με ορισμένες επεκτάσεις σε περιοχές μεγαλύτερου υψομέτρου, η οποία υποστηρίζεται από ένα σχετικά πυκνό δίκτυο αγροτικών κέντρων.

Χρήσεις γης, Πηγή: ΟΠΕΚΕΠΕ 2015.

- **Τουρισμός:** Κυριαρχούν οι δύο ζώνες : α) ανατολικά της Περιφέρειας Όλυμπος- Όσσα- Μαυροβούνι- Πήλιο- Σποράδες και β) δυτικά, αποτελεί τμήμα της οροσειράς της Πίνδου, περιλαμβάνοντας και τα Μετέωρα, τον Κόζιακα, τις περιοχές των λιμνών Πλαστήρα και Σμοκόβου κ.λπ.

- **Εμπόριο:** εντοπίζεται στα τόξα Λάρισας- Βόλου και Καρδίτσα- Τρίκαλα.

- **Βιομηχανικές περιοχές:** Η δυναμικότερη ζώνη βιομηχανικών δραστηριοτήτων υπάρχει στην Π.Ε. Μαγνησίας (ΒΙΠΕ, Αλμυρός). Άλλες ζώνες: ΒΙΠΕ Λάρισας, ΒΙΠΕ Καρδίτσας, Τρίκαλα (μικρότερες μονάδες εντός οικιστικού ιστού, ελλείπει ειδικών ζωνών χρήσεων γης βιομηχανικού χαρακτήρα.)

Εκτός από το εγκεκριμένο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης έχουν θεσμοθετηθεί και Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της χώρας (ΕΠΧΣΑΑ) με τα οποία εξειδικεύονται ο χωροταξικός σχεδιασμός της χώρας ανά τομέα και καλύπτουν τους τομείς του Τουρισμού, της Βιομηχανίας, των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, των Υδατοκαλλιεργειών και των Καταστημάτων Κράτησης.

Βασικοί πόλοι ανάπτυξης στην περιφέρεια είναι τα 4 αστικά κέντρα που αποτελούν και πρωτεύουσες των νομών, με δυνατότητες ανάληψης ευρύτερων λειτουργιών, δημιουργία συγκριτικών πλεονεκτημάτων (όπως μεταφορές), έμφαση στο ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας και το Λιμάνι του Βόλου και λειτουργία της Θεσσαλίας ως διαπεριφερειακής πύλης με το βόρειο και δυτικό άξονα ανάπτυξης της χώρας.

1.2. Ανάλυση Υφιστάμενης κατάστασης ανά Τομέα Παρέμβασης

1.2.1. Τομέας 1 «Έξυπνη Ανάπτυξη» - Υφιστάμενη Κατάσταση

Ανάλυση περιεχομένου και στόχευση σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Ανάπτυξης

Σύμφωνα με το Εγκεκριμένο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης, η έξυπνη ανάπτυξη περιλαμβάνει τους τομείς: α) Έρευνα και ανάπτυξη, β) Ψηφιακό Μετασχηματισμό και γ) Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα. Οι στόχοι ανάπτυξης στους τομείς αυτούς απαντούν σε προκλήσεις που αφορούν την αλλαγή του παραγωγικού υποδείγματος των επιχειρήσεων, την ενίσχυση της ψηφιακής ένταξης και των ψηφιακών δεξιοτήτων (εργαζόμενοι, άνεργοι, επιχειρήσεις), τον εκσυγχρονισμό και ψηφιοποίηση του δημόσιου τομέα κλπ.

Σύμφωνα με τα εθνικά στρατηγικά κείμενα τα οποία λαμβάνονται υπόψη για την κατάρτιση των Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης, κύρια απαίτηση σε εθνικό επίπεδο αποτελεί η προσαρμογή των παραγωγικών διαδικασιών στην οικονομία, μέσα από την αφομοίωση των νέων τεχνολογιών στην παραγωγή και διάθεση καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών. Ταυτόχρονα, είναι απαραίτητη η ενσωμάτωση Νέων Τεχνολογιών στη δημόσια διοίκηση, με στόχο να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των έργων που παράγει και των υπηρεσιών που προσφέρει. Το παραπάνω αποτελεί επιτακτική ανάγκη, λαμβάνοντας υπόψη ότι τα πρότυπα παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών σε παγκόσμιο επίπεδο, μεταβάλλονται από τις ταχύτατες τεχνολογικές εξελίξεις.

Σημαντική θεωρείται και η συνεισφορά επενδυτικών προτεραιοτήτων στην κάλυψη της ανάγκης για αλλαγή του παραγωγικού υποδείγματος. Εδώ εντάσσεται η προώθηση των αποτελεσμάτων έρευνας, καινοτομίας και τεχνολογίας στις επιχειρήσεις και η δημιουργία συστάδων ανάπτυξης στους ιστούς των πολεοδομικών συγκροτημάτων αλλά και η αντιμετώπιση των κοινωνικών επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης με δράσεις όπως η ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων και η ψηφιακή ένταξη.

Σε εθνικό επίπεδο, στις προτεραιότητες του πυλώνα της έξυπνης ανάπτυξης εντάσσεται η ενίσχυση των ερευνητικών κέντρων και προγραμμάτων σε τομείς αιχμής και καταβάλλονται πόροι σε επιλεγμένα πεδία έρευνας. Σε επίπεδο Περιφέρειας, η συγκεκριμένη επενδυτική προτεραιότητα μπορεί απαντά σε αναπτυξιακές ανάγκες όπως η προσαρμογή δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στις τεχνολογικές εξελίξεις, η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, η διαχείριση έκτακτων συνθηκών, όπως πανδημίες, η προώθηση των αποτελεσμάτων της ερευνητικής διαδικασίας στις επιχειρήσεις με στόχο την ενσωμάτωσή τους στις παραγωγικές διαδικασίες με δράσεις όπως η διασύνδεση της έρευνας με την παραγωγή. Εδώ μπορούν να ενταχθούν και οι συστάδες ανάπτυξης (growth clusters), εφόσον οι συνεργασίες μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών ιδρυμάτων επεκτείνονται παγιώνονται σε μια πιο μόνιμη βάση.

Στον στόχο της έξυπνης ανάπτυξης εντάσσεται και η προώθηση της ψηφιακής καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, με την ενίσχυση των αναπτυξιακών προσπαθειών σε κλάδους υπηρεσιών που έχουν ένταση γνώσης και χρήσης ΤΠΕ.

Πέρα από την παραγωγή έρευνας, καινοτόμων προϊόντων και τεχνολογίας, σημαντική αναπτυξιακή διάσταση έχει και η διαδικασία εξάπλωσης της χρήσης των ΤΠΕ στις εγχώριες επιχειρήσεις. Σε αυτή την επενδυτική προτεραιότητα εντάσσονται έργα για ενίσχυση της μετάβασης βιομηχανιών στη νέα ψηφιακή εποχή (π.χ. μέσω αυτοματοποίησης της παραγωγής). Η αξιοποίηση της συνδεσιμότητας και των μεγάλων όγκων δεδομένων, του διαδικτύου, των λύσεων cloud computing και άλλων διαθέσιμων και αναπτυσσόμενων τεχνολογιών, ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα τόσο βιομηχανιών όσο και επιχειρήσεων άλλων σημαντικών κλάδων της οικονομίας.

Ειδικότερα για το δημόσιο τομέα, και μετά τα μέτρα που επιβλήθηκαν για τον περιορισμό της εξάπλωσης της πανδημίας Covid, υπάρχει ραγδαία αύξηση της χρήσης ΤΠΕ στις υπηρεσίες προς τους πολίτες και ως προς την εσωτερική λειτουργία του, στους τομείς της υγείας, της εκπαίδευσης, της διακυβέρνησης και τις δημόσιες συμβάσεις. Ως εκ τούτου, η παρούσα επενδυτική προτεραιότητα δύναται να χρηματοδοτήσει λύσεις του ψηφιακού μετασχηματισμού του δημόσιου τομέα, τόσο εντός της δημόσιας διοίκησης όσο και ευρύτερα στην κοινωνία. Η ψηφιοποίηση του δημόσιου τομέα είναι σημαντικό να διασφαλίζει την ψηφιακή ένταξη των κοινωνικά ευπαθών ομάδων, όπως τα άτομα με αναπηρία. Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση, μέσω της απλοποίησης των διοικητικών διαδικασιών και της ψηφιακής διασύνδεσης μεταξύ των μονάδων της δημόσιας διοίκησης, θα διευκολύνει

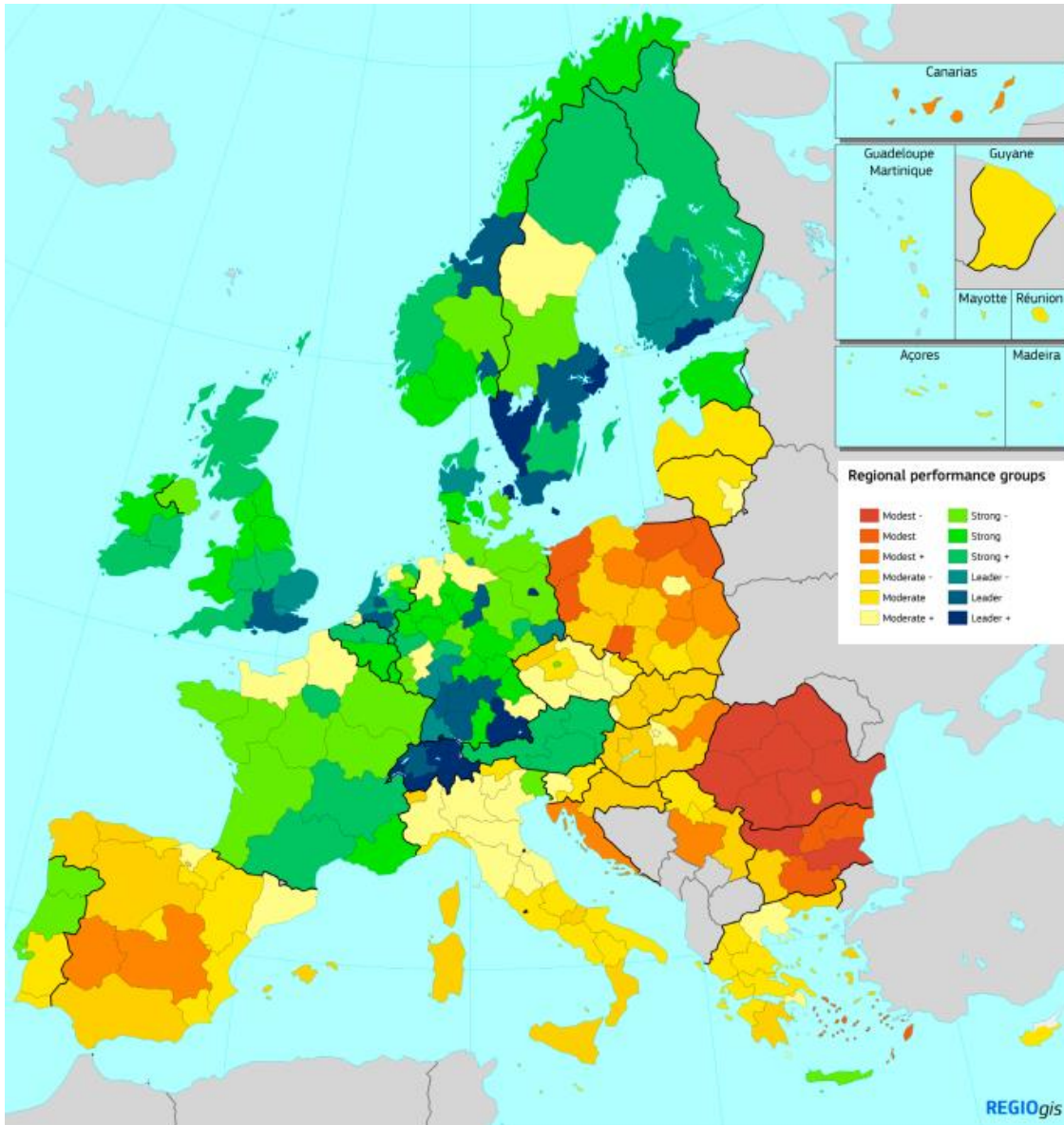

σημαντικά τον δημόσιο τομέα στην διεκπεραίωση του έργου του, επιτυγχάνοντας σημαντική εξοικονόμηση πόρων, απαντώντας έτσι και στην πρόκληση για τη διατήρηση της δημοσιονομικής πειθαρχίας.

Μέρος της στόχευσης της Περιφέρειας Θεσσαλίας αποτελεί και η ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων των τωρινών αλλά και των μελλοντικών εργαζομένων, τόσο του δημοσίου όσο και του ιδιωτικού τομέα. Αυτή η ενίσχυση μπορεί να επιτευχθεί μέσω της κατάλληλης κατάρτισης των εργαζομένων, ιδιαίτερα σε θέσεις εργασίας που αντιμετωπίζουν αυξημένο κίνδυνο κατάργησης λόγω αυτοματοποίησης, αλλά και σε τομείς όπου η φύση της δουλειάς θα αλλάξει με την εισαγωγή νέων τεχνολογιών. Για τις κοινωνικά ευπαθείς ομάδες ελλοχεύει αυξημένος κίνδυνος ψηφιακού αποκλεισμού. Έτσι, οι πρωτοβουλίες για ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων και της ψηφιακής ένταξης έχουν σημαντικές επιδράσεις και στην αντιμετώπιση κοινωνικών επιπτώσεων, όπως η ανεργία και ο αποκλεισμός, αλλά και στην προσπάθεια στροφής του παραγωγικού υποδείγματος προς την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών με υψηλότερη προστιθέμενη αξία. (Πηγή: ΕΠΑ 2021-2025)

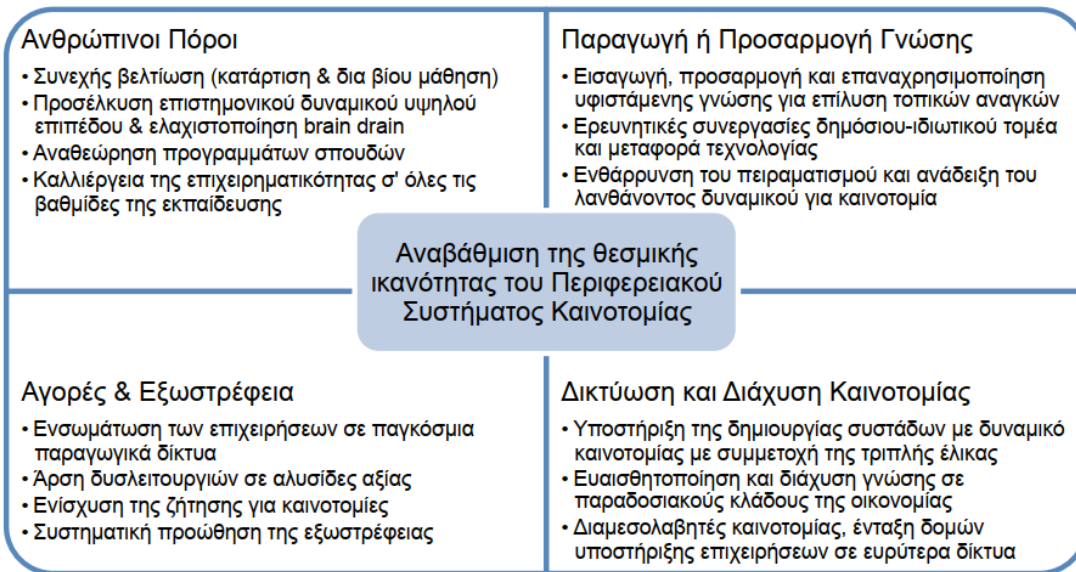
Η Υφιστάμενη κατάσταση στην Περιφέρεια Θεσσαλίας

Στον τομέα Έρευνα – Καινοτομία: Η Θεσσαλία, αναφορικά με τις επιδόσεις της στην καινοτομία, χαρακτηρίζεται ως Moderate Innovator (Regional Innovation Scoreboard 2019) με την απόδοση της να αυξάνεται κατά 17% μεταξύ των ετών 2011 και 2019. Οι δαπάνες E & A ως ποσοστό του περιφερειακού ΑΕΠ ανήλθαν το 2017 στο 0,64%. Οι δαπάνες E & A των επιχειρήσεων ως ποσοστό του περιφερειακού ΑΕΠ ανήλθαν το 2017 στο 0,10%. Οι δαπάνες για καινοτομικές δραστηριότητες των ΜμΕ με καινοτομία προϊόντος ή διαδικασίας ως ποσοστό του ΑΕΠ ανήλθαν το 2016 σε 0,32%. Αναφορικά με τις επιστημονικές δημοσιεύσεις σε διεθνή περιοδικά η Θεσσαλία είναι η 6η Περιφέρεια στην χώρα με στοιχεία έτους 2016 (696 δημοσιεύσεις) (<https://metrics.ekt.gr/datatables/300>). Ο δείκτης απήχησης των επιστημονικών δημοσιεύσεων την πενταετία 2012-2016 ανήλθε στο 5,1%, με εθνικό μέσο όρο (7,13%) και βελτιωμένος σε σχέση με τις προηγούμενες μετρήσεις (<https://metrics.ekt.gr/datatables/301>). Στις αιτήσεις για πατέντες η Περιφέρεια Θεσσαλίας κατατάσσεται 7η στην Ελλάδα (2,105 ανά 1 εκ. κατοίκων το 2012) (Eurostat: patent applications to the EPO by priority year).

Πηγή: *Regional Innovation Scoreboard 2019*

Το παρακάτω διάγραμμα παρουσιάζει την προσαρμογή των συστάσεων πολιτικής του ΟΟΣΑ στα δεδομένα της Θεσσαλίας, ήτοι στην περιφερειακή τυπολογία στην οποία ανήκει και στην ικανότητα παρέμβασης στις συνθήκες του περιβάλλοντος (αναπτυξιακά κίνητρα, φορολογία, εκπαιδευτικό σύστημα, κ.ο.κ.) που επηρεάζουν την καινοτομική επίδοση (πηγή: Περιφερειακή Στρατηγική για την Έξυπνη Εξειδίκευση RIS3, 2015).

Αναφορικά με Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ): Το σύνολο των στοιχείων που παρατίθενται στην παρούσα ενότητα προέρχονται από το Digital Economy & Society Index (DESI), έτους 2019 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Διαθέσιμα στοιχεία αναφορικά με την χρήση ΤΠΕ από τους πολίτες υπάρχουν σε επίπεδο της γεωγραφικής ομάδας (NUTS1) Κεντρικής Ελλάδας, στην οποία ανήκει η Θεσσαλία. Βάσει αυτών:

-Το ποσοστό των ατόμων που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα είναι για το 2018, 59% έναντι αντίστοιχου εθνικού 70%.

-Το ποσοστό των νοικοκυριών με πρόσβαση στο διαδίκτυο είναι για το 2018 70% έναντι αντίστοιχου εθνικού 76%.

-Το ποσοστό των ατόμων που δεν έχουν χρησιμοποιήσει ποτέ Η/Υ είναι για το 2017 38% έναντι αντίστοιχου εθνικού 27%.

Αναφορικά με την ηλεκτρονική διακυβέρνηση η Ελλάδα κατέχει την 27η θέση στην ΕΕ-28 υπολειπόμενη σημαντικά του σχετικού μέσου όρου (46,9 έναντι 62,9).

Τέλος, χαμηλές είναι οι επιδόσεις των επιχειρήσεων σε σχέση με την ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας όπου η Ελλάδα καταλαμβάνει την 22η θέση στην ΕΕ-28 με την επίδοση της να υπολείπεται κατά πολύ του σχετικού μέσου όρου (32,8% έναντι 41,1%).

Ανάλυση SWOT

Δυνατά σημεία

- Ύπαρξη δυναμικών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ερευνητικών κέντρων στη Περιφέρεια.
- Ύπαρξη υψηλού εκπαιδευτικού και ερευνητικού επιπέδου ανθρώπινου δυναμικού στη Περιφέρεια.
- Ικανοποιητική κάλυψη σε υποδομές ψηφιακής σύγκλισης.
- Ύπαρξη επαρκούς επιστημονικού δυναμικού, καθώς και εξειδικευμένου με σημαντική βιομηχανική και αγροτική παράδοση.
- Ισχυρή παραγωγική βάση με παράδοση και ποικιλομορφία στην αγροτική και τη βιομηχανική παραγωγή
- Διαθεσιμότητα πόρων για ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, ειδικά στους τομείς της γεωργίας και της ενέργειας
- Ύπαρξη σημαντικών υποδομών υποδοχής επιχειρήσεων.
- Ικανοποιητικό επίπεδο εκπαίδευσης πληθυσμού.
- Ύπαρξη ικανοποιητικών βασικών υποδομών εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων.
- Ικανός αριθμός δομών δια βίου μάθησης και επαγγελματικής κατάρτισης (κυρίως ιδιωτικών στα μεγάλα αστικά κέντρα).

- Παραγωγική βάση με βιώσιμες επιχειρήσεις που μπορούν να στηρίξουν την απασχόληση (αγροδιατροφικός τομέας, υπηρεσίες υγείας, μέταλλο, τουρισμός, εκπαίδευση- τομείς προτεραιότητας RIS).

Αδύνατα σημεία

- Συγκριτικά χαμηλοί δείκτες καινοτομίας, περιορισμένος βαθμός σύνδεσης έρευνας με παραγωγή
- Ελλείψεις υποστηρικτικών επιχειρηματικών υπηρεσιών (π.χ. χρηματοπιστωτικών, τεχνολογικών) και ανάπτυξη καινοτομικών υπηρεσιών
- Διαρθρωτικά προβλήματα και προβλήματα στη ανάπτυξη και λειτουργία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων του κλάδου και έντονος προσανατολισμός στην τοπική αγορά, ελλείψεις υπερτοπικές συνεργασίες.
- Ανάγκη για πιο αποτελεσματικής αξιοποίησης των ΤΠΕ από όλους τους κλάδους της αγοράς
- Ανάγκη για βελτίωση του ρυθμού εξέλιξης των ιδιωτικών επενδύσεων σε προϊόντα έντασης γνώσης και τεχνολογίας, καθώς και περιορισμένες καινοτόμες επενδύσεις στη μεταποίηση και στις επιχειρήσεις
- Περιορισμένη διάχυση και χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών.
- Ανάγκη για ενδυνάμωση της αξιοποίησης των χρηματοδοτικών προγραμμάτων.
- Μη αναπτυγμένη διασύνδεση ερευνητικών φορέων και αγοράς
- Δεν υπάρχει μια δομή σε περιφερειακό επίπεδο που να υποστηρίζει τη σύνδεση ερευνητικών φορέων και αγοράς, την ενημέρωση και υποστήριξη προώθησης ενδιαφερομένων σε χρηματοδοτικά προγράμματα.

Ευκαιρίες

- Προγραμματισμός για χρηματοδότηση έργων και δράσεων προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης και στήριξης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της καινοτομίας, στα πλαίσια των Ε.Π. της τρέχουσας και της επόμενης προγραμματικής περιόδου.
- Προγραμματισμός για χρηματοδότηση δράσεων ψηφιακής σύγκλισης στα Ε.Π. της τρέχουσας και της επόμενης προγραμματικής περιόδου.
- Πρόβλεψη συνεργασιών / clusters στα προγραμματικά κείμενα της νέας προγραμματικής περιόδου και του ΕΠΑ.
- Αποτελεσματική αξιοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης, εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης, αλλά και ενεργητικής απασχόλησης, επιχειρηματικότητας και αυτο-απασχόλησης κ.α.
- Σχεδιασμός και υλοποίηση έργων εθνικής εμβέλειας για την ενίσχυση της ψηφιακής σύγκλισης.
- Ανάπτυξη τεχνολογιών τηλεεκπαίδευσης, τηλεργασίας, τηλεϊατρικής κλπ.
- Αξιοποίηση των πλούσιων τουριστικών και πολιτιστικών πόρων με χρήση τεχνολογιών ΤΠΕ.

Απειλές

- Επιμήκυνση της χρηματοπιστωτικής κρίσης και δυσκολία εξασφάλισης πιστώσεων.
- Μη αποτελεσματική αξιοποίηση των διαφόρων προγραμμάτων για βελτίωση ανθρώπινου δυναμικού και για ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης.
- Ελλείψεις σε θέματα διαλειτουργικότητας κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση πληροφοριακών συστημάτων.
- Συμβατότητα δράσεων ΤΠΕ εθνικού επιπέδου, με αυτές περιφερειακής / τοπικής εμβέλειας
- Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων που αφορούν σε επιχειρηματικότητα, καινοτομία, έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη στην τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο είναι άμεσα συνδεδεμένα με την ανάπτυξη της Εθνικής και ιδίως της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) με αποτέλεσμα να υπάρχουν καθυστερήσεις και ελλείψεις σε νομοθετικό/κανονιστικό πλαίσιο.
- Προβλήματα, ελλείψεις και καθυστερήσεις στη λειτουργία του ΠΣΚΕ
- Θέματα επιμερισμού του αντικειμένου των προσκλήσεων τομεακών και περιφερειακών προγραμμάτων (ΕΠΑ-Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα και ΕΣΠΑ Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα)
- Δυσκολίες στη ρευστότητα στην αγορά

Έργα – Προγράμματα που εκτελούνται

Η ενίσχυση του τομέα στην Περιφέρεια στην περίοδο 2014-2020, υποστηρίζεται μέσω της χρηματοδότησης της συνεργασίας των επιχειρήσεων με ερευνητικούς φορείς από το ΕΠΑΝΕΚ 2014 -2020, το ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014 – 2020

(ΠΕΠ) και άλλα χρηματοδοτικά μέσα, για τη βελτίωση των παραγομένων προϊόντων τους καθώς και για τη βελτίωση της παραγωγικής τους διαδικασίας. Επίσης, οι δράσεις επιχειρηματικότητας του ΠΕΠ στοχεύουν κατά προτεραιότητα στις ΜΜΕ για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών. Στην ενίσχυση του τομέα αναμένεται να συμβάλει η χρηματοδότηση από το ΠΕΠ δράσεων δημιουργίας – ενίσχυσης ερευνητικών υποδομών σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Σχέδιο Δράσης της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3). Παράλληλα, σημαντικό μερίδιο καταλαμβάνουν προτάσεις – έργα που αναφέρονται στη Θεσσαλία, στο πρόγραμμα «Ερευνώ – Καινοτομώ - Δημιουργώ» του Ε.Π. ΕΠΑΝΕΚ (20 εκ.€ περίπου π/υ Α΄ Κύκλου επί συνόλου 308,5εκ.€ (6,4%)), καθώς και στις μεγάλες ερευνητικές υποδομές του Ε.Π. ΕΠΑΝΕΚ με τις τρεις προτάσεις-έργα που αφορούν στη Θεσσαλία. Αντίστοιχα, σημαντικές προτάσεις αναμένεται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Μέτρου 16 «Συνεργασία» του Ε.Π. Π.Α.Α.

Ιδιαίτερα σημαντική τέλος, καταγράφεται η συμμετοχή της Θεσσαλίας (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας) στο πρόγραμμα HORIZON.

Επενδυτικά Σχέδια που αφορούν στη ψηφιακή αναβάθμιση θεσσαλικών ΜΜΕ έχουν χρηματοδοτηθεί από το ΕΠΑΝΕΚ (π.χ. Δράση «Ψηφιακό Άλμα»). Στο πλαίσιο του ΠΕΠ δίνεται η δυνατότητα ανάπτυξης υπηρεσιών ΤΠΕ από τις Επιχειρήσεις στο πλαίσιο των δράσεων ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας. Επίσης, από το ΠΕΠ προγραμματίζεται η χρηματοδότηση δημιουργίας υποδομών παροχής υψηλού επιπέδου ψηφιακών υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις από φορείς της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Παράλληλα, στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020, χρηματοδοτήθηκαν έργα ΤΠΕ που αφορούν σε δημόσιες υποδομές (π.χ. ηλεκτρονική συνταγογράφηση, ψηφιοποίηση δεδομένων τομέων κ.α.), ειδικές δράσεις (π.χ. portal, χώροι ψηφιακής παρουσίας κ.α.), διεύρυνση – κάλυψη όλων των περιοχών με ψηφιακό σήμα, κατάρτιση πολιτών σε ψηφιακές δεξιότητες, ενώ αναπτύχθηκαν δίκτυα έως 5G σε ορισμένες περιοχές.

Επιπλέον, είναι σε ισχύ ο Αναπτυξιακός Νόμος και είναι σε ισχύ προσκλήσεις από τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, τα αποτελέσματα των οποίων δεν μπορούν να αποτιμηθούν στην παρούσα φάση καθώς βρίσκονται σε φάση υλοποίησης.

1.2.2. Τομέας 2 «Πράσινη Ανάπτυξη» - Υφιστάμενη Κατάσταση

Ανάλυση περιεχομένου και στόχευση σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Ανάπτυξης

Εθνική επιδίωξη κατά την περίοδο 2021-25 είναι η υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα που προβλέπει ότι την περίοδο 2020-2030, για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων, απαιτούνται επενδύσεις συνολικής αξίας 43,6 δισ. Ευρώ σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, υποδομές και δίκτυα, ενεργειακή απόδοση, κυκλική οικονομία και άλλους σχετικούς τομείς.

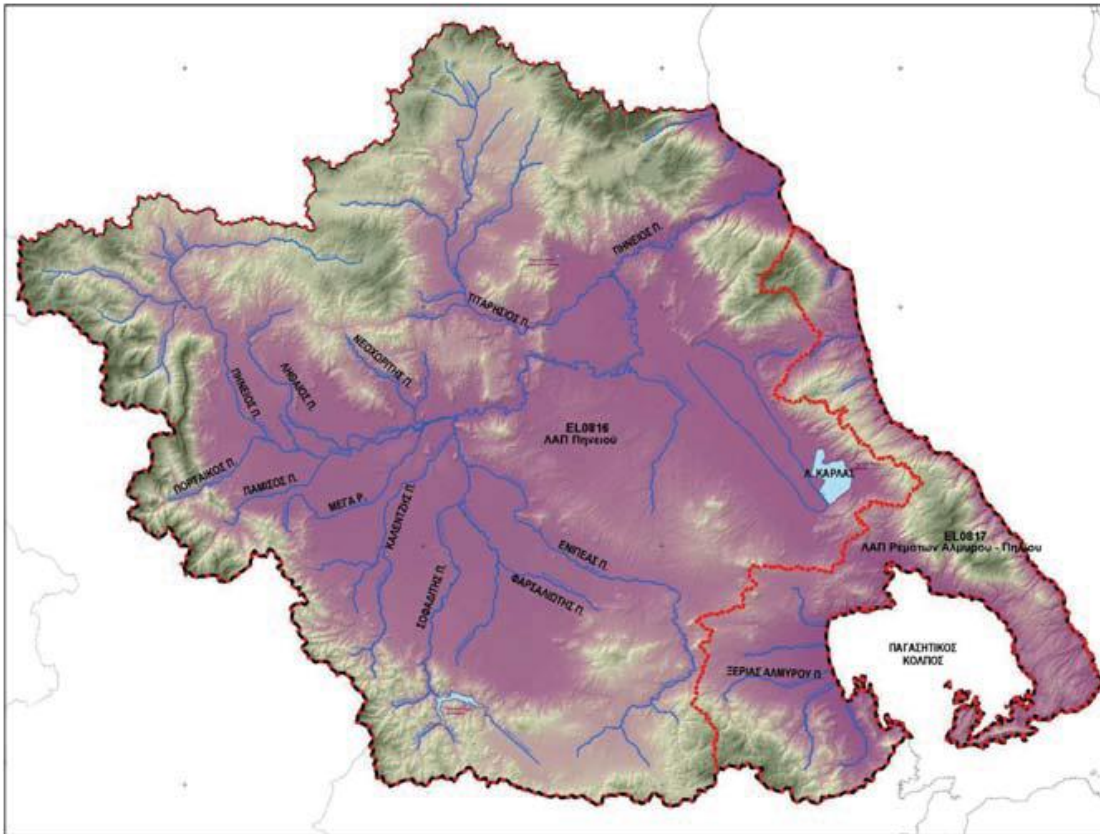
Στο πλαίσιο της εθνικής στόχευσης είναι και η ανάγκη για περιορισμό της κλιματικής αλλαγής και για υλοποίηση δράσεων που θα περιορίζουν τις επιπτώσεις που αυτή προκαλεί μέσα από την αυξημένη συχνότητα ακραίων καιρικών φαινομένων.

Η Υφιστάμενη κατάσταση στην Περιφέρεια Θεσσαλίας

Προστατευόμενες Περιοχές. Στη Θεσσαλία υπάρχουν 27 περιοχές Natura, μεταξύ αυτών και 6 διαπεριφερειακές. Συνολικά, στην Περιφέρεια Θεσσαλίας υπάρχουν 145 περιοχές που προστατεύονται από την Ελληνική Νομοθεσία για τη βιοποικιλότητα και οι οποίες καλύπτουν μεγάλη επιφάνεια της Περιφέρειας.

Τα θέματα των φορέων διαχείρισης βρίσκονται σε εξέλιξη και αναμένεται παίξουν σημαντικό ρόλο στην αναγκαία προστασία των περιοχών αυτών. Υπάρχουν δηλαδή οι «θεμελιώδεις» και αναγκαίες προϋποθέσεις για την προστασία της φύσης (φορείς διαχείρισης και εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης). Πρόσθετη παράμετρος του ζητήματος της προστασίας της φύσης είναι ο κίνδυνος ερημοποίησης (διάβρωσης και εφαλμύρωσης). Το μεγαλύτερο πρόβλημα εντοπίζεται σε τμήμα των πεδινών εκτάσεων της Θεσσαλίας (υψηλός κίνδυνος εφαλμύρωσης), ενώ σε αρκετές περιοχές της Θεσσαλίας υπάρχει υψηλός κίνδυνος λόγω διάβρωσης. Αναφορικά με την ατμοσφαιρική ρύπανση, τα μεγαλύτερα προβλήματα εντοπίζονται στα μεγάλα αστικά κέντρα και σε ορισμένες βιομηχανικές συγκεντρώσεις. Αν και με διαφορετική ένταση, πληττόμενες περιοχές υπάρχουν σε όλες τις Περιφερειακές ενότητες. Αναφορικά με την πρόσβαση σε πόσιμο νερό μέσω δικτύων αποκλειστικής χρήσης, χρηματοδοτούνται δράσεις αντικατάστασης και εκσυγχρονισμού των δικτύων ενώ ανάγκη υπάρχει για έλεγχο διαρροών και αντικαταστάσεις μετρητών. Όσον αφορά γενικότερα τη διαχείριση των υδατικών πόρων, σε σημαντικό τμήμα της Θεσσαλίας αναφέρονται κίνδυνοι έλλειψης ή υποβάθμισης της ποιότητας, και ως εκ τούτου προωθούνται μέτρα ολοκληρωμένης διαχείρισης των νερών.

Υδατα. Το Υδατικό Διαμέρισμα (ΥΔ) της Θεσσαλίας (περιλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος της ομώνυμης περιφέρειας, αλλά και ορισμένα τμήματα όμορων περιφερειών. Κυρίως λόγω της αγροτικής χρήσης - σημειώνεται ότι με βάση την σημερινή διάρθρωση των καλλιεργειών λόγω του εντατικού τους χαρακτήρα (>40% αρδευόμενες εκτάσεις), καθώς και της ανεπαρκούς αξιοποίησης επιφανειακών νερών μέσω της κατασκευής μεσαίων φραγμάτων) το ισοζύγιο είναι ελλειμματικό σε νερό και οι θεωρητικά αναμενόμενες απαιτήσεις σε αρδευτικό νερό δεν καλύπτονται από τους υπάρχοντες (διαθέσιμους) υδατικούς πόρους. Παράλληλα παρατηρείται σημαντική πτώση της στάθμης των υδροφορέων και φαινόμενα υφαλμύρωσης. Εδώ πρέπει να αναφερθούν οι μεγάλες προσπάθειες που γίνονται για εξασφάλιση υδρευτικών και αρδευτικών υδάτων μέσω μικρών και μεγάλων έργων που χρηματοδοτούνται από το Εθνικό και το Συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ενδεικτικά τα έργα Αχελώου, Κάρλας, Γυρτώνης, φράγματα Σκοπιάς, Μουζακίου, Πύλης, Νεοχωρίτη, Ληθαίτου, λιμνοδεξαμενή Ξηριά κλπ).

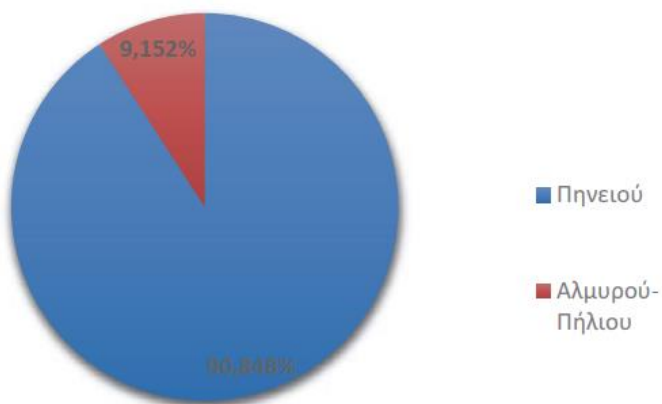

Λεκάνες απορροής ποταμού στο Υ.Δ. Θεσσαλίας (ΕΛ08) και κυριότερα ποτάμια και λίμνες

Σημαντική κρίνεται από την Περιφέρεια η διαχείριση υδάτων και η αναβάθμιση της ποιότητας νερών, επιφανειακών και υπογείων. Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που συνδέονται με τη διαχείριση των υδατικών πόρων υλοποιούνται και προγραμματίζονται έργα τόσο στη διασφάλιση της ποιότητας του νερού, όσο και για την ολοκληρωμένη διαχείριση των υδατικών πόρων σε επίπεδο υδρολογικής λεκάνης.

Βασική προτεραιότητα της Περιφέρειας είναι η συνεχής παρακολούθηση και πρόβλεψη του υδατικού ισοζυγίου, η λήψη μέτρων εξοικονόμησης νερού και μείωσης των απωλειών, η αύξηση της προσφοράς όπου απαιτείται, η αποκατάσταση υδροφορέων, καθώς και η ενίσχυση των φορέων διαχείρισης υδάτων.

Παρακάτω η κατανομή της ετήσιας ζήτησης ύδατος:

Διαχείριση Αποβλήτων. Αναφορικά με τη διαχείριση αποβλήτων, στη Θεσσαλία κρίνεται ότι οι οικισμοί διαθέτουν επαρκείς υποδομές συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων. Εκτιμάται ότι οι υφιστάμενες υποδομές καλύπτουν σημαντικό τμήμα των αναγκών και των υποχρεώσεων, αλλά υπάρχουν ακόμα ανάγκες. Επιπλέον, καταγράφονται ανάγκες όσον αφορά τη διαχείριση ειδικών αποβλήτων, όπως των βιομηχανικών, σφαγείων, ελαιοτριβείων, τυροκομείων κ.α.

Είναι συνεπώς σαφές ότι, έχει υπάρξει σοβαρή προσπάθεια μέχρι σήμερα και με εντατικό έργο έχουν καλυφθεί σημαντικές ανάγκες, υπάρχουν ακόμα ελλείψεις που πρέπει άμεσα να αντιμετωπιστούν, δεδομένης της κοινοτικής αλλά και της ελληνικής νομοθεσίας (αλλά και της περιβαλλοντικής σημασίας του ζητήματος).

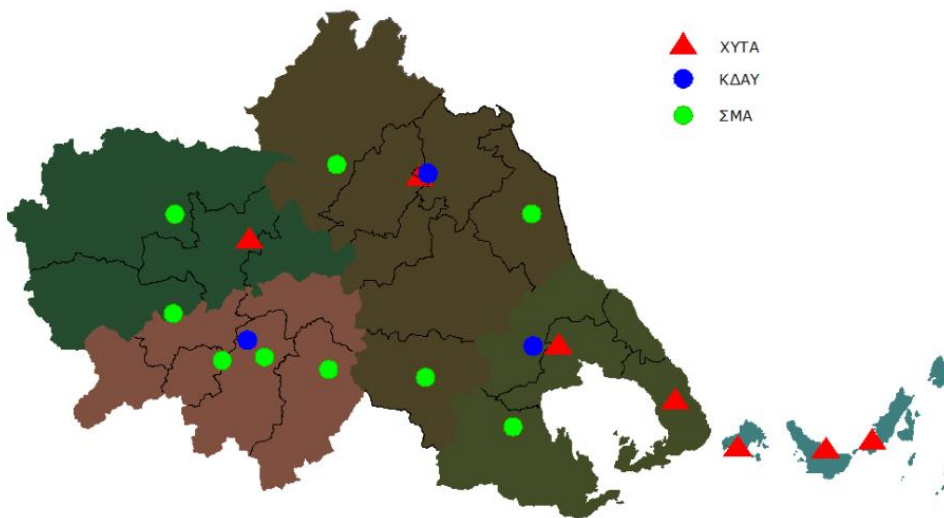
Αναφορικά με τη διαχείριση απορριμμάτων, το εγκεκριμένο Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠεΣΔΑ) έχει υλοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό, αλλά αυτό δεν αναιρεί την ανάγκη υλοποίησης έργων για την κάλυψη πρόσθετων και συνεχών αναδυόμενων αναγκών.

Αναφορικά με τα στερεά απόβλητα, η Θεσσαλία, σύμφωνα με τον Περιφερειακό Σχεδιασμό Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Επικαιροποίηση 2016) είναι μια «πράσινη» περιφέρεια:

-Δεν υπάρχουν ενεργοί ΧΑΔΑ

-Λειτουργεί το σύστημα συλλογής –διαχείρισης (ΣΜΑ, ΧΥΤΑ κ.α.) από 3 ΦοΔΣΑ σε 3 διαχειριστικές ενότητες: (1 Λάρισας, 1 Μαγνησίας : Σύνδεσμοι, 1 Δυτικής Θεσσαλίας –Τρίκαλα και Καρδίτσα : Α.Ε. ΟΤΑ)

Υφιστάμενες Υποδομές Διαχείρισης ΑΣΑ

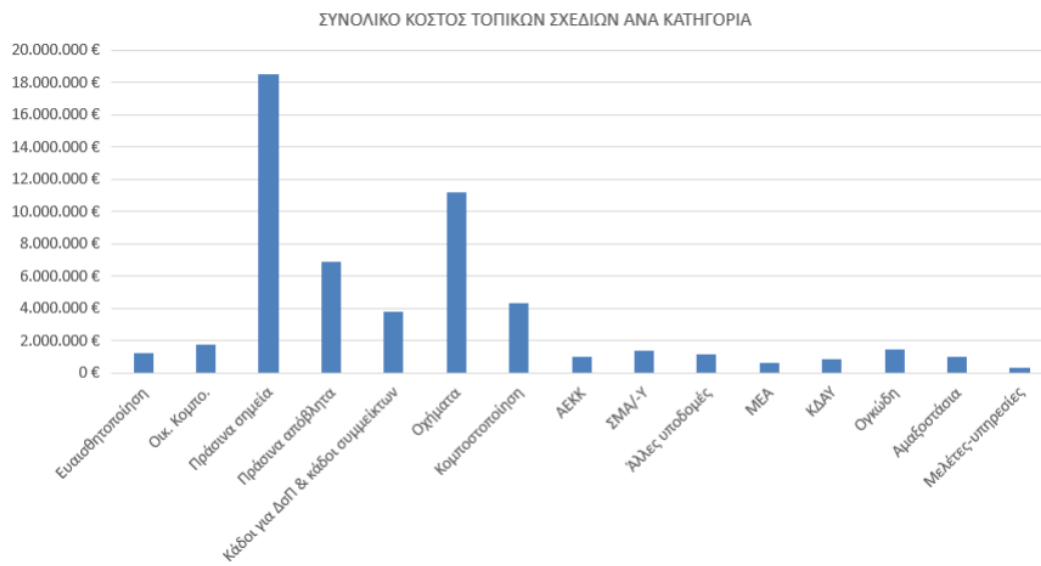
Πηγή: Παρουσίαση ΠΕΣΔΑ Θεσσαλίας, 5-3-2020

Έμφαση θα πρέπει να δοθεί στη ορθή λειτουργία των φορέων διαχείρισης, καθώς και στην ολοκλήρωση των απαιτούμενων συμπληρωματικών υποδομών διαχείρισης, στη βάση του εκάστοτε εγκεκριμένου Περιφερειακού Σχεδιασμού Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων. Μεγάλη ανάγκη θα υπάρξει όμως στην προώθηση της μείωσης των παραγόμενων αποβλήτων, της ανακύκλωσης, της αντιμετώπισης των ειδικών αποβλήτων. Ωστόσο, πάρα το γεγονός ότι μέσω του ΠεΣΔΑ υφίσταται ένα πλαίσιο έργων για τη διαχείριση απορριμμάτων, το πλαίσιο αυτό ενσωματώνει δράσεις που στοχεύουν στην κυκλική οικονομία. Ενέργειες αυτού του τύπου καλύπτονται σήμερα για ορισμένα ειδικά ρεύματα αποβλήτων όπως τα υλικά συσκευασίας, τα οχήματα τέλους κύκλου ζωής, τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, ΑΕΚΚ από τους Φορείς Εναλλακτικής Διαχείρισης που έχουν συσταθεί σε εθνικό επίπεδο υπό την αιγίδα του ΕΟΑΝ.

Η ολοκληρωμένη προσέγγιση απορριμμάτων, όπως προσδιορίζεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όπου τίθενται σε πρώτη προτεραιότητα ενέργειες περιορισμού και πρόληψης, σε δεύτερη η ανάκτηση και ανακύκλωση και ως τελική λύση η ασφαλής διάθεση, χρήζει περαιτέρω βελτίωσης. Επιπλέον, έχουν ξεκινήσει έργα για τη διαχείριση των βιομηχανικών και επικινδύνων στερεών και υγρών αποβλήτων, έργα για τα γεωργικά και κτηνοτροφικά απόβλητα (πχ. ενεργειακή αξιοποίηση) καθώς έργα μετατροπής ΧΥΤΑ σε ΧΥΤΥ από το ΕΣΠΑ.

Στη Θεσσαλία έχουν εκπονηθεί τοπικά σχέδια διαχείρισης στους 25 Δήμους, συμβατά με τους στόχους του ΕΣΔΑ, συνολικού προϋπολογισμού περίπου 55.200.00€.

Τοπικά Σχέδια Διαχείρισης

Πηγή: Παρουσίαση ΠΕΣΔΑ Θεσσαλίας, 5-3-2020

Κλιματική αλλαγή. Αναφορικά με το κτιριακό απόθεμα στη Θεσσαλία, αυτό είναι κατά βάση παλαιό, με πολλά δημόσια, οικιστικά και εμπορικά κτίρια που κατασκευάστηκαν πριν από το 1980, με μηδενικά ή πολύ χαμηλά επίπεδα θερμικής προστασίας. Προσδιορίζονται επενδυτικές ανάγκες υψηλής προτεραιότητας για την προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης, ιδίως η αύξηση της ενεργειακής απόδοσης των δημόσιων κτιρίων, των ιδιωτικών κτιρίων /κατοικιών και των χώρων και εγκαταστάσεων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Οι επενδύσεις αυτές δρομολογήθηκαν και υλοποιούνται μέσω του ΕΣΠΑ 2014-20 και αφορούν 86 κτήρια και προϋπολογισμό 63εκ ευρώ.

Παράλληλα, σημαντικό είναι να αξιοποιηθούν οι μεγάλες δυνατότητες παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, ιδίως από τις πηγές αιολικής και ηλιακής ενέργειας. Προσδιορίζονται επενδυτικές ανάγκες υψηλής προτεραιότητας για την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Καθαρή ενέργεια για τα νησιά της ΕΕ» και του πυλώνα της γαλάζιας ανάπτυξης της «Στρατηγικής της ΕΕ για την περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου».

Δεν υπάρχει αναλυτική καταγραφή σε επίπεδο περιφέρειας, για τις παρεμβάσεις που έγιναν και την κατάσταση στον τομέα της ενέργειας, πράσινων – μπλε επενδύσεων και παραμέτρων επηρεασμού από την κλιματική αλλαγή. Τονίζεται όμως ότι στο πλαίσιο της Έξυπνης Εξειδίκευσης 2014-20 έχει εγκριθεί προς χρηματοδότηση ικανός αριθμός νέων ιδιωτικών επενδύσεων που αφορούν παραγωγή ενέργειας από φωτοβολταϊκά συστήματα.

Διαχείριση κινδύνων. Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι η Περιφέρεια έχει αρμοδιότητες στον τομέα της Διαχείρισης Κινδύνων, σε συνεργασία πάντα με φορείς όπως το ΥΠΟΔΜΕΥ, η Αποκεντρωμένη Διοίκηση, οι Δήμοι και τα Δασαρχεία. Απαιτείται η συνεχής ενίσχυση της τεχνικής, οργανωτικής και διοικητικής ικανότητας των εμπλεκόμενων φορέων σε θέματα αντιπλημμυρικής προστασίας καθώς και η χρηματοδότηση του συνόλου των συντηρήσεων των υφιστάμενων υποδομών (καθαρισμοί ρεμάτων, αποκαταστάσεις, φράγματα κλπ) και η δρομολόγηση νέων έργων, μικρών (πρόχειρα φράγματα, μικρά αντιπλημμυρικά κλπ) και μεγάλων (αντιπλημμυρικά έργα, φράγματα).

Έχουν υλοποιηθεί και συνεχίζουν να υλοποιούνται μια σειρά έργων αντιπλημμυρικών, από την Περιφέρεια Θεσσαλίας, συγχρηματοδοτούμενα από το ΕΣΠΑ, και από άλλες πηγές χρηματοδότησης.

Το κύριο βάρος της συντήρησης των υποδομών, του καθαρισμού των ρεμάτων, της βελτίωσης και της

αποκατάστασης ζημιών καθώς και της κατασκευής μικρών έργων και τεχνικών αποτελεί υποχρέωση της Περιφέρειας βάσει των αρμοδιοτήτων της και συγκεκριμένα των Δ/σεων Τεχνικών Έργων. Αποτελεί δε δαπάνη του Εθνικού Σκέλους Δημοσίων Επενδύσεων, μέσω μιας σειράς έργων που εντάσσονται στο ΠΔΕ αρμοδιότητας Περιφέρειας Θεσσαλίας και συγκεκριμένα στην ΣΑΕΠ517, Επαναλαμβανόμενες Δράσεις. Οι ετήσιες ανάγκες για συντηρήσεις υποδομών και καθαρισμούς ρεμάτων υπολογίζεται ότι αγγίζουν ετησίως τα 2.500.000€ για κάθε Περιφερειακή Ενότητα.

Είναι σημαντικός επίσης ο συνεχής εκσυγχρονισμός του δικτύου συλλογής μετεωρολογικών και υδρομετρικών δεδομένων. Επιπλέον, σημαντική είναι η ύπαρξη του απαραίτητου εξοπλισμού (οχήματα, μηχανήματα, εξοπλισμός, πληροφοριακά συστήματα) για την ανταπόκριση των φορέων στις αρμοδιότητές τους.

A/A	Όνομα ΥΣ	Κωδικός ΥΣ	Κατηγορία*	Έκταση (km ²)	Περίμετρος (km)	Τύπος ΥΣ
ΛΕΚΑΝΗ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΗΝΕΙΟΥ (ΕΛ0816)						
1	ΒΟΡΕΙΟ ΤΜΗΜΑ ΑΚΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΕΛ0816C0001N	ΦΥΣ	28,2	37,36	IIIΕ
2	ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΑΚΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (ΔΕΛΤΑ ΠΗΝΕΙΟΥ)	ΕΛ0816C0002N	ΦΥΣ	19,88	25,09	IIIΕ
ΛΑΠ ΡΕΜΑΤΩΝ ΑΛΜΥΡΟΥ - ΠΗΛΙΟΥ (ΕΛ0817)						
3	ΝΟΤΙΟ ΤΜΗΜΑ ΑΚΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΕΛ0817C0003N	ΦΥΣ	46,27	59,02	IIIΕ
4	ΘΑΛΑΣΣΑ ΠΗΛΙΟΥ	ΕΛ0817C0004N	ΦΥΣ	104,55	155,49	IIIΕ
5	ΣΤΕΝΑ ΣΚΙΑΘΟΥ	ΕΛ0817C0005N	ΦΥΣ	117,14	172,91	IIIΕ
6	ΠΑΓΑΣΗΤΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ	ΕΛ0817C0006N	ΦΥΣ	623,95	233,99	IIIΕ
7	ΟΡΜΟΣ ΒΟΛΟΥ	ΕΛ0817C0007H	ΙΤΥΣ	3,35	38,45	IIIΕ

*ΦΥΣ: Φυσικό ΥΣ, ΙΤΥΣ: Ιδιαίτερα τροποποιημένο ΥΣ, ΤΥΣ: Τεχνητό ΥΣ

Ακτές και παράκτιες ζώνες (πηγή: Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών απορροής)

Στον Πίνακα στη συνέχεια παρατίθενται οι παράκτιες περιοχές στη Περιφέρεια Θεσσαλίας μέσης και υψηλής τρωτότητας στην άνοδο στάθμης της θάλασσας (ΑΣΘ), σύμφωνα με το βαθμό τουριστικής ανάπτυξης του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΕΠΧΣΑΑ) για τον Τουρισμό. (πηγή: Περιφερειακό Σχέδιο για την κλιματική αλλαγή)

Παράκτιες Περιοχές Μέσης και Υψηλής Τρωτότητας στην Άνοδο Στάθμης της Θάλασσας (ΑΣΘ) σύμφωνα με το Βαθμό Τουριστικής Ανάπτυξης του ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό:

Περιφέρεια	Βαθμός Τουριστικής Ανάπτυξης ΕΠΧΣΑΑ Τουρισμού	Παράκτιες Περιοχές Μέσης Τρωτότητας ΑΣΘ	Παράκτιες Περιοχές Υψηλής Τρωτότητας ΑΣΘ
Θεσσαλία	A1) Αναπτυγμένες τουριστικά περιοχές.	-	-
	A2) Αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές.	Δ. Αγιάς (ΔΕ Μελίβοιας). Δ. Βόλου . Δ. Αλμυρού.	Δ, Τεμπών. Δ, Αγιάς (ΔΕ Ευρυμενών).

Στο παρακάτω σχήμα παρουσιάζεται η ανωτέρω υποδιαίρεση των παράκτιων ζωνών εντός των διοικητικών ορίων της Περιφέρειας Θεσσαλίας όπου οι παράκτιες ζώνες χαρακτηρίζονται ως Μέτριας Τρωτότητας (πράσινο χρώμα) σε άνοδο της στάθμης της θάλασσας κατά 1μ. και συνίστανται από μαλακά ιζήματα Νεογενούς-Τεταρτογενούς ηλικίας συνήθως χαμηλού υψομέτρου και σε αυτές που χαρακτηρίζονται ως Υψηλής Τρωτότητας και αποτελούν δελταϊκές αποθέσεις χαμηλού υψομέτρου (ερυθρό χρώμα). Οι υπόλοιπες παράκτιες ζώνες χαρακτηρίζονται ως περιοχές Χαμηλής Τρωτότητας (βραχώδεις και υψηλού υψομέτρου παράκτιες περιοχές). Οι μαύρες περιοχές σημειώνουν τα υψόμετρα κάτω των 20 μέτρων, όπου κατά κανόνα απαντούν χαλαρές ιζηματογενείς αποθέσεις.

Χάρτης Τρωτότητας Παράκτιων Ζωνών Περιφέρειας Θεσσαλίας στην άνοδο της στάθμης της θάλασσας (ΕΜΕΚΑ, 2011).

Με βάση τα παραπάνω και παρόλο που η αναμενόμενη άνοδος της μέσης στάθμης της θάλασσας θα είναι αρκετά μικρότερη από το 1m και για τα 2 σενάρια στην περίοδο 2021-2050 και 98 cm στη δυσμενέστερη περίπτωση στο τέλος του 21ου αιώνα, ο κίνδυνος στις παράκτιες περιοχές εκτιμάται ως μέτριος- χαμηλός.

Συμπερασματικά η Εκτίμηση της τρωτότητας και επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον τομέα των Ακτών και Παράκτιων ζωνών δίδεται στον παρακάτω πίνακα:

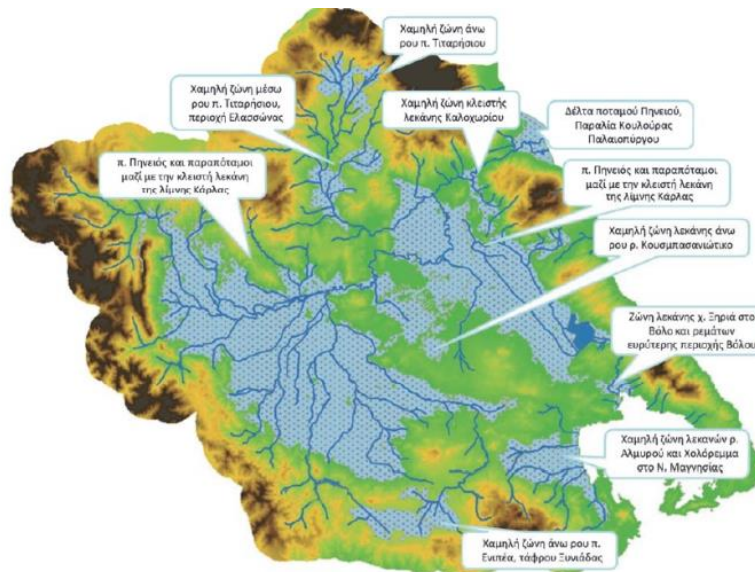
ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΚΛΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΠΤΩΣΗΣ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ					ΕΥΑΙΘΡΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ	ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΥΨΗΛΗΣ ΤΡΩΤΟΤΗΤΑΣ/ΤΡΩΣΤΟΙ ΤΟΜΕΙΣ	ΤΡΩΤΟΤΗΤΑ	ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ	ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ	
		ΕΚΤΑΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΗΣ	ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΑ	ΕΝΤΑΣΗ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΑΝΑΣΤΡΟΦΗΣ	ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ						
Άνοδος της στάθμης της θάλασσας και εμφάνιση πλημμυρικών φαινομένων σε περιοχές χαμηλού υψόμετρου.	Επίδραση σε παραγωγικές δραστηριότητες.	Παράκτιες Περιοχές.	Β-Γ	Β-Γ	Β	Α	Β	Μ	Παράκτιες Περιοχές.	Μ	ΒΡΠ ΜΕΠ ΜΑΠ	ΟΧΙ
Άνοδος της στάθμης της θάλασσας.	Διάβρωση ακτών.	Παράκτιες Περιοχές.	Β-Γ	Β-Γ	Β	Α	Β	Μ	Παράκτιες Περιοχές.	Μ	ΒΡΠ ΜΕΠ ΜΑΠ	ΟΧΙ
Αύξηση της πιθανότητας υπέρβασης του ορίου έντασης βροχοπτώσεως πέραν από το οποίο προκύπτει αυξημένος κίνδυνος πλημμύρας.	Διάβρωση ακτών.	Παράκτιες Περιοχές.	Β-Γ	Β-Γ	Β	Α	Β	Μ	Παράκτιες Περιοχές.	Μ	ΒΡΠ ΜΕΠ ΜΑΠ	ΟΧΙ
Αύξηση της πιθανότητας υπέρβασης του ορίου έντασης βροχοπτώσεως πέραν από το οποίο προκύπτει αυξημένος κίνδυνος πλημμύρας.	Αρνητική επίδραση στον τουρισμό, πρωτογενή κλάδο παραγωγής με συνέπεια να μειωθεί και ο δευτερογενής, το περιβάλλον καθώς και οι ζωές των ανθρώπων.	Παράκτιες Περιοχές Δέλτα Τεμπών, Βόλου, αλμυρού και Αγιάς.	Β	Β	Β	Α	Β	Μ	Παράκτιες Περιοχές Δέλτα Τεμπών, Βόλου, αλμυρού και Αγιάς.	Μ	ΒΡΠ ΜΕΠ ΜΑΠ	ΟΧΙ

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΚΛΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΠΤΩΣΗΣ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ					ΕΥΑΙΘΡΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ	ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΥΨΗΛΗΣ ΤΡΩΤΟΤΗΤΑΣ/ΤΡΩΣΤΟΙ ΤΟΜΕΙΣ	ΤΡΩΤΟΤΗΤΑ	ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ	ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ	
		ΕΚΤΑΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΗΣ	ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΑ	ΕΝΤΑΣΗ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΑΝΑΣΤΡΟΦΗΣ	ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ						
Αύξηση της πιθανότητας υπέρβασης του ορίου έντασης βροχοπτώσεως πέραν από το οποίο προκύπτει αυξημένος κίνδυνος πλημμύρας.	Επιδένωση του φαινομένου της εδαφικής διάβρωσης στα τμήματα των παράκτιων περιοχών που δεν διαθέτουν φυτοκάλυψη, καθώς πριν καλύπτονταν από λιμναία ύδατα.	τμήματα των παράκτιων περιοχών που δεν διαθέτουν φυτοκάλυψη Δέλτα Πηνειού.	Β	Β	Β	Α	Β	Μ	τμήματα των παράκτιων περιοχών που δεν διαθέτουν φυτοκάλυψη Δέλτα Πηνειού.	Μ	ΒΡΠ ΜΕΠ ΜΑΠ	ΟΧΙ
Αύξηση της θερμοκρασίας, μείωση των βροχοπτώσεων και αύξηση της εμφάνισης ξηρασίας.	Επιδένωση του φαινομένου της εδαφικής διάβρωσης στα τμήματα των παράκτιων περιοχών που δεν διαθέτουν φυτοκάλυψη, καθώς πριν καλύπτονταν από λιμναία ύδατα.	τμήματα των παράκτιων περιοχών που δεν διαθέτουν φυτοκάλυψη Δέλτα Πηνειού.	Β	Β	Β	Α	Β	Μ	τμήματα των παράκτιων περιοχών που δεν διαθέτουν φυτοκάλυψη Δέλτα Πηνειού.	Μ	ΒΡΠ ΜΕΠ ΜΑΠ	ΟΧΙ
Π	Πιθανότητα Εμφάνισης											
ΕΝ	Ένταση επίπτωσης											
Α	Δυνατότητα αναστροφής / ελαχιστοποίησης	Α: Υψηλή, Β: Μέση, Γ: Χαμηλή										
ΠΟΛ	Πολυπλοκότητα											
ΕΥ	Ευαισθησία											
ΙΠ	Ικανότητα Προσαρμογής (σημειώνεται ότι μείωση της ΙΠ σημαίνει αύξηση της τρωτότητας)	Υ: Υψηλή, Μ: Μέση, ΧΓ: Χαμηλή										
ΤΡ	Τρωτότητα	Υ: Υψηλή, Μ: Μέση, ΧΓ: Χαμηλή										
ΧΠ	Χρονική Περίοδος εμφάνισης	ΒΡΠ Βραχυπρόθεσμη ΜΕΠ (Μεσοπρόθεσμη) ΜΑΠ Μακροπρόθεσμη										

Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας - ΥΔ 08 Θεσσαλία

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΕΚΤΑΣΗ (km ²)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ (%)
1	Π. Πηνειός και παραπόταμοι, μαζί με την κλειστή λεκάνη της λίμνης Κάρλας.	GR08RAK0003	3 353	25,1
	Εντός της ΖΔΥΚΠ Π. Πηνειός, τέλος, περιλαμβάνονται σημαντικά έργα υποδομής, περιφερειακής αλλά και εθνικής σημασίας. Τμήμα του αυτοκινητόδρομου ΠΑΘΕ αλλά και του κεντρικού άξονα Ε65 διατρέχουν τη ΖΔΥΚΠ, όπως και οι σιδηροδρομικές γραμμές του άξονα Αθήνα - Θεσσαλονίκη και του Προαστιακού Σιδηρόδρομου Θεσσαλίας. Επιπλέον, βρίσκεται και το Στρατιωτικό Αεροδρόμιο της Λάρισας. Ακόμα, σημαντικά αρδευτικά έργα, όπως αρκετές λιμνοδεξαμενές στη Π.Ε. Λάρισας, αρδευτικά δίκτυα αλλά και το αποστραγγιστικό δίκτυο της λίμνης Κάρλας και 8 ΕΕΛ σε λειτουργία.			
2	Χαμηλή ζώνη κλειστής λεκάνης Καλοχωρίου.	GR08RAK0004	54	0,4
	Εντός της ΖΔΥΚΠ λεκάνης Καλοχωρίου διέρχονται τμήματα της οδικής και της σιδηροδρομικής σύνδεσης Αθήνας-Θεσσαλονίκης.			
3	Δέλτα ποταμού Πηνειού, Παραλία Κουλούρας- Παλαιούργου .	GR08RAK0006	69	0,5
4	Χαμηλή ζώνη μέσω ρου π. Τιταρήσιου, περιοχή Ελασσώνας .	GR08RAK0005	137	1,0
5	Χαμηλή ζώνη άνω ρου π. Τιταρήσιου	GR08RAK0007	113	0,8
6	Χαμηλή ζώνη λεκάνης άνω ρου ρ. Κουσμπασανιώτικο.	GR08RAK0002	27	0,2
7	Χαμηλή ζώνη άνω ρου π. Ενυτέα, τάφρου Ξυνιάδας.	GR08RAK0001	173	1,3
8	Χαμηλή ζώνη λεκανών ρ. Αλμυρού και Χολόρεμμα στο Ν. Μαγνησίας.	GR08RAK0008	215	1,6
8	Χαμηλή ζώνη λεκάνης χ. Ξηριά στο Βόλο και ρεμάτων ευρύτερης περιοχής Βόλου.	GR08RAK0009	31	0,2
	Εντός της ΖΔΥΚΠ Ξηριά βρίσκεται το Πανθεσσαλικό Στάδιο, η ΕΕΛ Βόλου, το μεγαλύτερο τμήμα της ΒΙ.ΠΕ. Βόλου και τμήμα σιδηροδρομικής γραμμής.			
	ΣΥΝΟΛΟ ΖΔΥΚΠ	4172	31,2	
	ΣΥΝΟΛΟ ΥΔΑΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	13 377	100,0%	

Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας του ΥΔ Θεσσαλίας (ΥΠΕΝ, 2018)

Συνοψίζοντας τα παραπάνω, αναφέρουμε τα κύρια ζητήματα του τομέα:

- Απειλή της Βιοποικιλότητας και των φυσικών οικοσυστημάτων λόγω της αστικοποίησης με τις συνοδές υποδομές, της εντατικής γεωργίας, της μη ορθά χωροθετημένης ανάπτυξης υποδομών, του οδικού δικτύου (υφιστάμενου και νέου).
- Η εκδήλωση φαινομένων που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή όπως οι πρόσφατες πλημμύρες που έπληξαν μεγάλες εκτάσεις στη Θεσσαλία (κυρίως την Π.Ε. Καρδίτσας αλλά και την επαρχία των Φαρσάλων), κατολισθήσεις σε οδικά τμήματα κυρίως των ορεινών περιοχών, καθίζηση του εδάφους, και πυρκαγιές.
- Η εκδήλωση του φαινομένου της ερημοποίησης.
- Οι πιέσεις που δέχεται το υδατικό δυναμικό της Περιφέρειας Θεσσαλίας λόγω της υπεράντλησης για λόγους άρδευσης και της μόλυνσης του υδροφόρου ορίζοντα.
- Ρύπανση του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος, κυρίως των αστικών κέντρων, μέσω εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.
- Πιέσεις στο φυσικό περιβάλλον για απορρόφηση αποβλήτων (υγρά απόβλητα, στερεά απόβλητα και ανεξέλεγκτη διάθεση αυτών σε αποδέκτες και υπεδάφια), παραγωγή και κατανάλωση ενέργειας, μεταφορές κ.λπ.. Ενδεικτικά έργα διαχείρισης υγρών αποβλήτων: «Δίκτυο Αποχέτευσης ακαθάρτων οικισμού Αμαλιάπολης Δ.Ε. Σούρπης Δήμου Αλμυρού», «4ο Τμήμα Αποχέτευσης ακαθάρτων υδάτων Πυργετού – Κρανιάς (Δήμος Τεμπών)», «Δίκτυο Αποχέτευσης ακαθάρτων και Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων (Ε.Ε.Λ.) Τ.Κ. Μάνδρας – Κουτσόχερου Δήμου Λαρισαίων», «Κατασκευή Δικτύων Αποχέτευσης ακαθάρτων και Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων στην Τ.Κ. Δαμασίου του Δήμου Τυρνάβου», «Δίκτυο Αποχέτευσης ακαθάρτων, Επεξεργασίας Λυμάτων και διάθεσης εκροής του οικισμού Καλών Νερών Δ.Ε. Μηλεών Δήμου Νοτίου Πηλίου»
- Υποβάθμιση συγκεκριμένων περιβαλλοντικών συστημάτων και υπόγειων υδατικών συστημάτων.
- Πολλαπλά προβλήματα που σχετίζονται με τις Χρήσεις γης.

Ανάλυση SWOT

Δυνατά σημεία:

- Ύπαρξη εκτεταμένου δικτύου φυσικού αερίου στη Περιφέρεια και γραμμών και εγκαταστάσεων ηλεκτρικού ρεύματος (ΔΕΗ).
- Η ύπαρξη πολλών θεσμοθετημένων προστατευόμενων περιοχών (π.χ. ΦΥΣΗ 2000, Θαλάσσιο Πάρκο Αλόνησου, δάση ιδιαίτερου κάλλους, βιότοποι, τοπία κ.α.).
- Η συνεχής επέκταση και βελτίωση περιβαλλοντικών υποδομών (π.χ. ΧΥΤΑ, βιολογικοί καθαρισμοί κ.α.).
- Ύπαρξη αξιόλογων αναπτυξιακών πόρων (π.χ. φυσικοί πόροι, γεωγραφική θέση, ανθρώπινοι πόροι, υποδομές, επιχειρηματικότητα, παράδοση, πολιτιστικοί πόροι, τουρισμός γεωργία, Πανεπιστήμιο, ΤΕΙ, Λιμάνια, αεροδρόμια, σιδηρόδρομοι, κλπ.).
- Μικρή επιβάρυνση από τις παραγωγικές δραστηριότητες στη Περιφέρεια Θεσσαλίας στην Κλιματική αλλαγή (εκπομπές ρύπων).
- Μεγάλη έκταση δασοκάλυψης και μεγάλη φυτική κάλυψη στο σύνολο της έκτασης της Περιφέρειας Θεσσαλίας.
- Ο αριθμός των σημαντικών ρυπογόνων βιομηχανιών στη Θεσσαλία είναι σχετικά μικρός σε σχέση με άλλες περιοχές της χώρας.
- Μεγάλο μέρος της βιομηχανίας χωροθετείται σε οργανωμένους υποδοχείς (περισσότερο στην ανατολική Θεσσαλία), με διαδικασίες ελέγχου της μόλυνσης και ρύπανσης.

Αδυναμίες:

- Περιβαλλοντικές επιβαρύνσεις λόγω της εντατικής γεωργικής εκμετάλλευσης (π.χ. λιπάσματα, φυτοφάρμακα).
- Ελλειμματικό υδατικό ισοζύγιο.
- Δυσκολία των επιχειρήσεων της Περιφέρειας για εφαρμογή κοστοβόρων αντιρρυπαντικών τεχνολογιών.
- Έλλειψη ενημέρωσης της παραγωγικής και διοικητικής βάσης για τις υποχρεώσεις και δυνατότητες μετάβασης προς μία οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς.
- Περιορισμένες δυνατότητες σε Περιφερειακό επίπεδο της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, στην πρόληψη και στη διαχείριση κινδύνων, τις επιπτώσεις ανθρώπινων παρεμβάσεων (άναρχη δόμηση) και των παραγωγικών δραστηριοτήτων (ρύπανση).
- Ελλείψεις υποδομών διαχείρισης βιοαποδομήσιμων και ειδικών αποβλήτων.
- Ρυπογόνος λειτουργία ορισμένων μεταποιητικών μονάδων και περιορισμένη εφαρμογή συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης από επιχειρήσεις.
- Αυστηρές προδιαγραφές επεξεργασίας για υπεδάφια διάθεση.
- Μειωμένοι δημοτικοί πόροι και έλλειψη προσωπικού.
- Νομοθεσία (ελλείψεις - ασάφειες).
- Κατακερματισμός αρμοδιοτήτων και επικαλύψεις σε δράσεις των τομέων της υπόψη πολιτικής, τόσο σε περιφερειακό επίπεδο όσο και σε εθνικό.
- Έλλειψη φορέων περιφερειακής εμβέλειας και αρμοδιότητας, απομειώνει στο μέγιστο τη δυνατότητα έγκαιρης και ορθής εφαρμογής των σχεδιασμών και προτεραιοποίησης των έργων (π.χ. φορέα διαχείρισης υδάτων, αποβλήτων, παρατηρητήριο παρακολούθησης ενεργειακών δεδομένων κ.α.). Επιπρόσθετα, η μειωμένη φέρουσα ικανότητα φορέων, δεν επιτρέπει την έγκαιρη ανάπτυξη έργων/δράσεων.
- Έλλειψη δεδομένων, καταγραφής και μετρήσεων σε περιφερειακό ή και υποπεριφερειακό επίπεδο για τους

επιμέρους τομείς

- Πολυπλοκότητα των έργων, σημαντικές απαιτήσεις κανονιστικού πλαισίου για ωρίμανση και αδειοδότηση έργων που οδηγεί σε καθυστερήσεις
- Το χωροταξικό σχέδιο, οι χρήσεις γης, η δασική νομοθεσία, αλλά και θέματα αποδοχής σημαντικών έργων/δραστηριοτήτων, καθώς και αντιδράσεις τοπικών κοινωνιών σε ορισμένα σχέδια, οδηγούν σε καθυστερήσεις υλοποίησής τους.

Ευκαιρίες

- Ανάπτυξη φιλικότερων προς το περιβάλλον μορφών ενέργειας (π.χ. φυσικό αέριο, αιολικό δυναμικό, υδροηλεκτρικό δυναμικό, βιο-αέριο, βιο-καύσιμα).
- Παρουσία Τριτοβάθμιων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων με ερευνητικό έργο.
- Εστίαση της ενίσχυσης των Ταμείων στο συγκεκριμένο θεματικό στόχο κατά τη περίοδο 2021-27.
- Ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης σε θέματα αντιμετώπισης των αποτελεσμάτων της κλιματικής αλλαγής.
- Ύπαρξη χρηματοδοτικών μέσων και κατευθύνσεων κατά τη νέα προγραμματική περίοδο για την αντιμετώπιση των αποτελεσμάτων της κλιματικής αλλαγής και της διαχείρισης των κινδύνων.
- Βελτίωση του μικροκλίματος περιοχών με τοπικές δράσεις.
- Αξιοποίηση εθνικών και συγχρηματοδοτούμενων πόρων για δημιουργία και εκσυγχρονισμό περιβαλλοντικών υποδομών καθώς και εφαρμογή συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης από επιχειρήσεις.
- Εξέλιξη της τεχνολογίας για αντιμετώπιση σύγχρονων περιβαλλοντικών προβλημάτων.
- Μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση των επιχειρήσεων, των κατοίκων και μεγαλύτερη έμφαση στην περιβαλλοντική εκπαίδευση.
- Λειτουργία περιφερειακού παρατηρητηρίου περιβάλλοντος.
- Προώθηση εκσυγχρονισμού υφιστάμενων μονάδων και έργων ενεργειακής αξιοποίησης αποβλήτων και λυμάτων με περιβαλλοντικό και οικονομικό όφελος.
- Αύξηση της προστιθέμενης αξία του φυσικού περιβάλλοντος μέσω υλοποίησης προγραμμάτων περιβαλλοντικής αποκατάστασης.
- Επέκταση ενεργειακής θωράκισης κτιρίων, προώθηση περιβαλλοντικών φιλικών συστημάτων θέρμανσης.

Απειλές

- Μεγάλη καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των εθνικών σχεδίων για τους τομείς που εντάσσονται στον υπόψη στόχο πολιτικής.
- Καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των περιφερειακών σχεδιασμών για έναρξη των έργων/δράσεων που περιλαμβάνουν ή προκρίνουν.
- Οι κανόνες κρατικών ενισχύσεων εμπλέκονται άμεσα με δράσεις/έργα τομέων του υπόψη στόχου πολιτικής, οδηγώντας σε καθυστερήσεις έως την αποσαφήνιση κανόνων εφαρμογής.
- Έλλειψη ωριμότητας σε πολλά και σημαντικά έργα.
- Μεγάλο μέγεθος παραδοσιακής γεωργίας εντατικής καλλιέργειας.
- Καθυστέρηση ανάπτυξης και χρήσης ΑΠΕ.
- Κίνδυνοι καταστροφών λόγω δασικών πυρκαγιών, πλημμύρων και βιομηχανικών καταστροφών κ.α.
- Επέκταση / διεύρυνση της σημειακής υφιστάμενης ερημοποίησης.

- Η μη ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού σχεδίου πρόληψης και διαχείρισης φυσικών καταστροφών, στο πλαίσιο προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.
- Μη έγκαιρη εφαρμογή Κοινοτικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας.
- Κίνδυνοι για το παράκτιο και θαλάσσιο περιβάλλον από τη χωρίς σαφή ορθολογικό σχεδιασμό τουριστική δραστηριότητα, από υπερ-αλίευση και από διάβρωση των ακτών.
- Αδυναμίες προστασίας – διαχείρισης φυσικών πόρων και ευαίσθητων φυσικών περιοχών.
- Ανεξέλεγκτη αστική διάχυση.

Πρόσθετα θέματα:

Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, η Περιφέρεια είναι υπεύθυνη για τη συντήρηση και αποκατάσταση των υδατορεμάτων αρμοδιότητας της. Αναλυτικά το πλαίσιο για τη συντήρηση «ΥΔΑΤΟΡΕΜΜΑΤΩΝ –ΠΟΤΑΜΩΝ»

- 1) Άρθρο 102 Ελληνικού Συντάγματος «Περί οργάνωσης τοπικής αυτοδιοίκησης, διοίκηση τοπικών υποθέσεων».
- 2) Π.Δ 18/1924 Κεφάλαιο: Αστυνομία Υδάτων «Περί κωδικοποίησης του Ν 2853/1922)
- 3) Π.Δ/24-02-1932 «Περί του τρόπου βεβαιώσεων στο περί Δημοσίων Υδάτων Παραβάσεων»
- 4) Νομοθετικό Διάταγμα 3881/1958 «Περί Έργων Εγγείων Βελτιώσεων», με τις τροποποιήσεις αυτού (Ν.Δ. 1277/1972, 1218/1972, Ν. 414/1976)
- 5) Π.Δ 30/1996 «Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης», Διοίκηση Τοπικών υποθέσεων
- 6) Ν 2503/1997, άρθρα 5 & 6, «Διάρθρωση Περιφέρειας».
- 7) Ν.3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης».
- 8) Ν.4555/2018 Τροποποίηση του Ν.3852/2010 – Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ».
- 9) Π.Δ 129/2010 «Οργανισμός Περιφέρειας Θεσσαλίας», όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα.
- 10) Εγκύκλιος 33/12-10-1998/ΥΠΕΧΩΔΕ/Δ7 Διεύθυνση Υδραυλικών Έργων «Αστυνόμηση Ρεμάτων και συντήρηση αντιπλημμυρικών Έργων»
- 11) Ν.3010/2002 «Διαδικασίες οριοθέτησης και θεμάτων για τα υδατορέματα», όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον Ν. 4258/2014.

Έργα που εκτελούνται:

Στη Θεσσαλία υλοποιούνται δράσεις διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων, αντιπλημμυρικά έργα διαχείρισης πόσιμου ύδατος, διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών, καθώς και δράσεις δασοπροστασίας και αναδασώσεων. Η χρηματοδότηση των δράσεων αυτών προέρχεται τόσο από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα όσο και από εθνικούς πόρους.

Εκτός των παραπάνω πραγματοποιήθηκαν ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος στα αστικά κέντρα της Περιφέρειας. Στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων και εθνικών προγραμμάτων, χρηματοδοτείται σημαντικός αριθμός έργων αντιπλημμυρικής προστασίας, ύδρευσης, χωροταξικών μελετών, έργα περιβαλλοντικής προστασίας, αναβάθμισης περιοχών οικιστικών κέντρων κ.α.

Σημαντικές παρεμβάσεις περιβαλλοντικής προστασίας στη Θεσσαλία ολοκληρώθηκαν ή συνεχίζουν να υλοποιούνται κατά την τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο στο πλαίσιο του ΕΠ Θεσσαλίας, του Τομεακού ΕΠ Περιβάλλοντος καθώς και από Εθνικούς Πόρους, των εξής κατηγοριών:

- Έργα προώθησης της βιοποικιλότητας και προστασίας της φύσης, εκ των οποίων από τα κυριότερα είναι η επαναδημιουργία της Λίμνης Κάρλας (ΕΣΠΑ και Εθνικό ΠΔΕ)

- Παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης δημοσίων κτιρίων (ΕΣΠΑ Θεσσαλίας)
- Παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης κατοικιών (ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ, ΕΣΠΑ Θεσσαλίας)
- Παρεμβάσεις σε κατοικίες για μετατροπή συστημάτων θέρμανσης σε φυσικού αερίου (ΕΣΠΑ Θεσσαλίας)
- Ορισμένες παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης κοινοχρήστων/δημοσίου χώρου (ΕΣΠΑ)
- Αντικαταστάσεις κοινόχρηστου / δημόσιου φωτισμού με λαμπτήρες εξοικονόμησης (εθνικό ΠΔΕ)
- Εγκατάσταση φωτοβολταϊκών, κυρίως ιδιωτικές επενδύσεις μέσω κρατικών ενισχύσεων (ΕΣΠΑ Θεσσαλίας)
- Προμήθεια εξοπλισμού πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων και καταστροφών (πυρκαγιές, πλημμύρες κ.α.) σε φορείς του «Ξενοκράτη» (ΕΣΠΑ Θεσσαλίας)
- Προμήθεια οργάνων μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης για δημιουργία/ενσωμάτωση στο εθνικό δίκτυο παρακολούθησης (Εθνικό ΠΔΕ και ΕΣΠΑ)
- Εκπόνηση περιφερειακού σχεδίου για την αντιμετώπιση κλιματικής αλλαγής (ΕΣΠΑ Θεσσαλίας)
- Έργα πόσιμου ύδατος σε πόλεις και οικισμούς, έργα ταμίευσης νερού, τηλεέλεγχοι κ.α. (ΕΣΠΑ Θεσσαλίας, ΕΣΠΑ Τομεακά και Εθνικό ΠΔΕ)
- Εφαρμογή μέτρων βέλτιστης διαχείρισης υδάτων και παρακολούθησης ποιότητας τους, σύμφωνα με τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής
- Προστασία και ανάδειξη οικοσυστημάτων, περιοχών Νατούρα
- Υποδομές ολοκληρωμένης διαχείρισης στερεών αποβλήτων και βιοαποβλήτων : 3 ΜΕΑ, 3 ΜΕΒΑ στα νησιά, μετατροπή των ΧΥΤΑ σε ΧΥΤΥ, συμπλήρωση δικτύου Σ.Μ.Α., συστήματα συλλογής βιοαποβλήτων, μεγάλα πράσινα σημεία σε όλους τους Δήμους (25) (με τα πρώτα εξ αυτών να έχουν έναρξη στο 2020)
- Έργα περιβαλλοντικής αναβάθμισης σε πόλεις και οικισμούς
- Έργα στον τομέα άρδευσης (ταμιευτήρες)
- Έργα πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων από πλημμύρες
- Τονίζεται εδώ ότι το Εθνικό Σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων χρηματοδοτεί σχεδόν στο σύνολό τους τις επαναλαμβανόμενες δράσεις συντήρησης και τα έργα διαχείρισης κινδύνων από πλημμύρες (πχ φράγματα, καθαρισμοί υδατορευμάτων και αντιπλημμυρικά έργα).

1.2.3. Τομέας 3 «Κοινωνική Ανάπτυξη»- Υφιστάμενη Κατάσταση

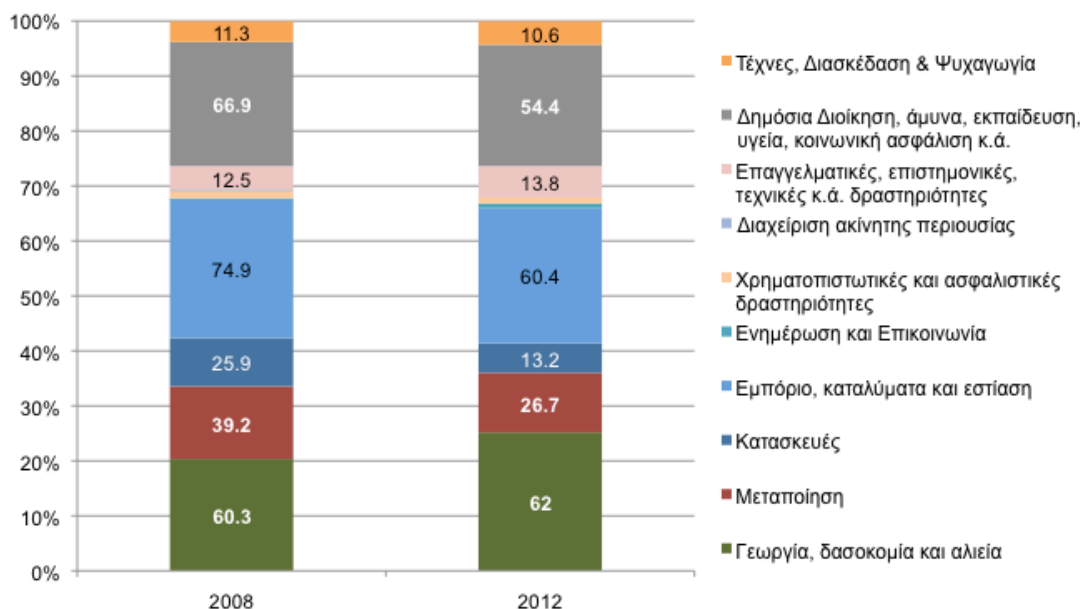
Ανάλυση περιεχομένου και στόχευση σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Ανάπτυξης

Σύμφωνα με το εγκεκριμένο ΕΠΑ, στον τομέα «Κοινωνική Ανάπτυξη» περιλαμβάνεται η δημόσια υγεία, η στήριξη της οικογένειας και της προσχολικής αγωγής, η δημόσια εκπαίδευση (εξοπλισμός, στέγαση, επιμόρφωση εκπαιδευτικών κλπ), οι υποδομές μαζικού αθλητισμού, η τόνωση της απασχόλησης, η ενσωμάτωση ευπαθών ομάδων του πληθυσμού στο εργατικό δυναμικό και στην εκπαίδευση. Επιπλέον, περιγράφεται η κοινωνική μέριμνα με δράσεις όπως οι χώροι υποδοχής, στέγασης και σίτισης των πλέον ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού καθώς και οι σχετικές υπηρεσίες (ψυχική στήριξη κλπ). Σημαντική είναι η αναφορά σε στοχευμένες δράσεις στις απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές και η προτεραιότητα για ολοκληρωμένη ανάπτυξη των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών. Τέλος, γίνεται ειδική αναφορά στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με στόχο την ανάπτυξη του συνόλου των ιδρυμάτων της.

Η Υφιστάμενη κατάσταση στην Περιφέρεια Θεσσαλίας

Στη Θεσσαλία ο δείκτης ανεργίας είναι 17,9% (ΕΛ.ΣΤΑΤ. για τον Αύγουστο 2020). Υψηλή είναι, μεταξύ άλλων η ανεργία των νέων (άνω του 30%) και η μακροχρόνια ανεργία. Χαρακτηριστικό της αγοράς εργασίας στη Θεσσαλία είναι ο μεγάλος αριθμός ατόμων που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης και το χαμηλό ποσοστό απασχόλησης των γυναικών. Ως εκ τούτου, προσδιορίζονται επενδυτικές ανάγκες υψηλής προτεραιότητας με στόχο να αυξηθεί η πρόσβαση στην απασχόληση όλων των ατόμων που αναζητούν εργασία, ιδίως των νέων και των μακροχρόνια ανέργων, η προώθηση της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας, ο εκσυγχρονισμός των θεσμικών φορέων και των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας με σκοπό την αξιολόγηση και την πρόβλεψη των αναγκών σε δεξιότητες, καθώς και η προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας.

Αναφορικά με την κατανομή της απασχόλησης στους κλάδους, παρακάτω η ανάλυση που έγινε στο πλαίσιο της «Περιφερειακής Στρατηγικής Καινοτόμας Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Θεσσαλίας για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020»

Παράλληλα, διαπιστώνεται ότι τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης δεν ανταποκρίνονται επαρκώς στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Ως εκ τούτου, προσδιορίζονται επενδυτικές ανάγκες υψηλής προτεραιότητας για την αύξηση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και της συνάφειας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με την αγορά εργασίας, τη στήριξη της απόκτησης βασικών ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών δεξιοτήτων, την προώθηση της ίσης πρόσβασης στην ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της

ολοκλήρωσής της, την προώθηση ευκαιριών διά βίου μάθησης, ευέλικτης αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης για όλους, και ιδίως αύξηση της συνάφειας της εκπαίδευσης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Η συνεχιζόμενη πανδημία αναμένεται να επιφέρει αρνητικές συνέπειες με κύρια τη μείωση των εισοδημάτων. Ως εκ τούτου, προσδιορίζονται επενδυτικές ανάγκες υψηλής προτεραιότητας για την προώθηση της ενεργητικής ένταξης, την προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων, των παιδιών και των υπηκόων τρίτων χωρών, τη βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές και αποτελεσματικές υπηρεσίες και κοινωνική προστασία και βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης, ιδίως με στόχο την αύξηση της πρόσβασης χωρίς αποκλεισμούς σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας κοινωνικές υπηρεσίες.

Η εγκεκριμένη περιφερειακή στρατηγική κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας, αποτυπώνει σε επίπεδο Περιφέρειας την υφιστάμενη κατάσταση και διαπίστωση των αναγκών παρέμβασης στον τομέα της φτώχειας και της προώθησης της κοινωνικής ένταξης. Παράλληλα, η έναρξη λειτουργίας του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης και του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Απασχόλησης ενδυναμώνουν τη έρευνα, την αποτύπωση και την κατάθεση προτάσεων για δράσεις που συμβάλουν στην αντιμετώπιση των κοινωνικών φαινομένων. που ερευνά τον Περιφερειακό Μηχανισμό Αγοράς Εργασίας – ως παράρτημα του Εθνικού Μηχανισμού, με την απαραίτητη ενίσχυσή τους, δρουν υποστηρικτικά στον υπόψη στόχο πολιτικής. Το παρατηρητήριο Απασχόλησης της Περιφέρειας Θεσσαλίας έχει στόχο την παροχή αξιόπιστων δεδομένων κατά τον σχεδιασμό των πολιτικών απασχόλησης, καταπολέμησης της ανεργίας, επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, εκπαίδευσης και εν γένει των πολιτικών ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού.

Η ύπαρξη και λειτουργία του Πανεπιστημίου της Θεσσαλίας, ως ενοποιημένο πλέον με το ΤΕΙ Θεσσαλίας, δρα υποστηρικτικά στην εξασφάλιση προϋποθέσεων προώθησης γνώσης, ταυτόχρονα με τις άλλες δημόσιες δομές εκπαίδευσης που λειτουργούν, κατάρτισης και δια βίου μάθησης, και ενός σημαντικού αριθμού ιδιωτικών υποδομών.

Στον τομέα της υγείας, η ύπαρξη και λειτουργία 5 νοσοκομείων εκ των οποίων το 1 πανεπιστημιακό, κέντρων υγείας και περιφερειακών ιατρείων, καθώς και η έναρξη λειτουργίας των νέων δράσεων/δομών Τοπικών Μονάδων Υγείας, καλύπτουν τον πληθυσμό της Θεσσαλίας, χωρίς ωστόσο να μην υπολείπονται τόσο σε ενίσχυση των υποδομών τους ιδίως, του εξοπλισμού τους όσο και προσωπικού.

Στον πληθυσμό της Θεσσαλίας εντάσσονται και Ρομά που κατοικούν κυρίως σε 8 οικισμούς, όπου έγιναν μια σειρά από παρεμβάσεις και επίκειται η ενεργοποίηση και νέων έως το τέλος της τρέχουσας Π.Π. Παράλληλα, μετανάστες διαβιούν στη Θεσσαλία, είτε μέσω προγραμμάτων της Ύπατης Αρμοστείας είτε σε δομές φιλοξενίας του αρμόδιου Υπουργείου, με σχετικές δράσεις να έχουν πραγματοποιηθεί αρκετές.

Κοινωνικές υποδομές λειτουργούν με αρμοδιότητα κυρίως των Δήμων, αλλά και άλλων φορέων ή και ιδιωτών, λαμβάνοντας στήριξη λειτουργίας αλλά και κατασκευής/ενίσχυσης υποδομής τους ή και εξοπλισμού, τόσο από προηγούμενες όσο και στην τρέχουσα Π.Π. από το ΕΣΠΑ της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

ΔΟΜΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ (ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ):

ΔΟΜΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ (ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ):					
ΣΥΝΟΛΟ					
Π.Ε.		ΛΑΡΙΣΑ	ΚΑΡΔΙΤΣΑ	ΜΑΓΝΗΣΙΑ	ΤΡΙΚΑΛΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ					
Τριτοβάθμια Φροντίδα Υγείας	1	Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λάρισας			
Δευτεροβάθμια Φροντίδα Υγείας	4	Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας	Γενικό Νοσοκομείο Καρδίτσας	Γενικό Νοσοκομείο Βόλου	Γενικό Νοσοκομείο Τρικάλων
Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας	17	5 και εξυπηρετούμενα	3 και εξυπηρετούμενα	6 και εξυπηρετούμενα	3 και εξυπηρετούμενα
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ					
Κέντρα Ψυχικής Υγείας	13	5 Μονάδες Ψυχικής Υγείας	3 Μονάδες Ψυχικής Υγείας	Δομές Νοσοκομείων	4 Μονάδες Ψυχικής Υγείας
Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων	9	3 Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων	1 Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων	3 Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων	2 Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων
Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας	4	Θεραπευτήριο χρόνιων παθήσεων - Κέντρο προστασίας ΑΜΕΑ "Ο ΑΡΙΣΤΕΥΣ"	ΚΕΚΥΚΑΜΕΑ - Κέντρο Περιθαλψής Παιδών (ΚΕΠΕΠ)	Κέντρο στήριξης αυτιστικών ατόμων	Θεραπευτήριο Χρόνιων Παθήσεων
Πρόληψη Ναρκωτικών	4	Κέντρο Πρόληψης της χρήσης των εξαρτησιογόνων ουσιών Ν. Λάρισας	Πρόταση κοινωνικής παρέμβασης - κέντρο Πρόληψης Ν. Καρδίτσας	Πρόταση Ζωής	Κέντρο Κοινωνικής Παρέμβασης Ν. Τρικάλων
ΟΚΑΝΑ	1	Θεραπευτική Μονάδα Υποκατάστατης, Μονάδα Εφήβων Λάρισας			
ΚΕΘΕΑ	2	Συμβουλευτικός Σταθμός Λάρισας, Θεραπευτική Κοινότητα, Κέντρο Κοινωνικής Επανάταξης Θεσσαλίας, Πρόγραμμα Οικογένειας		Συμβουλευτικός Σταθμός Βόλου	
Ν.Π.Δ.Δ. -Δομές Ψυχικής Υγείας	4	1	1	1	1
Ν.Π.Ι.Δ. Δομές Ψυχικής Υγείας	7	2	1	2	3
Ιδιωτικές Ψυχιατρικές Κλινικές	14	4	1	5	4
Άλλες Μονάδες Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας	6	Κέντρο Ημέρας "ΧΑΡΑ", Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων Βίας Δ. Λαρισαίων	"Αποστολή" - Κινητή Μονάδα Καρδίτσας	ΑμΚΕ "ΔΙΟΔΟΣ" - οικότροφείο, Κέντρο Ημέρας, Μονάδα Αντιμετώπισης νόσου Αλτσχάιμερ και άλλες άνοιες (Βόλος) - Κέντρα Ημέρας	Συν-ειρμός ΑΜΚΕ κοινωνικής αλληλεγγύης - κινητή μονάδα

ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ & ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ & ΔΙΟΥ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ					
ΠΛΗΘΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΛΑΡΙΣΑ	ΚΑΡΔΙΤΣΑ	ΜΑΓΝΗΣΙΑ	ΤΡΙΚΑΛΑ
Μεταδευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Δημόσια ΙΕΚ)	5	2	1	1	1
Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων	4	1	1	1	1
Κέντρα Διά Βίου Μάθησης	21	7	4	8	2
Ερασιτεχνικές Σχολές Χορού	28	10	5	7	6
Ανώτερες Σχολές Δραματικής Τέχνης, Χορού & Κινηματογράφου	1 (Δήμος Λαρισαίων)				

Στον τομέα του αθλητισμού, η Περιφέρεια διαθέτει υποδομές, όπως αυτές προκύπτουν από τον παρακάτω πίνακα:

ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ & ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ					
	ΠΛΗΘΟΣ	ΛΑΡΙΣΑ	ΚΑΡΔΙΤΣΑ	ΜΑΓΝΗΣΙΑ	ΤΡΙΚΑΛΑ
Εθνικά Στάδια	3			3	0
Εθνικά Αθλητικά Κέντρα	4	3		1	0
Εθνικά Κολυμβητήρια	2			2	0
Αθλητικά Κέντρα	16	6		7	3
Δημοτικά Στάδια	4	2		1	1
Γήπεδα Ποδοσφαίρου	380	149	99	32	100
Γήπεδα Ποδοσφαίρου 5Χ5	49	11	23	9	6
Γήπεδα Ποδοσφαίρου 8Χ8	2			1	1
Γήπεδα Μπάσκετ	188	55	70	25	38
Γήπεδα Βόλεϊ	41	27	11	3	
Γήπεδα Τένις	35	20	10	5	
Γήπεδα Χάντμπολ	2	2			
Γήπεδα Beach Volley	2			1	1
Γήπεδο Ράγκμπι	1				1
Χιονοδρομικά Κέντρα	3	1		1	1
Δημοτικά Κολυμβητήρια	3	2		1	
Κλειστά Γυμναστήρια	30	15	4	7	4
Κλειστά Κολυμβητήρια	2	1	1		
Ανοικτά κολυμβητήρια	1	1			
Πίστες Μηχανοκίνητου αθλητισμού	1		1		
Σκοπευτήρια	2			2	
Στίβος Ιππασίας	1			1	
Στίβος Αναρρίχησης	1			1	
Ναυαθλητικές Εγκαταστάσεις	1			1	
Άλλοι Αθλητικοί Χώροι	12	2	1	7	2

ΠΗΓΗ: ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Ανάλυση SWOT

Δυνατά σημεία:

- Ικανοποιητική κατάσταση βασικών υποδομών εκπαίδευσης.
- Ικανοποιητικές κοινωνικές υποδομές
- Ικανός αριθμός δομών δια βίου μάθησης και επαγγελματικής κατάρτισης.
- Ύπαρξη κρίσιμης μάζας ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης.
- Ομοιογένεια του πληθυσμού της Περιφέρειας.
- Ύπαρξη συλλογικών φορέων κοινωνικά ευπαθών ομάδων πληθυσμού.
- Έναρξη προγραμμάτων Κοινωνικής Ένταξης ευπαθών Ομάδων (POMA κλπ).
- Ικανοποιητικό επίπεδο εκπαίδευσης πληθυσμού, ιδιαίτερα στις παραγωγικές ηλικίες.
- Λειτουργία Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης.
- Λειτουργία Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Απασχόλησης

Αδύνατα σημεία:

- Αυξημένος δείκτης γήρανσης και εξάρτησης.
- Ύπαρξη φαινόμενων κοινωνικού αποκλεισμού ειδικών ομάδων.
- Χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης στον αυξημένο πληθυσμό μεγάλης ηλικίας.
- Ανεργία και ποσοστό μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού.
- Μικρός αριθμός προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης.
- Υλοποίηση οριζόντιων δράσεων στα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, μη λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της Περιφέρειας.

Ευκαιρίες:

- Ένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας, ιδιαίτερα στους τομείς της κοινωνικής οικονομίας.
- Δυνατότητα αξιοποίησης κονδυλίων συγχρηματοδοτούμενων πόρων για δράσεις κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας.
- Δυνατότητα αξιοποίησης δράσεων ΤΠΕ στην εκπαίδευση.
- Ενδιαφέρον του μη ενεργού ανθρώπινου δυναμικού για εξειδικευμένη εκπαίδευση / κατάρτιση και απόκτηση νέων δεξιοτήτων

Απειλές:

- Συνέπειες της πανδημίας Covid 19 (απειλή φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού).
- Συνέπειες της πανδημίας Covid 19 στην αύξηση της ανεργίας.
- Αστικοποίηση του πληθυσμού.
- Αύξηση του ποσοστού μεταναστών στην Περιφέρεια.
- Κίνδυνος μετανάστευσης εγχώριου ανθρώπινου δυναμικού προς άλλες περιφέρειες και προς άλλες χώρες.
- Μείωση των δημοσίων δαπανών για την εκπαίδευση.
- Μεγάλη καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των εθνικών σχεδίων για τους τομείς που εντάσσονται στον υπόψη στόχο πολιτικής.

- καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των περιφερειακών σχεδιασμών για έναρξη των έργων/δράσεων που περιλαμβάνουν ή προκρίνουν.
- Καθυστέρηση εγκατάστασης – λειτουργίας βάσεων δεδομένων, καταγραφής και μετρήσεων σε περιφερειακό ή και υποπεριφερειακό επίπεδο για τους επιμέρους τομείς, έλλειψη διασύνδεσης με εθνικές βάσεις και διάθεσης δεδομένων ανοικτών, δυσκολεύει τόσο τη γνώση όσο και την παρακολούθηση προόδου ή επιδείνωσης τομέα.
- Πολυπλοκότητα διαχείρισης των έργων, μη εφαρμογή επιτρεπτών κανόνων απλοποιημένου κόστους για μείωση διαδικασιών/γραφειοκρατίας σε εθνικό επίπεδο και αντιστοίχως σε περιφερειακό.
- Οι κανόνες κρατικών ενισχύσεων εμπλέκονται άμεσα με δράσεις/έργα τομέων του υπόψη στόχου πολιτικής, οδηγώντας σε καθυστερήσεις έως την αποσαφήνιση κανόνων εφαρμογής. Οι ενεργητικές δράσεις εμπλέκονται με λειτουργία κεντρικών φορέων (ΟΑΕΔ κ.α.) και αρκετές φορές με το ΠΣΚΕ.

ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑ - ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

Από σχετική μελέτη που πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλία με θέμα «ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΤΙΡΙΑ ΚΑΙ ΣΕ ΚΤΙΡΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ» και η οποία λαμβάνεται υπόψη στο σύνολο των προγραμματικών κειμένων της Περιφέρειας, προκύπτει ότι:

Ανάλυση SWOT σε θέματα προσβασιμότητας

Δυνατά και αδύνατα σημεία

Δυνατά σημεία:	Αδύνατα σημεία:
<p>Υψηλό ποσοστό ιδιόκτητων κτιρίων (ειδικά στις κατηγορίες: εκπαίδευση / νοσοκομεία / αυτοδιοικητικές μονάδες), γεγονός που επιτρέπει άμεσα, ή ενισχύει τη δυνατότητα για τις όποιες τεχνικές παρεμβάσεις σε αυτά</p> <p>Ελάχιστο ποσοστό διατηρητέων κτιρίων (για τα οποία το νομοθετικό πλαίσιο επιτρέπει ελάχιστες τεχνικές παρεμβάσεις)</p> <p>Άνετα πεζοδρόμια/πεζοδρόμοι μπροστά από τις εισόδους των κτιρίων – δυνατότητα εύκολης και ανεμπόδιστης προσπέλασης αυτών από άτομα με αναπηρία</p> <p>Ευαισθητοποίηση στο θέμα της εξασφάλισης πρόσβασης από το πεζοδρόμιο στην είσοδο του κτιρίου – συχνή η χρήση ράμπας για την κάλυψη των υψομετρικών διαφορών</p> <p>Ικανοποιητικό το πλάτος των θυρών εισόδου στα κτίρια, επιτρέποντας σε αρκετές περιπτώσεις και την ταυτόχρονη διέλευση δύο αναπηρικών αμαξιδίων</p> <p>Η ύπαρξη διαμορφωμένου χώρου υποδοχής στο 50% περίπου των κτιρίων παρέχει δυνατότητα αξιοποίησής του ως «one-stop-shop» για την εξυπηρέτηση των άτομα με αναπηρία</p> <p>Ελάχιστος ο αριθμός των περιπτώσεων υψομετρικής διαφοράς ανάμεσα στην προσβάσιμη είσοδο και στον ανελκυστήρα (εσωτερική ράμπα)</p> <p>Αρκετά ικανοποιητική η εικόνα των εσωτερικών κλιμάκων, αναφορικά με τα γεωμετρικά τους χαρακτηριστικά (πχ. πλάτος) και την ύπαρξη στοιχείων προστασίας του χρήστη (πχ. χειρολισθήρες)</p> <p>Τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά των διαδρόμων εντός των κτιρίων επιτρέπουν την ανεμπόδιστη κίνηση των ατόμων με αναπηρία,</p>	<p>Προβληματική η δυνατότητα παρεμβάσεων στα κτίρια του ΙΚΑ και των δημόσιων εξυπηρετήσεων (πχ ΔΟΥ – ΟΑΕΔ)</p> <p>Στην πλειοψηφία τους τα εξεταζόμενα κτίρια κατασκευάστηκαν πριν από το 2000 και επομένως δεν διαθέτουν τις απαραίτητες διαμορφώσεις για την εξασφάλιση της προσπελασιμότητας των Α μεΑ</p> <p>Έλλειψη ειδικών θέσεων στάθμευσης για άτομα με αναπηρία κοντά στις εισόδους των κτιρίων (λιγότερο από το 1/5 των κτιρίων διαθέτουν τέτοιες)</p> <p>Αδυναμία πρόσβασης από άτομα με αναπηρία από το οδόστρωμα στο πεζοδρόμιο μπροστά από την είσοδο των κτιρίων, είτε λόγω έλλειψης σκαφών-ραμπών (στο 50% των περιπτώσεων), είτε λόγω κακής κατασκευής αυτών.</p> <p>Καταγραφή μεγάλου ποσοστού ραμπών σύνδεσης πεζοδρομίου – εισόδου των κτιρίων με ακατάλληλη κλίση (πάνω από 50%) αλλά και πλάτος, ενώ απουσιάζουν στην πλειοψηφία των περιπτώσεων τα στοιχεία προστασίας και ασφάλειας του χρήστη</p> <p>Πολύ σημαντικές ελλείψεις αναφορικά με την ειδική σήμανση για άτομα με προβλήματα όρασης στις εισόδους των κτιρίων (σήμανση στις σκάφες σύνδεσης οδοστρώματος – πεζοδρομίου, οδεύσεις τυφλών στα πεζοδρόμια, προειδοποιητική σήμανση για την ύπαρξη εμποδίων στο πεζοδρόμιο, ειδική σήμανση θύρας εισόδου, σήμανση στο χώρο υποδοχής)</p> <p>Έλλειψη ανελκυστήρα στο 50% των μη ισόγειων κτιρίων (κυρίως στα κτίρια των ΟΤΑ), ενώ τα 3/5 των θαλάμων των υφιστάμενων ανελκυστήρων είναι εκτός προδιαγραφών ως προς τις διαστάσεις τους</p> <p>Σε πολλές περιπτώσεις αποκλεισμός των ατόμων με αναπηρία από</p>

<p>ειδικά για την περίπτωση κίνησης αναπηρικού αμαξιδίου</p> <p>Οι εσωτερικές θύρες στην πλειοψηφία τους εξασφαλίζουν προσβασιμότητα (ικανοποιητικό πλάτος), ενώ επίσης ενισχύουν την αντιληπτικότητα από άτομα με προβλήματα όρασης (πχ. χρωματική αντίθεση με την παράπλευρη τοιχοποιία)</p> <p>Πολύ ικανοποιητικά εξοπλισμένα τα ΚΕΠ με χώρους υγιεινής για άτομα με αναπηρία</p> <p>Τα Νοσοκομεία και τα ΚΕΠ σε μεγάλο ποσοστό είναι προσβάσιμα και πληρούν τις δομές εξυπηρέτησης για άτομα με αναπηρία</p> <p>Υπαρξη Σωματείων ατόμων με αναπηρία με νεαρά μέλη</p> <p>Προθυμία των δημοσίων υπαλλήλων για εξυπηρέτηση των ατόμων με αναπηρία σε περίπτωση μη προσβασιμότητας (εξυπηρέτηση στο ισόγειο, μεταφορά τάξης φοίτησης ατόμων με αναπηρία στο ισόγειο κ.λπ.)</p> <p>Υπαρξη ικανοποιητικού αριθμού σωματείων εκπροσώπησης ατόμων με αναπηρία</p> <p>Επαρκές νομοθετικό πλαίσιο (ύπαρξη αναλυτικών προδιαγραφών από το πρώην ΥΠΕΧΩΔΕ) – Επικαιροποίηση ή αναθεώρηση της νομοθεσίας</p> <p>Υπαρξη βούλησης Ε.Ε. και πολιτείας για βελτίωση και ολοκλήρωση υποδομών προσπελασιμότητας 18. Υπαρξη σχεδιασμού για χρηματοδότηση παρεμβάσεων</p> <p>Υπαρξη τεχνονομίας σχετικά με προδιαγραφές και παρεμβάσεις για προσπελασιμότητα από άτομα με αναπηρία (πχ. εκπαιδευμένοι μηχανικοί, γραφείο 5^{ης} ΥΠΕ κλπ)</p> <p>Υπαρξη μεθοδολογικών εργαλείων σε θέματα σχεδιασμού παρεμβάσεων.</p>	<p>την αυτόνομη κίνηση στην κατακόρυφη κυκλοφορία, ελλείπει αναβατορίων στις κλίμακες</p> <p>Σημαντικές ελλείψεις σε ειδική σήμανση για άτομα με αναπηρία, τόσο στους ανεγκυστήρες (εξωτερικά και εσωτερικά), όσο και στις κλίμακες (ειδικές λωρίδες επισήμανσης αρχής και τέλους της κλίμακας, σήμανση των ακμών των βαθμίδων)</p> <p>Έλλειψη ειδικής σήμανσης για άτομα με αναπηρία για τη διευκόλυνση της οριζόντιας κυκλοφορίας (πίνακες χωροθέτησης υπηρεσιών ανά όροφο, προειδοποιητική σήμανση στους διαδρόμους, οδεύσεις τυφλών, πληροφοριακές πινακίδες στις εσωτερικές θύρες)</p> <p>Εξαιρετικά ανεπαρκής ο εξοπλισμός της συντριπτικής πλειοψηφίας των ορόφων σε χώρους υγιεινής</p> <p>Στην πλειοψηφία των περιπτώσεων ο εξοπλισμός των ορόφων δεν ευνοεί τη χρήση του από τα άτομα με αναπηρία (πχ. μη προσβάσιμοι από άτομα με αναπηρία πάγκοι συναλλαγής με το κοινό, ακατάλληλη τοποθέτηση τηλεφωνικών θαλάμων ή ψυκτών νερού)</p> <p>Παρατηρείται μεγάλη πολυπλοκότητα στην κατασκευή των κτιρίων – έντονη διαφοροποίηση των αναγκών των κτιρίων για υποδομές βελτίωσης της προσπελασιμότητας των ατόμων με αναπηρία σε αυτά</p> <p>Έλλειψη ενημέρωσης δημοσίων υπαλλήλων για εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία - Έλλειψη ειδικών γνώσεων (π.χ. νοηματική, παροχή βοήθειας στους τυφλούς κλπ) και απουσία κατάρτισης στους δημοσίους υπαλλήλους για τη σωστή αντιμετώπιση και εξυπηρέτηση των ατόμων με αναπηρία</p> <p>Απομόνωση των ατόμων με αναπηρία εντός των κατοικιών ή καταλυμάτων τους ελλείπει υποδομών. Η επισκεψιμότητα των ατόμων με αναπηρία σε δημόσιες υπηρεσίες είναι μικρή. Συνήθως συγγενικά πρόσωπα αναλαμβάνουν τη διεκπεραίωση των υποχρεώσεων</p> <p>Προβολή των προβλημάτων των ατόμων με αναπηρία από τα Μ.Μ.Ε. μόνο όταν υπάρχει επικαιρότητα</p> <p>Έλλειψη συντονιστικής περιφερειακής δομής για καταγραφή – αποτύπωση δεικτών αποτελεσμάτων και επιπτώσεων</p> <p>Ελάχιστος αριθμός στατιστικών δεδομένων και δεικτών για αποτίμηση ειδικών παρεμβάσεων για άτομα με αναπηρία</p> <p>Υπαρξη διάσπαρτων στοιχείων – στατιστικών με αποτέλεσμα την δυσκολία συγκριτικής αξιολόγησης και ομοιογενούς διαχρονικής καταγραφής που θα βοηθούσε στην λήψη αποφάσεων για παρεμβάσεις</p> <p>Λόγω της συγκέντρωσης του μισού μόνιμου πληθυσμού της Περιφέρειας σε μόλις 7 αστικά κέντρα καταγράφεται αυξημένη επιβάρυνση στη λειτουργία και χρήση των δημόσιων υποδομών, στα κτίρια των οποίων απαιτούνται οι περισσότερες διορθωτικές παρεμβάσεις για τη βελτιστοποίηση των συνθηκών προσπελασιμότητας των ατόμων με αναπηρία σε αυτά.</p> <p>Σε πολλές περιπτώσεις το έντονο γεωμορφολογικό ανάγλυφο δυσχεραίνει τη μετακίνηση των ατόμων με αναπηρία από την κατοικία τους στο κτίριο δημοσίου ενδιαφέροντος (π.χ. Σποράδες, Πήλιο)</p>
---	--

Ευκαιρίες και απειλές

Ευκαιρίες:	Απειλές
<p>Δυνατότητα εφαρμογής οργανωμένου και συντονισμένου προγράμματος για την υλοποίηση αλυσίδας προσβάσιμων διαδρομών για άτομα με αναπηρία - μέσω προγραμμάτων Προσβασιμότητας</p> <p>Σημαντικά περιθώρια βελτίωσης των κτιριακών υποδομών και του εξοπλισμού τους</p> <p>Περαιτέρω ενεργοποίηση Σωματείων για ευαισθητοποίηση τοπικής κοινωνίας και αξιολόγηση παρεμβάσεων</p> <p>Αξιοποίηση διάθεσης δημοσίων υπαλλήλων για εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία και δυνατότητα μεταφοράς συγκεκριμένων υπηρεσιών στο ισόγειο των κτιρίων</p> <p>Δυνατότητα υποβολής προτάσεων – σχεδίων (κατάρτιση, επιμόρφωση, ευαισθητοποίηση, υποδομές) στα πλαίσια Ευρωπαϊκών και άλλων Προγραμμάτων – Αξιοποίηση διαφόρων χρηματοδοτικών εργαλείων</p> <p>Αξιοποίηση της εμπειρίας ειδικών φορέων για άτομα με αναπηρία με έντονη δράση και ανάπτυξη σχέσης συνεργασίας για τη βελτίωση των συνθηκών προσπελασιμότητας ατόμων με αναπηρία στα δημόσια κτίρια</p> <p>Ύπαρξη τεχνολογικών εργαλείων χαμηλού κόστους για δημιουργία συστήματος αξιολόγησης παρεμβάσεων</p> <p>Ενθάρρυνση σχεδιασμού και ανάπτυξης Τεχνολογιών Πληροφόρησης & Επικοινωνίας προσιτών σε όλους. Αυξημένη δυνατότητα πρόσβασης στο διαδίκτυο για όλες τις κατηγορίες άτομα με αναπηρία. Ανάπτυξη του διαδικτύου για e-government. Χρήση των νέων τεχνολογιών σαν εργαλείο προσβάσιμης διοίκησης και βέλτιστης παροχής υπηρεσιών προς τους πολίτες με Αναπηρία</p> <p>Αξιοποίηση δυνατοτήτων και εφαρμογών για τις ευπαθείς ομάδες στα πλαίσια της Κοινωνίας της Πληροφορίας</p> <p>Ενίσχυση ρόλου Περιφέρειας</p> <p>Εφαρμογή ευρωπαϊκής πολιτικής συνοχής</p> <p>Αξιοποίηση δημόσιας περιουσίας για εγκατάσταση υπηρεσιών που στεγάζονται σε μισθωμένα κτίρια</p>	<p>Μη αυξημένο ενδιαφέρον της τοπικής κοινωνίας για ευαισθητοποίηση σε θέματα ατόμων με αναπηρία, αν δεν υπάρχει άτομο με αναπηρία στο οικογενειακό ή φιλικό του περιβάλλον</p> <p>Επικράτηση της γενικής λανθασμένης άποψης στους δημοσίους υπαλλήλους ότι μόνο οι κινητικά ανάπηροι είναι άτομα με αναπηρία - καμία πρόνοια για άτομα με προβλήματα όρασης ή ακοής</p> <p>Κοινωνική προκατάληψη από τις οικογένειες απέναντι στα άτομα με αναπηρία, ειδικά σε ημιαστικές περιοχές, η οποία οδηγεί στον κοινωνικό τους αποκλεισμό</p> <p>Πληθυσμιακή γήρανση, η οποία έχει επίσης ως συνέπεια την αυξανόμενη επιβάρυνση στη χρήση συγκεκριμένων δημοσίων κτιριακών υποδομών (π.χ., νοσοκομεία, ΙΚΑ), ιδιαίτερα από ηλικιωμένους</p> <p>Απώλεια ευκαιριών χρηματοδότησης</p> <p>Πιθανή καθυστέρηση χρηματοδότησης παρεμβάσεων</p> <p>Προβλήματα υπηρεσιών (γραφειοκρατία)</p> <p>Έλλειψη γενικότερης στρατηγικής ανάλυσης που να διερευνά και να καθορίζει τον τρόπο που η βελτίωση της προσπελασιμότητας των ατόμων με αναπηρία θα συνδεθεί με την βέλτιστη ένταξή τους στις κοινωνικές δραστηριότητες</p> <p>Περίπου το 1/3 των εδρών των «Καλλικρατικών» ΟΤΑ βρίσκονται σε ορεινές / ημιορεινές περιοχές, με αγροτικό χαρακτήρα</p> <p>Επιδείνωση κυκλοφοριακών προβλημάτων στα κύρια αστικά κέντρα</p>

Έργα που εκτελούνται:

Στη Θεσσαλία έχει αναπτυχθεί ένα δίκτυο δομών υποστήριξης του ανθρώπινου δυναμικού και ειδικότερα των πλέον ευάλωτων ομάδων, όπως αποτυπώθηκε στην Περιφερειακή Στρατηγική για την κοινωνική ένταξη και την αντιμετώπιση της φτώχειας, χωρίς περιορισμούς γεωγραφικούς, κοινωνικούς ή άλλους, και συγχρηματοδοτείται κυρίως από το ΠΕΠ Θεσσαλίας. Το δίκτυο αυτό αποτελείται κύρια από:

- 25 Κέντρα Κοινότητας (καλύπτοντας το σύνολο των 25 Δήμων Θεσσαλίας) πολλαπλών ενεργειών υποστήριξης ευάλωτου πληθυσμού και μελών του Εθνικού Μητρώου καταγραφής.
- Δομές για ειδικές κατηγορίες ανθρώπων που πλήττονται από ανισότητες και διακρίσεις (φτωχοί, ηλικιωμένοι, άτομα με αναπηρία, γυναίκες, Ρομά, κλπ), όπως παραρτήματα Ρομά, κοινωνικά παντοπωλεία και φαρμακεία, ΚΗΦΗ, ΚΔΗΦ, δομές φιλοξενίας αστέγων, υποστήριξης κακοποιημένων γυναικών, εγκατάσταση δομών Σ.Υ.Δ.
- Δομές αντιμετώπισης των εξαρτήσεων και υποστήριξης της ψυχικής υγείας.

-Δράσης εναρμόνισης της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, μέσω χρηματοδότησης της φιλοξενίας παιδιών σε δομές όπως παιδικοί σταθμοί, ολοκληρωμένης φροντίδας κ.α. (Ε.Ε.Τ.Α.Α)

Στον τομέα της Υγείας έχουν χρηματοδοτηθεί δράσεις για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια φροντίδα υγείας όπως ΤΟΜΥ, Εξοπλισμός Νοσοκομείων (από το ΕΠ Θεσσαλίας και από το Εθνικό Σκέλος του ΠΔΕ). Τονίζεται επίσης, ότι το Εθνικό Σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων αναλαμβάνει ένα μεγάλο μέρος των δαπανών που αφορά την συντήρηση, την αποκατάσταση ζημιών και τον εκσυγχρονισμό των υποδομών υγείας.

Παράλληλα, υλοποιούνται δράσεις ενεργητικής πολιτικής σε επίπεδο Θεσσαλίας, τόσο κατά τις προηγούμενες Π.Π., όσο και στην τρέχουσα 2014-2020, μέσω εθνικών δράσεων ή και περιφερειακών

Στον τομέα του Αθλητισμού, από το Εθνικό Σκέλος του ΠΔΕ δρομολογείται σε ετήσια βάση η βελτίωση, η αποκατάσταση ζημιών και ο εκσυγχρονισμός των αθλητικών υποδομών καθώς και η ολοκλήρωση των Υποδομών άθλησης που είχαν ενταχθεί σε προγράμματα αλλά δεν ήταν δυνατή η ολοκλήρωσή τους.

Στον τομέα της Εκπαίδευσης, από το ΕΠ Θεσσαλίας έχουν χρηματοδοτηθεί μια σειρά έργων που αφορούν τον εξοπλισμό σχολείων και βιβλιοθηκών, με κύριο έργο τη χρηματοδότηση του εξοπλισμού ΤΠΕ στα σχολεία της Θεσσαλίας. Επιπλέον, τόσο από το ΕΠ Θεσσαλία όσο και από το εθνικό ΠΔΕ χρηματοδοτούνται δράσεις ενίσχυσης σχολείων με αίθουσες και εξοπλισμό αλλά και δράσεις συντήρησης, βελτίωσης και αποκατάστασης ζημιών.

Στον τομέα της Απασχόλησης έχει κύρια αρμοδιότητα το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων που δρομολογεί δράσεις μέσω του τομεακού του προγράμματος και μέσω του Εθνικού Σκέλους του ΠΔΕ του. Στη Θεσσαλία, από το Τομεακό Πρόγραμμα του ΕΣΠΑ έχουν ενταχθεί πράξεις που αφορούν κυρίως την κοινωφελή εργασία, προγράμματα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας, προγράμματα ενίσχυσης της απασχόλησης κλπ.

1.2.4. Τομέας 4 «Ανάπτυξη Υποδομών» - Υφιστάμενη Κατάσταση

Ανάλυση περιεχομένου και στόχευση σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Ανάπτυξης

Σύμφωνα με το Εγκεκριμένο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης, ο τομέας ανάπτυξης υποδομών περιλαμβάνει τους τομείς: α) Δίκτυα β) Μεταφορές και γ) Εφοδιαστική αλυσίδα. Οι στόχοι ανάπτυξης στους τομείς αυτούς απαντούν κυρίως σε προκλήσεις που αφορούν τις κοινωνικές συνέπειες από την άρση απομόνωσης των περιοχών και την πρόσβαση σε υποδομές.

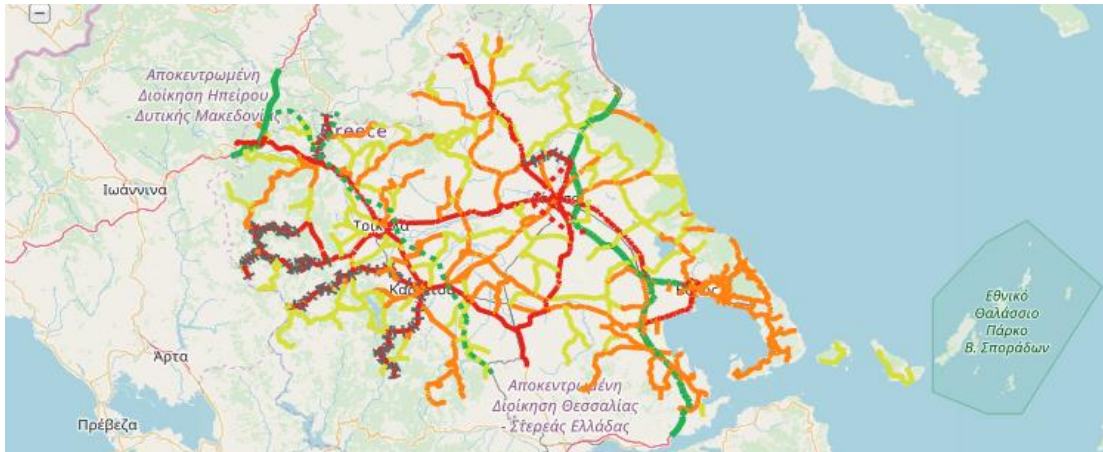
Σύμφωνα με τα εθνικά στρατηγικά κείμενα τα οποία λαμβάνονται υπόψη για την κατάρτιση των Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης, κύρια απαίτηση σε εθνικό επίπεδο αποτελεί η ολοκλήρωση των υποδομών που βρίσκονται σε εξέλιξη, η συντήρηση των υφιστάμενων υποδομών και η βελτίωση και αναβάθμιση του συνόλου των υποδομών.

Σύμφωνα με το εγκεκριμένο ΕΠΑ, στον τομέα ενέργειας, η γεωγραφική θέση της Ελλάδας και το υψηλό δυναμικό για την παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ (αιολικής και ηλιακής) δημιουργούν ευνοϊκές συνθήκες για ενίσχυση της συμμετοχής της χώρας στα διεθνή ενεργειακά δίκτυα. Με την ενίσχυση της εγχώριας παραγωγής από ΑΠΕ και τη διαφοροποίηση των ενεργειακών πηγών μέσα από την ανάπτυξη των ενεργειακών δικτύων και υποδομών, ενισχύεται και η ενεργειακή ασφάλεια της χώρας. Σημαντική περιβαλλοντική και αναπτυξιακή διάσταση έχουν και η ολοκλήρωση των έργων ανάπτυξης του δικτύου φυσικού αερίου μέσης και χαμηλής πίεσης και οι συνδέσεις των οικιακών, εμπορικών και βιομηχανικών καταναλωτών σε αυτό.

Στο ΕΠΑ αναφέρεται επίσης πως για τη διευκόλυνση των εμπορικών ροών, χρειάζονται σημαντικές επενδύσεις για τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό των οδικών, σιδηροδρομικών και λιμενικών υποδομών που θα δώσουν τη δυνατότητα να λειτουργήσει η χώρα ως βασική πύλη εισόδου για τα ασιατικά προϊόντα στην Ευρώπη. Σε συνδυασμό με τη δυναμική παρουσία της ελληνικής ναυτιλίας στο διεθνές εμπόριο, σημαντικές είναι και οι δυνατότητες για ενίσχυση της μεταφοράς αγαθών από την Ανατολική και Κεντρική Ευρώπη προς την Ασία και την Αφρική μέσα από την Ελλάδα, μετά από την πραγματοποίηση των κατάλληλων επενδύσεων, τόσο στις χερσαίες υποδομές και τα λιμάνια, όσο και σε άλλες υποδομές της εφοδιαστικής αλυσίδας. Στην ίδια κατεύθυνση, θα βοηθήσουν και έργα για την ενίσχυση της πολυτροπικής κινητικότητας (multimodal transport) και τη ψηφιοποίηση των μεταφορών. Σημαντική είναι η συμβολή στην κατασκευή των υποδομών των συμπράξεων του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ). Στις προτεραιότητες του στόχου ανάπτυξης των υποδομών εντάσσονται και τα έργα οδικής ασφάλειας και αστικής κινητικότητας, κυρίως λόγω του υψηλού κοινωνικού αντίκτυπου που έχουν. Η υλοποίηση αυτών οφείλει να λαμβάνει υπόψη την προσπελασιμότητα από άτομα με αναπηρία εξασφαλίζοντας την ενθάρρυνση της κοινωνική τους ένταξης. (Πηγή: ΕΑΠ 2021-2025)

Η Υφιστάμενη κατάσταση στην Περιφέρεια Θεσσαλίας

Με δεδομένη τη θέση της Περιφέρειας Θεσσαλίας ως κέντρο διέλευσης και σύνδεσης της Βόρειας με τη Νότια Ελλάδα και γειτνίασης με τη Δυτική Ελλάδα, καθώς και με λιμενική πύλη προς την ανατολική Μεσόγειο, αλλά και διασύνδεση με χώρες του εξωτερικού μέσω των αεροδρομίων της, οι μεταφορικές υποδομές και τα δίκτυα αποτέλεσαν σημαντική παράμετρο στον αναπτυξιακό σχεδιασμό της σε κάθε προγραμματική περίοδο.

http://mapsportal.yrpn.gr/layers/geonode:thessalia_roads (Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο Θεσσαλίας - Οδικό δίκτυο)

Ως προς τη θέση της Θεσσαλίας στον ελληνικό χώρο, το βασικό χαρακτηριστικό της είναι η κεντροβαρική της θέση. Από πλευράς εθνικής χωροταξικής οργάνωσης το κύριο στοιχείο είναι ότι η Περιφέρεια διασχίζεται στο ανατολικό τμήμα της από το βασικό οδικό και σιδηροδρομικό άξονα Αθήνας – Θεσσαλονίκης (ΠΑΘΕ) ενώ άλλοι αναδυόμενοι εθνικοί οδικοί άξονες ανάπτυξης διέρχονται επίσης από αυτήν (Ε65 στο δυτικό τμήμα της) ή πλησίον της (Εγνατία και Ιόνια Οδός, βόρεια και δυτικά αυτής). Επίσης, διαθέτει 2 μεγάλες πόλεις για τα ελληνικά δεδομένα, τη Λάρισα και το Βόλο, με τις πόλεις των Τρικάλων και Καρδίτσα να ακολουθούν, καθώς και μια σειρά μικρότερες πόλεις. Στη Θεσσαλία εντάσσεται και το νησιωτικό σύμπλεγμα των Βορείων Σποράδων στο Αιγαίο πέλαγο, με κύρια νησιά την Σκιάθο, Σκόπελο και Αλόνησο. Υποδομές αεροδρομίων υπάρχουν στην Νέα Αγχίαλο και στη Σκιάθο. Ο λιμένας του Βόλου και της Σκιάθου κατατάσσονται στο αναλυτικό ΔΕΔ-Μ, μικρότερα λιμάνια υπάρχουν σε Σκόπελο και Αλόνησο, ενώ αλιευτικά καταφύγια σε αρκετούς παραθαλάσσιους οικισμούς.

Ψηφιακή συνδεσιμότητα

Βάσει των στοιχείων της Eurostat η υπερπεριφέρεια Κεντρικής Ελλάδας υπολείπεται ως προς το ποσοστό νοικοκυριών με πρόσβαση σε ευρυζωνικές υπηρεσίες, συγκριτικά με το μέσο όρο της Χώρας παρότι διαχρονικά βελτιώνεται και ελαττώνει τη διαφορά της (από 60% το 2014 σε 75% το 2019 έναντι 65% και 78% της Χώρας) .

Στην αύξηση της συνδεσιμότητας στην Περιφέρεια Θεσσαλίας και στην ενίσχυση του ψηφιακού μετασχηματισμού της οικονομίας της αναμένεται να συμβάλει η εφαρμογή του Εθνικού Ευρυζωνικού Σχεδίου Επόμενης Γενιάς (Εθνικό Σχέδιο NGA). Ήδη στην τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο χρηματοδοτείται από το ΕΠΑΝΕΚ η ανάπτυξη Ευρυζωνικών Υποδομών σε Αγροτικές «λευκές» περιοχές της Θεσσαλίας, η οποία εντάσσεται στο Εθνικό Σχέδιο NGA.

Οδικές Υποδομές

Η Θεσσαλία διασχίζεται από το βασικό οδικό άξονα της Χώρας (ΠΑΘΕ) ενώ σε σχετικά μικρή απόσταση από το βόρειο άκρο της διέρχεται η Εγνατία Οδός. Η βελτίωση των οδικών συνδέσεων μεταξύ των κύριων αστικών της κέντρων / πρωτευουσών των Περιφερειακών Ενοτήτων της έχει σχεδόν ολοκληρωθεί ή ολοκληρώνεται, στο πλαίσιο του προηγούμενου και τρέχοντος ΕΣΠΑ. Οι παρακάμψεις των μεγάλων (4) αστικών κέντρων έχουν σχεδόν ολοκληρωθεί ή ολοκληρώνονται σε μεγάλο βαθμό, ιδίως σε Λάρισα, Τρίκαλα και Καρδίτσα, ενώ της πόλης του Βόλου υπολείπεται στο δυτικό τμήμα της. Οδικά εξ αυτών τμήματα κατατάσσονται στο ΔΕΔ-Μ ή αποτελούν συνδέσεις με δίκτυα ΔΕΔ-Μ.

Επίσης, στο πλαίσιο του προηγούμενου και τρέχοντος ΠΕΠ, αλλά και με εθνικές χρηματοδοτήσεις, υλοποιήθηκε μια σειρά έργων οδικών σε μικρότερους οδικούς άξονες – σύνδεσης οικισμών ή και τουριστικών περιοχών - και έγιναν σημαντικές παρεμβάσεις οδικής ασφάλειας.

Η μεταφορική πολιτική της Περιφέρειας Θεσσαλίας συνοψίζεται στα εξής (Στοιχεία Σ.Π.Ε.Μ.2014-25, 1η Αναθεώρηση, 2019):

- Ολοκλήρωση των σημαντικών / κύριων μεταφορικών υποδομών Ε65, ΠΑΘΕ, σιδηροδρομικός άξονας Αθήνα-Θεσσαλονίκη και σιδηροδρομικό δίκτυο Θεσσαλίας (Λάρισα-Βόλος, Παλαιοφάρσαλος-Καλαμπάκα).
- Ολοκλήρωση και βελτίωση διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων (ΠΑΘΕ-Βόλος, Λάρισα-Τρίκαλα, Λάρισα-Καρδίτσα)
- Κατασκευή νέων έργων βελτίωσης των λιμενικών εγκαταστάσεων της Περιφέρειας
- Συνδέσεις οικιστικών κέντρων και τουριστικών-πολιτιστικών περιοχών με το κύριο οδικό δίκτυο και διευρωπαϊκούς άξονες.
- Συνδέσεις με απομακρυσμένες περιοχές και νησιά.
- Δράσεις «καθαρών» αστικών μεταφορών

Έργα Ολοκληρωμένα κατά την αναθεώρηση του ΣΠΕΜ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΠΕΜ (αρίθμηση καταλόγου ΣΠΕΜ)

Α/Α	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΕΡΓΟ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (€)
25	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ - ΤΜΗΜΑ ΑΠΟ ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΗ ΦΑΝΑΡΙΟΥ ΕΩΣ ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΗ ΤΑΥΡΩΠΟΥ	3.756.112
26	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΛΑΡΙΣΑΣ (ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΟΥ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΑ. ΤΕΧΝΙΚΟΥ Τ1 & ΟΔΟΥ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ)	3.595.557
27	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΔΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΠΟΛΕΩΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	9.941.212
28	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΒΕΛΕΣΤΙΝΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟ ΠΑΘΕ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ	4.120.383
29	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	Π.Ε.Ο. ΛΑΡΙΣΑΣ-ΒΟΛΟΥ. ΤΜΗΜΑ Α.Κ. ΑΕΡΙΝΟΥ-Α.Κ. ΒΟΛΟΥ/ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΛΑΡΙΣΑΣ	15.000.000
42	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΛΙΜΕΝΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΛΙΜΕΝΑ ΒΟΛΟΥ	971.700

Έργα Εθνικής Εμβέλειας κατά την αναθεώρηση του ΣΠΕΜ

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΑ ΕΡΓΑ Εθνικής Εμβέλειας (αρίθμηση καταλόγου ΣΠΕΜ)

Α/Α	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΕΡΓΟ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (€)
24	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΤΗ ΜΟΝΗ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ ΠΑΛΑΙΟΦΑΡΣΑΛΟΣ - ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ	47.000.000
25	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΣΗΣ ΣΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΤΗ ΜΟΝΗ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ ΛΑΡΙΣΑ - ΒΟΛΟΣ ΜΕ ΠΑΡΑΛΛΑΓΗ ΓΡΑΜΜΗΣ ΑΠΟ ΣΣ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ ΕΩΣ ΣΣ ΒΟΛΟΥ	60.000.000
26	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΒΙ.ΠΕ. 1 ΚΑΙ ΒΙ.ΠΕ 2 ΒΟΛΟΥ ΚΑΙ ΛΙΜΕΝΑ ΒΟΛΟΥ ΜΕ ΤΟ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΣΤΟ Σ.Σ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ ΒΟΛΟΥ	18.181.800
27	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΒΙΠΕ ΑΛΜΥΡΟΥ ΒΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ ΑΓΧΙΑΛΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ ΛΑΡΙΣΑΣ – ΒΟΛΟΥ. ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΟΥ Σ.Σ. ΑΛΜΥΡΟΥ.	120.000.000

28	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΡΑΔΙΟΚΑΛΥΨΗΣ GSM-R ΣΤΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΠΑΛΑΙΟΦΑΡΣΑΛΟ - ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ & ΛΑΡΙΣΑ - ΒΟΛΟΣ	20.000.000
29	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΑΝΙΣΟΠΕΔΕΣ ΔΙΑΒΑΣΕΙΣ ΣΤΗ ΛΑΡΙΣΑ/ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΠΕΡΦΡΑΞΗΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΗ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΛΑΡΙΣΑ -ΣΟΦΑΔΕΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΣΣ ΠΑΛΑΙΟΦΑΡΣΑΛΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΠΕΡΙΦΡΑΞΗΣ ΚΛΠ	25.000.000

ΟΔΙΚΑ ΕΡΓΑ Εθνικής Εμβέλειας κατά την αναθεώρηση του ΣΠΕΜ (αρίθμηση καταλόγου ΣΠΕΜ)

Α/Α	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΕΡΓΟ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (€)
86	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΙΣΟΠΕΔΟΥ ΚΥΚΛΙΚΟΥ ΚΟΜΒΟΥ ΣΤΗ Χ.Θ.17+800. ΕΠΙ ΤΗΣ Ε.Ο. ΛΑΡΙΣΑΣ-ΚΟΖΑΝΗΣ.	3.000.000
87	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	Ε.Ο. ΛΑΡΙΣΑ - ΦΑΡΣΑΛΑ	63.000.000

ΛΙΜΕΝΙΚΑ ΕΡΓΑ κατά την αναθεώρηση του ΣΠΕΜ (αρίθμηση καταλόγου ΣΠΕΜ)

Α/Α	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΕΡΓΟ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (€)
133	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ / ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΛΙΜΕΝΑ ΒΟΛΟΥ	3.000.000
134	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΛΙΜΕΝΑΣ ΒΟΛΟΥ - ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΚΡΗΠΙΔΩΜΑΤΟΣ ΣΤΟΝ ΠΡΟΒΛΗΤΑ ΝΟ 3	40.000.000

ΕΡΓΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ κατά την αναθεώρηση του ΣΠΕΜ (αρίθμηση καταλόγου ΣΠΕΜ)

Α/Α	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΕΡΓΟ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (€)
51	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΕΩΦΟΡΟΥ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ ΛΑΡΙΣΑΣ (ΤΜΗΜΑ Π.Ε.Ο. ΑΘΗΝΩΝ - ΘΕΣΣ/ΝΙΚΗΣ)	7.270.000
52	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ Ι.Κ. ΒΟΛΟΥ (Χ.Θ. 7+115) ΕΩΣ Ι.Κ. ΑΓΙΑΣ (Χ.Θ. 8+110)	7.424.752
53	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ Χ.Θ. 3+330 ΕΩΣ Χ.Θ. 5+690	12.518.456
54	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	Ε.Ο. ΤΡΙΚΑΛΩΝ – ΑΡΤΑΣ: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΠΥΛΗΣ ΕΩΣ ΠΑΛΑΙΟΜΟΝΑΣΤΗΡΟ	7.837.161
55	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΛΑΡΙΣΑΣ:ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ Β΄ ΓΕΦΥΡΑ	6.241.293

		ΠΗΝΕΙΟΥ (ΔΕΥΑΛ) ΕΩΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	
56	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΒΕΛΤΙΩΣΗ Ε.Ο. ΛΑΡΙΣΑΣ – ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ ΟΔΟΣ ΔΕΛΤΑ - ΠΑΛΑΜΑ	13.800.000
57	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΕΠ.Ο. ΛΑΡΙΣΑΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΑΡΑΚΑΜΨΗΣ ΣΥΚΕΩΝΑ	33.700.000
58	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	Ε.Ο. ΛΑΡΙΣΑ-ΤΡΙΚΑΛΑ: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ Ι/Κ ΤΕΡΨΙΘΕΑΣ ΕΩΣ Α/Κ ΡΑΧΟΥΛΑΣ-ΑΜΥΓΔΑΛΕΑΣ	37.000.000
59	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΖΑΓΟΡΑΣ ΤΗΣ Ε.Ο. ΚΥΚΛΩΜΑΤΟΣ ΠΗΛΙΟΥ (Α' & Β' ΦΑΣΗ)	49.900.000
60	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ : ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΕΞΟΔΟ ΠΡΟΣ ΑΓΙΟΠΗΓΗ ΕΩΣ ΕΞΟΔΟ ΠΡΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ. ΜΕ ΕΠΙΓΕΙΑ ΔΙΕΛΕΥΣΗ ΕΜΠΡΟΣΘΕΝ ΤΟΥ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ	6.000.000
61	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ : ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ Ι/Κ ΑΘΗΝΩΝ ΕΩΣ Ι/Κ ΑΓ.ΤΡΙΑΔΑΣ	15.000.000
62	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	Ε.Ο. ΤΡΙΚΑΛΑ-ΑΡΤΑ:ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΔΑΚΤΥΛΙΟ ΤΡΙΚΑΛΩΝ ΕΩΣ ΓΕΦΥΡΑ ΠΗΝΕΙΟΥ	15.000.000
63	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΕΠ.Ο. ΛΑΡΙΣΑΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ Ι/Κ ΜΕΣΟΡΑΧΗΣ ΕΩΣ Ι/Κ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ	15.000.000
64	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΒΕΛΤΙΩΣΗ Ε.Ο. ΛΑΡΙΣΑΣ – ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ. ΤΜΗΜΑ ΔΕΛΤΑ – ΚΑΡΔΙΤΣΑ: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΙΑΠΛΑΤΥΝΣΗΣ ΟΔΟΥ. ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ ΕΚΑΤΕΡΩΘΕΝ ΚΑΙ ΚΟΜΒΩΝ	37.000.000
65	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΠΑΡΑΛΙΑΚΟΣ ΆΞΟΝΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ: ΤΜΗΜΑ ΑΠΟ ΡΑΚΟΠΟΤΑΜΟ ΕΩΣ ΚΕΡΑΜΙΔΙ	26.000.000
66	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΗΛΙΟΥ. ΣΤΟ Ε.Ο. ΚΥΚΛΩΜΑ ΠΗΛΙΟΥ	5.000.000
67	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	Ε.Ο. ΚΥΚΛΩΜΑ ΠΗΛΙΟΥ. ΤΜΗΜΑ ΑΠΟ ΑΡΧΗ	29.000.000

		ΠΑΡΑΚΑΜΨΗΣ ΑΓΡΙΑΣ - ΛΕΧΩΝΙΑ	
68	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΕΙΣΟΔΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΕΩΣ ΒΟΛΟΥ (ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΗ Ι/Κ ΜΠΟΥΡΜΠΟΥΛΗΘΡΑΣ - ΑΡΧΗ Α/Κ ΛΑΡΙΣΗΣ)	32.000.000

Η κατασκευή του νότιου τμήματος (Ξυνιάδα-Λαμία) του αυτοκινητόδρομου ΔΕΔ-Μ Εγνατία – Λαμία (Ε65), πέραν του ενδιάμεσου τμήματος Ξυνιάδα – Τρίκαλα που ήδη λειτουργεί από το 2017, υλοποιείται στο πλαίσιο του ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020. Στο σενάριο βάσης του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Μεταφορών (ΕΣΣΜ) (επενδύσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη ή των οποίων η προετοιμασία έχει προχωρήσει επαρκώς και η χρηματοδότηση τους έχει εξασφαλισθεί) περιλαμβάνεται η κατασκευή και του βόρειου τμήματος : Τρίκαλα – Γρεβενά, για το οποίο υπάρχει εξασφαλισμένη χρηματοδότηση και αναμένεται η έναρξη κατασκευής. Περιλαμβάνονται επίσης σημαντικά οδικά τμήματα, όπως ο άξονας Λάρισα – Φάρσαλα για αναβάθμισή του. Τέλος, διαπεριφερειακές οδικές συνδέσεις δεν έχουν ολοκληρωθεί σε μεγάλο βαθμό, όπως ο άξονας Λάρισα – Κοζάνη, το Τρίκαλα – Άρτα, το Καρδίτσα - Άρτα ή το Καρδίτσα – Ευρυτανία.

Εκ μέρους της Περιφέρειας Θεσσαλίας γίνεται μεγάλη προσπάθεια για ωρίμανση έργων προς την κατεύθυνση της ολοκλήρωσης των οδικών υποδομών. Μόνο κατά την τελευταία τριετία (2017-2020) έχουν ενταχθεί προς χρηματοδότηση από εθνικούς πόρους μελέτες που αφορούν :

1. Ε.Ο. 30: Τμήμα από Α/Κ Μικροθηβών έως Μπουρμπουλήθρες
2. Ε.Ο. Τρικάλων Καλαμπάκας: Βελτίωση του οδικού τμήματος από Χ.Θ. 2+880 έως Χ.Θ. 15+790 και μελέτη του οδικού τμήματος από Χ.Θ. 15+790 έως Χ.Θ. 19+000 περίπου.
3. ΠΕΟ Αθηνών - Θεσσαλονίκης: Τμήμα Ι/Κ Συκουρίου έως Α/Κ Γυρτώνης (ΠΑΘΕ)
4. Ανατολική Παράκαμψη Λάρισας: Τμήμα από Ι/Κ Π.Ε.Ο. Βόλου έως Ι/Κ Αγιάς.
5. Παραλιακός Άξονας και σύνδεση δύο Π.Ε.: Τμήμα από διασταύρωση προς Καμάρι - Κεραμίδι έως Ζαγορά
6. Βελτίωση Επαρχιακής οδού 1 – Σύνδεση με Αυτοκινητόδρομο Κεντρικής Ελλάδας Ε65
7. Μελέτη ΕΟ Λάρισας-Κοζάνης-Τμήμα Λάρισα-Γιάννουλη
8. Μελέτη Βελτίωσης Π.Ε.Ο. Λάρισας - Βόλου
9. Μελέτη Βελτίωσης ΕΟ Λάρισας-Κοζάνης, στο τμήμα Γιάννουλη-Τύρναβος
10. ΕΟ Βόλου-Βελεστίνου: Μελέτη Α/Κ Σέσκλου
11. Μελέτη Βελτίωσης της Νότιας Παράκαμψης Λάρισας: Τμήμα από Α/Κ Τρικάλων έως Ε.Ο. Τρικάλων
12. Βελτίωση Ε.Ο. Μουργάκι – Γρεβενά: Τμήμα από κόμβο προς Δεσκάτη ως όρια νομού
13. ΠΕΟ Αθηνών - Θεσσαλονίκης: Τμήμα από Α/Κ Βιοκαρπέτ έως Α/Κ Νίκαιας
14. Ε.Ο. Λάρισας -Τρικάλων: Τμήμα Γεωργική Σχολή -Τερψιθέα
15. Ε.Ο. Λάρισα-Φάρσαλα: τμήμα από Ι/Κ Νότιας παράκαμψης Λάρισας έως αρχή παράκαμψης Νίκαιας
16. Βελτίωσης ΠΕΟ Αθηνών - Θεσσαλονίκης: Τμήμα από Ι/Κ Καράγιωργα έως Ι/Κ Συκουρίου
17. Παράκαμψη Σοφάδων
18. Ολοκλήρωση Μελετών Επ.Ο. Καρδίτσας - Καρπενησίου
19. Βελτίωσης ΕΟ Λάρισας-Φαρσάλων
20. Βελτίωση παράκαμψης Τρικάλων από Ι/Κ Μεγαλοχωρίου έως Ι/Κ Καλαμπάκας
21. Μελέτη Ανατολικής Παράκαμψης Λάρισας: Τμήμα από Ι/Κ Π.Ε.Ο. Βόλου έως Ι/Κ Βιοκαρπέτ
22. Ολοκλήρωση Μελετών: «Τμήμα Παράκαμψη Αγριάς - Μαλάκι Χ.Θ. 0+000 - Χ.Θ. 6+780»

Στο τρέχον Ε.Π. Θεσσαλίας χρηματοδοτούνται μεγάλα οδικά έργα που συμβάλλουν επίσης προς την κατεύθυνση της ολοκλήρωσης των οδικών υποδομών, όπως ορίζεται από το σύνολο των προγραμματικών κειμένων της Θεσσαλίας (Σ.Π.Ε.Μ., Χωροταξικό κλπ). Ενδεικτικά:

1. ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ - ΤΜΗΜΑ ΑΠΟ ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΗ ΦΑΝΑΡΙΟΥ ΕΩΣ ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΗ ΤΑΥΡΩΠΟΥ (2010ΕΠ00680018)
2. Ε.Ο. ΤΡΙΚΑΛΩΝ - ΑΡΤΑΣ: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΤΡΙΚΑΛΩΝ ΕΩΣ ΓΕΦΥΡΑ ΚΑΡΑΒΟΠΟΡΟΥ
3. ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ Ι.Κ. ΒΟΛΟΥ (Χ.Θ. 7+115) ΕΩΣ Ι.Κ. ΑΓΙΑΣ (Χ.Θ. 8+110)
4. Ε.Ο. ΤΡΙΚΑΛΩΝ - ΑΡΤΑΣ: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΠΥΛΗΣ ΕΩΣ ΠΑΛΑΙΟΜΟΝΑΣΤΗΡΟ

5. Ε.Ο. ΛΑΡΙΣΑΣ - ΤΡΙΚΑΛΩΝ: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ Ι/Κ ΤΕΡΨΙΘΕΑΣ ΕΩΣ Α/Κ ΡΑΧΟΥΛΑΣ
6. ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΛΑΡΙΣΑΣ : ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ Β' ΓΕΦΥΡΑ ΠΗΝΕΙΟΥ (Δ.Ε.Υ.Α.Λ.) ΕΩΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
7. ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΛΑΡΙΣΑΣ (ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΟΥ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΑ, ΤΕΧΝΙΚΟΥ Τ1 & ΟΔΟΥ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ) (2010ΕΠ00680020)
8. ΕΠ.Ο. ΛΑΡΙΣΑΣ - ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ Ι/Κ ΜΕΣΟΡΑΧΗΣ ΕΩΣ Ι/Κ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ
9. ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ Χ.Θ. 3+330 ΕΩΣ Χ.Θ. 5+690
10. Κατασκευή ισόπεδου κυκλικού κόμβου στην Χ.Θ. 17+800, επί της Ε.Ο. Λάρισας - Κοζάνης
11. ΔΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΠΟΛΕΩΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ (2009ΕΠ00680042)
12. ΒΕΛΤΙΩΣΗ Ε.Ο. 30: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΔΕΛΤΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ ΕΩΣ ΕΙΣΟΔΟ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
13. ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΠΟΛΕΩΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΕΞΟΔΟ ΠΡΟΣ ΑΓΙΟΠΗΓΗ ΕΩΣ ΕΞΟΔΟ ΠΡΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ
14. ΟΔΟΣ ΔΕΛΤΑ - ΠΑΛΑΜΑ
15. ΕΠ. Ο. ΛΑΡΙΣΑΣ - ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ: -ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΣΥΚΕΩΝΑΣ-
16. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΟΔΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Α/Κ ΒΕΛΕΣΤΙΝΟΥ - ΒΟΛΟΣ ΑΠΟ Χ.Θ. 0+489 ΕΩΣ Χ.Θ. 3+489.

Καταγραφή οδικού δικτύου

Εθνικές Οδοί	
Όνομασία	Χλμ . Δικτύου
1) Αυτοκινητόδρομος ΠΑΘΕ-Ε75 - ΟΡΙΑ ΝΟΜΟΥ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ-ΟΡΙΑ ΝΟΜΟΥ ΠΙΕΡΙΑΣ	140
2) Αυτοκινητόδρομος Ε65-ΟΡΙΑ Ν. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ -ΟΡΙΑ Ν.ΓΡΕΒΕΝΩΝ	100
3) Ε.Ο αρ.6 ΒΟΛΟΣ-ΛΑΡΙΣΑ-ΤΡΙΚΑΛΑ-ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ-ΟΡΙΑ Ν.ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	200
4) Ε.Ο.αρ.3 ΟΡΙΑ Ν.ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ-ΦΑΡΣΑΛΑ-ΛΑΡΙΣΑ-ΟΡΙΑ Ν.-ΚΟΖΑΝΗΣ	170
5) Ε.Ο. αρ.30 ΒΟΛΟΣ-ΜΙΚΡΟΘΗΒΕΣ-ΦΑΡΣΑΛΑ-Ν.ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ-ΚΑΡΔΙΤΣΑ-ΤΡΙΚΑΛΑ-ΟΡΙΑ Ν.ΑΡΤΑΣ	200
6) Ε.Ο.αρ.15 ΓΕΦΥΡΑ ΜΟΥΡΚΑΝΙ-ΟΡΙΑ Ν. ΓΡΕΒΕΝΩΝ	20
7) Ε.Ο.ΑΡ.26 ΕΛΑΣΣΟΝΑ (ΠΡΟΣ ΔΕΣΚΑΤΗ) ΟΡΙΑ Ν.ΤΡΙΚΑΛΩΝ-ΓΡΕΒΕΝΩΝ & ΣΥΜΒΟΛΗ ΜΕ Ε.Ο 15	50
8) Ε.Ο. αρ.34&34α ΚΥΚΛΩΜΑ ΠΗΛΙΟΥ	126
9) Ε.Ο ΑΡ. 13 ΑΓ.ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ-ΟΡΙΑ Ν.ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	22

Τρωτές υποδομές στην εκδήλωση κατολισθήσεων (πηγή: Περιφερειακό Σχέδιο για την Κλιματική Αλλαγή)

Στο πλαίσιο της Μελέτης της Τράπεζας της Ελλάδας, 2011 μελετήθηκε η πιθανότητα υπέρβασης των ορίων της βροχόπτωσης, πέραν από τα οποία καθίσταται πιθανή η εκδήλωση κατολισθήσεων. Από τα αποτελέσματα της μελέτης προέκυψε σημαντική αύξηση της εν λόγω πιθανότητας υπέρβασης των ορίων της βροχόπτωσης για όλα τα Σενάρια Εκπομπών.

Στην Περιφέρεια Θεσσαλίας μια ιδιαιτερότητα αποτελεί το οδικό κύκλωμα Πηλίου, καθώς υπάρχει σοβαρός κίνδυνος νέων καταπτώσεων και καθιζήσεων σε ενδεχόμενο νέων βροχοπτώσεων. Γενικότερα όμως, στη Θεσσαλία, κατά καιρούς έχουν αναφερθεί εδαφικές υποχωρήσεις λόγω αφαίρεσης των υπόγειων υδάτων εξαιτίας υπεράντλησής τους,

-στις περιοχές των Μεγάλων Καλυβιών, Μικρού Κεφαλόβρυσου λόγω υπεραντήσεων των αρτεσιανών υδροφόρων οριζόντων

-στις περιοχές Σοφάδων, Παλαμά, Ν. Μοναστηρίου και Κάτω Δομοκού, οι υποχωρήσεις της επιφάνειας του εδάφους λόγω υπεραντήσεων των αρτεσιανών υδροφόρων οριζόντων

-Επίσης, σε περιοχές στην αποξηραθείσα λίμνη Ξυνιάδας παρατηρήθηκε υποχώρηση του εδάφους, επειδή ταπεινώθηκε η στάθμη των υδροφόρων οριζόντων.

-Φαινόμενα εδαφικών καθιζήσεων και ρωγμών στην επιφάνεια του εδάφους παρατηρήθηκαν στις περιοχές των οικισμών Ριζόμυλος, Στεφανοβίκιο, Καστρί, Μελία, Μέλισσα, Νίκη, Μέλισσα, Γλαύκη, Σωτήριο, Χάλκη και

στρατιωτικό αεροδρόμιο Λάρισας, λόγω υπεραντλήσεων που οδήγησαν σε πολύ μεγάλες πτώσεις στάθμης, αφού η υπερεκμετάλλευση υπερέβη τις φυσικές ανανεώσεις των υδροφόρων στρωμάτων. Εξετάζονται ως αίτια του φαινομένου η ενεργός τεκτονική (λιγότερο πιθανή αιτία) και η πτώση της στάθμης του υδροφόρου ορίζοντα, Η άποψη ότι το φαινόμενο έχει υδρογεωλογικά αίτια υποστηρίζεται από το γεγονός ότι το χρονικό σημείο εμφάνισης των ρωγμών συμπίπτει με το κατώτερο σημειωθέν επίπεδο της στάθμης του υδροφόρου σε αριθμό πιεζομέτρων που παρακολουθούνται στην περιοχή. Αντίθετα, σε περιοχές όπου ο υδροφόρος τροφοδοτείται από τεχνητό ταμειυτήρα ή ισχυρούς καρστικούς υδροφόρους, τα φαινόμενα των ρωγμών απουσιάζουν. Για το λόγο αυτό ο προγραμματισμός έργων εκμετάλλευσης των επιφανειακών υδάτων, όπως το περιβαλλοντικό έργο της Κάρλας, κρίνεται ως ιδιαίτερα σημαντικός.

-Εδαφικές διαρρήξεις έχουν εμφανιστεί στους οικισμούς Ριζόμυλο, Στεφανοβίκιο, Μελία, Νίκη, Καστρί, Κάμπο και στο αεροδρόμιο Λάρισας. Επίσης, εμφανίζονται φαινόμενα καταστροφής σωλήνων γεωτρήσεων στις περιοχές της Χάλκης και της Μαγούλας, όπου έχει σημειωθεί καθίζηση, χωρίς να έχουν δημιουργηθεί ρωγμές.

- Εκδηλώσεις εδαφικών διαρρήξεων ήταν εμφανείς πριν από λίγα χρόνια στην περιοχή των χωριών Στεφανοβίκιο, Μέλισσα και Ριζόμυλος λόγω της υπεράντλησης του υδροφόρου ορίζοντα.

-Επίσης, στην πόλη των Φαρσάλων εντοπίζονται εδαφικές διαρρήξεις που εκδηλώθηκαν μέσα στην πόλη, προκαλώντας ζημιές με τη μορφή εφελκυστικών ρωγμών σε δρόμους, αλλά και σε παρακείμενες οικίες. Οι διαρρήξεις αυτές ήταν αποτέλεσμα των εντατικών υπεραντλήσεων στον κάμπο των Φαρσάλων, που είχαν σαν πρώτο αποτέλεσμα την διακοπή της λειτουργίας πολύ μεγάλων πηγών μέσα στην πόλη των Φαρσάλων και στη συνέχεια (τα τελευταία χρόνια) την εκδήλωση των εδαφικών υποχωρήσεων.

-Τέλος, το 2007 πραγματοποιήθηκε λεπτομερής καταγραφή και αποτύπωση των χαρακτηριστικών εδαφικών διαρρήξεων που εμφανίζονται στους οικισμούς των περιοχών: α) Φάρσαλα, Σταυρός, περιοχή μεταξύ Φαρσάλων-Σταυρού- Σοφάδων (Δυτική Θεσσαλία) και β) Κάμπος, Καστρί. Καλαμάκι, Πλατύκαμπος, Άνω Πλατύκαμπος, Χάλκη, Μελία, Μέλισσα, Αχίλλειο, Νίκη, Κυψέλη, Αρμένιο, Στεφανοβίκιο, Μέγα Μοναστήριο και Ριζόμυλος (Ανατολική Θεσσαλία).

Διαπιστώθηκε ότι η κύρια αιτία της εμφάνισης των εδαφικών υποχωρήσεων είναι η εντατική και εκτεταμένη άντληση νερού από τους υδροφόρους ορίζοντες, η οποία προκάλεσε την ανακατανομή του τασικού πεδίου και την ενεργοποίηση φαινομένων συμπίκνωσης στους ορίζοντες που φιλοξενούν την υδροφορία.

Σιδηροδρομικές Υποδομές

Η Θεσσαλία διασχίζεται από τον Σιδηροδρομικό ΠΑΘΕ. Μεταξύ των αστικών κέντρων – πρωτευουσών Περιφερειακών Ενοτήτων άμεση σιδηροδρομική σύνδεση υπάρχει μόνον για Λάρισα και Βόλο. Τα Τρίκαλα και η Καρδίτσα συνδέονται με τον ΠΑΘΕ μέσω της γραμμής Παλαιοφάρσαλου – Καλαμπάκας. Στο πλαίσιο του ΠΕΠ 2014-2020 ξεκίνησε το έργο της Ηλεκτροκίνησης, Σηματοδότησης και Τηλεδιοίκησης της μονής σιδηροδρομικής γραμμής Παλαιοφάρσαλος – Καλαμπάκα, ενώ αναμένεται με πόρους ΥΜΕΠΕΡΑΑ το αντίστοιχο έργο της σιδηροδρομικής γραμμής Λάρισα – Βόλος. Και τα δύο έργα ανήκουν στο αναλυτικό ΔΕΔ-Μ και η ολοκλήρωση - λειτουργία τους κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική για την Θεσσαλία. Για τη σιδηροδρομική διασύνδεση με τις όμορες περιφέρειες της Δυτικής Μακεδονίας (γραμμή Καλαμπάκα – Κοζάνη) ή της Ηπείρου (Καλαμπάκα – Ιωάννινα - Ηγουμενίτσα), για την οποία αναμένεται σύμβαση και κρίνονται ως ιδιαίτερα σημαντικές καθώς θα ενώσουν σιδηροδρομικά τη Θεσσαλία με τις πύλες εξόδου προς τη Δύση. Τοπικές παρεμβάσεις στο σιδηροδρομικό δίκτυο, όπως τοποθέτηση ηχοπετασμάτων εκατέρωθεν των σιδηροδρομικών γραμμών στην περιοχή της Λάρισας (στο ΠΕΠ) ή άλλες (εθνικοί πόροι κ.α.) πραγματοποιούνται στην τρέχουσα Π.Π. Το τρενάκι του Πηλίου, σύνδεσης Βόλου – Αγριάς με Μηλιές, δεν έχει λάβει χρηματοδότηση για αναβάθμιση και σταθερή λειτουργία του τόσο ως τουριστικό μέσο, όσο και ως μεταφοράς επιβατών ή και φορτίων.

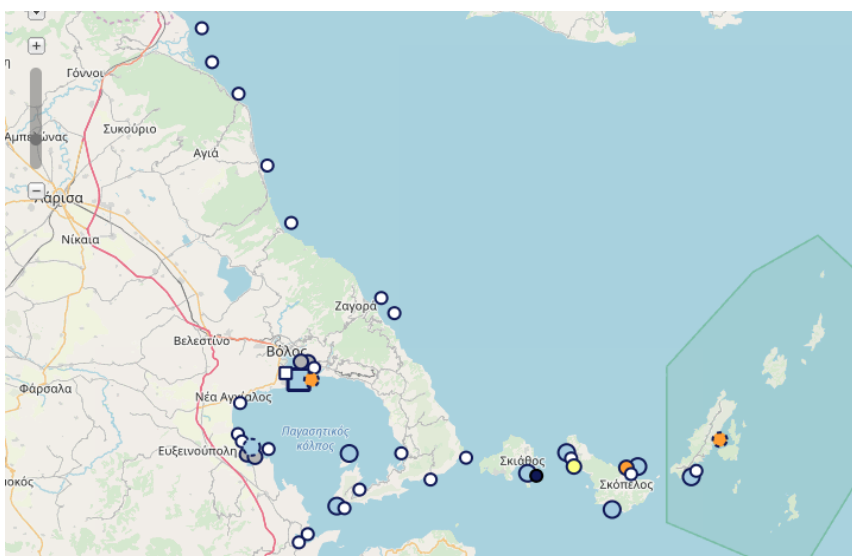
Χάρτης ΟΣΕ (Θεσσαλία, περικλή)

Λιμενικές Υποδομές

Σύμφωνα με το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης το λιμάνι του Βόλου περιλαμβάνεται στις Κύριες Διεθνείς Θαλάσσιες Πύλες – Λιμένες της χώρας με κατεύθυνση την προώθηση επενδύσεων σε υποδομές ακτοπλοΐας, φιλοξενίας κρουαζιέρας και θαλάσσιου τουρισμού, καθώς και σε υποδομές εμπορευματικών μεταφορών. Ανήκει, όπως και το λιμάνι της Σκιάθου, στο αναλυτικό ΔΕΔ-Μ. Ο ρόλος των λοιπών εμπορικών / επιβατικών λιμένων της Περιφέρειας περιορίζεται στην κάλυψη των αναγκών των νησιών.

Στο λιμάνι του Βόλου χρηματοδοτείται από το ΠΕΠ ο εκσυγχρονισμός του εξοπλισμού φορτοεκφόρτωσης ενώ κατά την προηγούμενη Προγραμματική Περίοδο χρηματοδοτήθηκε η εγκατάσταση Ολοκληρωμένου Συστήματος Ασφάλειας του σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Κώδικα ISPS. Η διαχείριση του λιμένος ανήκει στον ΟΛΒ Α.Ε. και ο λιμένας είναι ενταγμένος στο ΤΑΙΠΕΔ.

Παρεμβάσεις στους λοιπούς λιμένες της Θεσσαλίας, πέραν των εργασιών συντήρησης εθνικής χρηματοδότησης ή παλαιότερων συγχρηματοδοτούμενων παρεμβάσεων, προβλέπεται να χρηματοδοτηθούν από το ΠΕΠ κατά κύριο λόγο στο πλαίσιο της ΟΧΕ Νήσων Βορείων Σποράδων, το Επιχειρησιακό Σχέδιο της οποίας ολοκληρώνεται στο αμέσως προσεχές διάστημα και βάσει της ωριμότητας και της δυνατότητας έγκαιρης ολοκλήρωσης τους. Στο σύνολό τους οι εν λόγω λιμένες χρήζουν παρεμβάσεων και εκσυγχρονισμού.

http://mapsportal.yren.gr/layers/geonode:thessalia_ports (Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο Θεσσαλίας - Λιμένες)

Αστική Κινητικότητα

Έχουν εκπονηθεί Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας σε 4 Αστικά Κέντρα της Περιφέρειας (Λάρισα και Τρίκαλα) και ήδη υλοποιούνται δράσεις που περιλαμβάνονται σε αυτά στο πλαίσιο του ΠΕΠ 2014-2020 ενώ σε διάφορες φάσεις υλοποίησης βρίσκονται Σχέδια που χρηματοδοτούνται από το Πράσινο Ταμείο τα οποία αφορούν 7 οικιστικά κέντρα (Βόλος, Καρδίτσα, Αλόννησος, Σκόπελος, Σκιάθος, Τύρναβος, Ελασσόνα). Παρεμβάσεις των υπόψη Σχεδίων αναμένεται να χρηματοδοτηθούν στην νέα Προγραμματική περίοδο συμβάλλοντας στην προώθηση της αειφόρου πολυτροπικής αστικής κινητικότητας.

Σημειώνεται εδώ ότι από το ΕΠ Θεσσαλίας χρηματοδοτούνται αστικές αναπλάσεις σε οικισμούς άνω των 5.000 κατοίκων καθώς και έργα στο πλαίσιο των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) που περιλαμβάνουν αναπλάσεις, ποδηλατόδρομους, δρόμους ήπιας κυκλοφορίας κλπ.

Δυνατά σημεία:

- Στρατηγική θέση ως προς τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών και κεντροβαρής θέση στον ελληνικό χώρο.
- Ύπαρξη δυνατοτήτων για άμεσες διεθνείς συνδέσεις (π.χ. αεροδρόμια Ν. Αγχιάλου, Λάρισας και Σκιάθου, Λιμάνια περιοχής) και συνδυασμένες μεταφορές.
- Υλοποίηση σε μεγάλο βαθμό των σημαντικών μεταφορικών υποδομών (Εγνατία, ΠΑΘΕ, σιδηρόδρομος) καθώς και ενδοπεριφερειακού οδικού δικτύου.
- Ύπαρξη εκτεταμένου δικτύου φυσικού αερίου στη Περιφέρεια και γραμμών και εγκαταστάσεων ηλεκτρικού ρεύματος (ΔΕΗ).
- Ύπαρξη αξιόλογων αναπτυξιακών πόρων (π.χ. φυσικοί πόροι, γεωγραφική θέση, ανθρώπινοι πόροι, υποδομές, επιχειρηματικότητα, παράδοση, πολιτιστικοί πόροι, τουρισμός γεωργία, Πανεπιστήμιο, ΤΕΙ, Λιμάνια, αεροδρόμια, σιδηρόδρομοι, κλπ.).
- Μεγάλο μέρος της βιομηχανίας χωροθετείται σε οργανωμένους υποδοχείς (περισσότερο στην ανατολική Θεσσαλία), με διαδικασίες ελέγχου της μόλυνσης και ρύπανσης.

Αδυναμίες:

- Ελλείψεις στη βασική διαπεριφερειακή οδική υποδομή, βελτιώσεις ενδοπεριφερειακών συνδέσεων και λοιπών έργων για τη διασύνδεση των μέσων μεταφοράς.
- Περιορισμένη αξιοποίηση της δυνατότητας άμεσων διεθνών συνδέσεων (π.χ. αεροδρόμια, λιμάνια) και των συνδυασμένων μεταφορών.
- Βασικές ελλείψεις και δυσλειτουργίες στο σιδηροδρομικό δίκτυο (σιδηροδρομικές συνδέσεις Βόλου – Λάρισας, Παλαιοφάρσαλου-Καλαμπάκας).
- Πολύ περιορισμένες ακτοπλοϊκές συνδέσεις (σε περιφερειακό – συνδέσεις νήσων, εθνικό και διεθνές επίπεδο).
- Εξαιρετικά δαπανηρή η ανάγκη συντηρήσεων, αποκαταστάσεων, βελτιώσεων και αποχιονισμών του οδικού (εθνικού και επαρχιακού) δικτύου
- Μειωμένοι δημοτικοί πόροι και έλλειψη προσωπικού.
- Νομοθεσία (ελλείψεις - ασάφειες).

Ευκαιρίες

- Τα νέα χρηματοδοτικά εργαλεία για την ένταξη έργων όπως το ταμείο Ανάκαμψης και τα ΣΔΙΤ
- Η προοπτική ολοκλήρωσης σημαντικών μεταφορικών υποδομών (Ε-65, ΠΑΘΕ, σιδηροδρομικός άξονας Αθήνα-Θεσ/νίκη).
- Η δυνατότητα σιδηροδρομικής διασύνδεσης αστικών κέντρων Θεσσαλίας με υψηλές ταχύτητες.
- Η δυνατότητα επέκτασης του σιδηροδρόμου προς Ηγουμενίτσα, Κοζάνη. Η ανάπτυξη νέων μορφών ζήτησης προς τους τομείς της γεωργίας (π.χ. πιστοποιημένα ποιοτικά αγροτικά προϊόντα, παραδοσιακά και καινοτομικά τρόφιμα) αλλά και του τουρισμού (π.χ. εναλλακτικές μορφές, βιωματικός τουρισμός, συνδυασμένος τουρισμός.
- Αξιοποίηση εθνικών και συγχρηματοδοτούμενων πόρων για δημιουργία και εκσυγχρονισμό υποδομών

Απειλές

- Η ελλιπής αξιοποίηση ορισμένων υποδομών (π.χ. αεροδρομίων, λιμανιών) και ο αυξημένος ανταγωνισμός στη χρήση υποδομών από άλλες περιοχές της χώρας ή της αλλοδαπής.
- Ανεξέλεγκτη αστική διάχυση.
- Καθυστέρηση ή αναβολή στα έργα μεταφορικής υποδομής λόγω έλλειψης πόρων ή γραφειοκρατίας
- Το πολύπλοκο νομοθετικό πλαίσιο που φέρνει καθυστερήσεις στη δημοπράτηση και συμβασιοποίηση μελετών
- Οι χρονοβόρες διαδικασίες των απαλλοτριώσεων που σε σημαντικό βαθμό καθυστερούν την υπογραφή των συμβάσεων νέων έργων.
- Η μη ύπαρξη κεντρικού μητρώου δικτύων ΟΚΩ
- Η υποστελέχωση των υπηρεσιών του Δημοσίου

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΛΛΩΝ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, η Περιφέρεια είναι υπεύθυνη για τη βελτίωση, αναβάθμιση, συντήρηση και αποκατάσταση του οδικού δικτύου αρμοδιότητας της.

Αναλυτικά το πλαίσιο:

- 1) ΑΡΘΡΟ 102 Ελληνικού Συντάγματος «ΠΕΡΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΠΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ».
- 2) Π.Δ /25/28 -11-1929 ΑΡΘΡΑ 1 & 5 «ΠΕΡΙ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ ΟΔΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ», ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΟΔΩΝ, ΥΠΟΧΡΕΟΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΑΥΤΩΝ.
- 3) Ν. 3155/1955 «ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ ΟΔΩΝ», ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΟΔΩΝ, ΥΠΟΧΡΕΟΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΑΥΤΩΝ.
- 4) Π.Δ 30/1996 «ΚΩΔΙΚΑΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ» ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΠΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ, ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.
- 5) Ν.2503/1997, ΑΡΘΡΑ 5& 6, «ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ».
- 6).Ν.3481/2006, ΑΡΘΡΟ 7 «ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΟΔΩΝ».
- 7)ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΟΔΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ :
 - α)ΑΡΙΘΜ. 3841/Τα/20-09-2007 /ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
 - β)ΑΡΙΘΜ.2924/48489/20-07-2009/ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
 - γ)ΑΡΙΘΜ. 1536/16-09-2011/ΠΕΡ.ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ.
- 8) Ν.3852/2010 « ΝΕΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ».
- 9) Ν.4555/2018 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Ν.3852/2010 ,ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ.
- 10) Π.Δ 129/2010 «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ» ΟΠΩΣ ΑΥΤΟΣ ΤΡΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΚΑΙ ΙΣΧΥΕΙ ΣΗΜΕΡΑ.

Έργα – Προγράμματα που εκτελούνται

Μέσω του ΕΣΠΑ, στην τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο και μέσω του Εθνικού Σκέλους του ΠΔΕ δρομολογήθηκαν τα εξής:

Ολοκλήρωση - βελτίωση των οδικών συνδέσεων μεταξύ των κύριων αστικών κέντρων / πρωτευουσών των Περιφερειακών Ενοτήτων

Ολοκλήρωση παρακάμψεων των μεγάλων αστικών κέντρων

Υλοποίηση οδικών έργων σε μικρότερους οδικούς άξονες – σύνδεσης οικισμών ή και τουριστικών περιοχών

Σημαντικές παρεμβάσεις οδικής ασφάλειας.

- Η νότια και βόρεια επέκταση του Ε65 (Τμήματα Κεντρικής Οδού, Λαμία-Ξυνιάδα και Τρίκαλα – Εγνατία (ΕΣΣΜ, 2019)
- Άξονας Λάρισα – Φάρσαλα

- Γίνεται προσπάθεια για ωρίμανση έργων στις διαπεριφερειακές οδικές συνδέσεις Λάρισα – Κοζάνη, Τρίκαλα – Άρτα, Καρδίτσα – Άρτα, Καρδίτσα – Ευρυτανία.
- Έχει ξεκινήσει το έργο Ηλεκτροκίνησης, Σηματοδότησης και Τηλεδιοίκησης της μονής σιδηροδρομικής γραμμής Παλαιοφάρσαλος – Καλαμπάκα
- Αναμένεται με πόρους ΥΜΕΠΕΡΑΑ το αντίστοιχο έργο της σιδηροδρομικής γραμμής Λάρισα – Βόλος.
- Εκτελείται μεγάλος αριθμός τοπικών παρεμβάσεων στο σιδηροδρομικό δίκτυο, όπως τοποθέτηση ηχοπετασμάτων εκατέρωθεν των σιδηροδρομικών γραμμών στην περιοχή της Λάρισας (στο ΠΕΠ) ή άλλες (εθνικοί πόροι κ.α.)
- Χρηματοδοτείται από το ΠΕΠ ο εκσυγχρονισμός του εξοπλισμού φορτοεκφόρτωσης
- Γίνονται εργασίες συντήρησης στους λοιπούς λιμένες της Θεσσαλίας μέσω του εθνικού σκέλους του ΠΔΕ
- Προγραμματίζονται έργα του τομέα μέσω των ΟΧΕ
- Εκπόνηση ΣΒΑΚ (Λάρισα και Τρίκαλα)
- Χρηματοδοτούνται 7 σχέδια για αστική κινητικότητα από το Πράσινο ταμείο
- Ειδικότερα, μέσω του Εθνικού Σκέλους του ΠΔΕ και συγκεκριμένα στην ΣΑΕΠ 517 γίνεται σε ετήσια βάση, συντήρηση του συνόλου του οδικού δικτύου Περιφέρειας Θεσσαλίας, που περιλαμβάνει:
 - αποκαταστάσεις ζημιών του συνόλου των οδικών, λιμενικών κλπ υποδομών
 - βελτιώσεις και συντηρήσεις του συνόλου των οδικών, λιμενικών κλπ υποδομών
 - αποχιονισμούς, άρσεις καταπτώσεων και καθαρισμούς του συνόλου των οδικών, λιμενικών κλπ υποδομών, αποκαταστάσεις γεφυρών
 - ηλεκτροφωτισμός, προμήθειες για σημάσεις κλπ
- μέσω του Εθνικού Σκέλους χρηματοδοτούνται ακόμα:
 - Για εξοικονόμηση ενέργειας έχει ολοκληρωθεί η αντικατάσταση λαμπτήρων σε led στο σύνολο του οδικού δικτύου αρμοδιότητας της Περιφέρειας.
 - Μελέτες ωρίμανσης έργων
 - Έργα μεταφορών που δεν συγχρηματοδοτούνται από τα ΕΠ του ΕΣΠΑ
 - Έργα οδικής ασφάλειας, διαγραμμίσεις
 - Απαλλοτριώσεις και επικείμενα

1.2.5. Τομέας 5 «Εξωστρέφεια» - Υφιστάμενη Κατάσταση

Ανάλυση περιεχομένου και στόχευση σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Ανάπτυξης

Η ενίσχυση της εξωστρέφειας αποτελεί βασικό συστατικό της επιδιωκόμενης αλλαγής του ελληνικού παραγωγικού μοντέλου και για το λόγο αυτό οι παρεμβάσεις για την ενίσχυση της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας, έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα.

Στους ειδικούς στόχους του ΕΠΑ περιλαμβάνονται τομείς που έχουν υψηλές αναπτυξιακές δυνατότητες και πηγάζουν από τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας, όπως ο **πολιτισμός**, ο **τουρισμός**, ο **αγροδιατροφικός τομέας** και **ορισμένοι κλάδοι της βιομηχανίας**.

Η Υφιστάμενη κατάσταση στην Περιφέρεια Θεσσαλίας

Αναφορικά με τον Πολιτισμό, την Πολιτιστική Υποδομή και τις πολιτιστικές Δραστηριότητες, οι υποδομές πολιτισμού της Περιφέρειας Θεσσαλίας, περιλαμβάνουν Αρχαιολογικούς χώρους, Μουσεία, Πινακοθήκες, Ιδιωτικές συλλογές όπως αναλυτικά αναφέρονται παρακάτω:

ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ					
	ΠΛΗΘΟΣ	ΛΑΡΙΣΑ	ΜΑΓΝΗΣΙΑ	ΚΑΡΔΙΤΣΑ	ΤΡΙΚΑΛΑ
Αρχαιολογικοί Χώροι βάση ΦΕΚ	257	40	128 (96 Μαγνησίας & 32 Σποράδων)	64	25
Ενάλιος Αρχαιολογικός Χώρος	17	0	17	0	0
Μουσεία	7	2 Διαχρονικό, Λαογραφικό - Ιστορικό	3 Αθανασάκειο Αρχαιολογικό, Πλινθοκεραμοποιίας Ν&Σ. Τσαλαπάτα, Αρχαιολογικό Αλμυρού	1 Αρχαιολογικό	1 Μουσείο Τσιτσάνη
Πινακοθήκες, Δημοτικά Μουσεία και Μουσεία Άλλων Φορέων	18	6	4	1	7
Ιδιωτικές Συλλογές		Σε διάφορα χωριά της υπαίθρου	Σε διάφορα χωριά της υπαίθρου	Σε διάφορα χωριά της υπαίθρου	Σε διάφορα χωριά της υπαίθρου

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας διαθέτει σημαντικούς αρχαιολογικούς χώρους, όπως αναλυτικά αναφέρονται παρακάτω.

ΚΥΡΙΟΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ
ΛΑΡΙΣΑ
Σπήλαια επαρχίας Αγιάς, Ομολίου, «Λαγοφωλιά», στη θέση «Καλιούρα» και «Γκορτσιά» Αετορράχης, στην κοιλάδα του ποταμού Τιταρησίου και στην περιοχή δήμου Φαρσάλων
Οικισμός Κόκκινου Νερού (αρχαία πόλη "Ευρυμμεναι")
Κάστρο Κόκκινου Νερού
Αρχαία πόλη Ομόλιον
Ύψωμα Παλαιόκαστρο (αρχαία πόλις Λακέρεια)
"Κάστρο" Αγιοκάμπου (αρχαία πόλη Μελιβοία)
Θεσσαλικός Όλυμπος (αρχαίες πόλεις Πύθιο, Ολοσσών, Γόννοι, Λειμώνη)
Καθορισμός Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου στην περιοχή του δήμου Ελασσόνας
Προϊστορικός οικισμός στη θέση Παλιόσκαλα Καλαμακίου
Αρχαία πόλη Κραννώνος
Α' Αρχαίο Θέατρο Λάρισας
Παλαιοχριστιανική βασιλική Λάρισας

Φρούριο Λάρισας - Μπεζεστένι
Β' Αρχαίο Θέατρο Λάρισας
"Γκρεμός" Δένδρων (αρχαία πόλη 'Αργισσα)
ΜΑΓΝΗΣΙΑ
Λείψανα αρχαίας πόλης και Ακρόπολης (αρχαίας Αλφει)
Αρχαιολογικοί χώροι στη θέση «Μαγούλα Καρατσαγκλίου» Αλμυρού, Δημητριάδος - Παγασών - Νηλείας, περιοχής Ανακτόρου της Ιωλκού, στη συνοικία Παλαιά Βόλου, στη Γορίτσα, περιοχής Δήμου Νέας Αγχιάλου, «Άγιος Τρύφων», «Παλιόκαστρο» και «Μετόχι» Κοινότητας Καναλίων
Αρχαία Ακρόπολη του χωριού Νεοχωράκι Αλμυρού
Αρχαιολογικός χώρος Αρχαίας Άλου (Ακρόπολις και θέσεις Κεφάλωση, Βουλοκαλύβα, Αγριελιά, Μαγούλα Πλατανιώτικη)
Κάστρο Φυλάκης, Κυκλώπεια Τείχη, Προϊστορικός συνοικισμός και οχυρή κώμη ιστορικών χρόνων
Θολωτοί μυκηναϊκοί τάφοι στη Γρίτσα Πτελεού και στο Μεταφιό Αγ. Θεοδώρων
Αχιλλείο. Θέση "Κρούνια". Αρχαιολογικός χώρος
Διμήνη: Θολωτοί Μυκηναϊκοί τάφοι στη θέση Λαμιάσπιτο
Σέσκλο: Ύψωμα "Πύργος" προϊστορικός οικισμός, θολωτοί τάφοι, κτίριο κλασ. χρόνων
Ρωμαϊκός αγωγός ύδρευσης
Σωρός Βόλου: αρχαία πόλη και ακρόπολη Αμφανών και Ιερού
Σπήλαια στη θέσεις «Ελαφοκλήσι» Λιόστιανης Κοιν. Μακρυνίτσης, «Καζανάκι» ή «Σαρακηνός» Βόλου, «Κακοσκάλι» Διμηνίου, Κουκουράβα, στον Σαρακηνό Κοινότητος Μακρυνίτσης, στην βουνώδη περιοχή Καναλίων Μαγνησίας, Ριζομούλου, περιοχής Στεφανοβικείου, στη βουνώδη περιοχή Αγ. Γεωργίου Φερών, περιοχής Βελεστίου Μικρού Περιβολακίου και Αερινού, στη βουνώδη περιοχή κοιν. Γλαφυρών, «Τσούκα» κοντά στην Τσαγκαράδα Πηλίου και στην περιοχή Ξεριά - Λέστιανης - Κοκκινόπετρας Κοιν. Μακρυνίτσης
Ύψωμα "Κάστρο" Μικροθηβών: τείχη και λείψανα αρχαίας πόλης Θηβών Φθιωτίδων
Λόφος Προφήτου Ηλία στις Γλαφυρές Μαγνησίας: αρχαία τειχισμένη πόλη και τάφος
Ακρωτήρι Πουρί: Αρχαία και Βυζαντινά ερείπια
Ύψωμα "Παλιόκαστρο" ή "Βίγλα" κατά τον ισθμό της χερσονήσου του Τρίκερι
Ρωμαϊκό χωμάτινο οχυρό στη θέση Μύλος
Αρχαία και μεσαιωνικά λείψανα στη νησίδα Παλαιοτρίκερι (αρχ. Κικύννηθος)
Αρχαίο τείχος κοντά στο χωριό Κανάλια Μαγνησίας
Κήρυξη περιοχών κοιν. Ριζομούλου και Στεφανοβικείου ως αρχαιολογικού χώρου
Ερείπια αρχαίας πόλης (αρχ. Κασταναία) παρά την θέσιν Αγ. Γεώργιος Κεραμιδίου
Αρχαιολογικός χώρος ΒΔ της Κοινότητας Αγίου Γεωργίου Φερών
Βελεστίνο (Αρχαίες Φερές)
Ύψωμα Κάστρο ή Δερβίσι παρά το Αερινό Μαγνησίας: τείχος και προϊστορικός οικισμός
Αρχαιολογικοί χώροι στις θέσεις Αγ. Κωνσταντίνος, Ψηλή Ράχη, Παλιάλωνα, Γελαδιάς, Γιακείμ Χούνης, Κούμαρος, Άγιος Δημήτριος, Βαμβακιάς, Βραχονησίδα Πολεμικά, Καλαμάκι και Καρμπίτσες
Κοκκινόκαστρο Αλοννήσου: Λείψανα αρχαίας Ίκου
Αρχαιολογικοί χώροι θαλάσσιας περιοχής Μανώλα, ορμίσκου "Στενή Βάλα" και όρμου Τσουκάλια Αλοννήσου
Αρχαιολογικός χώρος νήσου Κυρά Παναγιάς και του περιβάλλοντος αυτήν θαλασσίου πάρκου Βορείων Σποράδων
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση Κουρούπι, Χωράφια και Μονής Ευαγγελίστριας νήσου Σκάντζουρα
Αρχαιολογικός χώρος νήσου Κυρά Παναγιάς και του περιβάλλοντος αυτήν θαλασσίου πάρκου Βορείων Σποράδων
Κάστρο Σκιάθου

Χερσόνησοι "Κεφάλαια" και Τουρκόβιγλα Σκιάθου
Αρχαίος πύργος στη θέση "Πούντα" στην Σκιάθο
Όρος Στάφυλος Σκοπέλου: Χερσονησοειδής προβολή γης
Ερείπια αρχαίας ακρόπολης και μεσαιωνικής οχυρώσεως στην πόλη της Σκοπέλου
Αρχαιολογικοί χώροι στη θέση "Σεντούκια" και στο Λουτράκι Γλώσσας (Ερείπια αρχαίας πόλης Σελινούντος) νήσου Σκοπέλου
Όρος "Πάνορμος" Σκοπέλου
ΚΑΡΔΙΤΣΑ
Γήλοφοι, "Μαγούλες", Μυρίνης, προϊστορικού οικισμού Προδρόμου
Λείψανα αρχαίας πόλεως Αργιθέας
Λείψανα αρχαίας ακρόπολεως και τείχους στο Καταφύγιο
Λείψανα τείχους αρχαίας πόλεως Καλλιθήρας στο Καλλίθηρο
Υψωμα " Παλιόκαστρο " Παλιουρίου
Ι. Ν. Προφήτη Ηλία στο Φράγκον
Λείψανα αρχαίου κτίσματος στο λόφο Προφήτη Ηλία του χωριού Φράγκου
Μυκηναϊκός τάφος Γεωργικού
Αρχαιολογικός χώρος Μητροπόλεως
Κάστρο Φαναρίου
Αρχαιολογικοί χώροι Γόμφων, Λιμναίου, Ξυνονερίου, Πορτίτσης, Πειρασίας (ομηρικό «Αστέριον») και στις θέσεις «Λιανοκόκκαλα», "Χαντάκι" Προαστίου, «Λιανοκόκκαλα», Κιερίου, Παλιουρίου, «Καστρί Μέγα Λάκκου», «Καλογηρική Μαγούλα», «Παρασέκλιζο», «Χράνα», «Καρποχώραφα», «Ξηρόκαμπος», «Μαυρόγια», «Παλιοκλήσι», «Αμπέλια», «Καρούτα», «Ξινόβρυση», «Παλαιομονάστρη», «ΰψωμα Τσούκα», «Καρδιτισόστρατα», «Βρωμόβρυση»,
«Καστρί», «Παλιόκαστρο» και «Λεπτοκαρυά»
Κάστρο Συκεώνος
ΤΡΙΚΑΛΑ
Αρχαιολογικοί χώροι Θεόπετρας, περιοχής Μονών Μετεώρων
Αρχαία λείψανα μεταξύ Σαρακήνας – Διάβα, στην Οξύνεια, στους Καλογήρους, στο Αρδάνι, στο Ελληνόκαστρο, μεταξύ των χωριών Νικίτσι και Μεγάλη, Φαλώρειας
Αρχαίοι τάφοι κοντά στο χωριό Καλόγηροι
Λείψανα αρχαίων πόλεων Ποινέου, Φήκης, Πιαλείας, Τρίκης
Αρχαία Ακρόπολη στη θέση " Βροντισμένη "
Αρχαία Ακρόπολη στη θέση " Κάστρο της Ωρηάς "
Αρχαία ακρόπολη παρά τον οικισμό " Κουμαριά "
Αρχαιολογικός χώρος της πόλεως των Τρικάλων
Βυζαντινό Φρούριο Τρικάλων
Δύο αρχαίες ακρόπολεις (" Κάστρα") κοντά στο Νεοχώρι (Οιχαλία)
Αρχαιολογικός χώρος αρχαίας πόλης Φαρκαδώνος
Αρχαιολογικός χώρος αρχαίας πόλης Πελινναίου (Πέλινα)
Αρχαιολογικός χώρος προϊστορικού οικισμού "Πλατειά Μαγούλα"
Λείψανα αρχαίας πόλης Φραϊπτού (Φαϊπτού)
Ενάλιοι αρχαιολογικοί χώροι Μαγνησίας και Σποράδων
Αρχαιολογικός χώρος θαλάσσιας περιοχής στην Άκρα Περικλής, Αμαλιαπόλεως,

Αρχαιολογικός χώρος θαλάσσιας περιοχής στις ανατολικές ακτές άκρας Γλάρος όρμου Νιές, περιοχής Σούρπης
Αρχαιολογικός χώρος θαλάσσιας περιοχής μεταξύ ορμίσκων «Στενή Αγκάλη» και «Τηλέγραφος», περιοχής Σούρπης
Αρχαιολογικός χώρος θαλάσσιας περιοχής στα ανατολικά όρια του ορμίσκου Τηλέγραφος, περιοχής Σούρπης
Κοκκινόκαστρο Αλοννήσου: Λείψανα αρχαίας Ίκου
Αρχαιολογικός χώρος θαλάσσιας περιοχής Μανώλα Αλοννήσου
Αρχαιολογικός χώρος περιοχής ορμίσκου "Στενή Βάλα" Αλοννήσου
Αρχαιολογικός χώρος περιοχής όρμου Τσουκάλια Αλοννήσου
Αρχαιολογικός χώρος νήσου Κυρά Παναγιάς και του περιβάλλοντος αυτήν θαλασσίου πάρκου Βορείων Σποράδων
Αρχαιολογικός χώρος νήσου Κυρά Παναγιάς και του περιβάλλοντος αυτήν θαλασσίου πάρκου Βορείων Σποράδων
Αρχαιολογικός χώρος στον όρμο Αγ. Πέτρου στη νησίδα Πέλαγος (Κυρά - Παναγιά)
Αρχαιολογικός χώρος στον όρμο Πλανήτη στη νησίδα Πέλαγος (Κυρά - Παναγιά)
Αρχαιολογικός χώρος νήσου Κυρά Παναγιάς και του περιβάλλοντος αυτήν θαλασσίου πάρκου Βορείων Σποράδων
Θαλάσσια περιοχή όρμου Σταφύλου Σκοπέλου
Θαλάσσια περιοχή όρμου "Αγώντας" Σκοπέλου
Όρμος "Πάνορμος" Σκοπέλου

Πηγή: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Αναφορικά με εκδηλώσεις, ενδεικτικά αναφέρονται ότι στη Λάρισα οργανώνονται σε ετήσια βάση 7 Φεστιβάλ, στην Καρδίτσα 2, στα Τρίκαλα 1 και στη Μαγνησία 3. Επιπλέον, οργανώνονται κάθε έτος πλήθος πολιτιστικών οργανώσεων από φορείς, συλλόγους και ΟΤΑ.

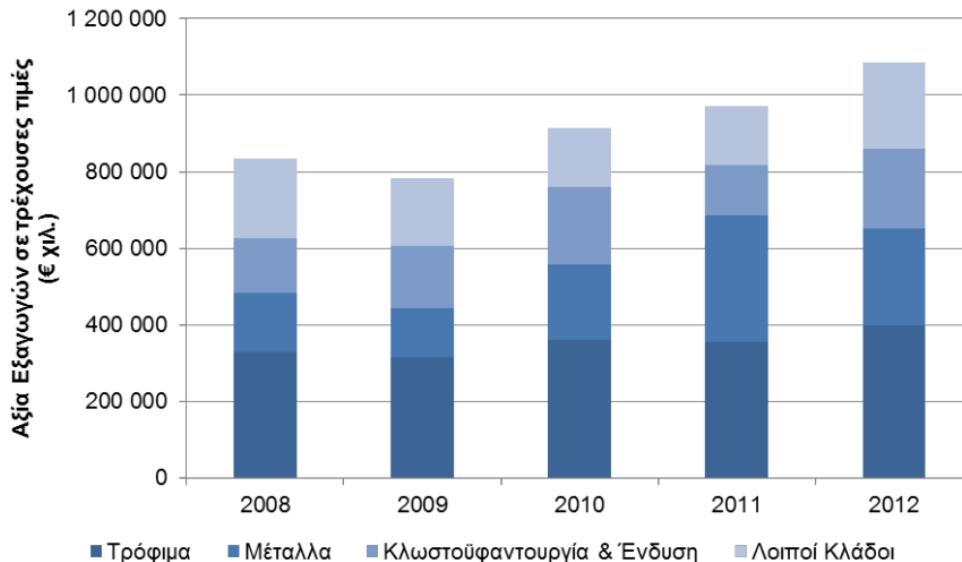
Όσον αφορά τη Θρησκευτική Κληρονομιά στη Θεσσαλία, λειτουργούν πλήθος θρησκευτικών χώρων λατρείας, μεγάλο μέρος των οποίων σε μικρούς οικισμούς που χρήζουν στήριξης ειδικά σε περιπτώσεις ζημιών και φθορών.

Ο Τουρισμός αποτελεί για τη Θεσσαλία σημαντικό πυλώνα ανάπτυξης, διαθέτοντας πλήθος κλινών και υποδομών, όπως αναλυτικά αναφέρονται παρακάτω.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ Π.Ε. ΛΑΡΙΣΑΣ:	Πλήθος
ΚΛΙΝΕΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	2.914
ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	1
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ Π. Ε. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΟΡΑΔΩΝ	Πλήθος
ΚΛΙΝΕΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	21.629
ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	1
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ Π.Ε. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	Πλήθος
ΚΛΙΝΕΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	1.996
ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	-
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ Π.Ε. ΤΡΙΚΑΛΩΝ	Πλήθος
ΚΛΙΝΕΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	4.530
ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	1
ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	Πλήθος
ΚΛΙΝΕΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ - ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ	28.523
ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	3

Η δυναμικότητα της Θεσσαλίας στον Αγροδιατροφικό Τομέα μπορεί να αποτυπωθεί με στοιχεία της Eurostat και ΕΛΣΤΑΤ (2016). Η διάρθρωση της απασχόλησης κατατάσσει την Θεσσαλία πανευρωπαϊκά μεταξύ των 276 Περιφερειών της ΕΕ, στην 8η θέση στη γεωργία, στην 11η στην κτηνοτροφία, στη 17η στην επεξεργασία φρούτων και λαχανικών, στην 20η στην παραγωγή Γαλακτοκομικών-τυροκομικών προϊόντων και στην 28η στην παραγωγή ποτών.

Αναφορικά με την εξωστρέφεια των Θεσσαλικών επιχειρήσεων, παρακάτω αποτυπώνεται η εξαγωγική δραστηριότητα, όπως αυτή καταγράφεται στην Περιφερειακή Στρατηγική για την Έξυπνη Εξειδίκευση RIS3 (2015).

Διάγραμμα 6 Εξέλιξη των εξαγωγών της Θεσσαλίας ανά κλάδο (Πηγή: ΙΕΕΣ-ΣΕΒΕ / ΕΛ.ΣΤΑΤ.).

Η Θεσσαλία συμβάλει κατά 6% στο σύνολο των εξαγωγών της χώρας (36% των οποίων προορίζεται για τις αγορές της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Πρώτος εξαγωγικός κλάδος αναδεικνύονται τα τρόφιμα, με βασικά προϊόντα τα παραγόμενα λαχανικά και φρούτα (16%), τα γαλακτοκομικά-τυροκομικά (11%) και τα δημητριακά (2%).

Στη φυτική παραγωγή, η Θεσσαλία κατέχει την πρώτη θέση μεταξύ των λοιπών περιφερειών της Ελλάδας στο σκληρό σιτάρι-ζυμαρικά (30% της ελληνικής παραγωγής σε αξία), βαμβάκι (35%), στα βιομηχανικά φυτά (30%) με εξειδίκευση στα αχλάδια, ροδάκινα, στη βιομηχανική ντομάτα και χυμούς, στα νωπά λαχανικά (22%), στα όσπρια (40%), στους ξηρούς καρπούς και ιδιαίτερα στην παραγωγή αμυγδάλου (50%) της χώρας.

Στη ζωική παραγωγή, ο σημαντικότερος κλάδος της κτηνοτροφίας είναι η αιγοπροβατοτροφία που συμβάλλει στο 58% της Εθνικής ζωικής παραγωγής, 20% του εγχώριου πρόβειου γάλακτος και 16% του γίδινου γάλακτος και το 40% της ΠΟΠ Φέτας της χώρας. Ακολουθούν η βοοτροφία στο 33% της ελληνικής παραγωγής βόειου κρέατος και στο 15% του βόειου γάλακτος και η χοιροτροφία στο 25%.

Η αυτάρκεια στην Ελλάδα είναι περιορισμένη στα όσπρια (35%), στο βόειο (30%) και στο χοιρινό κρέας (36%) και στο αγελαδινό γάλα (58%) ενώ είναι οριακά αυτάρκης στο αιγοπρόβειο γάλα (98%) και κρέας (94%).

Η Θεσσαλία έχει πιστοποιημένα ΠΟΠ/ΠΓΕ 20 προϊόντα, ενώ μπορεί να πιστοποιήσει άλλα 20 προϊόντα της, τα οποία θα διαμορφώσουν την παραγωγική και πολιτιστική της ταυτότητα.

Τα παραπάνω αγροτικά προϊόντα και τρόφιμα αποτελούν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Θεσσαλίας που μπορούν υπό προϋποθέσεις να γίνουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα στην εγχώρια και στις διεθνείς αγορές.

Παρακάτω παρουσιάζεται η ιεράρχηση τομέων προτεραιότητας στο Αγροδιατροφικό Σύμπλεγμα, σύμφωνα με την Περιφερειακή Στρατηγική για την Έξυπνη Εξειδίκευση RIS3 (2015).

Πυρήνας ισχυρής περιφερειακής προϊόντικής εξειδίκευσης	Αναδυόμενες περιφερειακές προϊόντικές εξειδικεύσεις
1. Προϊόντα γάλακτος και γαλακτοκομικά με έμφαση στη φέτα	8. Μέλι και λοιπά προϊόντα μελισσοκομίας
2. Προϊόντα σιτηρών-ψυχανθών	9. Προϊόντα καλλιεργειών υπό κάλυψη
3. Κρέας, κρεατοσκευάσματα και αλλαντικά	10. Αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά
4. Χυμοί και Αναψυκτικά	11. Προϊόντα υδατοκαλλιέργειας
5. Μεταποιημένα οπωροκηπευτικά	12. Βιολειτουργικά τρόφιμα.
6. Προϊόντα ελιάς	
7. Προϊόντα αμπέλου, οίνος και αποστάγματα	

Σύμφωνα με μελέτη του 2016 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη διατροφική αλυσίδα οι διεθνείς αγορές και ο ανερχόμενος τουρισμός θα εμφανίσουν στην επόμενη 30ετία αυξημένη ζήτηση σε ποιοτικά αγροτικά προϊόντα και τρόφιμα με διεθνείς σημάνσεις ορθολογικής και οικολογικής διαχείρισης των εισροών (ποικιλίες φυτών, φυλές ζώων, λίπανσης, φυτοφαρμάκων, χρήσης νερού, υποκατάστασης εισαγόμενων μεταλλαγμένων ζωοτροφών από τοπικά κτηνοτροφικά φυτά, βιολογικής παραγωγής, κυκλικής οικονομίας).

Κρίνεται ότι ο τομέας χρήζει ενίσχυσης, ειδικά στους τομείς της πιστοποίησης προϊόντων και της προώθησης αυτών στην διεθνή αγορά, στη λειτουργία ενός περιφερειακού φορέα για την προώθηση των τοπικών προϊόντων (σύμπραξη) και στη συντήρηση και βελτίωση του συνόλου των υποδομών του κλάδου.

Αναφορικά με τον τουρισμό, κύριοι προορισμοί παραμένουν οι Σποράδες και ιδιαίτερα η Σκιάθος, το Πήλιο και τα Μετέωρα για τους αλλοδαπούς και η ορεινή Θεσσαλία και τα ανατολικά παράλια της για τους ημεδαπούς. Το 2018 αφίχθησαν στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και στα κάμπινγκ συνολικά 995.93 άτομα (972.442 στα ξενοδοχεία και 23.494 κάμπινγκ) και οι διανυκτερεύσεις που πραγματοποιήθηκαν ήταν 2.290.721 (2.223.430 σε ξενοδοχεία και 67.291 σε κάμπινγκ). Στον τομέα των πληροτήτων η Θεσσαλία βρίσκεται χαμηλά, σε επίπεδο περιφερειών, καταλαμβάνοντας μόλις τη 10η θέση. Η πληρότητα κλινών το 2018 ανήλθε σε 32,3%. Παρακάτω παρουσιάζονται τα βασικά μεγέθη σύμφωνα με το Ινστιτούτο του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ							
Ξενοδοχειακό δυναμικό 2018							
Ενότητα		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Μαγνησία	Μονάδες	20	110	85	193	75	483
	Δωμάτια	838	2.291	2.133	3.952	1.220	10.434
	Κλίνες	1.844	4.800	4.409	8.110	2.466	21.629
Τρίκαλα	Μονάδες	3	10	40	33	7	93
	Δωμάτια	59	616	1.094	498	69	2.336
	Κλίνες	132	1.213	2.090	962	133	4.530
Λάρισα	Μονάδες	2	2	12	23	14	53
	Δωμάτια	224	78	368	593	262	1.525
	Κλίνες	433	135	720	1.140	486	2.914
Καρδίτσα	Μονάδες	2	7	11	17	2	39
	Δωμάτια	79	207	289	308	85	968
	Κλίνες	178	462	585	579	192	1.996
Σύνολο	Μονάδες	27	129	148	266	98	668
	Δωμάτια	1.200	3.192	3.884	5.351	1.636	15.263
	Κλίνες	2.587	6.610	7.804	10.791	3.277	31.069

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ						
Ενοικιαζόμενα δωμάτια 2019						
Ενότητα		4Κ	3Κ	2Κ	1Κ	Σύνολο
Μαγνησίας	Μονάδες	31	301	725	273	1.330
	Δωμάτια	268	1.744	4.788	1.705	8.505
	Κλίνες	740	4.389	11.099	3.809	20.037
Λάρισας	Μονάδες	5	28	136	55	224
	Δωμάτια	44	196	1.001	363	1.604
	Κλίνες	133	437	2.100	740	3.410
Τρικάλων	Μονάδες	7	27	34	13	81
	Δωμάτια	56	210	185	63	514
	Κλίνες	136	484	445	146	1.211
Καρδίτσας	Μονάδες	5	19	27	7	58
	Δωμάτια	33	117	122	44	316
	Κλίνες	80	292	257	93	722
Σύνολο	Μονάδες	48	375	922	348	1.693
	Δωμάτια	401	2.267	6.096	2.175	10.939
	Κλίνες	1.089	5.602	13.901	4.788	25.380

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στον παρακάτω πίνακα εμφανίζονται οι επισκέψεις ξένων τουριστών στο σύνολο των Περιφερειών της χώρας.

Πίνακας 3. Επισκέψεις 2019-2016										
Θέση Κατάταξης 2019	Μεταβολή Θέσης Κατάταξης 2019-2018	Περιφέρειες	Επισκέψεις (σε χιλ.)				% Διαφορά			
			2019	2018	2017	2016	2019-2018	2018-2017	2017-2016	
1	▲	Νότιο Αιγαίο	6.893	6.629	5.841	5.227	4,0%	13,5%	11,8%	
2	▼	Κεντρική Μακεδονία	6.761	7.830	7.262	6.395	-13,7%	7,8%	13,6%	
3	■	Αττική	5.923	5.681	5.137	4.543	4,3%	10,6%	13,1%	
4	■	Κρήτη	5.288	5.228	4.806	4.537	1,1%	8,8%	5,9%	
5	▲	Ανατολική Μακεδονία-Θράκη	3.833	1.930	1.349	1.363	98,6%	43,0%	-1,0%	
6	▼	Ιόνια Νησιά	3.048	3.162	2.966	2.457	-3,6%	6,6%	20,7%	
7	▲	Ήπειρος	1.033	823	713	717	25,5%	15,4%	-0,4%	
8	▼	Πελοπόννησος	899	886	727	843	1,4%	21,9%	-13,8%	
9	■	Δυτική Ελλάδα	817	699	563	513	16,8%	24,1%	9,8%	
10	■	Θεσσαλία	806	675	694	714	19,5%	-2,7%	-2,9%	
11	■	Στερεά Ελλάδα	679	549	376	409	23,6%	46,1%	-8,0%	
12	■	Βόρειο Αιγαίο	359	389	364	328	-7,6%	6,7%	11,0%	
13	■	Δυτική Μακεδονία	304	349	222	330	-12,8%	57,5%	-32,9%	
Σύνολο			36.643	34.831	31.021	28.376	5,2%	12,3%	9,3%	

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδας - Επεξεργασία: INSETE Intelligence

Για την αποτίμηση της επιχειρηματικότητας με όρους εξωστρέφειας (βιομηχανία και υπηρεσίες που συμβάλλουν στην εξωστρέφεια), καταγράφονται παρακάτω οι δείκτες, όπως αυτοί προκύπτουν από τις αρμόδιες στατιστικές αρχές.

Το ΑΕΠ της Θεσσαλίας, βάσει στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ, ανέρχεται σε 9,35 δισ. € το 2017. Αντιστοιχεί στο 5,2% του ΑΕΠ της Ελλάδας και στο 0,06% της ΕΕ-28.

Η ΑΠΑ της Περιφέρειας Θεσσαλίας το 2017 ανήλθε σε 8.170 εκ.€ (ΕΛΣΤΑΤ), συνεισφέροντας κατά 5,2% στην ΑΠΑ της χώρας και καταγράφοντας πτωτική τάση από το 2008 έως το 2012 και ασθενική αυξητική τάση από το 2013 και ακολούθως.

Η αξία των εξαγωγών αυξήθηκε από 971,86 εκ.€ το 2011 σε 1.348,83 εκ.€ το 2018 (ΕΛΣΤΑΤ).

Σύμφωνα με την RIS3 (2015) τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Οικονομίας είναι ο Αγροδιατροφικός τομέας, ο τομέας Μετάλλου – Δομικών Υλικών, το Περιβάλλον, η Ενέργεια και ο Δημιουργικός Τουρισμός ενώ ως

αναδυόμενος τομέας χαρακτηρίζονται οι προηγμένες υπηρεσίες υγείας και αποκατάστασης. Εντός του έτους 2020, η επικαιροποίηση της RIS3 θα αναδείξει τα επικαιροποιημένα στοιχεία για τη Θεσσαλία.

Σύμφωνα με το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία ως πόλος ανάπτυξης του τομέα βιομηχανίας ορίζονται η Λάρισα και ο Βόλος, ο οποίος παράλληλα χαρακτηρίζεται και ως πόλος επέκτασης, ενώ η ευρύτερη περιοχή χαρακτηρίζεται ως περιοχή εντατικοποίησης και ταυτόχρονα στήριξης της βιομηχανίας. Η ευρύτερη περιοχή του άξονα Τρικάλων – Καρδίτσας θεωρείται ως περιοχή επέκτασης. Επίσης, εφιστάται η προσοχή στην εξυγίανση της υπάρχουσας κατάστασης και στη συγκέντρωση των δραστηριοτήτων μεταποίησης σε οργανωμένους υποδοχείς.

Ανάλυση SWOT

Δυνατά σημεία:

- Ισχυρή παραγωγική βάση με παράδοση και ποικιλομορφία στην αγροτική παραγωγή, μεγάλος αριθμός προϊόντων, ύπαρξη ορεινής, ημιορεινής, πεδινής και παράκτιας γεωργίας, κτηνοτροφία, αλιεία.
- Μεγάλος αριθμός βιομηχανιών επεξεργασίας αγροτικών πρώτων υλών, τροφίμων, ποτών καθώς και μεγάλων βιομηχανιών στην ανατολική Θεσσαλία.
- Διαθεσιμότητα πόρων για ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στους τομείς της ενέργειας και της γεωργίας.
- Ύπαρξη υψηλού εκπαιδευτικού και ερευνητικού επιπέδου ανθρώπινου δυναμικού στη Περιφέρεια.
- Ύπαρξη δυναμικών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στη Περιφέρεια.
- Ικανοποιητική κάλυψη σε υποδομές ψηφιακής σύγκλισης.
- Ύπαρξη επαρκούς επιστημονικού δυναμικού, καθώς και εξειδικευμένου με σημαντική βιομηχανική και αγροτική παράδοση.
- Ύπαρξη σημαντικών τουριστικών πόρων και υποδομών, με δυνατότητα ανάπτυξης όλων των μορφών τουρισμού.
- Ύπαρξη σημαντικών υποδομών υποδοχής επιχειρήσεων.
- Ύπαρξη πυρήνα σχετικά μεγάλων και εξωστρεφών επιχειρήσεων στη Περιφέρεια.
- Ικανοποιητικό επίπεδο εκπαίδευσης πληθυσμού.
- Ύπαρξη Κέντρων υποστήριξης της απασχόλησης καθώς και η ύπαρξη του ΟΑΕΔ και άλλων δομών στήριξης της απασχόλησης.
- Διαθέτει σημαντικούς τουριστικούς πόρους και αρκετές ιαματικές πηγές
- Μεγάλη συγκέντρωση πολιτιστικών, αρχαιολογικών, ιστορικών, θρησκευτικών μνημείων
- Ιδιαίτερη πολιτιστική και ιστορική παράδοση
- Πλούσιότητα λαογραφία

Αδύνατα σημεία:

- Διαρθρωτικά προβλήματα στη γεωργία και στη μεταποίηση, προβλήματα στην ανάπτυξη και λειτουργία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων του κλάδου και έντονος προσανατολισμός στην τοπική αγορά, ελλείψεις υπερτοπικές συνεργασίες.
- Η ανεπαρκής προσαρμογή του πρωτογενούς τομέα στις απαιτήσεις της σύγχρονης αγοράς.
- Βραδύς ρυθμός εξέλιξης των ιδιωτικών επενδύσεων σε προϊόντα έντασης γνώσης και τεχνολογίας (νέα οικονομία), καθώς και περιορισμένες καινοτόμες επενδύσεις στη μεταποίηση, στον τουρισμό και στη γεωργία.
- Ανεπαρκής εξωστρέφεια και δικτύωση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.
- Ελλείψεις υποστηρικτικών μηχανισμών για όλους τους τομείς της οικονομίας και πολύ περιορισμένη ανάπτυξη καινοτομικών υπηρεσιών.
- Συρρίκνωση του κατασκευαστικού κλάδου.
- Διάρθρωση του κορμού του επιχειρηματικού ιστού από μικρές και οικογενειακού τύπου επιχειρήσεις.
- Αποδυνάμωση του επιχειρηματικού ιστού λόγω επιμήκυνσης και έντασης της οικονομικής κρίσης και ύφεσης.
- Βραδύς ρυθμός εξέλιξης σε προϊόντα έντασης γνώσης (νέα οικονομία).

- Υψηλό και αυξανόμενο ποσοστό ανεργίας και ιδιαίτερα σε ειδικές ομάδες πληθυσμού.
- Συνεχής μείωση της βιομηχανικής απασχόλησης και αύξηση της μερικής απασχόλησης.
- Χαμηλό ποσοστό ενεργού πληθυσμού.
- Περιορισμένη τομεακή και γεωγραφική κινητικότητα του ανθρώπινου δυναμικού.
- Τάση συγκέντρωσης της απασχόλησης του πληθυσμού στα μεγάλα αστικά κέντρα και τις κωμοπόλεις της Περιφέρειας, με παράλληλη γήρανση και μείωση του πληθυσμού των υπολοίπων περιοχών.
- Περιορισμένη διάχυση και χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών.
- Ευκαιριακή αξιοποίηση των προγραμμάτων προώθησης της απασχόλησης.
- Μη ύπαρξη τοπικού παρατηρητηρίου απασχόλησης.
- Η ανάπτυξη του τουρισμού παραμένει συνολικά περιορισμένη σε σύγκριση με τις υπάρχουσες δυνατότητες, άνισα κατανομημένη στο χώρο και με έντονη εποχικότητα.
- Περιορισμένη διατήρηση του παραδοσιακού αρχιτεκτονικού χαρακτήρα και ύφους των πόλεων και των οικισμών της υπαίθρου

Ευκαιρίες:

- Προγραμματισμός για χρηματοδότηση έργων και δράσεων προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης και στήριξης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, στα πλαίσια των Ε.Π. της τρέχουσας και της επόμενης προγραμματικής περιόδου.
- Προγραμματισμός για χρηματοδότηση δράσεων ψηφιακής σύγκλισης στα Ε.Π. της τρέχουσας και της επόμενης προγραμματικής περιόδου.
- Η ανάπτυξη νέων μορφών ζήτησης προς τους τομείς της γεωργίας (π.χ. πιστοποιημένα ποιοτικά αγροτικά προϊόντα, παραδοσιακά και καινοτομικά τρόφιμα), αλλά και του τουρισμού (π.χ. εναλλακτικές μορφές, βιωματικός τουρισμός, συνδυασμένος τουρισμός).
- Εξωστρέφεια των επώνυμων αγροτικών προϊόντων και πρώτης μεταποίησης.
- Πρόβλεψη συνεργασιών / clusters στη νέα προγραμματική περίοδο.
- Αποτελεσματική αξιοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης, εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης, αλλά και ενεργητικής απασχόλησης, επιχειρηματικότητας και αυτο-απασχόλησης κ.α.
- Σχεδιασμός και υλοποίηση έργων εθνικής εμβέλειας για την ενίσχυση της ψηφιακής σύγκλισης.
- Περαιτέρω ανάπτυξη δραστηριοτήτων έντασης εργασίας (π.χ. εκπαίδευση, τουρισμός, πολιτισμός, αναψυχή και εστίαση, υγεία, κοινωνική πρόνοια).
- Ύπαρξη επιχειρήσεων που μπορούν να στηρίξουν την απασχόληση.
- Δυνατότητα της ένταξης των γυναικών στην αγορά εργασίας, ιδιαίτερα στους τομείς της κοινωνικής οικονομίας.
- Αξιοποίηση των υφιστάμενων υποδομών ψηφιακής σύγκλισης και διάδοση του διαδικτύου ειδικά στην τηλεεκπαίδευση, τηλεργασία, τηλεκπαίδευση κλπ.
- Αξιοποίηση των πλούσιων τουριστικών και πολιτιστικών πόρων με χρήση τεχνολογιών ΤΠΕ.
- Σχετικά υψηλή εσωτερική ανταγωνιστικότητα.
- Η παγκόσμια τάση για ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού, θα συμβάλει στην αύξηση του τουριστικού προϊόντος
- Δυνατότητες χρηματοδότησης δημοσίων και ιδιωτικών πολιτιστικών συλλογών μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων

Απειλές:

- Επιμήκυνση της χρηματοπιστωτικής κρίσης και δυσκολία εξασφάλισης πιστώσεων.
- Μη αποτελεσματική αξιοποίηση των διαφόρων προγραμμάτων για βελτίωση ανθρώπινου δυναμικού και για ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης.
- Αδυναμία αποτελεσματικής διασύνδεσης της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας.
- Αυξανόμενο ποσοστό ανεργίας.

- Σημαντική μείωση στην ζήτηση εργασίας, με συνέπεια την αδράνεια και την απαξίωση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού.
- Μεγάλο μέγεθος παραδοσιακής γεωργίας.
- Τροποποίηση της ΚΑΠ με τάση μείωσης ή /και σταδιακής κατάργησης των γεωργικών επιδοτήσεων.
- Συνέχιση της απόκλισης μεταξύ ζήτησης και προσφοράς εργασίας σε τοπικό επίπεδο.
- Ελλείψεις σε θέματα διαλειτουργικότητας κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση πληροφοριακών συστημάτων.
- Καθυστέρηση στην υλοποίηση έργων ψηφιακής σύγκλισης προγραμματισμένων για το ΕΣΠΑ.
- Μετανάστευση οικονομικών μονάδων σε γειτονικές βαλκανικές χώρες.
- Αλλοιώσεις στο περιβάλλον όπου παρατηρούνται μεγάλη συγκέντρωση τουριστών με μικρά χρονικά διαστήματα.
- Υποβάθμιση των πολιτιστικών υποδομών λόγω ελλιπούς συντήρησης

Έργα που εκτελούνται:

Στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014 -2020 (ΕΠΑΝΕΚ, ΠΕΠ Θεσσαλίας, ΠΑΑ, ΑΛΙΕΙΑ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ) χρηματοδοτούνται δράσεις ενίσχυσης της Επιχειρηματικότητας που αφορούν στην ίδρυση νέων Επιχειρήσεων, στην αναβάθμιση και βελτίωση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας των υφισταμένων Επιχειρήσεων, στην ενίσχυση της Εξωστρέφειας τους καθώς και στην χρηματοδότηση Υπηρεσιών και Εφαρμογών Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών για ΜΜΕ. Ο Αναπτυξιακό Νόμος συμβάλλει σταθερά και διαχρονικά στην ενίσχυση των επιχειρήσεων της Περιφέρειας και τη μόχλευση ιδιωτικών κεφαλαίων.

Χρηματοδοτούνται επίσης δράσεις βελτίωσης των προσόντων και των δεξιοτήτων των εργαζομένων διαφόρων κλάδων προκειμένου να ανταποκριθούν στις διαμορφούμενες απαιτήσεις.

Τέλος, το ΕΠΑΝΕΚ και το ΠΕΠ μέσω του Ταμείου Επιχειρηματικότητας II (ΤΕΠΙΧ II) διευκολύνουν την πρόσβαση των Επιχειρήσεων στη χρηματοδότηση τους.

Λόγω και του χαρακτήρα της Θεσσαλίας στον αγροτικό τομέα, επενδύσεις στο γεωργικό και κτηνοτροφικό τομέα, καταγράφονται πολλές έως σήμερα, τόσο μέσω εθνικών όσο και συγχρηματοδοτούμενων πόρων.

Στον τουρισμό, αν και δεν είναι μετρήσιμα προς καταγραφή τα αποτελέσματα, κατά την τρέχουσα περίοδο, για τις ιδιωτικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον κλάδο χρηματοδοτούνται λύσεις σε σχέση τόσο με τις βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες προοπτικές τους όσο και με τις αναπτυξιακές τους ανάγκες μέσω του ΕΣΠΑ (επιδοτήσεις για ξενοδοχεία, camping, ξενώνες, ενοικιαζόμενα δωμάτια/διαμερίσματα, τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες, ταξιδιωτικά γραφεία, εταιρείες ενοικίασης οχημάτων, υπηρεσίες θαλάσσιου τουρισμού, αθλητικού τουρισμού και τουρισμού υπαίθρου (τουριστικοί λιμένες, χιονοδρομικά κέντρα, θεματικά πάρκα, εγκαταστάσεις ιαματικού τουρισμού, μονάδες ιαματικής θεραπείας, κέντρα ιαματικού τουρισμού, κέντρα θαλασσοθεραπείας, κέντρα αναζωογόνησης (spa), κέντρα προπονητικού αθλητικού τουρισμού). Τα παραπάνω αφορούν υφιστάμενες, νέες και υπό σύσταση επιχειρήσεις. Επιπλέον, ο Αναπτυξιακός Νόμος παρέχει καθεστώς ενισχύσεων επενδυτικά σχέδια για ίδρυση ή επέκτασης ξενοδοχειακών μονάδων, εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων που ανήκουν ή αναβαθμίζονται, ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής Τουριστικών Οργανωμένων Κατασκηνώσεων (camping), τα οποία ανήκουν ή αναβαθμίζονται, ίδρυσης και εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων εντός χαρακτηρισμένων παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων, εγκαταστάσεων Ειδικής Τουριστικής Υποδομής (συνεδριακά κέντρα, γήπεδα γκολφ, τουριστικοί λιμένες, χιονοδρομικά κέντρα, θεματικά πάρκα, εγκαταστάσεις ιαματικού τουρισμού [μονάδες ιαματικής θεραπείας, κέντρα ιαματικού τουρισμού – θερμαλισμού, κέντρα θαλασσοθεραπείας, κέντρα αναζωογόνησης (spa), κέντρα προπονητικού αθλητικού τουρισμού, ορειβατικά καταφύγια, αυτοκινητοδρόμοι], ίδρυσης ξενώνων φιλοξενίας νέων από συνεταιρισμούς ή Κοιν. Σ.Επ..

Στον πολιτισμό, μέσω του ΕΠ Θεσσαλίας χρηματοδοτούνται σ' αυτή την περίοδο χρηματοδοτούνται τα έργα:

-Βελτίωση επισκεψιμότητας Σπηλαίου Θεόπετρας

-Αποκατάσταση Αρχαίου Θεάτρου Λάρισας - Φαση Ε΄

-Αποκατάσταση Ι.Μ. Κοιμήσεως Θεοτόκου

-Η Ι. Μ. Εισοδίων της Θεοτόκου (Παναγίας Εικονίστριας) Σκιάθου

-Η Ανάδειξη του Αρχαιολογικού Χώρου Διμηνίου

-Η ανάδειξη αρχαίου θεάτρου Φθιωτίδων Θηβών

-Επιπλέον, υλοποιείται με συνεργασία Περιφέρειας, Δήμων και Εφορίας Ενάλιων Αρχαιοτήτων το εμβληματικό έργο που αφορά τη Δημιουργία επισκέψιμων ενάλιων αρχαιολογικών χώρων (ΕΕΑΧ) στην Αλόνησο και στο Δυτικό Παγασητικό

2. Β) ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Το όραμα και οι αρχές της Περιφέρειας

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας και για την περίοδο 2021-2025 συνεχίζει να εργάζεται για το όραμά της που είναι να παραμείνει μια Περιφέρεια «ισχυρή και καινοτόμος οικονομία στην Ευρώπη, με επίκεντρο τον άνθρωπο και το περιβάλλον, μέσω της έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης».

Η στρατηγική της Περιφέρειας

Κυρίαρχη κατεύθυνση της αναπτυξιακής στρατηγικής της Περιφέρειας είναι κατ' αρχήν η ανάσχεση της αρνητικής εξέλιξης των κοινωνικοοικονομικών μεγεθών της, ως αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης και ύφεσης που πλήττει τη Χώρα, αλλά και ο αναπροσανατολισμός του αναπτυξιακού μοντέλου για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

Στη βάση αυτή προσδιορίσθηκε ο Στρατηγικός Στόχος Ανάπτυξης της Περιφέρειας Θεσσαλίας για την περίοδο 2021-25, ο οποίος προκύπτει από το Αναπτυξιακό όραμα της Περιφέρειας για το μέλλον της ως Περιφέρεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνοχής και είναι «ισχυρή και καινοτόμος οικονομία στην Ευρώπη, με επίκεντρο τον άνθρωπο και το περιβάλλον, μέσω της έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης».

Ο Στόχος αυτός προσδιορίσθηκε στη βάση της Περιφερειακής Έξυπνης Εξειδίκευσης, κατόπιν ευρείας και σε βάθος διαβούλευσης που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα, με τους τοπικούς κοινωνικούς, οικονομικούς και αυτοδιοικητικούς φορείς και από τα συμπεράσματα των δύο Αναπτυξιακών Συνεδρίων της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Στο σημείο αυτό πρέπει να ληφθεί επίσης υπόψη ότι, η οικονομική κρίση και η βαθιά ύφεση αναμένεται να επιδεινωθεί από την πανδημία Covid 19, τόσο σε διάρκεια όσο και σε ένταση.

Οι βασικές Αναπτυξιακές Προτεραιότητες της Περιφέρειας Θεσσαλίας είναι οι εξής:

- α) Ανάσχεση της συρρίκνωσης της παραγωγικής / επιχειρηματικής δραστηριότητας και ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων με παράλληλη προσέλκυση επιχειρηματικών επενδύσεων, έχοντας ως αιχμή την καινοτομία και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της Έρευνας και της Τεχνολογικής Ανάπτυξης.
- β) Ανάπτυξη, αξιοποίηση και αύξηση της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, καθώς και ενεργός ένταξη και κοινωνική ενσωμάτωση των κοινωνικά και οικονομικά ευπαθών ομάδων.
- γ) Ενίσχυση των ερευνητικών υποδομών και των δεσμών του ερευνητικού τομέα της Περιφέρειας με την θεσσαλική επιχειρηματική / παραγωγική βάση, καθώς και με άλλους ερευνητικούς φορείς της Ελλάδας και του εξωτερικού.
- δ) Συμπλήρωση – ολοκλήρωση διατηρήσιμων και ασφαλών υποδομών, για την ανάπτυξη και την απασχόληση.
- ε) Προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών και πολιτιστικών πόρων και μετάβαση σε μια οικονομία φιλική στο περιβάλλον, με επάρκεια πόρων για αγροτική, τουριστική και ολοκληρωμένη ανάπτυξη, απασχόληση και αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.
- στ) Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας στη δημόσια διοίκηση και η διοικητική μεταρρύθμιση, για μια αποτελεσματική περιφερειακή δημόσια διοίκηση και αυτοδιοίκηση.
- ζ) Ενδυνάμωση της χωρικής συνοχής και της ανάπτυξης, με άρση των ενδοπεριφερειακών / τοπικών κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων.

Όπως προαναφέρθηκε, στο πλαίσιο αυτών των Αναπτυξιακών Προτεραιοτήτων, η Περιφέρεια Θεσσαλίας θα αξιοποιήσει το σύνολο των πόρων που της αναλογούν από όλα τα Διαρθρωτικά Ταμεία και τους Εθνικούς Πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Στο πλαίσιο κάλυψης / εξυπηρέτησης των προαναφερόμενων αναπτυξιακών αναγκών της Περιφέρειας Θεσσαλίας από το Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης συμβάλλει, κατ' αναλογία με τη χρηματοδοτική του βαρύτητα, στη

στρατηγική της Περιφέρειας για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, καθώς και στην επίτευξη της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής.

Οι ειδικοί Αναπτυξιακοί Στόχοι και οι Στόχοι του Περιφερειακού Προγράμματος σε συνάρτηση με τους Στόχους του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης.

Η Περιφέρεια ς οργανώνεται σε Έξι Ειδικούς Αναπτυξιακούς Στόχους, κατ' αντιστοιχία με τους Στόχους του ΕΠΑ και συμπληρώνεται με την Υποστήριξη του Προγράμματος

- Έξυπνη Ανάπτυξη. Προώθηση του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού
- Πράσινη Ανάπτυξη. Προστασία και ανάδειξη του Περιβάλλοντος, Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, Πρόληψη και της Διαχείρισης κινδύνων
- Ανάπτυξη Υποδομών. Διατήρηση, Ενίσχυση και Βελτίωση του συνόλου των Υποδομών της Περιφέρειας Θεσσαλίας
- Κοινωνική Ανάπτυξη. Προώθηση Υγείας, της Απασχόλησης, της Πρόνοιας, της Κοινωνικής Μέριμνας, της Εκπαίδευσης και του Αθλητισμού
- Εξωστρέφεια. Ενίσχυση του Τουρισμού, του Πολιτισμού, του Αγροδιατροφικού Τομέα και της Επιχειρηματικότητας
- Υποστήριξη. Ενίσχυση της Περιφέρειας, των Δ/σεων της και των Νομικών της Προσώπων για την υλοποίηση των έργων και δράσεων

2.1. Άξονας Προτεραιότητας 1 «Έξυπνη Ανάπτυξη»

Ο στόχος της έξυπνης ανάπτυξης εξειδικεύεται στους εξής τρεις ειδικούς στόχους σύμφωνα με το **Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης**:

- Έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη
- Καινοτομία και επιχειρηματικότητα
- Ψηφιακός μετασχηματισμός

Σε επίπεδο περιφέρειας, οι στόχοι που σχετίζονται με το ΕΠΑ (πάντα σε συνάρτηση με την ύπαρξη επαρκών πόρων) είναι:

- Δημόσια διοίκηση, ψηφιοποίηση και Ψηφιακή διασύνδεση δημοσίου και ευρύτερου δημοσίου τομέα
- Σύνδεση της έρευνας με τον παραγωγικό ιστό και τις επιχειρήσεις
- Ενίσχυση Επιχειρηματικότητας
- Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακή ένταξη για επιχειρήσεις, εργαζόμενους και ανέργους
- Έρευνα, ερευνητική τεχνολογία και λύσεις ΤΠΕ στον δημόσιο τομέα
- Έξυπνες πόλεις

Αναφορικά με το ζήτημα της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης η στόχευση αφορά την πραγματική σύγκλιση και ως ειδικούς στόχους τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των θεσσαλικών επιχειρήσεων και τη διάδοση και εφαρμογή των νέων τεχνολογιών (π.χ. ψηφιακών) και της καινοτομίας καθώς και την ένταξη σε διεθνή επιχειρηματικά και ερευνητικά δίκτυα.

Ειδικότερα στον τομέα Ψηφιακής Σύγκλισης τίθενται ως γενικοί στόχοι η βελτίωση της παραγωγικότητας της Περιφέρειας με αξιοποίηση των ΤΠΕ και η ενίσχυση του δημοσίου τομέα για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών τοπικής αυτοδιοίκησης για τον πολίτη.

Συνεπώς, από όλες τις πηγές χρηματοδότησης (ΕΣΠΑ, Εθνικοί Πόροι), έμφαση θα δοθεί:

- Στη μεγαλύτερη διείσδυση των τεχνολογιών ΤΠΕ στο δημόσιο τομέα για τη διεύρυνση των παρεχόμενων υπηρεσιών του δημοσίου και του ευρύτερου δημοσίου τομέα προς τον πολίτη και τις επιχειρήσεις
- Στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των θεσσαλικών επιχειρήσεων για την ισχυροποίησή τους στις αγορές, αξιοποιώντας γνώσεις, εμπειρία και συγκριτικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας.
- Στη διαμόρφωση καινοτομικού περιβάλλοντος, που θα ενισχύει την ανταγωνιστικότητα και την επιχειρηματικότητα στην Περιφέρεια και θα επιδρά καταλυτικά στη διαμόρφωση μιας σύγχρονης επιχειρηματικής νοοτροπίας.
- Στην αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων, μέσω της ενσωμάτωσης των νέων τεχνολογιών και της νέας γνώσης, καθώς και της εφαρμογής της καινοτομίας.
- Στην μεγαλύτερη διείσδυση των τεχνολογιών ΤΠΕ στον ιδιωτικό τομέα και ειδικότερα στις ΜΜΕ της περιοχής και την δημιουργία περιφερειακών – τοπικών δικτυώσεων
- Στην αύξηση και βελτιστοποίηση της διατιθέμενης ψηφιακής πληροφορίας τοπικού ενδιαφέροντος

Ενδεικτικές Κατηγορίες Δράσεων ή Έργα	Δικαιούχοι	Ωφελούμενοι
Από το σύνολο των στόχων της Περιφέρειας που σχετίζεται με τον άξονα, κύριο μέλημα της Περιφέρειας Θεσσαλίας είναι η συνέχιση της κάλυψης των δαπανών που προκύπτουν από την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, όπως αυτή προκύπτει από τη σχετική νομοθεσία. Ενδεικτικά έργα και δράσεις που θα ενταθούν στον άξονα είναι:		
Έργα ενίσχυσης της Δημόσιας διοίκησης, ψηφιοποίηση και Ψηφιακή διασύνδεση δημοσίου και ευρύτερου δημοσίου τομέα	Δημόσιες υπηρεσίες, ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού και Ευρύτερος Δημόσιος Τομέας Φορείς και οργανώσεις επιχειρήσεων και επαγγελματιών Ερευνητικά Κέντρα, Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ερευνητικό δυναμικό της Περιφέρειας	Δημόσιοι φορείς και Ν.Π.Δ.Δ.

Δράσεις που θα αναληφθούν με χρηματοδότηση του ΠΠΑ, μόνον εφόσον δεν υπάρξει σχετική χρηματοδότηση από το Συγχρηματοδοτούμενο Σκέλος (Περιφερειακό Ε.Π. και Τομεακά Ε.Π.) ή εφόσον είναι συμπληρωματικές ως προς αυτό ή εφόσον κρίνεται κρίσιμη η άμεση υλοποίησή τους ενώ καθυστερούν σχετικές προσκλήσεις από τα ΕΠ.
Ιδιωτικές Επενδύσεις για σύνδεση της έρευνας με τον παραγωγικό ιστό και τις επιχειρήσεις
Ιδιωτικές Επενδύσεις για την Ενίσχυση Επιχειρηματικότητας
Έργα ενίσχυσης των ψηφιακών δεξιοτήτων και ψηφιακής ένταξης για επιχειρήσεις, εργαζόμενους και ανέργους
Έργα που αφορούν έξυπνα συστήματα στις πόλεις και στην ύπαιθρο

Αναμενόμενα αποτελέσματα
Τα αναμενόμενα αποτελέσματα του άξονα μπορούν να συνοψισθούν στα εξής:
Λύσεις ΤΠΕ στον δημόσιο τομέα
Ψηφιακός εκσυγχρονισμός και αποτελεσματική λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης

Θέματα εφαρμογής
Για την υλοποίηση λαμβάνονται υπόψη οι δυνατότητες και περιορισμοί που αφορούν κρατικές ενισχύσεις, ειδικά καθεστώτα ενίσχυσης και λοιποί νόμοι και κανονισμοί.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΚΦΡΕΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΤΟΧΟΥ ΕΠΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΕΠΑ 2021-2025	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΣΠΑ 2014-2020	Τιμή Στόχος
1	1.6	Δημόσια διοίκηση και ψηφιοποίηση (ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, ηλεκτρονική ένταξη, ηλεκτρονική μάθηση κλπ)	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	Εκρών	Αριθμός	CO22	2

2.2. Άξονας Προτεραιότητας 2 «Πράσινη Ανάπτυξη»

Ο στόχος της πράσινης ανάπτυξης εξειδικεύεται στους εξής τρεις ειδικούς στόχους σύμφωνα με το **Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης**:

- Μετάβαση στην κυκλική οικονομία
- Προστασία του περιβάλλοντος
- Αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Σε επίπεδο περιφέρειας, οι στόχοι που σχετίζονται με το ΕΠΑ (πάντα σε συνάρτηση με την ύπαρξη επαρκών πόρων) είναι:

- Πρόληψη και Διαχείριση Κινδύνων
- Ανάπτυξη Υποδομών προστασίας
- Παροχή πόσιμου νερού και διαχείριση υδάτων
- Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων
- Ανάδειξη και προστασία φυσικής κληρονομιάς

Οι κύριες στρατηγικές επιλογές της Περιφέρειας είναι: (αφορά το σύνολο των διαθέσιμων πόρων από όλες τις πηγές χρηματοδότησης, ΕΣΠΑ και Εθνικοί Πόροι):

- Η θωράκιση της περιφέρειας με αντιπλημμυρικά έργα, έργα οριοθέτησης χειμάρρων, σχέδια αντιμετώπισης πυρκαγιών και πλημμυρών
- Η εφαρμογή του συνόλου των δράσεων που προκύπτουν από το Περιφερειακό Σχέδιο Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) Περιφέρειας Θεσσαλίας
- Η ολοκλήρωση έργων (φραγμάτων και λιμνοδεξαμενών) για τον εμπλουτισμό των υπόγειων υδροφορέων και τη μείωση των πλημμυρικών φαινομένων και η ενίσχυση των έργων άρδευσης
- Η χρηματοδότηση έργων και δράσεων για προώθηση της επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων (υφιστάμενων ή νέων ΕΕΛ) για άρδευση και εμπλουτισμό του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα, κυρίως στα νησιά που παρουσιάζουν έλλειμμα υδατικού ισοζυγίου.
- Η ενίσχυση των μηχανισμών και του εξοπλισμού περιβαλλοντικών ελέγχων.
- Η λειτουργία δικτύου σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης και η δημιουργία βάσεων δεδομένων.
- Η χρηματοδότηση έργων διαχείρισης πόσιμου νερού όπως έργα μεταφοράς νερού, δίκτυα υδροδότησης, έργα εξοικονόμησης υδάτων (λιμνοδεξαμενές, φράγματα, αγωγοί κλπ)
- Η ολοκλήρωση και συμπλήρωση του συνόλου των υποδομών επεξεργασίας υγρών και στερεών αποβλήτων καθώς και όλων των συνοδών εγκαταστάσεων που αφορούν διαχείριση, ανακύκλωση κλπ
- Η χρηματοδότηση έργων και δράσεων για την αποτελεσματικότερη ανακύκλωση και τη μείωση των απορριμμάτων που καταλήγουν στους ΧΥΤΑ (ανακύκλωση στην πηγή)
- Η θέσπιση κινήτρων για ξεχωριστή συλλογή των βιοαποβλήτων από καταστήματα εστίασης, ξενοδοχεία, κτηνοτροφικές και γεωργικές επιχειρήσεις, με σκοπό την παραγωγή κομπόστ και βιοαερίου. Η μείωση της καύσης των γεωργικών αποβλήτων (κλαδέματα) και προώθηση της χρήσης τους ως βιομάζα.
- Η χρηματοδότηση προγραμμάτων «Εξοικονομώ κατ'οίκον» για ενεργειακή αναβάθμιση ιδιωτικών ακινήτων
- Η Ενεργειακή Αναβάθμιση Δημοσίων κτηρίων και εγκαταστάσεων μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω προγραμμάτων όπως Εξοικονομώ, Πράσινες Στέγες, Πράσινα κτήρια, πράσινα δώματα κλπ
- Η ενίσχυση δράσεων και η προώθηση μέτρων για τη διευκόλυνση της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία
- Η ενίσχυση επενδύσεων που αφορούν Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
- Η χρηματοδότηση δημοσίων επενδύσεων στον τομέα της ηλεκτροκίνησης όπως τοποθέτηση φορτιστών σε απομακρυσμένα σημεία και η σταδιακή αντικατάσταση των δημοσίων οχημάτων με ηλεκτρικά και άλλες δράσεις
- Η διαχείριση προστατευόμενων περιοχών και η ενίσχυση των φορέων διαχείρισης
- Η παροχή κινήτρων για επαναχρησιμοποίηση των ομβρίων υδάτων από κτίρια (δημόσια ή ιδιωτικά) σε άλλες χρήσεις όπως πότισμα, πλύσιμο αυλής κ.α.

- Η υλοποίηση δράσεων που αφορούν διαχείριση κενών συσκευασίας φυτοφαρμάκων, διαχείριση υπολοίπου ψεκαστικού διαλύματος φυτοφαρμάκων (βιοκλίνες, κ.α.), ανακύκλωση στερεών και υγρών αποβλήτων κτηνοτροφικών μονάδων κλπ

Συνεπώς, έμφαση θα δοθεί στους εξής τομείς:

- Έργα αντιπλημμυρικής προστασίας και πρόληψης οικισμών και περιοχών. Μέτρα διαχείρισης γης, δασών και λεκάνης απορροής ποταμών. Μέτρα άρσης ερημοποίησης περιοχών και διάβρωσης ακτών Θεσσαλίας και νήσων Βορείων Σποράδων.
- Μέτρα παρακολούθησης υδάτων, πλημμυρών, διάβρωσης ακτών και ποιότητας υδάτων, ατμόσφαιρας και έργα υποστήριξης.
- Κάλυψη όλων των οικισμών και περιοχών με ποιοτικό επαρκές πόσιμο νερό, μείωση διαρροών δικτύων, συστήματα ορθής παρακολούθησης και άρσης περαιτέρω υποβάθμισης υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα.
- Έργα εξασφάλισης αρδευτικού ύδατος, ταμίευσης και διανομής, ορθά συστήματα παρακολούθησης, για κάλυψη όλων των αρδευόμενων εκτάσεων στη Θεσσαλία. Μέτρα/δράσεις μείωσης κατανάλωσης αρδευτικού ύδατος.
- Έργα διαχείρισης αστικών στερεών αποβλήτων με προώθηση ανακύκλωσης, ευαισθητοποίηση και ενημέρωση πληθυσμού, λαμβάνοντας υπόψη και αυτών που ξεκινάνε στην τρέχουσα Π.Π. και των προβλέψεων του υπό αναθεώρηση ΕΣΔΑ και ΠΕΣΔΑ.
- Προώθηση μέτρων και έργων κυκλικής οικονομίας.
- Έργα προστασίας προστατευομένων περιοχών, σχέδια διαχείρισης αυτών και δράσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης.
- Αύξηση της ενεργειακής απόδοσης των δημόσιων κτιρίων, των ιδιωτικών κτιρίων /κατοικιών και των χώρων και εγκαταστάσεων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.
- Υποστήριξη έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μικρής κλίμακας (κτίρια, νησιά κ.α.) και μεγάλης κλίμακας - κυρίως ιδιωτικών επενδύσεων.
- Πράσινες υποδομές σε αστικά κέντρα, συμπεριλαμβανομένων των οχημάτων – συστημάτων αστικών μεταφορών, υποδομές για ιδιωτικά οχήματα.
- Ολοκλήρωση υποδομών διαχείρισης αστικών λυμάτων σε οικισμούς με ισοδύναμο πληθυσμό 2.000 έως 15.000 κατοίκους, λαμβανομένων υπόψη των έργων που ξεκίνησαν στην τρέχουσα Π.Π. Αντίστοιχες παρεμβάσεις σε μικρότερους οικισμούς με ευαίσθητο αποδέκτη (θάλασσα, υδροφόρος ορίζοντας κ.α.)
- Διαχείριση ιλύος ΕΕΛ

Ενδεικτικές Κατηγορίες Δράσεων ή Έργα στο Π.Π.Α.

Ενδεικτικές Κατηγορίες Δράσεων ή Έργα	Δικαιούχοι	Ωφελούμενοι
Από το σύνολο των στόχων της Περιφέρειας που σχετίζεται με τον άξονα, κύριο μέλημα της Περιφέρειας Θεσσαλίας είναι η συνέχιση της κάλυψης των δαπανών που προκύπτουν από την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, όπως αυτή προκύπτει από τη σχετική νομοθεσία. Ενδεικτικά έργα και δράσεις που θα ενταθούν στον άξονα είναι:		
Κατασκευές, συντηρήσεις, βελτιώσεις, αποκαταστάσεις ζημιών κλπ στο σύνολο των υποδομών προστασίας αρμοδιότητας Περιφέρειας	<p>Δ/σεις της Περιφέρειας Θεσσαλίας</p> <p>ΟΤΑ Α' βαθμού/ΔΕΥΑ</p> <p>Νομικά πρόσωπα με αρμοδιότητες στον τομέα</p>	<p>Πολίτες των πόλεων και της Υπαίθρου</p>
Έργα πρόληψης φυσικών καταστροφών, διευθετήσεις, καθαρισμοί υδατορευμάτων		
Αντιπλημμυρικά έργα και έργα προστασίας και πρόληψης (οικισμών και περιοχών)		
Ολοκληρώσεις ή συμπληρώσεις έργων για τη διαχείριση υγρών και στερεών αποβλήτων στο βαθμό που αυτά δεν είναι επιλέξιμα στο ΕΣΠΑ		
Έργα και μελέτες διαχείρισης υδάτων, φράγματα, συμπεριλαμβανομένων αρδευτικών έργων με περιβαλλοντικό αποτύπωμα		
Μετρήσεις και παρακολούθηση δεικτών ρύπων και προώθηση της ενεργειακής μετάβασης		
Μέτρα διαχείρισης γης, δασών και λεκάνης απορροής ποταμών		
Ολοκληρώσεις ή συμπληρώσεις έργων και μελετών ύδρευσης και αποχέτευσης στο βαθμό που αυτά δεν είναι επιλέξιμα στο ΕΣΠΑ		
Υποδομές του πρωτογενούς τομέα		
Αναπλάσεις		
Κατασκευή - εκσυγχρονισμός κτηριακών εγκαταστάσεων δημοσίων κτηρίων		
Σε περιπτώσεις δαπανών επαναλαμβανόμενες και ανελαστικών, αυτές καλύπτονται από το Εθνικό Σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων αρμοδιότητας Περιφέρειας Θεσσαλίας και ειδικότερα από τη ΣΑΕΠ 517.		

Δράσεις που θα αναληφθούν με χρηματοδότηση του ΠΠΑ, μόνον εφόσον δεν υπάρξει σχετική χρηματοδότηση από το Συγχρηματοδοτούμενο Σκέλος (Περιφερειακό Ε.Π. και Τομεακό Ε.Π.) ή εφόσον είναι συμπληρωματικές ως προς αυτό ή εφόσον κρίνεται κρίσιμη η άμεση υλοποίησή τους ενώ καθυστερούν σχετικές προσκλήσεις από τα ΕΠ.
Νέες Υποδομές για την εξασφάλιση πόσιμου νερού
Νέα Έργα στον τομέα της διαχείρισης στερεών και υγρών αποβλήτων
Νέα Έργα για την ανάδειξη και προστασία φυσικής κληρονομιάς

Πρωώθηση του πρασίνου σε πόλεις και οικισμούς, αναπλάσεις,
Έργα και δράσεις για την προώθηση της ενεργειακής μετάβασης και την απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα
Έργα και δράσεις προώθησης της κυκλικής οικονομίας
Η διαχείριση προστατευόμενων περιοχών και η ενίσχυση των φορέων διαχείρισης
Έργα για την ανάδειξη και προστασία φυσικής κληρονομιάς

Αναμενόμενα αποτελέσματα
Τα αναμενόμενα αποτελέσματα του άξονα μπορούν να συνοψισθούν στα εξής:
Ασφάλεια και της προστασία των πολιτών των αστικών κέντρων και της υπαίθρου.
Ορθή διαχείριση των πόρων (με έμφαση στους υδατικούς πόρους)
Εξασφάλιση αρδευτικού ύδατος με έργα περιβαλλοντικού αποτυπώματος
Εξασφάλιση πόσιμου νερού
Συμβολή με στοχευόμενες παρεμβάσεις στην ολοκλήρωση του συνόλου των υποδομών επεξεργασίας υγρών και στερεών αποβλήτων καθώς και όλων των συνοδών εγκαταστάσεων που αφορούν διαχείριση, ανακύκλωση κλπ που χρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ
Κατασκευή - Εκσυγχρονισμός δημοσίων κτηρίων

Θέματα εφαρμογής
Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, η Περιφέρεια είναι υπεύθυνη για τον καθαρισμό, συντήρηση και αποκατάσταση των υδατορευμάτων αρμοδιότητας της.
Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, η Περιφέρεια είναι υπεύθυνη για τη συντήρηση και αποκατάσταση των υδατορευμάτων αρμοδιότητας της. Αναλυτικά το πλαίσιο για τη συντήρηση «ΥΔΑΤΟΡΕΜΜΑΤΩΝ –ΠΟΤΑΜΩΝ»
1) Άρθρο 102 Ελληνικού Συντάγματος «Περί οργάνωσης τοπικής αυτοδιοίκησης, διοίκηση τοπικών υποθέσεων».
2) Π.Δ 18/1924 Κεφάλαιο: Αστυνομία Υδάτων «Περί κωδικοποιήσεως του Ν 2853/1922)
3) Π.Δ/24-02-1932 «Περί του τρόπου βεβαιώσεων στο περί Δημοσίων Υδάτων Παραβάσεων»
4) Νομοθετικό Διάταγμα 3881/1958 «Περί Έργων Εγγείων Βελτιώσεων», με τις τροποποιήσεις αυτού (Ν.Δ. 1277/1972, 1218/1972, Ν. 414/1976)
5) Π.Δ 30/1996 «Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης», Διοίκηση Τοπικών υποθέσεων
6) Ν 2503/1997, άρθρα 5& 6, «Διάρθρωση Περιφέρειας».
7) Ν.3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης».
8) Ν.4555/2018 Τροποποίηση του Ν.3852/2010 – Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ».
9) Π.Δ 129/2010 «Οργανισμός Περιφέρειας Θεσσαλίας», όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα.
10) Εγκύκλιος 33/12-10-1998/ΥΠΕΧΩΔΕ/Δ7 Διεύθυνση Υδραυλικών Έργων «Αστυνόμευση Ρεμάτων και συντήρηση

αντιπλημμυρικών Έργων»

11) Ν.3010/2002 «Διαδικασίες οριοθέτησης και θεμάτων για τα υδατορέματα», όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον Ν. 4258/2014.

Επιπλέον, η έχει αυξημένες αρμοδιότητες σε θέματα Πολιτικής Προστασίας (θεομηνίες, πλημύρες, πυρκαγιές κλπ.). Για το λόγο αυτό η ένταξη έργων και υποέργων που εντάσσεται στον άξονα και αφορούν επαναλαμβανόμενες δράσεις συντήρησης, βελτίωσης και αποκατάστασης υποδομών προκρίνονται άμεσα κατά την αξιολόγηση προτάσεων πριν την ένταξη. Παρακάτω η καταγραφή των ποταμών και υδατικών συστημάτων (Ευρωπαϊκή Απόφαση 2013/480/ΕΚ)

Άλλα οριζόντια θέματα που κρίνονται σημαντικά:

Η έγκαιρη κατάρτιση / επικαιροποίηση περιφερειακών σχεδίων τομέων

Έγκαιρη ωρίμανση των απαιτούμενων και προβλεπόμενων έργων, με εξασφάλιση χρηματοδότησης μελετών και συνέργειες όλων των επιπέδων για την επίτευξη του σκοπού αυτού.

Η έγκαιρη συνεργασία όλων των φορέων για ετοιμότητα υλοποίησης των έργων.

Θεσμοθέτηση και έναρξη λειτουργίας περιφερειακών φορέων αρμόδιων ανά τομέα, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάστασης και λειτουργίας συστημάτων – βάσεων δεδομένων.

A/A	Όνομα ΥΣ	Κωδικός ΥΣ	Κατηγορία*	Μήκος (km)	Άμεση Λεκάνη Απορροής (km ²)	Αθροιστική Λεκάνη Απορροής (km ²)	Μέση Ετήσια Απορροή (hm ³)	Τύπος ΥΣ
ΛΕΚΑΝΗ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΗΝΕΙΟΥ (ΕΛ0816)								
1	1Τ	ΕΛ0816R00000062Α	ΤΥΣ	37,9	275,2	275,20	80,34	R-M2
2	7Τ	ΕΛ0816R00000064Α	ΤΥΣ	36,2	187,54	187,54	136,15	R-M2
3	ΑΜΥΡΟΣ Π.	ΕΛ0816R00000163Ν	ΦΥΣ	9,5	121,61	121,61	32,14	R-M2
4	ΖΗΛΙΑΝΑ Π.	ΕΛ0816R000101001Ν	ΦΥΣ	14,8	170,01	170,13	63,15	R-M2
5	ΠΗΝΕΙΟΣ Π. 2	ΕΛ0816R000200003Ν	ΦΥΣ	8	26,42	9.331,38	3116,08	R-M3
6	ΠΗΝΕΙΟΣ Π. 3	ΕΛ0816R000200004Ν	ΦΥΣ	11,8	120,95	9.304,96	3106,27	R-M3
7	ΠΗΝΕΙΟΣ Π. 4	ΕΛ0816R000200005Ν	ΦΥΣ	10,2	63,57	9.184,00	3061,37	R-M3
8	ΠΗΝΕΙΟΣ Π. 5	ΕΛ0816R000200015Ν	ΦΥΣ	27,5	177,05	7.227,56	2572,30	R-M3
9	ΠΗΝΕΙΟΣ Π. 7	ΕΛ0816R000200016Α	ΤΥΣ	2,3	0,17	0,18	0,03	R-M1
10	ΠΗΝΕΙΟΣ Π. 6	ΕΛ0816R000200017Η	ΙΤΥΣ	6,6	7,12	7.050,50	2545,61	R-M3
11	ΠΗΝΕΙΟΣ Π. 8	ΕΛ0816R000200020Ν	ΦΥΣ	20,6	125,05	6.450,82	2441,20	R-M3
12	ΠΗΝΕΙΟΣ Π. 9	ΕΛ0816R000200021Ν	ΦΥΣ	4,2	8,34	6.325,76	2420,54	R-M3
13	ΠΗΝΕΙΟΣ Π. 10	ΕΛ0816R000200022Ν	ΦΥΣ	29,8	320,28	6.317,42	2418,43	R-M3
14	ΠΗΝΕΙΟΣ Π. 11	ΕΛ0816R000200039Ν	ΦΥΣ	42,2	32,13	2.786,27	1398,52	R-M3

15	ΠΗΝΕΙΟΣ Π. 12	EL0816R000200053N	ΦΥΣ	36	187,54	1.434,47	911,34	R-M3
16	ΙΩΝ Π. 1	EL0816R000200056N	ΦΥΣ	37	216,69	944,37	259,86	R-M2
17	ΙΩΝ Π. 2	EL0816R000200060N	ΦΥΣ	11,9	104,37	104,38	62,42	R-M2
18	ΠΗΝΕΙΟΣ Π. 1	EL0816R000201002N	ΦΥΣ	13,9	130,6	9.461,99	3165,46	R-M3
19	ΤΙΤΑΡΗΣΙΟΣ Π. 1	EL0816R000202006N	ΦΥΣ	23	254,68	1.892,87	465,47	R-M3
20	ΤΙΤΑΡΗΣΙΟΣ Π. 2	EL0816R000202007N	ΦΥΣ	36,5	547,33	1.638,19	422,26	R-M3
21	ΤΙΤΑΡΗΣΙΟΣ Π. 3	EL0816R000202013N	ΦΥΣ	17,6	89,24	281,27	79,43	R-M2
22	ΤΙΤΑΡΗΣΙΟΣ Π. 4	EL0816R000202014N	ΦΥΣ	33,4	192,02	192,02	54,23	R-M2
23	ΣΜΟΛΙΩΤΙΚΟ Ρ.	EL0816R000202108N	ΦΥΣ	12,5	87,35	87,36	21,85	R-M1
24	ΚΑΡΚΑΤΣΕΛΙ Ρ.	EL0816R000202209N	ΦΥΣ	10,3	48,18	48,19	13,61	R-M1
25	ΕΛΑΣΣΟΝΙΤΙΚΟΣ Π.	EL0816R000202310N	ΦΥΣ	43,9	353,99	354,00	76,17	R-M2
26	ΞΕΡΙΑΣ Ρ.	EL0816R000202411N	ΦΥΣ	26,1	146,88	146,88	41,48	R-M2
27	ΤΙΤΑΡΗΣΙΟΣ Π. - ΠΑΡΑΠΟΤΑΜΟΣ ΛΙΑΝΟΠΟΤΑΜΟΣ	EL0816R000202512N	ΦΥΣ	18,2	173,15	173,15	48,90	R-M2
28	ΚΟΥΣΜΠΑΣΑΝΙΩΤΙΚΟ Ρ. 1	EL0816R000204018H	ΙΤΥΣ	16,7	384,08	592,38	103,31	R-M2
29	ΚΟΥΣΜΠΑΣΑΝΙΩΤΙΚΟ Ρ. 2	EL0816R000204019N	ΦΥΣ	16,9	208,29	208,30	35,53	R-M2
30	ΕΝΙΠΕΥΣ Π. 1	EL0816R000206023N	ΦΥΣ	11,5	99,49	3.210,86	935,16	R-M3
31	ΕΝΙΠΕΥΣ Π. 2	EL0816R000206036N	ΦΥΣ	25	221,99	1.138,95	299,47	R-M3
32	ΕΝΙΠΕΥΣ Π. 3	EL0816R000206037N	ΦΥΣ	29,3	349,87	916,95	238,51	R-M2
33	ΕΝΙΠΕΥΣ Π. 4	EL0816R000206038N	ΦΥΣ	66,5	567,08	567,08	140,69	R-M2
34	ΚΑΛΕΝΤΖΗΣ Π. 1	EL0816R000206124N	ΦΥΣ	25,5	147,63	605,65	221,10	R-M2
35	ΚΑΛΕΝΤΖΗΣ Π. 2	EL0816R000206125N	ΦΥΣ	63,3	457,93	458,01	176,82	R-M2
36	ΣΟΦΑΔΙΤΗΣ Π. 1	EL0816R000206226N	ΦΥΣ	25,8	137,68	1.366,76	384,96	R-M3
37	ΦΑΡΣΑΛΙΩΤΗΣ Π. 1	EL0816R000206227N	ΦΥΣ	17,7	35,81	719,89	214,33	R-M2
38	ΜΑΚΡΥΡΕΜΜΑ	EL0816R000206228N	ΦΥΣ	25	166,43	166,44	50,29	R-M2
39	ΦΑΡΣΑΛΙΩΤΗΣ Π. 2	EL0816R000206229N	ΦΥΣ	20,3	517,62	684,07	153,31	R-M2
40	ΣΟΦΑΔΙΤΗΣ Π. 2	EL0816R000206230N	ΦΥΣ	19,3	26,92	509,19	129,37	R-M2
41	ΣΟΦΑΔΙΤΗΣ Π. 3	EL0816R000206231H	ΙΤΥΣ	10,6	33,03	482,27	121,30	R-M2
42	ΣΜΟΚΟΒΙΤΙΚΟ Ρ.	EL0816R000206232N	ΦΥΣ	8,8	80,22	80,24	46,73	R-M1
43	ΤΣΑΤΣΟΡΡΕΜΑ	EL0816R000206233N	ΦΥΣ	5	88	88,01	13,99	R-M1
44	ΠΑΠΟΥΣΑ Ρ.	EL0816R000206234N	ΦΥΣ	2,3	38,56	38,57	6,14	R-M1
45	ΤΑΦΡΟΣ ΞΥΝΙΑΔΑΣ	EL0816R000206235A	ΤΥΣ	12,2	167,95	167,95	26,70	R-M2
46	ΜΕΓΑ ΡΕΜΑ 1	EL0816R000208040N	ΦΥΣ	32,5	159,44	237,57	94,87	R-M2
47	ΜΕΓΑ ΡΕΜΑ 2	EL0816R000208041N	ΦΥΣ	11,4	78,1	78,13	34,64	R-M1
48	ΛΗΘΑΙΟΣ Π. 1	EL0816R000210042N	ΦΥΣ	30,2	160,47	740,62	211,98	R-M2
49	ΛΗΘΑΙΟΣ Π. 2	EL0816R000210045H	ΙΤΥΣ	3,9	5,2	265,54	85,12	R-M2
50	ΛΗΘΑΙΟΣ Π. 3	EL0816R000210046N	ΦΥΣ	3,1	51	260,33	83,16	R-M2
51	ΛΗΘΑΙΟΣ Π. 4	EL0816R000210047N	ΦΥΣ	25,6	209,32	209,33	66,67	R-M2
52	ΝΕΟΧΩΡΙΤΗΣ Π.	EL0816R000210143N	ΦΥΣ	27,3	209,58	314,61	71,91	R-M2
53	ΝΕΟΧΩΡΙΤΗΣ Π. - ΠΑΡΑΠΟΤΑΜΟΣ	EL0816R000210144N	ΦΥΣ	12,3	105,02	105,03	26,43	R-M5
54	ΠΑΜΙΣΟΣ Π. 1	EL0816R000212048N	ΦΥΣ	19,6	93,05	248,06	132,91	R-M2
55	ΠΑΜΙΣΟΣ Π. 2	EL0816R000212049N	ΦΥΣ	5,5	154,91	155,00	97,76	R-M2
56	ΔΥΤΙΚΗ ΚΟΙΤΗ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	EL0816R000214050N	ΦΥΣ	9	93,41	93,41	35,28	R-M1
57	ΠΟΡΤΑΙΚΟΣ Π. 1	EL0816R000216051N	ΦΥΣ	16,1	164,97	302,56	236,27	R-M2
58	ΠΟΡΤΑΙΚΟΣ Π. 2	EL0816R000216052N	ΦΥΣ	8,4	137,54	137,58	129,30	R-M2
59	ΜΑΛΑΚΑΣΙΩΤΙΚΟ Ρ.	EL0816R000218054N	ΦΥΣ	43,8	343,83	509,83	304,88	R-M2
60	ΚΛΕΙΝΟΒΙΤΙΚΟΣ Π.	EL0816R000218155N	ΦΥΣ	20,3	165,89	165,96	99,24	R-M5
61	ΤΡΑΝΟ ΠΟΤΑΜΙ	EL0816R000220057N	ΦΥΣ	4,8	48,4	48,40	28,94	R-M1
62	ΓΚΡΕΜΟΣ Ρ.	EL0816R000222058N	ΦΥΣ	7,3	40,56	40,56	24,26	R-M1
63	ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΣ	EL0816R000224059N	ΦΥΣ	3,3	24,5	24,50	14,65	R-M1
64	ΔΕΡΜΠΙΝΑΣ Ρ.	EL0816R000301061N	ΦΥΣ	3,7	29,17	28,97	10,75	R-M1
ΛΕΚΑΝΗ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΡΕΜΑΤΩΝ ΑΛΜΥΡΟΥ - ΠΗΛΙΟΥ (EL0817)								
65	ΞΗΡΟΛΑΚΚΑΣ Ρ.	EL0817R000101065N	ΦΥΣ	4,3	25,97	25,98	6,25	R-M1
66	ΠΟΥΡΙ Ρ.	EL0817R000301066N	ΦΥΣ	11,8	87,21	87,21	20,99	R-M1
67	ΡΑΚΟΠΟΤΑΜΟ	EL0817R000501067N	ΦΥΣ	6,1	33,8	33,80	8,14	R-M1
68	ΛΑΧΑΝΟΡΡΕΜΑ	EL0817R000701068N	ΦΥΣ	12,5	131,96	131,97	36,33	R-M5
69	ΧΟΛΟΡΕΜΜΑ	EL0817R000901069N	ΦΥΣ	18,2	118,6	118,60	28,63	R-M5
70	ΞΕΡΙΑΣ ΑΛΜΥΡΟΥ Ρ.	EL0817R001101070N	ΦΥΣ	24,3	160,09	160,10	43,63	R-M2
71	ΠΛΑΤΑΝΟΡΕΜΜΑ Ρ.	EL0817R001301071N	ΦΥΣ	22,3	94,8	94,62	27,89	R-M5
72	ΞΗΡΟΡΕΜΜΑ Ρ.	EL0817R001501072N	ΦΥΣ	16,4	150,37	150,38	41,38	R-M2

*ΦΥΣ: Φυσικό ΥΣ, ΙΤΥΣ: Ιδιαίτερα τροποποιημένο ΥΣ, ΤΥΣ: Τεχνητό ΥΣ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΚΦΡΟΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΤΟΧΟΥ ΕΠΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΤΕΡ ΑΙ-ΟΤΗΤΑΣ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΕΠΑ 2021-2025	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΣΠΑ 2014-2020	Τιμή Στόχος
2	2.3	Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων	Εξυπηρετούμενος πληθυσμός από έργα διαχείρισης στερεών αποβλήτων	Εκροών	Αριθμός	T1812	10.000
2	2.4	Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων	Πληθυσμός που ωφελείται από αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών και κινδύνων	Εκροών	Άτομα	8701	750.000
2	2.4	Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων	Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων από κατολισθητικά φαινόμενα	Εκροών	Αριθμός	8705	20
2	2.5	Απεξάρτηση από ορυκτά καύσιμα- ενεργειακή μετάβαση	Μετρήσεις συγκέντρωσης αιωρούμενων σωματιδίων	Εκροών	Αριθμός	2302	4
2	2.5	Απεξάρτηση από ορυκτά καύσιμα	Δράσεις απεξάρτησης από ορυκτά καύσιμα	Εκροών	Αριθμός		2
2	2.6	Παροχή πόσιμου νερού & διαχείριση υδάτων	Δράσεις προστασίας, παρακολούθησης και διαχείρισης υδατικών σωμάτων	Εκροών	Αριθμός	2104	1
2	2.8	Στήριξη φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής & αποδοτικής χρήσης πόρων	Αριθ. έργων	Εκροών	Αριθμός		10
2	2.9	Ανάπτυξη υποδομών και προστασία περιβάλλοντος (μικρά φράγματα, αρδευτικά δίκτυα, ύδρευση- αποχέτευση, αντιπλημμυρικά κλπ)	Έργα υποδομών και προστασίας περιβάλλοντος	Εκροών	Αριθμός		20
2	2.11	Πράσινες Πόλεις	Έργα κτηριακών υποδομών	Εκροών	Αριθμός		1
2	ΟΛΕΣ	ΟΛΕΣ	Μελέτες, εμπειρογνομosύ νες, έρευνες, αξιολογήσεις	Εκροών	Αριθμός	12201	

2.3. Άξονας Προτεραιότητας 3 «Κοινωνική Ανάπτυξη»

Οι στόχοι στον τομέα της κοινωνικής ανάπτυξης εξειδικεύεται στους εξής πέντε ειδικούς στόχους σύμφωνα με το **Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης**:

- Υγεία
- Αθλητισμός
- Απασχόληση
- Παιδεία
- Κοινωνικής Συνοχής

Σε επίπεδο περιφέρειας, η στόχοι που σχετίζονται με το ΕΠΑ (πάντα σε συνάρτηση με την ύπαρξη επαρκών πόρων) είναι:

- Στον τομέα της Υγείας, στόχος είναι η συμβολή στην ενδυνάμωση όλων των βαθμίδων υγείας με υποδομές, εξοπλισμό και στελέχωση
- Στον τομέα του Αθλητισμού, η ενίσχυση του συνόλου των υποδομών μαζικού αθλητισμού, ο εξοπλισμός τους και η συνεχής βελτίωση, συντήρηση και εκσυγχρονισμός τους
- Στον τομέα της Απασχόλησης, η συνεργασία με τους οργανισμούς και τους φορείς στήριξης της απασχόλησης και η συνεισφορά στις δράσεις τους μέσω ειδικών δράσεων και πρωτοβουλιών
- Στον τομέα της παιδείας στόχος είναι η επάρκεια σε σχολικές δομές μέσω συμβολής στο κτιριολογικό πρόγραμμα και η ενίσχυση σχολικής εκπαίδευσης στις νέες τεχνολογίες και εξοπλισμός νέων τεχνολογιών για σχολεία όλων των βαθμίδων
- Στον τομέα της Κοινωνικής Μέριμνας, η Κοινωνικής Συνοχής η αντιμετώπιση των φαινομένων φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού και ομαλή ένταξη των ευπαθών κοινωνικά ομάδων.

Οι κύριες στρατηγικές επιλογές της Περιφέρειας είναι (αφορά το σύνολο των διαθέσιμων πόρων από όλες τις χρηματοδότησης):

- Η ενίσχυση του μηχανισμού προώθησης της απασχόλησης και εντοπισμού αναγκών εκπαίδευσης και κατάρτισης
- Η ανάληψη δράσεων προώθησης της απασχόλησης και της αυτοαπασχόλησης (πρακτική, επιδότηση απασχόλησης)
- Η πρόσβαση στην απασχόληση, ειδικά των νέων και των μακροχρόνια άνεργων
- Η ανάπτυξη της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας και επιχειρηματικότητας.
- Η ανάληψη δράσεων στήριξης γυναικών, μητέρων και φροντιστών για επιστροφή στην αγορά εργασίας, δράσεις εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής (ΒσΣ, βρεφονηπιακοί σταθμοί, ΚΔΑΠ κλπ)
- Η ενίσχυση σχολικής εκπαίδευσης στις νέες τεχνολογίες και εξοπλισμός νέων τεχνολογιών για σχολεία όλων των βαθμίδων
- Η συνέχιση λειτουργίας των Κέντρων Κοινότητας, με ενίσχυση του ρόλου τους και κεντρικό συντονισμό από την Περιφέρεια
- Οι δράσεις πρόνοιας για ειδικές ομάδες πληθυσμού που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό (συμβουλευτικές υπηρεσίες, εξατομικευμένη προσέγγιση, σίτιση, στέγαση κλπ)
- Η συμπλήρωση, ανανέωση, εκσυγχρονισμός των υποδομών των νοσοκομείων της Θεσσαλίας
- Η συνέχιση και ενίσχυση της λειτουργίας των συστημάτων πρωτοβάθμιας υγείας
- Η συνέχιση λειτουργίας δομών που παρέχουν ημερήσια φροντίδα για άτομα με αναπηρία, ηλικιωμένους κλπ
- Η υλοποίηση δράσεων κοινωνικής στέγασης και η χρηματοδότηση προγραμμάτων προαγωγής υγείας (πχ στήριξη μητέρων, προώθηση του θηλασμού, εμβολιαστική κάλυψη και παιδιατρικές εξετάσεις ευπαθών ομάδων κλπ)
- Η ενίσχυση νέων επιχειρήσεων στον τομέα της υγείας

- Η εξασφάλιση της ιατρικής περίθαλψης των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού με υποδομές έμφυχου και άψυχου υλικού
- Η επέκταση της εφαρμογής του προγράμματος κουνουποκτονίας (σε 3ετή βάση)
- Δράσεις Δημόσιας υγείας (κουνουποκτονία κ.α.)
- Η εφαρμογή ολοκληρωμένου προγράμματος για την διασφάλιση συνθηκών απόλυτης προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία.

Ως κύριας προτεραιότητας καταγράφονται :

- Ενίσχυση υποδομών δημόσιων δομών υγείας, εξοπλισμός, εκσυγχρονισμός παροχών και μέσων πρόληψης και θεραπείας και ανάπτυξης δικτύου δομών υγείας σε επίπεδο περιφέρειας
- Ενίσχυση υποδομών εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων. Υποστήριξη προγραμμάτων συσχετιζόμενα με ευάλωτες ομάδες και ανάγκες αγοράς, πιλοτικά στοχευμένα σε ομάδες ή περιοχές προγράμματα κατάρτισης.
- Βελτίωση, εκσυγχρονισμός, εξοπλισμός, συντήρηση των υποδομών αθλητισμού
- Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση όλων των ατόμων, ιδίως των νέων, των μακροχρόνια ανέργων και των οικονομικά μη ενεργών ατόμων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης.
- Δράσεις προώθηση της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας
- Συνέχιση δράσεων λειτουργίας Δομών που ξεκίνησαν στην τρέχουσα περίοδο , όπως Κέντρα Κοινότητας με διεύρυνση του ρόλου τους, δομές υποστήριξης τομέων υγείας και εξαρτήσεων
- Υποστήριξη πρόσβασης στη δημόσια εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς, διασύνδεση προγραμμάτων με αγορά εργασίας.
- Υποστήριξη ενσωμάτωσης ευάλωτων κοινωνικά ομάδων και προώθηση σε απασχόληση, όπως οι Ρομά, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών
- Εγκατάσταση μηχανισμού σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο προώθησης σε απασχόληση – κοινωνική επιχειρηματικότητα, με ταυτόχρονη υποστήριξη και παρακολούθηση των ευάλωτων κυρίως ομάδων πληθυσμού, σε συνεργασία με τις υπηρεσίες του ΟΑΕΔ.

Ως οριζόντια θέματα προκρίνονται:

- Η έγκαιρη επικαιροποίηση χαρτογράφησης τομέα εκπαίδευσης και υγείας σε επίπεδο περιφέρειας
- Η επικαιροποίηση περιφερειακών σχεδίων τομέων του υπόψη στόχου πολιτικής, συσχετιζόμενα με εθνικές πολιτικές τομέων.
- Η έγκαιρη συνεργασία όλων των φορέων για ετοιμότητα υλοποίησης των έργων.
- Η δικτύωση κοινωνικών δομών
- Η απλοποίηση συστήματος υλοποίησης έργων ΕΚΤ και η αποσαφήνιση ρόλων μεταξύ κεντρικών και περιφερειακών φορέων.

Ενδεικτικές Κατηγορίες Δράσεων ή Έργα	Δικαιούχοι	Ωφελούμενοι
Έργα του άξονα χρηματοδοτούνται κυρίως από το ΕΣΠΑ (Περιφερειακό και Τομεακά Προγράμματα). Κύριο μέλημα της Περιφέρειας Θεσσαλίας από εθνικούς πόρους είναι η ωρίμανση και συμπλήρωση έργων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ. Ενδεικτικά έργα και δράσεις που θα ενταθούν στον άξονα είναι:		
Κατασκευές, συντηρήσεις, βελτιώσεις, αποκαταστάσεις ζημιών κλπ στο σύνολο των υποδομών υγείας	Δ/σεις της Περιφέρειας Θεσσαλίας	Πολίτες των πόλεων και της Υπαίθρου Άτομα με αναπηρία Μαθητές και αθλητές, αθλητικοί σύλλογοι
Εξασφάλιση σύγχρονου εξοπλισμού στο σύνολο των υποδομών υγείας	Δομές Υγείας	
Έργα και δράσεις Δημόσιας Υγείας	Δομές Πρόνοιας	
Κατασκευές, συντηρήσεις, βελτιώσεις, αποκαταστάσεις ζημιών κλπ στο σύνολο των υποδομών αθλητισμού	Νομικά πρόσωπα με αρμοδιότητες στον τομέα	

Εξασφάλιση σύγχρονου εξοπλισμού στο σύνολο των υποδομών αθλητισμού	και σωματεία Πολίτες που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες
Έργα και δράσεις κοινωνικής μέριμνας	
Χρηματοδότηση και στήριξη μέσω προγραμματικών συνεργασιών και επιχορηγήσεων των πρωτοβουλιών που αφορούν πρόληψη εξαρτήσεων, κοινωνικές δράσεις προς ευάλωτες ομάδες, ανέργους, άπορους, παιδιά κλπ	
Δράσεις που αφορούν προσβασιμότητα ατόμων με αναπηρία	
Οι επαναλαμβανόμενες δράσεις για συντηρήσεις, βελτιώσεις, αποκαταστάσεις ζημιών, επισκευές, εξοπλισμό υποδομών υγείας, πρόνοιας, εκπαίδευσης, αθλητισμού κλπ είναι επαναλαμβανόμενες και καλύπτονται από το Εθνικό Σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων αρμοδιότητας Περιφέρειας Θεσσαλίας και ειδικότερα από τη ΣΑΕΠ 517.	

Δράσεις που θα αναληφθούν με χρηματοδότηση του ΠΠΑ, μόνον εφόσον δεν υπάρξει σχετική χρηματοδότηση από το Συγχρηματοδοτούμενο Σκέλος (Περιφερειακό Ε.Π. και Τομεακά Ε.Π.) ή εφόσον είναι συμπληρωματικές ως προς αυτό ή εφόσον κρίνεται κρίσιμη η άμεση υλοποίησή τους ενώ καθυστερούν σχετικές προσκλήσεις από τα ΕΠ.
Νέα Έργα και Υποδομές Εκπαίδευσης

Αναμενόμενα αποτελέσματα
Τα αναμενόμενα αποτελέσματα του άξονα μπορούν να συνοψισθούν στα εξής:
Βελτίωσης της Δημόσιας υγείας μέσω της ενίσχυσης των υποδομών και υπηρεσιών υγείας και των δράσεων δημόσιας υγείας
Βελτίωση της ποιότητας ζωής μέσω της ενίσχυσης των υποδομών μαζικού αθλητισμού στις πόλεις και στην ύπαιθρο
Στήριξη ευπαθών ομάδων πληθυσμού
Κοινωνική ενσωμάτωση και προστασία, ευάλωτων ομάδων, προσπελασιμότητα ατόμων με αναπηρία
Στήριξη της οικογένειας και βελτίωση της ποιότητας ζωής στις πόλεις και στην ύπαιθρο

Θέματα εφαρμογής
Ως οριζόντια θέματα προκρίνονται:
Η έγκαιρη ωρίμανση των απαιτούμενων και προβλεπόμενων έργων, με εξασφάλιση χρηματοδότησης μελετών και συνέργειες όλων των επιπέδων για την επίτευξη του σκοπού αυτού.
Επίλυση θεμάτων που αφορούν αρμοδιότητες φορέων και προγραμματικές συμβάσεις

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΤΟΧΟΥ ΕΠΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΕΠΑ 2021-2025	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΣΠΑ 2014-2020	Τιμή Στόχος
3	3.1	Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός	Μονάδες υγείας που βελτιώνονται	Εκροών	Αριθμός	T1626	1
3	3.1	Έργα και δράσεις Δημόσιας Υγείας	Αριθμός έργων και δράσεων για την πρόσπιση της Δημόσιας Υγείας	Εκροών	Αριθμός		2
3	3.4	Ενίσχυση υποδομών για βελτίωση της ενσωμάτωσης ατόμων με αναπηρία	Αριθμός δράσεων υποστήριξης ατόμων με αναπηρία	Εκροών	Αριθμός	11505	1
3	3.5	Κοινωνικές επενδύσεις (στήριξη της οικογένειας, ενίσχυση προσχολικής αγωγής)	Αριθμός δομών παροχής υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας και προστασίας	Εκροών	Αριθμός	11213	1
3	3.5	Έργα και δράσεις για πρόληψη, κοινωνικές δράσεις για ευάλωτες ομάδες, ανέργους, άπορους, παιδιά κλπ	Αριθμός έργων και δράσεων για ευάλωτες ομάδες, για πρόληψη εξαρτήσεων, για παιδιά κλπ	Εκροών	Αριθμός		2
3	3.13	Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού	Αριθμός υποδομών στον τομέα του αθλητισμού που βελτιώνονται / εκσυγχρονίζονται	Εκροών	αριθμός		20
3	ΟΛΕΣ	ΟΛΕΣ	Μελέτες, εμπειρογνομosύνες, έρευνες, αξιολογήσεις	Εκροών	Αριθμός	12201	2

2.4. Άξονας Προτεραιότητας 4 «Ανάπτυξη Υποδομών»

Ο στόχος της Ανάπτυξης Υποδομών εξειδικεύεται στους εξής τρεις ειδικούς στόχους σύμφωνα με το **Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης**:

- Δίκτυα
- Μεταφορές
- Εφοδιαστική Αλυσίδα

Σε επίπεδο περιφέρειας, οι στόχοι που σχετίζονται με το ΕΠΑ (πάντα σε συνάρτηση με την ύπαρξη επαρκών πόρων) είναι:

- Ανάπτυξη, βελτίωση, συντήρηση, εκσυγχρονισμός του συνόλου των υποδομών μεταφορών, κτηριακών κλπ της Περιφέρειας Θεσσαλίας
- Ολοκληρώσεις μελετών έργων και χωροταξίας
- Ολοκλήρωση αγροτικών υποδομών και διασφάλιση της λειτουργικότητάς τους

Ενδεικτικές Κατηγορίες Δράσεων ή Έργα	Δικαιούχοι	Ωφελούμενοι
Από το σύνολο των στόχων της Περιφέρειας που σχετίζεται με τον άξονα, κύριο μέλημα της Περιφέρειας Θεσσαλίας είναι η συνέχιση της κάλυψης των δαπανών που προκύπτουν από την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, όπως αυτή προκύπτει από τη σχετική νομοθεσία. Ενδεικτικά έργα και δράσεις που θα ενταθούν στον άξονα είναι:		
Ανάπτυξη, βελτίωση, συντήρηση, εκσυγχρονισμός οδικών μεταφορών	Περιφέρεια Θεσσαλίας, Δ/σεις Τεχνικών έργων και άλλες ΟΤΑ Α' βαθμού Φορείς του Δημοσίου και οργανισμοί του ευρύτερου Δημοσίου Τομέα	Πολίτες των πόλεων και της Υπαίθρου Επιχειρήσεις εμπορευματικών μεταφορών Μέσα Μαζικής Μεταφοράς Επιχειρήσεις (μεταφορές)
Επαναλαμβανόμενες δράσεις αποχιονισμών, ηλεκτροφωτισμού, άρσης καταπτώσεων, διαγραμμίσεων, μικρών τεχνικών, καθαρισμών, φύλαξη συράγγων κλπ		
Μελέτες οδικών και άλλων έργων για ωρίμανση έργων που θα ενταχθούν στο ΕΣΠΑ ή θα ολοκληρωθούν από εθνικούς πόρους		
Αστική κινητικότητα		
Οι δαπάνες για τις δράσεις που αφορούν συντηρήσεις, ανάπτυξη, βελτίωση, εκσυγχρονισμός οδικών υποδομών, δράσεις αποχιονισμού, ηλεκτροφωτισμού, άρσης καταπτώσεων, διαγραμμίσεων, μικρών τεχνικών, καθαρισμών, απαλλοτριώσεις, επιτάξεις, δίκτυα ΟΚΩ κλπ είναι επαναλαμβανόμενες και ανελαστικές. Καλύπτονται δε από το Εθνικό Σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων αρμοδιότητας Περιφέρειας Θεσσαλίας και ειδικότερα από τη ΣΑΕΠ 517.		

Δράσεις που θα αναληφθούν με χρηματοδότηση του ΠΠΑ, μόνον εφόσον δεν υπάρξει σχετική χρηματοδότηση από το Συγχρηματοδοτούμενο Σκέλος (Περιφερειακό Ε.Π. και Τομεακό Ε.Π.) ή εφόσον είναι συμπληρωματικές ως προς αυτό ή εφόσον κρίνεται κρίσιμη η άμεση υλοποίησή τους ενώ καθυστερούν σχετικές προσκλήσεις από τα ΕΠ.
Νέα έργα οδικών μεταφορών
Νέα λιμενικά έργα
Νέα σιδηροδρομικά έργα

Έξυπνα συστήματα στον κλάδο των μεταφορών

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα του άξονα μπορούν να συνοψισθούν στα εξής:

Ασφάλεια των πολιτών κατά τη διαβίωση και τη μετακίνηση

Βελτίωση της ζωής των πολιτών στις πόλεις και στην ύπαιθρο

Άρση της γεωγραφικής απομόνωσης πόλεων, οικισμών και νησιών

Αύξηση του ΑΕΠ λόγω της βελτίωσης των μεταφορικών υποδομών

Θέματα εφαρμογής

Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, η Περιφέρεια είναι υπεύθυνη για την ανάπτυξη, βελτίωση, συντήρηση και αποκατάσταση του οδικού δικτύου αρμοδιότητάς της. Για το λόγο αυτό τα έργα – υποέργα της κατηγορίας προκρίνονται άμεσα για ένταξη.

Αναλυτικά το πλαίσιο:

- 1) ΑΡΘΡΟ 102 Ελληνικού Συντάγματος «ΠΕΡΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΠΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ».
- 2) Π.Δ /25/28 -11-1929 ΑΡΘΡΑ 1 & 5 «ΠΕΡΙ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ ΟΔΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ», ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΟΔΩΝ, ΥΠΟΧΡΕΟΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΑΥΤΩΝ.
- 3) Ν. 3155/1955 «ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ ΟΔΩΝ», ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΟΔΩΝ, ΥΠΟΧΡΕΟΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΑΥΤΩΝ.
- 4) Π.Δ 30/1996 «ΚΩΔΙΚΑΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ» ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΠΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ, ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.
- 5) Ν.2503/1997, ΑΡΘΡΑ 5& 6, «ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ».
- 6).Ν.3481/2006, ΑΡΘΡΟ 7 «ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΟΔΩΝ».
- 7)ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΟΔΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ :
 - α)ΑΡΙΘΜ. 3841/Τα/20-09-2007 /ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΠΕΡΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
 - β)ΑΡΙΘΜ.2924/48489/20-07-2009/ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΠΕΡΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
 - γ)ΑΡΙΘΜ. 1536/16-09-2011/ΠΕΡ.ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ.
- 8) Ν.3852/2010 « ΝΕΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ».
- 9) Ν.4555/2018 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Ν.3852/2010 ,ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ.
- 10) Π.Δ 129/2010 «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ» ΟΠΩΣ ΑΥΤΟΣ ΤΡΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΚΑΙ ΙΣΧΥΕΙ ΣΗΜΕΡΑ.

Άλλα οριζόντια θέματα που κρίνονται σημαντικά:

-Η έγκαιρη κατάρτιση των ΕΠ ΕΣΠΑ περιόδου 2021-27

-Έγκαιρη ωρίμανση των απαιτούμενων και προβλεπόμενων έργων, με εξασφάλιση χρηματοδότησης μελετών και συνέργειες όλων των επιπέδων για την επίτευξη του σκοπού αυτού.

-Η έγκαιρη συνεργασία όλων των φορέων για ετοιμότητα υλοποίησης των έργων.

Καταγραφή Επαρχιακού Δικτύου αρμοδιότητας Τεχνικών Υπηρεσιών Π.Ε.

Π.Ε. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	Π.Ε. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ					
ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΧΛΜ	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΚΑΚΗ	ΛΙΑΝ ΔΥΣΧΕ ΡΗΣ
ΠΡΩΤΕΥΟΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΔΙΚΤΥΟ						
Αρ. 1	Καρδίτσα - Κέδρος (24) - Λ. Σμοκόβου (37) Ρεντίνα (57) Αυχένας Ζαχαράκη (61) προς Μακρακώμη Νομού Φθιώτιδας	61	61			
Αρ. 2	Καρδίτσα - Μητρόπολη (9) - Περιφέρεια Μεσσηνικόλα - Αυχένας Τσαρδάκι (25) - Καστανιά (38) - Καροπλέσι (52) - Νεράιδα (60) - όρια Νομού (66) προς Κλειστόν Ν. Ευρυτανία	66	52	0	8	6
Αρ. 3	Καρδίτσα - Φανάρι (15) - Μουζάκι (30) - Δρακοτρυπα (37) - Οξυά (43) - Αργιθέα (65) - Γέφυρα Κοράκου (90) προς Πηγές όμορου Νομού Άρτας	90	90			
Αρ. 4	Καρδίτσα - Καρδίτσομάγουλα (4)	4	4			
Αρ. 5	Καρδίτσα - Μυρίνη (5) - Μακρυχώρι (10) - Μαραθέα (26)	26	23			3
Αρ. 6	Από 5ο χλμ επαρχ οδού 1 προς Καλλίθηρο (5,5) - Ραχούλα (12) - Αμάραντος (19,5) - Σαραντάπορο (32) - Μολόχα (36,5) - Νεράιδα (37) - Όρια Νομού (42) προς Βίνιανη Ν. Ευρυτανίας	46,5	37	0	0	9,5
Αρ. 7	Από 4ο χλμ επαρχ οδού (2) προς Κρύα Βρύση (3) - Ξυνονέρι (4) - Αγ. Γεώργιος (8)	8	8			
Αρ. 8	Από Μητρόπολη 9ο χλμ επ. οδού 2 - Μοσχάτο (5) - Αυχένας Τσαρδάκι (10)	10	10			
Αρ. 9	Από 20ο χλμ επαρχ οδού 2 - Μεσσηνικόλας (3) - Μορφοβούνι (5) - Κρυονέρι (13) - Πεζούλα (19) - Φυλακτή (21) - Πετρίλλο (38) - Λεοντίτο (48) - Στεφανιάδα (58) - Μάραθος (74) - Γέφυρα Κοράκου (78) προς πηγές όμορου Ν. Άρτας	78	43			35
Αρ. 10	Από γέφυρα Καραϊσκάκη επαρχ οδού 3 Μακράς Ράχης Κερασιάς (10) - Νεοχώρι (22) - Μπελοκομύτης (25,5) - Φραγμ. Ταυρωπού (30) - Μούχα (33) - Καστανιά (38)	38	30	0	8	0
Αρ. 11	Από γέφυρα Μπαλάνου επαρχ οδού 3 προς Πευκόφυτο (7). Πετρίλο (26) προς Τροβάτου ομόρου Ν. Ευρυτανίας (33)	33	26	0	0	7
Αρ. 12	Μουζάκι - Λαζαρίνα (6) - Αγνατερό (17) δια Σ.Σ Καλυβίων	17	17			
Αρ. 13	Από Λαζαρίνα επαρχ οδού 12 όρια Νομού Τρικάλων προς Μεγάλα Καλύβια	2	2			
Αρ. 14	Από Φανάρι 15 χλμ επαρχ οδού 3 - Μαγούλα (5) - Ριζοβούνι (12) - Μακρυχώρι (20)	20	12			8
Αρ. 15	Από 13 χλμ εθν οδού Καρδίτσας - Τρικάλων Προάστιο (6) - Βλοχός (30) - Αγ. Δημήτριος (34) όρια Νομού (40) προς Μαυροβούνι όμορου Ν. Λάρισας	40	34			6

Αρ. 16	Από Δέλτα 8 χλμ εθν οδού Καρδίτσας Φαρσάλων - Γοργοβίτες (3) - Παλαμάς (13) - Βλοχός (25) - όρια Νομού (29) προς Φαρκαδόνα Ν. Τρικάλων	29	29	
Αρ. 17	Από Δέλτα 8 χλμ. εθν. οδού Καρδίτσας Φαρσάλων - Αστρίτσας (15) - Ιτέα (18) - όρια Νομού (26) προς Βούναινα όμορου Νομού Λαρίσας	26	26	
Αρ. 18	Από Παλαμά - Ιτέα (7) - Φύλλο (9) Σ.Σ Ορφανά (14) όρια Νομού (20) προς Φάρσαλα όμορου Νομού	20	20	
Αρ. 19	Από Σοφάδες 16 χλμ εθν οδού Καρδίτσας - Φαρσάλων - Πύργος Κιερίου (4) - Ματαράγκα (6)	6	6	
Αρ. 20	Από Σοφάδες 16 χλμ εθν οδού Καρδίτσας - Φαρσάλων - Άμπελος (9) - Μελισσοχώρι (13) μέχρι επαρχ οδού 1 (16)	16	16	
Αρ. 21	Από 16 χλμ Σοφάδες εθν οδού Καρδίτσας - Φαρσάλων - Φίλια (11) - Ανάβρα (20) - Κάτω Κτημένη (30) - Λ. Καίτσας (33) όρια Νομού Φθιώτιδας	33	33	
Αρ. 22	Από Κέδρο 23ο χλμ επαρχ οδού 1 - Ανάβρα (5,5) - Αχλαδιά (7,5) - Λεοντάρι (10) - Ασημοχώρι (14) όρια Νομού (15) προς Δομοκό όμορου Νομού	15	15	
Αρ. 23	Από Σοφάδες 16 χλμ εθν οδού Καρδίτσας Φαρσάλων - Κυψέλη (7) - Πασχαλίτσα (15)	15	15	
Αρ. 24	Από Γεφύρια 26ο χλμ εθν οδού Καρδίτσας Φαρσάλων - Πασχαλίτσα (9) - Ορφανά (16)	16	4	12
Αρ. 25	Διακλάδωση επαρχ οδού 25 - όρια Νομού (1) προς Σ.Σ Σταυρού	1	1	
Αρ. 26	Γέφυρα Κοράκου - Αργύρι (28) όρια Νομού (30) προς Ραφτόπουλο όμορου Νομού	30	18	12
Αρ. 27	Μουζάκι - όρια Νομού (2) προς Παλιομονάστηρο όμορου Νομού Τρικάλων	3	3	

Π.Ε. ΤΡΙΚΑΛΩΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΧΛΜ	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΚΑΚΗ	ΛΙΑΝ ΔΥΣΧΕ ΡΗΣ
ΠΡΩΤΕΥΟΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΔΙΚΤΥΟ						
Αρ. 1	Τρίκαλα - Κρηνίτσα και Λιόπρασο- Αγρηλιά -Κρηνίτσα-Αρδάνι-Βάνια (Πλάτανος)-Ελληνόκαστρο-Λιόπρασο	53,9	53,9			
Αρ. 9	Πύλη (διαστ. Εθν. Οδού Τρικάλων- Άρτας)- Στουρναρέϊκα- Βαθύρεμμα- Μεσοχώρα-Διαστ/ση Εθν. Οδού Τρικάλων-Άρτας	44	44			
Αρ. 11	Από διακλάδωση προς Κλεινό - γέφυρα Μουργκάνι μέχρι το 36° χλμ. της Εθνικής οδού Τρικάλων - Ιωαννίνων	21,5	21,5			
Αρ. 13	Από την επαρχ. Οδό 11- Καστανιά - Κρανιά - Τρία ποτάμια -Γέφυρα Γαρδικίου (μέχρι συναντήσεως της Εθν. Οδού Τρικάλων- Άρτας)	49,8	49,8			

Αρ. 16	Καλαμπάκα - Κονισκός προς Ελασσόνα από το 16° χλμ. της Εθν. Οδού Τρικάλων-Ιωαννίνων δια Γερακαρίου Λογγάς	32,5	32,5	
Αρ. 18	Καλαμπάκα - Καστράκι - Ι. Μονή Μετεώρων με διακλάδωση προς Ι.Μ. Αγίου Στεφάνου - διαστ. Εθν. Οδού Τρικάλων-Καλαμπάκας	13	13	
Αρ. 25	Γεωργανάδες (διαστ. Εθν. Οδού Τρικάλων-Λαρίσης) - Οιχαλία-Κρήνη - Διάσελλο	19,8	19,8	
Αρ. 26	Κεραμίδι - Φαρκαδόνα - Παναγίτσα - Γριζάνο - Μεγ. Ελευθεροχώρι" (το εντός των ορίων του Νομού τμήμα της οδού " Μυλογούτσα - Τσιότι (Φαρκαδόνα) - Παλαμάς	17	17	
ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΤΡΙΚΑΛΩΝ				
Αρ. 1	Κρηνίτσα - Παλαιόπυργος - Αγρελιά	28,5	28,5	
Αρ. 2	Έγινε κατάταξη σε πρωτεύουσα επαρχιακή οδό με αριθμό 1	0	0	
Αρ. 3	Τρίκαλα-Μικρό Κεφαλόβρυσο - Σαρακίνα μέχρι της Εθν. οδού Τρικάλων-Καλαμπάκας	21,5	21,5	
Αρ. 4	Τρίκαλα - Μεγάλα Καλύβια - προς Λαζαρίνα μέχρι Μουζάκι	6,2	6,2	
Αρ. 5	Παραπόταμος - Βαλτινό - Μεγάρχη από Εθν. οδό Τρικάλων- Άρτας	15,5	15,5	
Αρ. 6	Παλαιομονάστηρο προς Μουζάκι	2,4	2,4	
Αρ. 7	Πύλη - Πιαλεία - Βαλτινό δια Δούσικου και Γοργούρι	21,6	21,6	
Αρ. 8	Πύλη - Φήκη - Παραπόταμος από επαρχ. οδό 7 σε επαρχ. οδό 5	8,7	8,7	
Αρ. 9	Έγινε κατάταξη σε πρωτεύουσα επαρχιακή οδό με αριθμό 2	0	0	
Αρ. 10	Μοσχόφυτο - Πολυνέρι προς Τετράκωμο μέχρι Βουλγαρέλι από 44° χλμ. Πρωτ. επαρχ. οδού με αρ. 9	33	27	6
Αρ. 11	Περτούλι -Χρυσομηλιά έως διακλάδωση προς Κλεινό (Έγινε μερική κατάταξη σε πρωτεύουσα επαρχιακή οδό με αριθμό 3)	22	22	
Αρ. 12	Χρυσομηλιά Παλαιοχώρι	4,3	4,3	
Αρ. 13	Έγινε κατάταξη σε πρωτεύουσα επαρχιακή οδό με αριθμό 4	0	0	
Αρ. 14	Κρανιά - Κατάφυτο - Χαλίκι	15,5	15,5	
Αρ. 15	Κορυφή προς Θεοδωριανά από Εθν. οδό Τρικάλων- Άρτας	2,34	2,34	
Αρ. 16	Έγινε κατάταξη σε πρωτεύουσα επαρχιακή οδό με αριθμό 5	0	0	
Αρ. 17	Θεόπετρα - Ρίζωμα - Βάνια (Πλάτανος)	8,5	8,5	
Αρ. 18	Έγινε κατάταξη σε πρωτεύουσα επαρχιακή οδό με αριθμό 6	0	0	
Αρ. 19	Μετέωρα -Βλαχάβα - Καλύβια (Καλλιθέα) από Πρωτ. επαρχ. οδό με αρ. 6 έως Πρωτ. επαρχ. οδό 5	25	14	11
Αρ. 20	Γέφυρα Μουργκάνι - Οξύνεια - Αγνάντια από 7° χλμ. οδού Γέφυρας Μουργκάνι -Γρεβενών	13,5	13,5	
Αρ. 21	Οξύνεια προς Καταφύγι (Καλλιθέα) και Κρανιά Γρεβενών	17	6,5	0 10,5

Αρ. 22	Γέφυρα Παλαιόχανο - Καλομοίρα - Νέα Κουτσούφλιανη (Παναγία) από υπ' αριθμ. 4 Πρωτ. επαρχ. οδού δια Ματονερίου - Αμπελοχωρίου και Μαλακασίου μέχρι Εθνικής οδού Τρικάλων - Ιωαννίνων	33	27,5	2	3,5	
Αρ. 23	Νέα Κουτσούφλιανη (Παναγία) προς Κρανιά Γρεβενών από 64ου χλμ μέχρι Εθνικής οδού Τρικάλων - Ιωαννίνων	5,4	5,4			
Αρ. 24	Σίνου Κερασιά (Κερασούλα) - Τσούκα (Φωτεινό) - Γερακάρι από Εθνικής οδού Γέφυρας Μουργκάνι - Δεσκάτης και δια Μαυρελίου μέχρι Πρωτ. επαρχ. οδού με αρ. 5	22,2	22,2			
Αρ. 25	Έγινε κατάταξη σε πρωτεύουσα επαρχιακή οδό με αριθμό 7	0				
Αρ. 26	Έγινε κατάταξη σε πρωτεύουσα επαρχιακή οδό με αριθμό 8	0				
Αρ. 27	Βόριανη (Αχλαδοχώρι) - Γριζάνο	2,8	2,8			
Αρ. 28	Διακλάδωση προς Σκεπάρι και Βλαχάβα από Εθνική οδό Γέφυρα Μουργκάνι - Δεσκάτης	11	11			
Π.Ε. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΟΡΑΔΩΝ						
ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΧΛΜ	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΚΑΚΗ	ΛΙΑΝ ΔΥΣΧΕ ΡΗΣ
ΠΡΩΤΕΥΟΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΔΙΚΤΥΟ						
Αρ. 1	Βόλου - Άλλης Μεριάς	4,5	4,5			
Αρ. 2	Άνω Βόλου - Μακρυνίτσας - Σταγιατών - Προφήτη Ηλία.	4,8	4		0,8	
Αρ. 3	Πορταριάς - Μακρυνίτσας.	2,5	2,5			
Αρ. 4	Από 12ο χλμ. υπ' αρ. 34α' Εθνικ- κής οδού έως Κατηχώρι.	3,4	3,4			
Αρ. 5	Από Χ.Θ. 23+700 υπ' αριθ. 34α' Εθνικής οδού έως Σανατόριο.	1			1	
Αρ. 6	Από Χ.Θ. 25+0,0 υπ' αριθ. 34α' Εθν. οδού έως Πουριανό Σταυρό	6,5		6,5		
Αρ. 7	Ζαγοράς-Πουρίου προς Σκλήθρο (μέχρι όρια Νομού).	9		6	3	
Αρ. 8	Αγριάς - Δράκειας - Χορεύτρας δι' Αγίου Λαυρεντίου-Αγίου Γεωργίου - Πινακατών-Βυζιτσας-Μηλεών μετά των διακλαδώσεων.	50,7	20,2	30,5		
0	Από Χ.Θ. 20+700 υπ' αριθ. 34 Εθνικής οδού προς Μηλιές & από Χ.Θ. 18+600 υπ' αριθ. 34 Εθνικής οδού προς Καλά Νερά.	7	7			
Αρ. 10	Από Χ.Θ.23+600 υπ' αριθ. 34 Εθνικής οδού προς Άφισο.	2	2			
Αρ. 11	Από Χ.Θ. 31+200 υπ' αριθ. 34 Εθν. οδού προς Αργαλαστή-Τρίκερι.	56	56			
Αρ. 12	Από Χ.Θ. 1+800 υπ' αριθ. 11 Επαρχιακής οδού προς Συκή.	5,5	5,5			
Αρ. 13	Από Αργαλαστή - Ξυνόβρυση.	6,7	6,7			
Αρ. 14	Αργαλαστής - όρμου Πάλτσης.	10	10			
Αρ. 15	Αργαλαστής-Λαύκου-Πλατανιά	12,6	8,6	4		
Αρ. 16	Μηλίνα - Προμύρι.	12	12			
Αρ. 17	Από Χ.Θ. 39+500 και 42+500 υπ' αριθ. 34 Εθνικής οδού προς Πρόπαν (Καλαμάκι).	3	1	2		

Αρ. 18	Από Χ.Θ.65+200 υπ' αριθ.34 Εθνικής οδού προς Κισσό.	1,2	1,2		
Αρ. 19	Από Χ.Θ. 64+800 υπ' αριθ. 34 Εθν. οδού προς Άγιο Ιωάννη.	6,5	1,5	5	
Αρ. 20	Βόλος -Καναλιών προς Αγιά μέχρι ορίων Νομού.	37,4	24	12	1,4
Αρ. 23	Βόλου- Διμηγίου- Παλιουρίου από Χ.Θ. 2+300 υπ' αριθ. 6 Εθν. Οδού	7	4	3	
Αρ. 24	Από χ.θ. 10+400 υπ'αρ.6 Εθν. οδού προς Σέσκλο-Αρχαιολογικό χώρο.	5,2		5,2	
Αρ. 25	Από χ.θ. 16+700 υπ'αριθ. 6 Εθνικ. Οδού προς Άγιο Γεώργιο Φερρών.	2	2		
Αρ. 26	Βελεστίνου- Μικρού Περιβολακίου.	11	11		
Αρ. 28	Από Χ.Θ. 3+0,00 υπ' αριθ. 39 Εθνικής οδού προς Πευκάκια.	3,5	3,5		
Αρ. 29	Από Χ.Θ. 4+0,00 υπ' αριθ. 39 Εθνικής οδού προς Αλυκές.	3	3		
Αρ. 30	Από Χ.Θ. 14+0,00 υπ' αριθ. 39 Εθν. οδού προς παραλία (Χρυσή ακτή Παναγίας)	1	1		
Αρ. 31	Από Χ.Θ. 8+0,00 υπ' αριθ. 15 Εθν. οδού προς Περίβλεπτο.	8,8	8,8		
Αρ. 32	Αλμυρός-Φυλάκη προς Φάρσαλα διά Ευξεινουπόλεως-Μαυρολόφου-Αργυλοχωρίου μέχρι όρια Νομού.	23	12	11	
Αρ. 33	Αλμυρού-Ανάβρας προς Μελιταία διά Νεοχωρακίου - Κελεμενί.	44,1		44,1	
Αρ. 34	Αλμυρός - Τσιγγέλι από 11° χλμ. υπ' αριθ. 1 Εθνικής οδού.	7,1	7,1		
Αρ. 35	Αλμυρός-Πλάτανος-Βρύναινα από Νέο Πλάτανο και διά Κοκκωτών.	20,1		16,1	4
Αρ. 36	Διακλάδωση Βρύναινας-Αγ.Ιωάννη από Χ.Θ.20+200 υπ' αριθ.1 Εθν. οδ.	18	11	7	
Αρ. 37	Σούρρης -Αμαλιάπολης από Χ.Θ. 23+200 υπ' αριθ. 1 Εθνικής οδού.	8,4			8,4
Αρ. 38	Σούρρης-ΑγίαςΤριάδας από Χ.Θ. 25+600 υπ' αριθ. 1 Εθνικής οδού	1,5	1,5		
Αρ. 39	Σούρρης - όρμου Νηές από Χ.Θ. 26+600 υπ' αριθ. 1 Εθνικής οδού.	4	4		
Αρ. 40	Πτελεού - παραλίας από Χ.Θ. 33+400 υπ' αριθ. 1 Εθνικής οδού.	4,5	4,5		
Αρ. 42	Διακλάδωση Ανηλίου από Χ.Θ. 67+200 υπ'αριθ. 34 Εθνικής οδού.	1,8	1,8		
Αρ. 43	Ενωτική οδός υπ'αρ.30 Εθν. Οδ. & υπ'αρ.32 Επαρχ. οδ. στην Πέρδικα.	4			4
ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ					
Αρ. 21	Γλαφυρών - Βένετο από Χ.Θ. 16+500 υπ'αριθ. 20 Επαρχ. Οδού.	9			9
Αρ. 22	Καναλιών-Κεραμιδίου από χ.θ. 26+500 υπ'αριθ. 20 Επαρχιακής οδού.	22		22	
Αρ. 27	Ριζομύλου - Καναλιών από Χ.Θ. 22+700 υπ' αριθ. 6 Εθνικής οδού.	11	11		
Αρ. 41	Διακλάδωση Αχιλλείου προς Γλύφα από Χ.Θ. 38+400 υπ' αριθ. 1 Εθνικής οδού.	13,6	7	6,6	
Αρ. 44	Κάτω Αργυλοχώρι - Ανθότοπος.	5			5
Αρ. 45	Σκιάθου - Κουκουναριές με διακλάδωση προς Κάστρο.	20,2	18		2,2

ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΧΛΜ	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΚΑΚΗ	ΛΙΑΝ ΔΥΣΧΕΡΗΣ
Αρ. 46	Σκόπελος- Κλήμα - Λουτράκι διά Γλώσσας και όρμου Αγώντα.	33,2				33,2
Π.Ε. ΛΑΡΙΣΑΣ						
ΠΡΩΤΕΥΟΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΔΙΚΤΥΟ						
Αρ. 1	Λάρισα-Αγιά-Αγιόκαμπος (Από 8 ΧΛΜ Π.Ε.Ο Λάρ-Βόλου)	42	39	3		
Αρ. 2	Λάρισα-Συκούριο-Ελάτεια-Ευαγγελισμός	27	27			
Αρ. 3	Συκούριο-Πλατύκαμπος-Νικαϊά μέσω Χάλκης	22	13,5		1,5	7
Αρ. 4	Συκούριο-Σπηλιά-Αναστολή-Δήμητρα	47,3	27,5	2		17,8
Αρ. 5	Αγιά-Καλαμάκι προς Κανάλια και Βόλο (Από 16 ΧΛΜ επ.οδού Ν1)	24	24			
Αρ. 6	Αγιά-Σκλήθρο προς Ζαγορά από επ.οδού Ν1	21,3	11,1		6,2	
Αρ. 7	Σκλήθρο-Βουλγαρική (έλαφος)-Καλαμάκι	21	18		3	
Αρ. 8	Αγιά-Μελιβόια-Σ.Σ Πυργετού μέσω κόκκινου νερού Καρίτσας-Στοιμιού-Ομολίου	42	34,7	7,3		
Αρ. 9	Σ.Σ Πυργετού-Κρανιά Ολυμπού-Ραψάνη	13,8	11,8	2		
Αρ. 10	Σ.Σ Πυργετού-Ραψάνη-Ιτέα	18,2	9,2			9
Αρ. 11	Λάρισα-Καλλιπέυκη προς Λεπτοκαρυά (Από 3+700 ΧΛΜ) Ε.Ο Λάρισας Κοζάνης	62	43,8	18,2		
Αρ. 12	Γόννος- Τέμμη- Αμπελάκια	11	11			
Αρ. 13	Τύρναβος- Μελούνα- Ελασσόνα	25	12,7		12,3	
Αρ. 14	Τύρναβος-Δελέρια- Ροδιά (Από 2+400 ΧΛΜ επ.οδού Ν13)	9,2	9,2			
Αρ. 15	Δαμάσι-Κουτσόχερο (Από 24+900 ΧΛΜ Ε.Ο Λάρισας-Κοζάνης)	11	11			
Αρ. 16	Μυλόγουστα-Μελ.Ελευθεροχώρι όρια Ν.Τρικάλων	13,2	13,2			
Αρ. 17	Παρακαμπτήριος Ελασσόνας Ε.Ο Λάρισας- Κοζάνης	4	4			
Αρ. 18	Ελασσόνα-Τσαρισάνη	4	2	1	1	0
Αρ. 19	Ελασσόνα-Αγιονέρι προς Κονισκό και Καλαμπάκα	30	10,8	9,5	4,6	5,1
Αρ. 20	Ενωτική Εθ.οδού Λάρισας-Ελασσόνας-Ελασ.Δεσκάτης	9	4,6	0		4,4
Αρ. 21	Μυλόγουστα- Βερδικούσια- Αγ. Ανάληψη	40	10,9	10,1		19
Αρ. 22	Κρανέα Δεσκάτης προς Λιβαδερό και Σέρβια (Από Ε.Ο Ελασ. Δεσκάτης)	19,6	16,3		3,3	
Αρ. 23	Καλλιθέα - Ολυμπιάδα προς Λεπτοκαρυά	36,8	22,3	11,5	3	
Αρ. 24	Κρυόβρυση-Καταφύγιο Ολύμπου απο επ.οδού Ν23	17,2	17,2			
Αρ. 25	Βούρμα Νέα Εθν. Οδός (απο 79 ΧΛΜ Ε.Ο Λάρισας -Κοζάνης)	2,1	2,1			
Αρ. 26	Δολίχη-Λιβάδι (απο Ε.Ο Ελασσόνας-Κατερίνης)	12,5	12,5			
Αρ. 27	Δολίχη-Πύθιο -Κοκκινοπηλός (απο Ε.Ο Ελασσόνας- Κατερίνης)	10,2	6,5		3,7	
Αρ. 28	Λάρισα-Μαυροβούνι προς Κοτσερή Καρδίτσα	27,3	27,3			

Αρ. 29	Συν.Θωμάιδος- Αγ.Ανάργυροι -Νέες Καρυές δια Καλ.Κρανώννας	25,2	14	1	10,2	
Αρ. 30	Μαυροβούνι- λουτρό προς Βλοχό και Αγναντερού	10,1	6,3	3,8		
Αρ. 31	Χαρά-Κυπάρισσος-Κραννών δια Αγ.Γεωργίου	23,2	11,8	2	2	7,4
Αρ. 32	Χαρά- Μ.Περιβόλι -Καλαμάκι δια Μεγ. χαλικείου- Κυψέλης	36	24		12	
Αρ. 33	Σ.Σ Φαρσάλων- Μεγ.Ευίδριο προς Πολαμά (απο Ε.Ο Λάρισα-Φαρσάλων)	14,5	14,4		0,1	
Αρ. 34	Σ.Σ Φαρσάλων-Πολυνέρι-Σταυρός (απο επ.οδού Ν33)	9,9	9,9			
Αρ. 35	Μεγ.Ευίδιο-Κυπάρισσος	12,8	12,5		0,3	
Αρ. 36	Φαρσάλα-Βασιλικά προς Χλόη και Βελεστίνο	26,2	25		1,2	
Αρ. 37	Φαρσάλα-Σταυρός (απο 1 χλμ Ε.Ο Φαρσάλα- Λαμίας)	10,7	10,7			
Αρ. 38	Φαρσάλα-Σκοπιά προς Μαντασιά και Μελιταίου	27,4	27,4			
Αρ. 39	Φαρσάλα-Ναρθάκι προς Αλμυρόν απο επ.οδού Ν38	8	4		8	
Αρ. 40	Στεφανοβίκιο -Μεγ.Μοναστήρι Πολυδάμειο δια Ρηγαίου	17,3	9,3	2,7	5,3	
Αρ. 41	Ερέτρια-Ασπρόγεια (απο Ε.Ο Φαρσάλα- Βόλου μέχρι επ.οδού Ν36)	5		5		
Αρ. 42	Παρακαμπτήριος πόλης Λάρισας οδού φαρσάλων Λάρισας - Κοζάνης	7	7			
Αρ. 4	Σπηλιά _Καρίτσα ΗΛΙΑ - ΚΑΡΙΤΣΑ	25	25			
Αρ. 9	Κρανιά - Καλλιπεύκη	20	20			
Αρ. 26	Λιβάδι - Σαραντάπορο	18	18			
Αρ. 8	Παράκαμψη Στομίου	3	3			
Αρ. 8	Παράκαμψη Καρίτσας	6	6			
Αρ. 8	Ενδιάμεσο Στομίου - Καρίτσας	2	2			
Αρ. 8	Παράκαμψη Κόκκινου Νερού	2,5	2,5			
Αρ. 1	Παράκαμψη Αγιάς	2,5	2,5			

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΚΡΟΕΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΤΟΧΟΥ ΕΠΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΕΠΑ 2021-2025	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΣΠΑ 2014-2020	Τιμή Στόχος
4	4.5	Οδικές υποδομές	Οδικό δίκτυο, ανάπτυξη, βελτίωση και συντηρήσεις	Εκρών	Χιλιόμετρα	CO14a	1.500
4	4.8	Οδική ασφάλεια	Ενέργειες οδικής ασφάλειας	Εκρών	Αριθμός	3402	20
4	4.8	Οδική ασφάλεια	Έργα πρόληψης και διαχείρισης κινδύνου μετακινήσεων και μεταφορών	Εκρών	Αριθμός	3403	20
4	4.8	Οδική ασφάλεια	Παρεμβάσεις για την οδική ασφάλεια πεζών	Εκρών	Αριθμός	T3276	10
4	4.10	Πολυτροπική αστική κινητικότητα	Μήκος ποδηλατοδρόμων / μονοπατιών που κατασκευάζονται	Εκρών	Χιλιόμετρα	9002	10
4	ΟΛΕΣ	ΟΛΕΣ	Μελέτες, εμπειρογνομosύνες, έρευνες, αξιολογήσεις	Εκρών	Αριθμός	12201	20

2.5. Άξονας Προτεραιότητας 5 «Ανάπτυξη Εξωστρέφειας»

Ο στόχος της Ανάπτυξης Εξωστρέφειας εξειδικεύεται στους εξής τέσσερις ειδικούς στόχους σύμφωνα με το **Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης**:

- Τουρισμός
- Πολιτισμός
- Αγροδιατροφικός Τομέας
- Βιομηχανία

Σε επίπεδο περιφέρειας, οι στόχοι που σχετίζονται με το ΕΠΑ (πάντα σε συνάρτηση με την ύπαρξη επαρκών πόρων) είναι:

- Προστασία και Προώθηση του Πολιτιστικού Αποθέματος της Περιφέρειας
- Σύγχρονος Πολιτισμός
- Ενίσχυση του Αγροδιατροφικού Τομέα της Περιφέρειας και ειδικότερα των προϊόντων Π.Ο.Π. και Π.Γ.Ε.

Ενδεικτικές Κατηγορίες Δράσεων ή Έργα	Δικαιούχοι	Ωφελούμενοι
Έργα του άξονα χρηματοδοτούνται κυρίως από το ΕΣΠΑ (Περιφερειακά και Τομεακά Προγράμματα) και από τους ΚΑΠ της Περιφέρειας. Από το σύνολο των στόχων της Περιφέρειας που σχετίζεται με τον άξονα, κύριο μέλημα της Περιφέρειας Θεσσαλίας είναι η συνέχιση της κάλυψης των δαπανών που δεν δύναται να ενταχθούν στο ΕΣΠΑ. Ενδεικτικά έργα και δράσεις που θα ενταθούν στον άξονα είναι:		
Δράσεις για την προώθηση του εναλλακτικού Τουρισμού	Περιφέρεια Θεσσαλίας, Δ/ση Τουρισμού – Πολιτισμού	
Έργα και δράσεις για την προστασία και την προώθηση του Πολιτιστικής κληρονομιάς	Περιφέρεια Θεσσαλίας, Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης	Επιχειρήσεις στον κλάδο του τουρισμού
Συντηρήσεις, βελτιώσεις, εκσυγχρονισμός και αποκαταστάσεις ζημιών σε υποδομές πολιτισμού και θρησκευτικής κληρονομιάς	Περιφέρεια Θεσσαλίας, Δ/σεις Τεχνικών έργων	Επιχειρήσεις εξαγωγικών κλάδων
Υποδομές και δράσεις σύγχρονου πολιτισμού		
Υποστήριξη παραγωγών και επιχειρήσεων για την πιστοποίηση προϊόντων Ανάπτυξη Προϊόντων Π.Ο.Π. και Π.Γ.Ε,	Συνεταιρισμοί, Σύλλογοι, Ενώσεις κλπ	Παραγωγοί και ομάδες παραγωγών
Δράσεις για την προώθηση των προϊόντων της Θεσσαλίας (συμμετοχή σε δίκτυα, συμμετοχή σε εκθέσεις, δράσεις προβολής, εκδηλώσεις, δημιουργία οπτικοακουστικού υλικού, ανταλλαγές τεχνογνωσίας και επισκέψεις κλπ)	Φορείς του Δημοσίου και οργανισμοί του ευρύτερου Δημοσίου Τομέα (Επιμελητήρια κλπ)	Πολίτες των πόλεων και της Υπαιθρου

Δράσεις που θα αναληφθούν με χρηματοδότηση του ΠΠΑ, μόνον εφόσον δεν υπάρξει σχετική χρηματοδότηση από το Συγχρηματοδοτούμενο Σκέλος (Περιφερειακό Ε.Π. και Τομεακά Ε.Π.) ή εφόσον είναι συμπληρωματικές ως προς αυτό ή εφόσον κρίνεται κρίσιμη η άμεση υλοποίησή τους ενώ καθυστερούν σχετικές προσκλήσεις από τα ΕΠ.
Νέα έργα και υποδομές στον Τουρισμό
Νέα έργα και υποδομές στον Πολιτισμό
Νέα έργα και υποδομές του αγροδιατροφικού τομέα
Νέα έργα και υποδομές της Βιομηχανίας και των Υπηρεσιών που συμβάλλουν στην εξωστρέφεια
Δράσεις κρατικών ενισχύσεων στους κλάδους υπηρεσιών και βιομηχανίας που συμβάλλουν στο στόχο της εξωστρέφειας

Αναμενόμενα αποτελέσματα
Τα αναμενόμενα αποτελέσματα του άξονα μπορούν να συνοψισθούν στα εξής:
Βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών στις πόλεις και στην ύπαιθρο και στα νησιά
Αύξηση των εξαγωγών
Αύξηση του ΑΕΠ
Ενίσχυση του τουριστικού ρεύματος της Θεσσαλίας
Βελτίωση της ποιότητας των Θεσσαλικών προϊόντων
Βελτίωση της εικόνας της Θεσσαλίας στο εξωτερικό και δημιουργία νέων αγορών για τις θεσσαλικές επιχειρήσεις

Θέματα εφαρμογής
Για την υλοποίηση λαμβάνονται υπόψη οι δυνατότητες και περιορισμοί που αφορούν κρατικές ενισχύσεις, ειδικά καθεστώτα ενίσχυσης και λοιποί νόμοι και κανονισμοί.
Σημαντική κρίνεται η έγκαιρη συνεργασία όλων των φορέων για ετοιμότητα υλοποίησης των έργων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΤΟΧΟΥ ΕΠΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΕΠΑ 2021-2025	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΣΠΑ 2014-2020	Τιμή Στόχος
5	5.2	Πρωώθηση και ανάπτυξη υποδομών για εναλλακτικές μορφές τουρισμού (health & wellness, city break, αγροτουρισμός, ορειβατικός τουρισμός κλπ)	Ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών	Εκροών	Αριθμός έργων		2
5	5.3	Προστασία και Ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος	Αναβάθμιση, προστασία και ανάδειξη χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς	Εκροών	Αριθμός	9404	2
5	5.4	Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς	Κτίρια που αποκαθίστανται / αναδεικνύονται	Εκροών	Αριθμός	9401	10
5	5.6	Υποδομές και δράσεις σύγχρονου πολιτισμού	Κτίρια που αποκαθίστανται / αναδεικνύονται	Εκροών	Αριθμός	9401	2
5	5.6	Υποδομές και δράσεις σύγχρονου πολιτισμού	Αριθμός πολιτιστικών και καλλιτεχνικών θεσμών που ενισχύονται	Εκροών	Αριθμός	T2708	20
5	5.9	Ανάπτυξη και προώθηση προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης (ΠΟΠ) και προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη (ΠΓΕ)	Εργαλεία προώθησης της εξωστρέφειας ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών	Εκροών	Αριθμός	6602	1
5	5.11	Πρωώθηση ελληνικών προϊόντων στο εξωτερικό	Συμμετοχή σε Εκθέσεις	Εκροών	Αριθμός	12307	10
5	ΟΛΕΣ	ΟΛΕΣ	Μελέτες, εμπειρογνομosύνες, έρευνες, αξιολογήσεις	Εκροών	Αριθμός	12201	2

2.6. Άξονας Προτεραιότητας 6 «Υποστήριξη»

Ο άξονας της Υποστήριξης αφορά την Τεχνική Υποστήριξη των Δ/σεων της Περιφέρειας Θεσσαλίας και των Νομικών της Προσώπων προκειμένου να επιτευχθεί η υλοποίηση και η πληρωμή των έργων.

Ενδεικτικές Κατηγορίες Δράσεων ή Έργα	Δικαιούχοι	Ωφελούμενοι
Από το σύνολο των στόχων της Περιφέρειας που σχετίζεται με τον άξονα, κύριο μέλημα της Περιφέρειας Θεσσαλίας είναι η συνέχιση της κάλυψης των δαπανών που προκύπτουν από την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, όπως αυτή προκύπτει από τη σχετική νομοθεσία. Ενδεικτικά έργα και δράσεις που θα ενταθούν στον άξονα είναι:		
Δαπάνες εκτός έδρας του προσωπικού των Δ/σεων της Περιφέρειας για εκτέλεση υπηρεσίας	Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΠΑ Δ/σεις Περιφέρειας Θεσσαλίας Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Θεσσαλίας Νομικά Πρόσωπα Περιφέρειας Θεσσαλίας	Φορείς και Δ/σεις Υλοποίησης του ΠΠΑ
Πόρος του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης βάσει του άρθρου 55, Ν. 2218/94		
Άλλες Δαπάνες		
Τεχνική Βοήθεια		

Αναμενόμενα αποτελέσματα
Τα αναμενόμενα αποτελέσματα του άξονα μπορούν να συνοψισθούν στα εξής:
Πληρωμές των έργων μέσω του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης
Επίβλεψη έργων
Υποστήριξη Δ/σεων Περιφέρειας και Νομικών Προσώπων Περιφέρειας και κάλυψη λοιπών δαπανών
Τεχνική Βοήθεια Υπηρεσίας Διαχείρισης (μελέτες, αξιολογήσεις κλπ)

Θέματα εφαρμογής
Ο Πόρος του ΠΠΑ έχει θεσμοθετηθεί στο 1% επί των πόρων που διαχειρίζεται (ΑΡΘ. 55 Ν. 2218/94). Εγγράφεται δε, ως ξεχωριστό έργο σε κάθε ΣΑΕΠ που το ΠΠΑ διενεργεί πληρωμές ως υπόλογος.
1% επί του προϋπολογισμού των έργων δύναται δεσμεύεται για την κάλυψη δαπανών επίβλεψης των έργων καθώς και πάσης φύσεως δαπάνες μετακίνησης του προσωπικού της Περιφέρειας Θεσσαλίας και των Νομικών Προσώπων της για εκτέλεση υπηρεσίας. Εγγράφεται ως ξεχωριστό έργο σε κάθε ΣΑΕΠ.
1% επί του προϋπολογισμού του ΠΠΑ θα δεσμευτεί για Τεχνική Βοήθεια
Άλλες δαπάνες διοικητικής υποστήριξης αφορούν λοιπές υποχρεώσεις που απορρέουν από έργα, συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών εξόδων και αποζημιώσεων στις περιπτώσεις που τα έργα δεν είναι πλέον ενταγμένα στο ΠΔΕ.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΤΟΧΟΥ ΕΠΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΕΠΑ 2021-2025	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΣΠΑ 2014-2020	Τιμή Στόχος
6	6.1	Υποστηρικτικά εργαλεία για την οργάνωση/διαχείριση που δημιουργούνται ή αναβαθμίζονται	Εκροών	Αριθμός	12103	Υποστηρικτικά εργαλεία για την οργάνωση/διαχείριση που δημιουργούνται ή αναβαθμίζονται	1
6	6.1	Διοικητική Υποστήριξη	Δικαιούχοι, φορείς που υποστηρίζονται	Εκροών	Αριθμός	12105	1
6	6.1	Διοικητική Υποστήριξη	Αριθμός επιχορηγούμενων φορέων	Εκροών	Αριθμός		1
6	6.2	Τεχνική Βοήθεια	Μελέτες, εμπειρογνομosύνες, έρευνες, αξιολογήσεις	Εκροών	Αριθμός	12201	5
6	6.2	Τεχνική Βοήθεια	Μελέτες, εμπειρογνομosύνες, έρευνες, αξιολογήσεις	Εκροών	Αριθμός	12201	5

3. Γ) ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

3.1. Τεχνική Βοήθεια του ΠΠΑ 2021-2025

Η τεχνική βοήθεια του προγράμματος αφορά τα κάτωθι:

- Εξοπλισμός γραφείων.
- Η/Υ, περιφερειακά και λοιπός υλικοτεχνικός εξοπλισμός.
- Αγορά λογισμικού, ανάπτυξη, εγκατάσταση, υποστήριξη, συντήρηση εξοπλισμού και λογισμικού. Αφορά δαπάνες ανάπτυξης, αναβάθμισης συμπληρωματικών, εξειδικευμένων υποστηρικτικών συστημάτων και εργαλείων, αγορά ή ανάπτυξη λογισμικού, ανάπτυξη και διάχυση μεθόδων οργάνωσης, προμήθεια ή ανάπτυξη ειδικών εφαρμογών κλπ
- Εκπόνηση μελετών- εμπειρογνωμοσυιών - ερευνών, με αντικείμενο την ενίσχυση του φορέα για την κατάρτιση, την υλοποίηση και την αξιολόγηση του ΠΠΑ και των προγραμμάτων του.
- Υπηρεσίες συμβούλων, με αντικείμενο την ενίσχυση του φορέα για την διαχείριση του ΠΠΑ καθώς και την υποστήριξη Δ/σεων και Φορέων που υλοποιούν έργα
- Οργάνωση εκδηλώσεων - συνεδριάσεων - σεμιναρίων – συσκέψεων. Αφορά το σύνολο των εξόδων για εκδηλώσεις, συνεδριάσεις, σεμινάρια, συσκέψεις όπως catering - τροφοδοσία, ενοικίαση αίθουσας, εκτυπώσεις, ενοικιάσεις οπτικοακουστικού εξοπλισμού, σήμανσης του χώρου κλπ δαπάνες.
- Γενικά έξοδα λειτουργίας, όπως αναλώσιμα Γραφείου κλπ δαπάνες λειτουργίας
- Έξοδα μετακινήσεων εσωτερικού – εξωτερικού του προσωπικού, της Υ.Δ. και της υπηρεσίας που λειτουργεί ως οικονομική υπηρεσία (υπόλογος).
- Έξοδα Δημοσιεύσεων- Ανακοινώσεων σε εφημερίδες, περιοδικά κλπ

4. Δ) ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Για την πρώτη προγραμματική περίοδο του ΕΠΑ και για διαχειριστικούς λόγους, το σύνολο του προϋπολογισμού κατανέμεται συνολικά στο πρώτο έτος (2021).

Δεν κατανέμεται προϋπολογισμός σε αναπτυξιακούς στόχους που χρηματοδοτούνται κατά κύριο λόγο από Υπουργεία (Τομεακά Προγράμματα Ανάπτυξης) ή από άλλες χρηματοδοτικές πηγές (ΕΣΠΑ, ΚΑΠ, Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, Πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης» κλπ).

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ		ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ⁴ (σε ευρώ)					
A/A ³	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΕΠΑ/ ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ² ΠΠΑ/ΔΡΑΣΕΙΣ	ΕΤΗ					
	ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Α ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	2021	2022	2023	2024	2025	ΣΥΝΟΛΟ
1.	1. ΕΞΥΠΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	1.360.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.360.000,00
1.6.	1.6 Δημόσια διοίκηση και ψηφιοποίηση	1.360.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.360.000,00
1.6.1.	Εξοπλισμός και Υπηρεσίες για την Προώθηση της Ψηφιοποίησης στον Δημόσιο Τομέα						
2.	2. ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	27.593.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	27.593.000,00
2.3.	2.3 Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων	481.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	481.000,00
2.3.1.	Έργα και Μελέτες διαχείρισης στερεών αποβλήτων						
2.3.2.	Έργα και Μελέτες διαχείρισης υγρών αποβλήτων						
2.4.	2.4 Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων	2.310.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.310.000,00
2.4.1.	Επαναλαμβανόμενες δράσεις πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων : άμεσες αντιπλημμυρικές εργασίες, καθαρισμός υδατορεμάτων, διευθετήσεις χειμάρρων, αποκαταστάσεις ζημιών, έργα πρόληψης και αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών						
2.4.2.	Δαπάνες εξοπλισμού, λειτουργίας, συντηρήσεων οχημάτων και μηχανημάτων						
2.4.3.	Παρατηρητήρια Περιβάλλοντος						
2.4.3.	Αντιτυρικές δράσεις, μελέτες και έργα						
2.5.	2.5 Απεξάρτηση από ορυκτά καύσιμα- ενεργειακή μετάβαση	200.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	200.000,00
2.5.1.	Μετρήσεις Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης						
2.5.2.	Προώθηση Ηλεκτροκίνησης						
2.6.	2.6 Παροχή πόσιμου νερού & διαχείριση υδάτων & υγρών αποβλήτων	1.031.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.031.000,00
2.6.1.	Έργα Παροχής Πόσιμου Νερού και Δίκτυα Υδρευσης, Αποχέτευσης και Ομβρίων						
2.6.2.	Μελέτες για Παροχή πόσιμου νερού & διαχείριση υδάτων & υγρών αποβλήτων						

2.8.	2.8 Στήριξη φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής & αποδοτικής χρήσης πόρων	2.655.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.655.000,00
2.8.1.	Υποδομές πρωτογενούς Τομέα, αγροτική οδοποιία, βοσκότοποι						
2.8.2.	Αγροτικός εξηλεκτρισμός						
2.8.3.	Αναδασμοί						
2.8.4.	Μελέτες φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής & αποδοτικής χρήσης πόρων						
2.9.	2.9 Ανάπτυξη υποδομών και προστασία περιβάλλοντος (μικρά φράγματα, αρδευτικά δίκτυα, ύδρευση - αποχέτευση, αντιπλημμυρικά κλπ)	15.350.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15.350.000,00
2.9.1.	Φράγματα και Αντιπλημμυρικά						
2.9.2.	Άρδευση και Ταμίευση Υδάτων						
2.9.3.	Μελέτες υποδομών και προστασίας περιβάλλοντος (μικρά φράγματα, αρδευτικά δίκτυα, ύδρευση - αποχέτευση, αντιπλημμυρικά κλπ)						
2.11.	2.11 Πράσινες πόλεις	5.566.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5.566.000,00
2.11.1.	Κατασκευή, επισκευή, συντήρηση και εκσυγχρονισμός κτηριακών υποδομών δημοσίων κτηρίων						
2.11.2.	Αναπλάσεις Πόλεων και Οικισμών						
3.	3. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	18.270.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	18.270.000,00
3.1.	3.1 Υγεία - υποδομές, εξοπλισμός	7.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7.000.000,00
3.1.1.	Προμήθεια εξοπλισμού, υπηρεσίες και συντήρηση, βελτίωση, ανάπτυξη κτηριακών υποδομών για όλες τις βαθμίδες υγείας						
3.1.2.	Κουνουποκτονία, ψεκασμοί, απολυμάνσεις, απομάκρυνση νεκρών ζώων, επικίνδυνων και ειδικών αποβλήτων και δράσεις για τη δημόσια υγεία (διενέργεια τεστ, προστασία από πανδημίες κλπ)						
3.4.	3.4 Ενίσχυση υποδομών για βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρία	500.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	500.000,00
3.4.1.	Έργα και δράσεις για την ένταξη ατόμων με αναπηρία						

3.5.	3.5 Κοινωνικές επενδύσεις	3.500.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.500.000,00
3.5.1.	Υποδομές και Δράσεις Κοινωνικής Μέριμνας						
3.5.2.	Χρηματοδότηση και στήριξη μέσω προγραμματικών συνεργασιών και επιχορηγήσεων των πρωτοβουλιών που αφορούν πρόληψη εξαρτήσεων, κοινωνικές δράσεις προς ευάλωτες ομάδες, ανέργους, άπορους, παιδιά και δράσεις για την προώθηση της ισότητας						
3.13.	3.13 Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού	7.200.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7.200.000,00
3.13.1.	Αθλητικές Υποδομές, έργα, προμήθεια εξοπλισμού, συντηρήσεις, βελτιώσεις, υπηρεσίες						
3.14.	3.14 Ολοκληρωμένη ανάπτυξη των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών	70.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	70.000,00
3.14.1.	Δράσεις τόνωσης ανάπτυξης και απασχόλησης σε αστικές, αγροτικές και παράκτιες περιοχές						
3.14.2.	Μελέτες οργάνωσης χώρου (ΓΠΣ, ΣΧΟΑΑΠ, κλπ)						
4.	4. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	119.277.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	119.277.000,00
4.5.	4.5 Οδικές υποδομές	106.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	106.000.000,00
4.5.1.	Κατασκευή, συντήρηση, εκσυγχρονισμός, ασφαλοστρώσεις οδικών υποδομών και απαλλοτριώσεις / επιτάξεις, συνδέσεις-μετατοπίσεις ΟΚΩ						
4.5.2.	Μελέτες για οδικές υποδομές						
4.8.	4.8 Οδική ασφάλεια	10.777.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10.777.000,00
4.8.1.	Έργα Οδικής Ασφάλειας, άρση καταπτώσεων, αποχιονισμοί, ηλεκτροφωτισμός, διαγραμμίσεις, προμήθεια άλατος						
4.8.2.	Μελέτες Οδικής Ασφάλειας						
4.10.	4.10 Πολυτροπική και αστική κινητικότητα	2.500.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.500.000,00
4.10.1.	Ποδηλατοδρόμια και άλλα έργα αστικής κινητικότητας						
5.	5. ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ	14.200.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14.200.000,00
5.2.	5.2 Προώθηση και ανάπτυξη υποδομών για εναλλακτικές μορφές τουρισμού	500.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	500.000,00
5.2.1.	Προώθηση, ανάπτυξη, λειτουργία, συντήρηση υποδομών για εναλλακτικές μορφές τουρισμού						
5.2.2.	Μελέτες για την ανάπτυξη Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού						

5.3.	5.3 Προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος	200.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	200.000,00
5.3.1.	Κτηριακά, υποδομές και Δράσεις για την προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος						
5.4.	5.4 Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς	2.500.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.500.000,00
5.4.1.	Υποδομές, συντηρήσεις και δράσεις ανάδειξης πολιτιστικής και θρησκευτικής κληρονομιάς						
5.6.	5.6 Υποδομές και δράσεις σύγχρονου πολιτισμού	10.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10.000.000,00
5.6.1.	Υποδομές Σύγχρονου Πολιτισμού και Επιστήμης						
5.6.2.	Πολιτιστικές Εκδηλώσεις						
5.9.	5.9 Ανάπτυξη και προώθηση προϊόντων με ΠΟΠ & ΠΓΕ	500.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	500.000,00
5.9.1.	Προώθηση Πιστοποίησης προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ κλπ						
5.11.	5.11 Προώθηση ελληνικών προϊόντων στο εξωτερικό	500.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	500.000,00
5.11.1.	Δράσεις για την προώθηση Θεσσαλικών Προϊόντων στο εξωτερικό						
6.	6. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	800.000,00	950.000,00	850.000,00	850.000,00	850.000,00	4.300.000,00
6.1.	6.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	600.000,00	700.000,00	600.000,00	600.000,00	600.000,00	3.100.000,00
6.1.1.	Πόρος Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης						
6.1.2.	Μετακινήσεις εντός - εκτός έδρας						
6.1.3.	Διοικητική Υποστήριξη						
6.2.	6.2 ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	200.000,00	250.000,00	250.000,00	250.000,00	250.000,00	1.200.000,00
6.2.1.	Τεχνική Υποστήριξη						
6.2.2.	Τεχνική Βοήθεια Μεταβατικής Περιόδου 2020ΕΠ01700000						
	ΣΥΝΟΛΑ ΚΑΤ ΕΤΟΣ	181.500.000,00	950.000,00	850.000,00	850.000,00	850.000,00	185.000.000,00
	ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ Α						185.000.000,00
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΠΑ						185.000.000,00

5. Ε) ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ Π.Π.Α. ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

5.1. Συμβολή του Π.Π.Α. στην Εφαρμογή Δημόσιων Πολιτικών

Συμβατότητα ΠΠΑ με ΕΠΑ

Η συμβατότητα του Π.Π.Α. με το ΕΠΑ προκύπτει εκ των πραγμάτων από την προσέγγιση στο σχεδιασμό του. Σύμφωνα με τις προδιαγραφές κατάρτισης του ΠΠΑ, οι άξονες προτεραιότητας ταυτίζονται με τις προτεραιότητες του ΕΠΑ ενώ οι ειδικοί αναπτυξιακοί στόχοι του αφορούν στην εξειδίκευση των ειδικών στόχων του ΕΠΑ. Κατ' αυτόν τον τρόπο συσχετίζονται οι άξονες προτεραιότητας, οι ειδικοί αναπτυξιακοί στόχοι και οι προτεινόμενες κατηγορίες παρεμβάσεων με τους αναπτυξιακούς και ειδικούς στόχους του ΕΠΑ.

Συμβατότητα Στρατηγικής με Άλλες Στρατηγικές του Τομέα (Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα Νόμου 3852/10, Εθνικές Πολιτικές Τομέα κλπ.)

Επενδυτικό Περιβάλλον

Η στρατηγική του ΠΠΑ είναι πλήρως συμβατή:

-με τις κατευθύνσεις του Σχεδίου Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία, και συγκεκριμένα ως προς την στροφή της οικονομίας προς την Έξυπνη Ανάπτυξη. Συγκεκριμένα η βελτίωση της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας της οικονομίας υποστηρίζεται καθοριστικά από την ανάπτυξη και προσέλκυση ανθρώπινου κεφαλαίου και από την ενίσχυση του ρόλου της τεχνολογίας στην παραγωγή. Το ΠΠΑ πρόκειται να βελτιώσει πλήθος υποδομών που θα ωφελήσουν τις επιχειρήσεις προκειμένου να ενισχύσουν τη θέση τους στο διεθνή ανταγωνισμό.

-με τις κατευθύνσεις του Στόχου Πολιτικής 1 «Μια Έξυπνότερη Ευρώπη — Καινοτόμος και έξυπνος οικονομικός μετασχηματισμός» της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 και ειδικότερα τις δράσεις που σχετίζονται με την ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και την ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα. Περαιτέρω δε, στην ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών.

Βιομηχανία

Η βιομηχανία εκ των πραγμάτων ενσωματώνει μεγάλη ποικιλομορφία ως προς τους κλάδους που την απαρτίζουν. Στην Ελλάδα αποτελεί πεδίο συναρμοδιότητας αρκετών υπουργείων σε διάφορες πτυχές της (π.χ. την κεντρική αρμοδιότητα την έχει μεν η Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων αλλά τα θέματα ενέργειας, χωροταξίας και περιβαλλοντικής αδειοδότησης είναι αρμοδιότητα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, τα θέματα φορολογίας είναι αρμοδιότητα του Υπουργείου Οικονομικών, ενώ τα θέματα κατάρτισης, εργασιακών σχέσεων και ασφαλιστικού συστήματος είναι αρμοδιότητα του Υπουργείου Εργασίας). Σε κάθε περίπτωση, η στρατηγική που προτείνεται συνάδει με το διαχρονικό στρατηγικό στόχο της ελληνικής βιομηχανίας που είναι η συνεχής προσπάθεια για ανάπτυξη μιας σύγχρονης, διεθνώς ανταγωνιστικής και εξωστρεφούς βιομηχανίας, που θα αποτελέσει βασικό μοχλό οικονομικής ανάπτυξης και απασχόλησης της χώρας.

Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία (ΕΤΑΚ)

Η στρατηγική του ΠΠΑ που αφορά στην Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία είναι συμβατή με την Εθνική Στρατηγική για την Έρευνα που συντάχθηκε για την τεκμηρίωση της επιλογής του Στόχου Πολιτικής 1 για τη νέα προγραμματική περίοδο. Παράλληλα, είναι πλήρως συμβατή με την εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3), η οποία στοχεύει στην εστιασμένη παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας με βασικό πυλώνα την έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη και την καινοτομία. Επιδιώκει την αποτελεσματική, αποδοτική και συνεργατική χρήση των (περιορισμένων) διαθέσιμων πόρων στην κατεύθυνση της ενίσχυσης της καινοτομίας, την αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού καθώς και την ανάδειξη ή τη δημιουργία ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων σε στρατηγικούς, δυναμικούς και εξωστρεφείς κλάδους της οικονομίας. Η RIS3 αντιμετωπίζει το σύστημα καινοτομίας μέσα από μια

ολιστική προσέγγιση στην οποία, μεταξύ άλλων, αναδεικνύεται και η σημασία των Ερευνητικών Υποδομών ως κύριο δομικό στοιχείο του και ως «επένδυση για το μέλλον». Η προσέγγιση αυτή συνάδει άλλωστε και με τις Ευρωπαϊκές πολιτικές όπως αποτυπώνονται στο πλαίσιο της εμβληματικής πρωτοβουλίας «Ένωση Καινοτομίας» της πολιτικής «Ευρώπη 2020» και του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και του Πολυετούς Επενδυτικού Σχεδίου Ενίσχυσης των Ερευνητικών Υποδομών.

Εμπόριο και Προστασία του Καταναλωτή

Η στρατηγική που προτείνεται στο παρόν ΠΠΑ συνάδει με τις παραμέτρους της εθνικής στόχευσης στο βαθμό που προκρίνεται και ενισχύεται η ανάπτυξη της υγιούς επιχειρηματικότητας και του υγιούς ανταγωνισμού.

Επιπτώσεις των Μεγάλων Έργων στην Οικονομία

Εκ των αντικειμένων αρμοδιότητας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων δεν περιλαμβάνονται μεγάλα έργα στο Πρόγραμμα.

Συμπληρωματικότητα με Πολιτικές Ευρωπαϊκών Ταμείων/Οργάνων

Το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων περιλαμβάνει 2 σκέλη, το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος και το σκέλος με αμιγείς εθνικούς πόρους. Το παρόν Πρόγραμμα αφορά στις δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν μόνο από Εθνικούς πόρους.

Παράλληλα, εκ του αντικειμένου του, ο αναπτυξιακός σχεδιασμός διέπεται από τις αρχές της συμπληρωματικότητας προς τις συγχρηματοδοτούμενες από την Ευρωπαϊκή Ένωση παρεμβάσεις και επομένως διενεργείται παράλληλα και σε κάθε περίπτωση λαμβάνει υπόψη του την πορεία εξέλιξης της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου αλλά και τα αποτελέσματα της διαδικασίας σχεδιασμού των τομεακών και των περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027.

Ως προς την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, η αποτίμηση των αποτελεσμάτων από ήδη Υλοποιούμενα και σε Εξέλιξη Έργα (Εθνικού & Συγχρηματοδοτούμενου Σκέλους) στους τομείς ευθύνης της Περιφέρειας παρουσιάστηκε στα αντίστοιχα κεφάλαια, η οποία ως ένα βαθμό τεκμηριώνει και τη συμπληρωματικότητα των δράσεων.

Η επόμενη προγραμματική περίοδος 2021 – 2027 στη χώρα μας βρίσκεται αυτή τη στιγμή στη φάση της οριστικοποίησης σχεδιασμού του νέου ΕΣΠΑ από το οποίο θα προκύψουν τα νέα τομεακά και επιχειρησιακά προγράμματα. Η ευρωπαϊκή αναπτυξιακή πολιτική, που περιγράφεται μέσα από κανονιστικά κείμενα και την οποία θα εφαρμόσουν τα Ευρωπαϊκά Ταμεία και θεσμικά όργανα, καλύπτεται από 5 Στόχους Πολιτικής (ΣΠ).

Οι 5 Στόχοι Πολιτικής είναι:

- ΣΠ1)** μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού,
- ΣΠ2)** μια πιο πράσινη Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές άνθρακα μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και μπλε επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων,
- ΣΠ3)** μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας και των περιφερειακών διασυνδέσεων ΤΠΕ,
- ΣΠ4)** μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων,
- ΣΠ5)** μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, καθώς και μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών.

Οι τομείς ευθύνης της Περιφέρειας απαντώνται σε όλους τους Στόχους Πολιτικής 1 – 5.

6. ΣΤ) ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΑΡΧΕΣ

6.1. Οριζόντιες Αρχές

Συμβολή ΠΠΑ στη Βιώσιμη Ανάπτυξη

Οι προτεινόμενες κατηγορίες παρεμβάσεων στο ΠΠΑ της Θεσσαλίας αναμένεται να δράσουν θετικά ως προς τη βιώσιμη ανάπτυξη μιας και ενσωματώνουν τη διάσταση μιας αναπτυξιακής προσέγγισης που αναμένεται να εφαρμοστεί με μέριμνα για την προστασία του περιβάλλοντος και τη διαφύλαξη των πόρων ώστε να μην τίθεται σε κίνδυνο η βιωσιμότητα και η ανάπτυξη των μελλοντικών γενεών, περιλαμβάνοντας οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές πτυχές οι οποίες αλληλοενισχύονται.

Συμβολή ΠΠΑ στην Ισότητα Ευκαιριών και Κατάργηση των Διακρίσεων

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας έχει ενσωματώσει κατά το σχεδιασμό του ΠΠΑ την προώθηση των ίσων ευκαιριών και την πρόληψη κάθε διάκρισης. Οι προτεινόμενες κατηγορίες παρεμβάσεων θα συμβάλουν στην ενίσχυση και βιωσιμότητα του αναπτυξιακού μοντέλου καθώς έχουν ως κύρια συνιστώσα την ανάπτυξη και ενσωμάτωση καινοτομιών που θα διευκόλυναν έτι περαιτέρω την εδραίωση συνθηκών αειφορίας για τη χώρα.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο του ΠΠΑ διασφαλίζεται:

- Η ισότητα των ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής στο σύνολο των δράσεων του ΠΠΑ με κίνητρα για την πραγματοποίηση επενδύσεων σε ανθρώπινο κεφάλαιο, την προαγωγή της κινητικότητας και την ενθάρρυνση της καινοτομίας.
- Η ισότιμη πρόσβαση στην αγορά εργασίας και η βελτίωση της απασχολησιμότητας με ευκαιρίες απασχόλησης για μια ευρεία βάση εργαζομένων.
- Η καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φυλετικής, εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις έχουν σαφή στόχευση τη βελτιστοποίηση της ποιότητας και εν γένει τις προοπτικές υποστήριξης του παραγωγικού τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας σε διεθνές επίπεδο ή να αποσκοπεί στην παραγωγή και ενσωμάτωση των ερευνητικών αποτελεσμάτων που θα απαντούν σε ευρύτερες οικονομικές και κοινωνικές προτεραιότητες. Επιπλέον, κατά τη διαδικασία σχεδιασμού και εφαρμογής του ΠΠΑ προβλέπεται επίσης η ανάληψη πρόσθετων πρωτοβουλιών για:

- Την ενεργό συμμετοχή – δημόσια διαβούλευση στη διαδικασία σχεδιασμού των κατηγοριών παρέμβασης
- Τη χρήση εξειδικευμένων κριτηρίων για την τήρηση της αρχής της ισότητας των ευκαιριών και της μη διάκρισης, καθώς και την ενίσχυση της προσβασιμότητας κατά τη διαδικασία ένταξης, παρακολούθησης και χρηματοδότησης των παρεμβάσεων.

Συμβολή ΠΠΑ στην Ισότητα Μεταξύ Ανδρών και Γυναικών

Οι προτεινόμενες κατηγορίες παρεμβάσεων στο ΠΠΑ συμβάλλουν στη διασφάλιση της ισότητας των φύλων σε όλες τις κατηγορίες δράσεων. Κατά το σχεδιασμό και εφαρμογή των δράσεων προβλέπεται επίσης η κατά το δυνατόν ισόρροπη συμμετοχή ανδρών και γυναικών.

Αναμενομένη Επίπτωση στο Περιβάλλον

Το ΠΠΑ αναμένεται να συμβάλλει θετικά στο περιβάλλον δεδομένου ότι λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης, διασφαλίζεται η προώθηση των απαιτήσεων περιβαλλοντικής προστασίας, αποδοτικότητας των πόρων και μετριασμού της κλιματικής αλλαγής. Ειδικότερα, το ΠΠΑ περιλαμβάνει δράσεις οι επιπτώσεις των οποίων αναμένονται να συντελέσουν θετικά (μεμονωμένα ή σε συνεργασία με άλλες δράσεις) ως προς το περιβάλλον. Τέτοιες δράσεις είναι:

- Η προώθηση της κυκλικής οικονομίας και της πράσινης ανάπτυξης / οικονομίας
- Η προστασία του περιβάλλοντος και ανάσχεση της σπατάλης των πόρων.

7. Ζ) ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

7.1. Υπηρεσία Διαχείρισης

Ως Υπηρεσία Διαχείρισης έχει οριστεί για τη μεταβατική περίοδο η Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Περιφέρειας Θεσσαλίας (έγγραφο Περιφερειάρχη με αρ.πρωτ.312/29-1-2020).

Ο Οργανισμός Περιφέρειας Θεσσαλίας βρίσκεται σε διαδικασία επικαιροποίησης (απόφαση Περιφερειακού Συμβουλίου και Δημοσίευση σε ΦΕΚ), προκειμένου η Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού να αναλάβει και θεσμικά αρμοδιότητες διαχείρισης του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης.

Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού ανάγονται ιδίως στον περιφερειακό αναπτυξιακό σχεδιασμό, την προώθηση των εθνικών στρατηγικών στόχων, τον επιχειρησιακό προγραμματισμό, την παρακολούθηση και αξιολόγηση των δράσεων της Περιφέρειας και την παρακολούθηση της αναπτυξιακής πορείας της Περιφέρειας.

Τη Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού απαρτίζουν οι εξής οργανικές μονάδες:

1. Τμήμα Σχεδιασμού και Τεκμηρίωσης
2. Τμήμα Διαχείρισης Π.Δ.Ε.
3. Τμήμα Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων και Πρωτοβουλιών
4. Τμήμα Κινήτρων Περιφερειακής Ανάπτυξης
5. Τμήμα Προγραμματισμού Π.Ε. Καρδίτσας
6. Τμήμα Προγραμματισμού Π.Ε. Μαγνησίας και Σποράδων
7. Τμήμα Προγραμματισμού Π.Ε. Τρικάλων
8. Γραφείο Ενημέρωσης - Καθοδήγησης Επενδυτών
9. Γραφείο Γραμματειακής υποστήριξης

Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού κατανέμονται στις υπαγόμενες σε αυτήν οργανικές μονάδες ως εξής:

Το Τμήμα Σχεδιασμού και Τεκμηρίωσης διαμορφώνει τη στρατηγική της Περιφέρειας για την τοπική ανάπτυξη, αναπτύσσει συνεργασίες με τις οργανικές μονάδες της Περιφέρειας προκειμένου να εξειδικεύσει τη στρατηγική μέσω της εκπόνησης Επιχειρησιακών Σχεδίων, παρακολουθεί την υλοποίηση των στόχων και συνδράμει τα συλλογικά όργανα κατά τη διαδικασία κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος και των Ετησίων Προγραμμάτων Δράσης.

Με την τροποποίηση προβλέπεται η λειτουργία του ως τμήμα «Προγραμματισμού και αξιολόγησης» του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης Θεσσαλίας», σύμφωνα με τις αρμοδιότητες που ορίζονται στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης-ΕΠΑ και τον Ν.4635/2019, Άρθρο 132. «Υπηρεσίες Διαχείρισης των ΤΠΑ και ΠΠΑ»

Το Τμήμα Διαχείρισης Π.Δ.Ε. είναι αρμόδιο για την παρακολούθηση και διαχείριση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και των έργων - δράσεων που αυτό περιλαμβάνει (κατάρτιση - τροποποιήσεις – κατανομές κ.λπ.)

Με την τροποποίηση θα αναλάβει αρμοδιότητες ώστε να λειτουργεί και ως τμήμα «Διαχείρισης Έργων» Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης Θεσσαλίας, σύμφωνα με τις αρμοδιότητες που ορίζονται στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης-ΕΠΑ και τον Ν.4635/2019, Άρθρο 132. «Υπηρεσίες Διαχείρισης των ΤΠΑ και ΠΠΑ»:

Το Τμήμα Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων και Πρωτοβουλιών είναι αρμόδιο για την ανίχνευση Ευρωπαϊκών Πρωτοβουλιών, τη διάχυση των πληροφοριών σε αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες, την κατάρτιση και υλοποίηση σχετικών προτάσεων.

Το Τμήμα Κινήτρων Περιφερειακής Ανάπτυξης είναι αρμόδιο για την υπαγωγή και παρακολούθηση των επενδύσεων που εντάσσονται σε διατάξεις αναπτυξιακών νόμων και λοιπών προγραμμάτων ενίσχυσης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ).

Με την τροποποίηση προτείνεται νέο τμήμα «Οργάνωσης και Υποστήριξης». Στη λειτουργία του τμήματος αυτού περιλαμβάνονται οι αρμοδιότητες της Δ/σης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού ως Δικαιούχου για έργα Τεχνικής Βοήθειας.

Το Γραφείο Ενημέρωσης - Καθοδήγησης Επενδυτών λειτουργεί στο πλαίσιο του Τμήματος Κινήτρων Περιφερειακής Ανάπτυξης, ως υπηρεσία μιας στάσης για τους υποψήφιους επενδυτές. Στο Γραφείο Ενημέρωσης - Καθοδήγησης Επενδυτών υπάγονται, ιδίως, οι ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Η συγκέντρωση όλων των προσκλήσεων - Προγραμμάτων από όλους τους φορείς ή το διαδίκτυο που αφορούν προγράμματα ενίσχυσης Επιχειρήσεων και Επιχειρηματικότητας ανεξαρτήτως δικαιούχων τομέα ή οποιουδήποτε άλλου περιορισμού.
- Η ενημέρωση - πληροφόρηση των ενδιαφερόμενων υποψήφιων επενδυτών αναφορικά με τα τρέχοντα προγράμματα.
- Η εξαγωγή στοιχείων που αφορούν τη ζήτηση κατά επενδυτικό τομέα .
- Η χορήγηση έντυπου ή ηλεκτρονικού υλικού προς τους ενδιαφερόμενους.

Το Γραφείο Γραμματειακής υποστήριξης λειτουργεί υπό την καθοδήγηση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης.

- Στο Γραφείο Γραμματειακής υποστήριξης υπάγονται, ιδίως, οι ακόλουθες αρμοδιότητες: Η οργάνωση, ταξινόμηση και τήρηση του πρωτοκόλλου καθώς και του φυσικού και ηλεκτρονικού αρχείου της Διεύθυνσης, εκτός του αρχείου του Τμήματος Κινήτρων Περιφερειακής ανάπτυξης, το οποίο τηρείται ξεχωριστά. Η διεκπεραίωση και διακίνηση της αλληλογραφίας της Διεύθυνσης. Η επικύρωση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, αντιγράφων και φωτοαντιγράφων, οποιονδήποτε εγγράφων ή δικαιολογητικών, τα οποία τηρούνται στο αρχείο της Διεύθυνσης.
- Η γραμματειακή υποστήριξη σε ζητήματα διοικητικών λειτουργιών και προσωπικού.

Τα Τμήματα Προγραμματισμού Π.Ε. Καρδίτσας, Π.Ε. Μαγνησίας και Σποράδων, Π.Ε. Τρικάλων έχουν, αντίστοιχα, ως έδρα, την Καρδίτσα, τον Βόλο, τα Τρίκαλα και λειτουργούν υπό τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης. Στα Τμήματα Προγραμματισμού Π.Ε. Καρδίτσας, Π.Ε. Μαγνησίας και Σποράδων, Π.Ε. Τρικάλων υπάγονται, ιδίως, οι ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Η ενασχόληση η παρακολούθηση του Π.Δ.Ε. σε επίπεδο Περιφερειακής ενότητας.
- Η συλλογή και επεξεργασία όλων των απαραίτητων σχετικών στοιχείων για το σχεδιασμό και υλοποίηση του Π.Δ.Ε. στην Περιφερειακή Ενότητα ευθύνης του κάθε Γραφείου και η προσκόμισή τους στο Τμήμα Διαχείρισης Π.Δ.Ε.

Οικονομική Υπηρεσία της Υ.Δ.

Ως οικονομική Υπηρεσία της Υ.Δ. ορίζεται το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Θεσσαλίας, έχοντας την αρμοδιότητα από την ίδρυσή του στη Διαχείριση Αναπτυξιακών Προγραμμάτων και διενέργειας των πληρωμών του ΠΔΕ που χωροθετούνται στη Θεσσαλία.

Αναφορικά με τη διαχείριση του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης Θεσσαλίας και σύμφωνα με τα περιγραφόμενα στον Ν.4635/2019, τα εμπλεκόμενα τμήματα και οι αρμοδιότητές τους είναι:

Το Τμήμα Σχεδιασμού και Τεκμηρίωσης λειτουργεί ως τμήμα «Προγραμματισμού και αξιολόγησης» του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης Θεσσαλίας, σύμφωνα με τις αρμοδιότητες που ορίζονται στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης-ΕΠΑ και τον Ν.4635/2019, Άρθρο 132. «Υπηρεσίες Διαχείρισης των ΤΠΑ και ΠΠΑ».

Αρμοδιότητες:

- α) η ενεργοποίηση των προγραμμάτων σύμφωνα με την παράγραφο Α' του άρθρου 129 του Ν4635/2019 η σύνταξη των προσκλήσεων, καθώς και η μέριμνα για την έκδοση και δημοσιοποίησή τους,
- β) η συγκέντρωση των προτάσεων των δυνητικών δικαιούχων για την ένταξη έργων στο Πρόγραμμα,
- γ) η παροχή πληροφόρησης και διευκρινίσεων επί του συστήματος διαχείρισης,
- δ) ο έλεγχος της πληρότητας και αρτιότητας των προτάσεων για την ένταξη έργων στο Πρόγραμμα, που κατατίθενται από τους δυνητικούς δικαιούχους, η αξιολόγησή τους και η εισήγηση προς τον Περιφερειάρχη για την ένταξη των έργων στο Πρόγραμμα,
- ε) η μέριμνα για την ένταξη των έργων στο ΠΔΕ και τη χρηματοδότησή τους, με βάση τις οριζόμενες διαδικασίες,
- η) η μέριμνα για τη δημοσιοποίηση και προβολή των δράσεων και των στόχων του Προγράμματος με βάση το ΣΔΕ,
- ια) η αξιολόγηση των ΤΠΑ και ΠΠΑ, καθώς και της πρότασης αναθεώρησής τους, όταν διαπιστώνεται σχετική ανάγκη,
- ιβ) η σύνταξη εκθέσεων ολοκλήρωσης των ΤΠΑ και ΠΠΑ.

Το Τμήμα Διαχείρισης Π.Δ.Ε. λειτουργεί ως τμήμα «Διαχείρισης Έργων» Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης Θεσσαλίας, σύμφωνα με τις αρμοδιότητες που ορίζονται στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης-ΕΠΑ και τον Ν.4635/2019, Άρθρο 132. «Υπηρεσίες Διαχείρισης των ΤΠΑ και ΠΠΑ»:

Αρμοδιότητες:

- στ) η παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων από τους δικαιούχους και η σύνταξη των προβλεπόμενων εκθέσεων, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 4 του άρθρου 128 του Ν.4635/2019
- ζ) η ενημέρωση και ο συντονισμός των ενεργειών των δικαιούχων και των εμπλεκόμενων αρχών στην υλοποίηση του Προγράμματος,
- θ) η μέριμνα για την αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων εργαλείων, προκειμένου να παρακολουθείται η εξέλιξη του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, καθώς και οι χρηματορροές των έργων και των μελετών,
- ι) η διενέργεια διοικητικών επαληθεύσεων και επιτόπιων επιθεωρήσεων, σύμφωνα με την υποπαράγραφο 2 της παραγράφου Β' του άρθρου 129 του Ν.4635/2019

Το Τμήμα Οργάνωσης και Υποστήριξης. Στη λειτουργία του τμήματος αυτού περιλαμβάνονται οι αρμοδιότητες της Δ/σης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού ως Δικαιούχου για έργα Τεχνικής Βοήθειας.

Αρμοδιότητες:

Οι ενέργειες Τεχνικής Βοήθειας (τεχνικής υποστήριξης) αφορούν τον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό, την προετοιμασία, τη διαχείριση, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση, τη δημοσιότητα, την εφαρμογή και τον έλεγχο των προγραμμάτων του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης, καθώς και δραστηριότητες για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας της Υπηρεσίας Διαχείρισης και των δικαιούχων για την υλοποίηση των προγραμμάτων. Συνίστανται ιδίως στην προμήθεια αγαθών και λήψη υπηρεσιών, στην κάλυψη δαπανών, καθώς και σε κάθε άλλη απαραίτητη δαπάνη που αποσκοπεί στην ενίσχυση της υλοποίησης των στόχων και των προγραμμάτων του ΕΠΑ.

8. Η) ΒΑΣΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

8.1. Βασικά κριτήρια Επιλογής των έργων

Η Επιλογή των έργων γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 129 του Ν.4635/2019, Διαχείριση και έλεγχος των ΤΠΑ και ΠΠΑ και των έργων τους

«Η διαχείριση και ο έλεγχος των ΤΠΑ και ΠΠΑ, καθώς και των έργων τους από τους αρμόδιους φορείς περιλαμβάνει τις εξής γενικές κατηγορίες ενεργειών, οι οποίες εξειδικεύονται περαιτέρω στο ΣΔΕ:

Α. Ενεργοποίηση ΤΠΑ και ΠΠΑ και ένταξη έργων.

1. Για την ένταξη έργων προς χρηματοδότηση από τα ΤΠΑ και ΠΠΑ εκδίδεται πρόσκληση από τον αρμόδιο Υπουργό, Γενικό ή Ειδικό Γραμματέα ή Περιφερειάρχη, η οποία περιλαμβάνει όλα τα απαραίτητα στοιχεία ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων σχετικά με τις δυνατότητες και τους όρους χρηματοδότησης των έργων. Για την ένταξη συγκεκριμένων έργων ή έργων στρατηγικής σημασίας δεν απαιτείται πρόσκληση και αρκεί η ανακοίνωση της πρόθεσης χρηματοδότησης προς τον φορέα υλοποίησης του συγκεκριμένου έργου.

Οι προτάσεις αξιολογούνται από την Υπηρεσία Διαχείρισης, σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής που ορίζονται στην πρόσκληση ή στην ανακοίνωση της πρόθεσης χρηματοδότησης και κατηγοριοποιούνται, κατ' ελάχιστον, στις ακόλουθες «ομάδες κριτηρίων», οι οποίες εξειδικεύονται στο ΣΔΕ: α) πληρότητα και σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και τήρηση του θεσμικού πλαισίου, β) σκοπιμότητα του έργου, γ) ωριμότητα του έργου και δ) επιχειρησιακή ικανότητα του δικαιούχου.

Σε ειδικές περιπτώσεις και για λόγους που τεκμηριώνονται στην πρόσκληση, μπορεί σε αυτή να προβλέπεται η αξιολόγηση των υποβαλλόμενων προτάσεων από την Υπηρεσία Διαχείρισης με τη συνδρομή αξιολογητών εγγεγραμμένων είτε σε Μητρώο Αξιολογητών που συστήνεται, για τον σκοπό αυτόν, με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή Περιφερειάρχη, είτε στο Μητρώο Αξιολογητών του Ενδιάμεσου Φορέα Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας (ΕΦΕΠΑΕ) ή σε άλλο υφιστάμενο Μητρώο. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών καθορίζεται το ύψος της καταβαλλόμενης στους αξιολογητές αποζημίωσης, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τα όρια των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 21 του ν. 4354/2015 (Α' 176), όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 52 του ν. 4369/2016 (Α' 33) και την παράγραφο 5 του άρθρου 35 του ν. 4484/2017 (Α' 110).

2. Η απόφαση ένταξης των έργων στα ΤΠΑ και στα ΠΠΑ εκδίδεται από τον αρμόδιο Γενικό ή Ειδικό Γραμματέα ή Περιφερειάρχη και περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τον τίτλο, τον προϋπολογισμό και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου, συνοπτική περιγραφή του φυσικού αντικειμένου του, τις υποχρεώσεις του δικαιούχου και άλλους ειδικούς όρους, όταν απαιτείται.

3. Η απόφαση ένταξης έργου σε ΤΠΑ ή ΠΠΑ αποτελεί αυτοδίκαια πρόταση εγγραφής στο ΠΔΕ. Η εγγραφή πραγματοποιείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο κανονιστικό πλαίσιο του ΠΔΕ.

4. Σε κάθε ΤΠΑ και ΠΠΑ μπορεί να εντάσσονται έργα συνολικού προϋπολογισμού δημόσιας δαπάνης, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβεί το 130% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του οικείου ΤΠΑ ή ΠΠΑ, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στην απόφαση της παραγράφου 5 του άρθρου 123 του παρόντος. Μετά την έγκριση του ΕΠΑ, το παραπάνω ποσοστό μπορεί να τροποποιείται ανά ΤΠΑ ή ΠΠΑ με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ.

5. Για τα έργα τα οποία εντάσσονται στα ΤΠΑ και ΠΠΑ οι νομικές δεσμεύσεις αναλαμβάνονται το αργότερο μέσα σε δεκαοκτώ (18) μήνες από την ένταξή τους. Σε αντίθετη περίπτωση, προκειμένου να μην απενταχθούν, απαιτείται αιτιολογημένη έκθεση της Υπηρεσίας Διαχείρισης και έγκριση της Δι.Δι.Ε.Π. με την οποία παρέχεται εύλογη παράταση.

Β. Παρακολούθηση, επαλήθευση και έλεγχος των έργων των ΤΠΑ και ΠΠΑ.

1. Η παρακολούθηση της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των ενταγμένων έργων πραγματοποιείται με τη συγκέντρωση και την καταχώρηση των δεδομένων στο πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 135 του παρόντος.

2. Η Δι.Δι.Ε.Π. σχεδιάζει σύστημα διοικητικών επαληθεύσεων, επιτόπιων επιθεωρήσεων και ελέγχων που πρέπει να διενεργούνται, από την αρμόδια, κατά περίπτωση υπηρεσία, προκειμένου να επιβεβαιώνεται η πορεία της ορθής υλοποίησης των έργων. Ειδικότερα:

α) διοικητικές επαληθεύσεις διενεργούνται από τις Υπηρεσίες Διαχείρισης με βάση τα στοιχεία των έργων που υποβάλλονται από τους δικαιούχους,

β) επιτόπιες επιθεωρήσεις στα έργα διενεργούνται δειγματοληπτικά από την Δι.Δι.Ε.Π. και από τις Υπηρεσίες Διαχείρισης,

γ) έλεγχοι στα έργα διενεργούνται δειγματοληπτικά με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, με την οποία συνιστώνται ad hoc ομάδες ελέγχου, που μπορεί να συνεπικουρούνται στο έργο τους από εμπειρογνώμονες εγγεγραμμένους στο «Μητρώο Εμπειρογνομόνων σε Δημοσιονομικούς Ελέγχους και Ελέγχους» της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ). Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, να ανατίθεται η διενέργεια των ελέγχων σε ορκωτούς ελεγκτές - λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες του ν. 4449/2017.

3. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος και μέχρι την έκδοση της απόφασης της παραγράφου Γ', η Δι.Δι.Ε.Π. μπορεί να διενεργεί επιτόπιες επιθεωρήσεις σε έργα που χρηματοδοτήθηκαν ή χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους του ΠΔΕ. Η διαδικασία διενέργειας και το πρόγραμμα των επιτόπιων επιθεωρήσεων της παρούσας καθορίζονται από τη Δι.Δι.Ε.Π. και εγκρίνονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Γ. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ορίζεται το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) του ΕΠΑ, στο οποίο προβλέπονται, ιδίως, η διαδικασία ενεργοποίησης και υλοποίησης των προγραμμάτων και επιλογής των έργων, οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών, το σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης, οι προϋποθέσεις χρηματοδότησης, τροποποίησης και ολοκλήρωσης των έργων, το σύστημα διοικητικών επαληθεύσεων, επιτόπιων επιθεωρήσεων και ελέγχων, συμπεριλαμβανομένων των ελέγχων από ορκωτούς ελεγκτές ή ελεγκτικές εταιρείες, η μεθοδολογία δειγματοληψίας, καθώς και οι ομάδες που μπορεί να συνιστώνται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων για τη διενέργεια ελέγχων σύμφωνα με την υποπαραγράφο 2 της παραγράφου Β' του παρόντος άρθρου. Με όμοια απόφαση μπορεί να εγκρίνονται πρότυπα προσκλήσεων, τεχνικών δελτίων, εκθέσεων, αναφορών και αποφάσεων για την εφαρμογή των ανωτέρω. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Ε.Λ.Τ.Ε., καθορίζεται το ελεγκτικό πλαίσιο (Διεθνή Πρότυπα) βάσει του οποίου διενεργούνται οι έλεγχοι από ορκωτούς ελεγκτές - λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4449/2017.»

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ειδικά για έργα που εντάσσονται στη ΣΑΕΠ 517 που αφορά επαναλαμβανόμενες δράσεις, οι οποίες υλοποιούνται βάσει του Θεσμικού Πλαισίου του Φορέα και αποτελούν δαπάνες ανελαστικές, η ένταξη των έργων και υποέργων δύναται να πραγματοποιείται με ανακοίνωση πρόθεσης χρηματοδότησης. Ομοίως ισχύει για τα έργα φυσικών καταστροφών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

9. Ι) ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

9.1. Διαδικασία Σχεδιασμού

Για την εκπόνηση του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης εργάστηκε το τμήμα Σχεδιασμού και Τεκμηρίωσης της Δ/σης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Περιφέρειας Θεσσαλίας, βάσει του υπ αριθμ 312 /29-1-2020 ορισμού.

Μέρος Α' – Υφιστάμενη Κατάσταση

Για την κατάρτιση του μέρους Α' «Υφιστάμενη Κατάσταση»:

-Έγινε συλλογή του θεσμικού πλαισίου και των κειμένων αναφοράς (κείμενο ΕΠΑ, Εγκεκριμένο ΕΣΠΑ, Αρχείο ομάδας προετοιμασίας ΕΣΠΑ περιόδου 2021-27, χωροταξικό σχέδιο κλπ)

-Ολοκληρώθηκε διάγνωση αναγκών και ανάλυση SWOT, ώστε να καταγραφεί η υφιστάμενη κατάσταση.

-Εξετάστηκαν οι Άξονες Προτεραιότητας του ΕΠΑ με βάση τις κατηγορίες δράσεων και έργων που χρηματοδοτούνται από το εθνικό σκέλος του ΠΔΕ.

Για την κατάρτιση των κειμένων της Α' Φάσης συγκεντρώθηκαν δεδομένα από:

-τις Δ/σεις της Περιφέρειας που υλοποιούν έργα του εθνικού σκέλους του ΠΔΕ

-το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Θεσσαλίας

-τα Νομικά Πρόσωπα της Περιφέρειας.

-την Ομάδα Σχεδιασμού Προγράμματος για την Προγραμματική Περίοδο 2021-27

-την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠ Θεσσαλίας

-τα Τομεακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-20

Επιπλέον λήφθηκαν υπόψη στοιχεία από τους παρακάτω φορείς:

-την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας – Στ.Ελλάδας

-την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία

-τον ΟΠΕΚΕΠΕ

-τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού

-το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

-την Υγειονομική Περιφέρεια Θεσσαλίας – Στ.Ελλάδας

-κ.α.

Εκτός των παραπάνω, καταγράφηκαν στοιχεία από μελέτες, δημοσιεύσεις και πόρταλ από το ΕΚΒΥ – Εθνικό Κέντρο Βιοτόπων Ελλάδας, το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, την Ειδική Γραμματεία Υδάτων, τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων, από διάφορους Επαγγελματικούς Συνδέσμους και Συλλόγους.

Μέρος Β' – Αναπτυξιακός Προγραμματισμός

Για την κατάρτιση του μέρους Β' «Αναπτυξιακός Προγραμματισμός»:

-Ομαδοποιήθηκαν τα ήδη ενταγμένα συνεχιζόμενα έργα στους αναπτυξιακούς στόχους και άξονες προτεραιότητας του ΕΠΑ

-Έγινε επεξεργασία των ενταγμένων έργων και υποέργων του Εθνικού Σκέλους του ΠΔΕ

-Μελετήθηκε η ισχύουσα νομοθεσία και ειδικότερα οι υποχρεώσεις της Περιφέρειας σε τομείς όπως η οδική ασφάλεια και διαχείριση κινδύνων

- Καταγράφηκε η Στρατηγική ανά Στόχο

-Συντάχθηκε ο Προϋπολογισμός, με βάση τους περιορισμούς που αφορούν ήδη ενταγμένα έργα και τις ανελαστικές υποχρεώσεις

ΕΠΟΜΕΝΑ Βήματα:

1. Υποβολή προς Διαβούλευση σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία
 - i. OPENEGOV
 - ii. Site Περιφέρειας Θεσσαλίας
2. Υποβολή προς το Υπουργείο Ανάπτυξης
3. Υποβολή της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στο Υπουργείο Υποδομών